

**SLOVENSKE BOJE
U HRVATSKOJ
LIKOVNOJ
UMJETNOSTI**

**SLOVENSKE BARVE
V HRVATŠKI
LIKOVNI
UMETNOSTI**

Polona Jurinić

SADRŽAJ

I.	Iz povijesti likovnih akademija u Zagrebu i Ljubljani	12
II.	Likovni umjetnici u Hrvatskoj koji su rođeni u Sloveniji, djelovali ili studirali kao Slovenci u Hrvatskoj ili su slovenskog podrijetla Od XV. do XVIII. stoljeća	16
	XIX. stoljeće	48
	XX. stoljeće	70
III.	Slovenski likovni umjetnici, koji su studirali na Akademiji u Zagrebu od 1907. do 2009. godine	
	Popis studenata	122
	Kratke biografije najpoznatijih slovenskih likovnih umjetnika	126
	Životopis autorice	150
	Izvori	152
	Zahvale	154

VSEBINA

I.	Iz zgodovine likovnih Akademij v Zagrebu in Ljubljani	13
II.	Likovni umetniki na Hrvaškem, ki so rojeni v Sloveniji, delovali ali študirali, kot Slovenci na Hrvaškem ali so slovenskih korenin Od XV. do XVIII. stoletja	17
	XIX. stoletje	49
	XX. stoletje	71
III.	Slovenski likovni umetniki, ki so študirali na Akademiji v Zagrebu med letoma 1907 in 2009	
	Seznam študentov	122
	Kratke biografije najbolj znanih slovenskih likovnih umetnikov	126
	Življenjepis avtorice	151
	Viri	153
	Zahvale	154

UVODNA RIJEČ AUTORICE

Otkad sam se 1994. učlanila u kulturno-prosvjetno društvo Slovenski dom u Zagrebu i kad smo u Društvu 1996. godine pokrenuli izlaženje glasila Novi odmev, zanimalo me kulturni doprinos Slovenaca u Zagrebu i Hrvatskoj. Iz broja u broj Novog odmeva pronalazili smo zaslужne Slovence koji su djelovali na tom prostoru u kulturi, znanosti, medicini... Sve to nije slučajno. Zagreb je u ne tako davnoj prošlosti bio kulturno i znanstveno središte toga dijela Europe. Mnogi Slovenci došli su studirati na zagrebačko Sveučilište ili su došli „trbuhom za kruhom“. Proučavanjem raznih enciklopedija i monografija te osobnim kontaktima, došla sam do impozantnog broja imena i biografija likovnih umjetnika – slikara, kipara, arhitekata, arheologa, povjesničara umjetnosti, fotografskih umjetnika, crtača stripova, animatora crtanih filmova, scenografa, kostimografa koji su rođeni u Sloveniji ili imaju slovenske korijene. Osobito je velik broj umjetnika – slikara, kipara i graditelja koji su uvelike doprinijeli hrvatskoj crkvenoj umjetnosti. Biografije svih njih opisane su u ovoj monografiji. Većina ih je i slikovno predstavljena svojim djelima.

Sve biografije razvrstala sam u četiri poglavlja: XV. do XVIII. stoljeće, XIX. stoljeće, XX. stoljeće te kratke biografije slovenskih umjetnika koji su studirali u Zagrebu na Akademiji za likovnu umjetnost (uključujući popis svih studenata). Akademija za likovnu umjetnost u Ljubljani osnovana je tek 1946. a u Zagrebu već 1907. godine, tako da su mnogi Slovenci studirali u Zagrebu.

Slijedi povijest likovnih akademija u Zagrebu i Ljubljani.

Obrađeno je 139 biografija umjetnika koji su djelovali ili djeluju u Zagrebu i Hrvatskoj te 54 kratke biografije zagrebačkih studenata koji su priznati umjetnici u Sloveniji.

Obrađene biografije nisu definitivne. Pretpostavljam da je u Hrvatskoj više umjetnika koji su po-drijetlom Slovenci. Asimilacija i miješani brakovi učinili su svoje. Svaka dopuna bit će dobrodošla.

Na kraju: ako se neki umjetnik nađe „povrijeden“ što sam ga svrstala u ovaj popis, moja namjera nije bila da hrvatskog umjetnika „pretvorim“ u slovenskoga. Mi Slovenci koji živimo u Zagrebu i u Hrvatskoj ponosni smo da tako veliki broj hrvatskih umjetnika ima slovenske korijene.

U Zagrebu, svibanj 2011. godine

Polona Jurinić

UVODNA BESEDA AVTORICE

Vse od leta 1994, ko sem se včlanila v Kulturno prosvetno društvo Slovenski dom Zagreb in še bolj, odkar smo v Društvu leta 1996 začeli izdajati glasilo Novi odmev, me je zanimal kulturni prispevek Slovencev v Zagrebu in na Hrvaškem. Iz številke v številko Novega odmeva smo odkrivali zaslужne Slovence, ki so na tem prostoru delovali v kulturi, znanosti, medicini ... Pa ne gre za naključje. Zagreb je bil še v ne tako davni preteklosti kulturno in znanstveno središče tega dela Evrope. Številni Slovenci so prišli študirat na zagrebško Univerzo ali pa so se na Hrvaško odpravili „s trebuhom za kruhom“. S proučevanju različnih enciklopedij in monografij ter prek osebnih stikov je nastal občudovanja vreden seznam imen in življenjepisov likovnih umetnikov – slikarjev, kiparjev, arhitektov, arheologov, umetnostih zgodovinarjev, umetniških fotografov, risarjev stripov, animatorjev risanih filmov, scenografov, kostumografov, ki so rojeni v Sloveniji oziroma imajo slovenske korenine. Še posebej navdušujoče je število umetnikov – slikarjev, kiparjev in stavbarjev –, ki so pomembno prispevali k hrvaški sakralni umetnosti. Njihovi življenjepisi so predstavljeni v pričujoči monografiji. Večina jih je tudi slikovno predstavljena s svojimi deli.

Vsi življenjepisi so razvrščeni v štiri poglavja: XV. do XVIII. stoletje, XIX. stoletje, XX. stoletje ter kratki življenjepisi slovenskih umetnikov, ki so študirali na zagrebški akademiji za likovno umetnost (skupaj s seznamom vseh študentov). V Ljubljani je bila akademija za likovno umetnost ustanovljena namreč šele leta 1946, v Zagrebu pa že 1907. leta, zato so številni Slovenci študirali v Zagrebu.

Sledi zgodovina likovnih akademij v Zagrebu in Ljubljani.

Predstavljenih je 139 življenjepisov umetnikov, ki so delovali ali še delujejo v Zagrebu oziroma na Hrvaškem, ter 54 krajsih življenjepisov zagrebških študentov, ki so priznani umetniki v Sloveniji.

Zajeti življenjepisi niso povsem dokončni. Prepričana sem, da je na Hrvaškem še več umetnikov s slovenskimi koreninami. Asimilacija in mešane zakonske zveze so pustile svoj pečat, zato bo vsaka kasnejša dopolnitev dobrodošla.

In čisto na koncu. Če se kakšen umetnik čuti prizadetega, ker sem ga uvrstila na ta seznam, se opravičujem, saj moj namen ni bil, da bi hrvaškega umetnika »spremenila« v slovenskega. Slovenci, ki živimo v Zagrebu in na Hrvaškem, smo ponosni, da imajo tako številni hrvaški umetniki slovenske korenine.

Zagreb, maj 2011

Polona Jurinić

SLOVENSKO - HRVATSKI KULTURNI PLETER (KROZ POVIJEST I NOVO DOBA)

U svojoj znamenitoj studiji o tradiciji i njenim vrijednostima, Thomas Stearns Eliot iznio je tezu o njihovim povijesnim i aktualnim značenjima pa i o utjecaju kojega tradicija ima i trebala bi imati na suvremenog umjetnika precizirajući njihovo međusobno prožimanje. Te su teze danas općeprihvачene i nezaobilazna su literatura u svakoj analitičkoj interpretaciji tradicije i njenih vrijednosti, napose u kontekstu suvremene umjetnosti. Eliot je, naime, pokazao u svojoj antologičkoj studiji te odnose tradicije i suvremenosti ili tradicije u suvremenosti te postavio preciznu „dijagnozu“ mjera u kojima se međusobno prožimaju, kao što je lucidno razmotrio i način na koji se nadopunjavaju tradicija i suvremena umjetnost. Naglasio je i one vrijednosti koje ih determiniraju, a time otvorio iznimno značajnu pa i golemu temu koja je prožela europsku uljudbu oblikujući kulturu, umjetnost, znanost...i, dakako, njezinu cjelokupnu povijest.

U tom, sad već i klasičnom eseju koji je u temeljima moderne europske umjetnosti Eliot je izgradio tezu na univerzalnim duhovnim premissama na kojima je i stvarana jedinstvena europska tradicija akceptirajući u skladnoj cjelini zajedničke baštine i nacionalne različitosti u specifičnim nijansama kao svoje kulturno i društveno bogatstvo.“Na osnovi golemog broja kritičkih napisa koji su se pojavili na francuskome jeziku mi poznajemo ili barem mislimo da poznajemo, kritičke metode i kritičke navike Francuza; mi jednostavno zaključujemo (mi smo jedan tako neosvišešten narod) da su Francuzi „kritičniji“ od nas i čak se katkad pomalo dičimo tom činjenicom, jer su Francuzi, tobože, manje spontani.“ A nisu li kroz dugu europsku povijest Slovenci i Hrvati svojim specifičnim prilozima doprinijeli njenoj kulturi kao zajedničkoj baštini sa svim svojim razlikama? I jednak tako, s „više ili manje spontanim“ obilježjima oba naroda, i slovenski i hrvatski, upućivali su jedan na drugoga upravo na europskim kulturnim vrijednostima na kojima su i gradili kroz zajedničku povijest i svoje nacionalne kulturne posebnosti.Upravo se po tim specifičnostima i prepoznae nacionalni identitet koji se kroz zajedničku europsku povijest i sačuvao u različitosti kao svoju dragocjenu vrijednost u europskom kulturnom prostoru sačuvavši u svakom narodu tu nacionalnu posebnost kao svoju duhovnu i kulturnu vrijednost. To prožimanje nacionalnih obilježja kao europskih kulturnih vrijednosti isprepliće se kroz njihove specifičnosti na istim europskim kulturnim prostoru prožetom istim povijesnim naslijedem živom i u suvremenosti. Ove velike teme europske povijesti i naravno suvremenosti navodimo i kao činjenice na kojima će ta ista Europa, kao i svaki njezin narod graditi svoju budućnost u zajedničkoj europskoj kući pa tako i slovenski i hrvatski narod, čija je povijest kroz stoljeća isprepletena istim nitima kulture i umjetnosti koji su i danas, kao što će, vjerujemo, i sutra biti pleteni od istog europskog pletiva obojenog nacionalnom bojom kao svojim prilogom sačuvanog kulturnog identiteta. Upravo na te činjenice ukazuje i monografska knjiga autorice Polone Jurinić koja ih je „obradila“ kao veliku i specifičnu temu pod naslovom „Slovenske boje u hrvatskoj likovnoj umjetnosti“.

Tu veliku temu iščitavamo kroz duga stoljeća, dijelom i zajedničke povijesti u brojnim područjima ljudske djelatnosti koje je autorica „suzila“ na jednu temu – na onu koja „pokriva“ likovne umjetnosti.

I tu veliku, a i nedovoljno poznatu temu, za koju bismo mogli reći i neistraženu, Polona Jurinić nastojala je pregledno prikazati kroz povijest u tri velika poglavљa knjige.

SLOVENSKO-HRVAŠKO KULTURNI PREPLET (V LUČI ZGODOVINE IN NOVE DOBE)

V svoji znameniti študiji o tradiciji in njenih vrednotah je Thomas Stearns Eliot postavil tezo ne le o njenih zgodovinskih in aktualnih pomenih, ampak tudi o vplivu, ki ga tradicija ima, in bi ga morala imeti, na sodobnega umetnika z natančnim opisom njunega medsebojnega prežemanja. Omenjene teze so danes splošno uveljavljene in predstavljajo obvezno literaturo vsake analitične interpretacije tradicije in njenih vrednot, še posebej v kontekstu sodobne umetnosti. Eliot je namreč v svoji antologijski študiji predstavil odnose med tradicijo in sodobnostjo oziroma tradicijo v sodobnosti ter postavil natančno „diagnozo“ pogojev, v katerih se medsebojno prežemajo, prav tako pa je lucidno opredelil način, na katerega se tradicija in sodobna umetnost dopolnjujeta. Izpostavil je tudi tiste vrednote, ki ju določajo, s čimer je spodbudil zelo pomembno in obširno temo, ki je prežela evropsko civilizacijo in oblikovala kulturo, umetnost, znanost ... ter, seveda, njen celotno zgodovino.

V tem zdaj že tudi klasičnem eseju, ki je eden od temeljev moderne evropske umetnosti, je Eliot postavil tezo na univerzalnih duhovnih premisah, na katerih je nastala tudi dejanska edinstvena evropska tradicija, ki kot svoje kulturno in družbeno bogastvo sprejema v skladni celoti skupno dedičino in nacionalne različnosti v specifičnih odtenkih. »Na podlagi številnih kritičnih zapisov, ki so se pojavili v francoščini, poznamo, ali pa vsaj mislimo, da poznamo, kritične metode in kritične navade Francozov; preprosto sklepamo (mi smo tako neosveščeni narod), da so Francozi »bolj kritični« od nas in smo na to dejstvo včasih celo malce ponosni, saj so Francozi, vsaj na videz, manj spontani.« Toda, ali niso skozi dolgo evropsko zgodovino Slovenci in Hrvati s svojimi posebnostmi prispevali k njeni kulturi kot skupni dedičini z vsemi njenimi različnostmi? Prav tako sta s svojimi »bolj ali manj spontanimi« značilnostmi oba naroda, tako slovenski kot hrvaški, kazala drug na drugega prav na tleh evropskih kulturnih vrednot, na katerih sta skozi skupno zgodovino gradila tudi svoje nacionalne kulturne posebnosti. Prav po teh značilnostih je mogoče prepoznati narodovo identiteto, ki se je skozi skupno evropsko zgodovino ohranila v različnosti kot dragocena vrednota evropskega kulturnega prostora, z ohranitvijo nacionalne posebnosti kot duhovne in kulturne vrednote vsakega naroda. Prežemanje nacionalnih posebnosti kot evropskih kulturnih vrednot se prepleta skozi njihove posebnosti na istem evropskem prostoru, prežetem z enako zgodovinsko dedičino, živo tudi v sodobnosti. Pomembne teme evropske zgodovine, in prav tako sodobnosti, navajamo tudi kot dejstva, na katerih bosta tako ista Evropa kot vsak njen narod gradila svojo prihodnost v skupni evropski hiši. Tako tudi slovenski in hrvaški narod, katerih zgodovina je skozi stoletja prepletena z enakimi nitmi kulture in umetnosti, ki so danes, in verjamemo, da bodo tudi jutri, narejene iz istega evropskega pletiva, obarvanega z narodno barvo kot lastnim prispevkom k ohranitvi kulturne identitete. Prav na ta dejstva opozarja monografska knjiga avtorice Polone Jurinić, ki jih je »obravnavala« kot obširno in specifično temo z naslovom Slovenske barve v hrvaški likovni umetnosti.

Predstavljeni obsežno temo je mogoče brati skozi čas dolgih stoletij, delno tudi skupne zgodovine, na številnih področjih človeške dejavnosti, ki jo je avtorica »zožila« na eno temo – na tisto, ki »pokriva« likovno umetnost.

To obsežno, a ne dovolj znano oziroma celo neraziskano temo si je Polona Jurinić prizadevala zgodovinsko pregledno prikazati v treh obširnih poglavjih knjige.

Avtorica v prvem predstavi zgoščen zgodovinski prikaz, ki je zasnovan na dejstvih o dveh uglednih in izjemno pomembnih ustanovah za oba naroda oziroma za promocijo visokih likov-

U prvom ona daje sažeti povijesni prikaz utemeljen na činjenicama o djjema uglednim i iznimno značajnim institucijama za oba naroda, odnosno, za promicanje visokih likovnih vrijednosti koje su te institucije „proizvodile“ kao svoj prilog europskim vrijednostima u svojim kulturnim sredinama. Dakako, riječ je o akademijama likovnih umjetnosti u Zagrebu i Ljubljani koje su bile i ostale iznimno poticajne za likovne umjetnosti u oba naroda. Na stranicama ove knjige saznajemo i za oblike, kao i intenzitet suradnje među tim institucijama, kao primjerice, i brojne zanimljivosti među kojim su i one od povijesnog značenja za likovne umjetnosti u slovenskoj, odnosno hrvatskoj kulturi: tko su bili slovenski studenti na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti a poslije legendarni profesori na ljubljanskoj Akademiji likovnih umjetnosti? Štoviše, mnogi među tim slovenskim studentima na zagrebačkoj ALU i najznačajniji su slovenski umjetnici 20. stoljeća, njeni moderni utemeljitelji na visokim europskim vrijednostima, umjetnici koji su postavili visoke estetske kriterije u slovenskoj umjetnosti.

Osobitu vrijednost u ovom poglavlju nalazimo u pažljivom popisu slovenskih likovnih umjetnika koji su studirali na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u razdoblju od 1907. do 2009. godine i u njihovim „obrađenim“ životopisima s naglaskom na onim najistaknutijim protagonistima.

Zanimljivost ove knjige, koja je po koncepciji i strukturi sažeti pregled te goleme teme ali i vrijedan i pouzdan priručnik koji je u svojoj interpretaciji tog neistraženog a rekli bismo i „neiskopanog“ kulturnog blaga zapravo prvi korak na sigurnom tlu „obrađenih“ činjenica, napose onih biografskih. Autorica, naime, svoju metodologiju pisanja knjige, odnosno, istraživanja te velike teme i koncipira upravo na biografijama umjetnika „pokrivajući“ veliko povijesno razdoblje od 15. do 20. stoljeća. Tako saznajemo kroz živote umjetnika i godinu kad su nastajala njihova djela od kojih su mnoga od prvorazrednog značaja za slovensku umjetnost, odnosno, da su upravo po tim djelima i europska jer ih determiniraju ista stilska obilježja i visoki profesionalni kriteriji na kojima su stvarana, što se također iščitava i u njihovim djelima rađenim i u Hrvatskoj, a kojima su nedvojbeno obogatili i njezinu povijest i umjetničku baštinu.

Pažljivim izborom fotografija Polona Jurinić još iscrpnije „opisuje“ tu golemu povijesnu „građu“ koju dokumentarno obogaćuje i likovno „ilustrira“ biografijama i djelima slovenskih likovnih umjetnika čiji dragocjen prilog ostavlja dubok trag slovenskih boja u hrvatskoj kulturi i umjetnosti.

Milan Bešlić

nih vrednot, ki sta jih v svojih kulturnih okoljih ti ustanovi »proizvedli« kot svoj prispevek k evropskim vrednotam. Seveda gre za akademiji za likovno umetnost v Zagrebu in Ljubljani, ki sta bili in sta še vedno pomembna spodbuda za likovno umetnost pri obeh narodih. Na straneh te knjige izvemo tudi o oblikah in intenzivnosti sodelovanja med tema ustanovama in o številnih zanimivostih, tudi takšnih, ki so zgodovinskega pomena za likovno umetnost v slovenski oziroma hrvaški kulturi: kdo so bili slovenski študentje na zagrebški likovni akademiji in kasneje legendarni profesorji na ljubljanski akademiji za likovno umetnost. Še več, nekateri slovenski študentje na zagrebški ALU so postali tudi najpomembnejši umetniki 20. stoletja, njeni moderni utemeljitelji v skladu z visokimi evropskimi vrednotami, umetniki, ki so v slovenski umetnosti postavili visoka estetska merila.

Posebej dragocen prispevek tega poglavja je skrbno sestavljen seznam slovenskih likovnih umetnikov, ki so med letoma 1907 in 2009 študirali na zagrebški akademiji za likovno umetnost, ter v njihovih življenjepisih s poudarkom na najbolj izpostavljenih protagonistih.

Zanimivost pričajoče knjige, ki je po konceptu in strukturi zgoščen pregled obsežne teme ter obenem dragocen in zanesljiv priročnik, ki je v svoji interpretaciji neraziskanega, lahko rečemo tudi »neizkopanega« kulturnega bogastva, pravzaprav prvi korak na varnih tleh »obdelanih« dejstev, predvsem biografskih. Avtorica se je namreč pri pisanju knjige oziroma raziskovanju obsežne teme metodološko oprla prav na življenjepise umetnikov, s čimer »pokriva« dolgo zgodovinsko obdobje od 15. do 20. stoletja. Tako se iz življenjepisov umetnikov seznanimo tudi z letniciami nastanka njihovih del, med katerimi so številna izjemnega pomena za slovensko umetnost, oziroma izvemo, da so prav po teh delih hkrati tudi evropski umetniki, saj jih zaznamujejo enake slogovne značilnosti in visoka profesionalna merila ustvarjanja, kar je razvidno tudi iz njihovih del, ki so nastala na Hrvaškem in s katerimi so nedvomno obogatili tudi hrvaško zgodovino in umetniško dediščino.

S skrbnim izborom fotografij Polona Jurinić še izčrpneje »opiše« obsežno zgodovinsko »gradivo«, ki ga dokumentarno obogati in likovno »ilustrira« z življenjepisi in deli slovenskih likovnih umetnikov, katerih dragoceni prispevek pušča globoko sled slovenskih barv v hrvaški kulturi in umetnosti.

Milan Bešlić

I. POVIJEST LIKOVNIH AKADEMIJA U LJUBLJANI I ZAGREBU

HRVATSKA – ZAGREB

Devedesetoga listopada 1907. godine, Zemaljska vlada Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije je naredbom na temelju izlaganja narodnog zastupnika F. Šišića, osnovala Privremenu višu školu za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, što je početak kontinuiranoga djelovanja zagrebačke Akademiju likovnih umjetnosti.

Prije toga, 1894. godine., Hrvatska zemaljska vlada je zauzimanjem Izidora Kršnjavoga sagradila nekoliko ateliera za umjetnike koji su se školovali na akademijama u inozemstvu i koji su nakon povratka u domovinu podučavali crtanje na zagrebačkim školama.

U tadašnjoj prvoj privatnoj slikarsko školi (Obрtnoj školi) počeli su školovanje Vladimir Becić, Tomislav Krizman, Ljubo Babić i dr. a vodili su je Menci Clement Crnčić i Bela Čikoš-Sesija.

Viša škola za umjetnost i umjetni obrt je osnovana kao zavod koji bi školovao mlade slikare i kipare, buduće učitelje crtanja na srednjim školama. Na toj školi podučavaju Menci Clement Crnčić, Robert Frangeš-Mihanović, Bela Čikoš-Sesija, Oton Iveković i Ferdo Kovačević. S vremenom se umjetnička škola, koja je postala javna ustanova, upotpunjava, a stručna je osnova proširena; dobila je radionice za lijevanje u sadri i metalu, za keramiku i rezbarstvo.

Poslije reorganizacije 1921. godine škola je postala Akademija za umjetnost i umjetni obrt. U svom sastavu imala je pripremni odjel, odjele za slikarstvo, kiparstvo, arhitekturu i primijenjenu umjetnost kao i školu za učitelje crtanja na srednjim školama.

Ponovnom reorganizacijom izlučena je iz nastave primjenjena umjetnost te zavod dobiva naziv Umjetnička akademija. Godine 1940. uredba o Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu odredila je zavodu stupanj visoke škole, tj. fakulteta. Nakon revizije akademske strukture i znanstvenog programa poslije 1945. godine na zagrebačkoj Akademiji postoje odjeli za slikarstvo, kiparstvo, grafiku i odjel za nastavnike likovnog odgoja i umjetnosti. Do 1980. godine studij je trajao pet godina, potom četiri a u specijalkama daljnje dvije godine.

Od 1949. do 1954. u Zagrebu je djelovala Akademija za primijenjenu umjetnost. Tu su stasali stručnjaci za primjenu novih smjernica u tekstilnoj i keramičarskoj industriji, u projektiranju namještaja, na crtanom filmu, itd.

- Do 1937. godine zagrebačka Akademija je bila jedina umjetnička akademija na području tadašnje Jugoslavije.

- 1987. godine, u povodu 80. obljetnice djelovanja, Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu izdala je knjižicu u kojoj je opisan rad ustanove u prvih 80 godina. U tih 80 godina na zagrebačkoj Akademiji školovalo se ukupno 1094 studenata, 68 posto bilo je Hrvata. Čak 100 studenata bilo je iz Slovenije. Najviše studenata bilo je na slikarskom odjelu.

Godine 2001. Akademija je izdala popis studenata koji su se u toj ustanovi školovali u razdoblju od 1907. do 2000. godine. Prema tom popisu školovalo se ukupno 2891 student a od toga 134 Slovaca (4,6 posto):

▲
ALU Zagreb

I. ZGODOVINA LIKOVNIH AKADEMIJ V LJUBLJANI IN ZAGREBU

HRVAŠKA – ZAGREB

Devetnajstega oktobra 1907 je Deželna vlada Kraljevine Hrvaške, Slavonije in Dalmacije z ukazom na osnovi predloga ljudskega zastopnika F. Šišića ustanovila Kraljevo deželno višjo šolo za umetnost in umetno obrt v Zagrebu, kar predstavlja začetek kontinuiranega delovanja zagrebške akademije likovnih umetnosti.

Pred tem, leta 1894, je hrvaška deželna vlada na pobudo Izidorja Kršnjavega zgradila več ateljejev za umetnike, ki so se šolali na akademijah v tujini in po vrnitvi v domovino poučevali risanje na zagrebških šolah.

V tedanji prvi zasebni slikarski šoli (Obrtni šoli), ki sta jo vodila Menci Clement Crnčić in Bela Čikoš-Sesija, so svoje šolanje začeli Vladimir Becić, Tomislav Krizman, Ljubo Babić in drugi.

Kraljeva deželna višja šola za umetnost in umetno obrt je bila ustanovljena kot zavod, v katerem so se šolali mladi slikarji in kiparji, prihodnji učitelji risanja na srednjih šolah. Na tej šoli so poučevali Menci Clement Crnčić, Robert Frangeš-Mihanović, Bela Čikoš-Sesija, Oton Iveković in Ferdo Kovačević. Sčasoma se je umetniška šola, ki je postala javna ustanova, izpolnila in strokovno razširila; dobila je delavnice za ulivanje mavca in kovine, za keramiko in rezbarstvo.

Po reorganizaciji leta 1921 je šola postala Akademija za umetnost in umetno obrt. Obsegala je naslednje oddelke: pripravljalnega, za slikarstvo, kiparstvo, arhitekturo in uporabno umetnost ter šolo za učitelje risanja na srednjih šolah.

Po ponovni reorganizaciji je bil ukinjen oddelek za uporabno umetnost in tako je zavod dobil naziv Umetniška akademija. Odlok o Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu iz leta 1940 je določil stopnjo visoke šole, t. j. fakultete. Po reviziji akademske strukture in znanstvenega programa so po letu 1945 na zagrebški akademiji obstajali oddelki za slikarstvo, kiparstvo, grafiko in oddelek za učitelje likovne vzgoje in umetnosti. Do leta 1980 je študij trajal pet let, nato štiri, v specialkah pa še nadaljnji dve leti.

Med letoma 1949 in 1954 je v Zagrebu delovala tudi Akademija za uporabno umetnost, na kateri so se razvijali strokovnjaki za uporabo novih smernic v tekstilni in keramični industriji, s področja projektiranja pohištva, strokovnjaki risanega filma itd.

Do leta 1937 je bila zagrebška akademija edina umetniška akademija na področju tedanje Jugoslavije.

Leta 1987 je Akademija likovnih umetnosti Univerze v Zagrebu ob 80. obletnici delovanja izdala knjizico, v kateri je opisano delo ustanove prvih 80 let. V teh 80-ih letih se je na zagrebški akademiji šolalo skupaj 1094 študentov, 68 odstotkov je bilo Hrvatov. Kar 100 študentov je bilo iz Slovenije. Največ študentov je bilo na oddelku za slikarstvo.

Leta 2001 je akademija izdala seznam študentov, ki so se v tej ustanovi šolali v obdobju od 1907. do 2000. leta. Glede na ta seznam se je na njej izobraževalo skupno 2891 študentov, od tega je bilo 134 Slovencev (4,6 odstotkov):

- na slikarskom odsjeku 87 studenata (diplomiralo je 59 studenata)
- na kiparskom odsjeku 33 studenta (diplomirao je 21 student)
- na nastavničkom odsjeku 5 studenata (diplomirala su 4 studenata)
- na pedagoškom odsjeku je studirao 1 student koji je i diplomirao
- na drvorezbarskom odsjeku je studirao 1 student koji je i diplomirao
- na arhitektonskom odsjeku su studirala 2 studenta koja nisu diplomirala.

Od 2000. do 2009. godine upisalo je i studiralo na ALU Zagreb 6 studenata, rođenih u Sloveniji (nastavnički smjer 2 studenta, grafički smjer 2 studenta, 1 diplomirao, restauracija i slikarstvo 1 student, te animacija i novi mediji 1 student).

- U ovu statistiku nisu ubrojeni studenti koji su slovenskoga podrijetla rođeni u Hrvatskoj.

Od Slovenaca ili su podrijetlom Slovenci, koji su završili studije na Akademiji postali su redovni nastavnici i povremeni predavači te honorarni ispitivači za diplomske ispite:

- Vasilij Josip Jordan bio je dekan (ratni) Akademije od 1991. do 1994. godine.
- Kao izvanredni profesor djelovao je Oton Postružnik od 1958. do 1970. godine.
- Vasilij Josip Jordan bio je redovni profesor od 1978. godine do umirovljenja 2000. godine.
- Redovni profesor bio je i Vilim Gliha-Selan od 1978. do 1979. godine.
- Redovni profesor bio je i Stanko Jančić od 1981. godine do umirovljenja godine 2002.
- Povremeni predavači bili su Vilim Gliha-Selan (plakat i oprema knjiga), dr. Marcel Gorenc (povijest umjetnosti – nauka o stilovima), Inge Kostinčer (kazališni kostim) i Jelka Ribarič-Radauš (folklorni kostim).
- Radoje Hudoklin bio je honorarni ispitivač za diplomske ispite (vježbe iz tehnologije).

SLOVENIJA – LJUBLJANA

Uvrijeme Akademie operosorum (1702.) u Ljubljani se razmišljalo o osnivanju crtačke škole. Pedagoški rad su u početku obavljali pojedinci u tudini: u Beču Ferdo Kovačič i Valentin Janša (krajem XVIII. i početkom XIX. stoljeća) a u Muenchenu Anton Ažbe (u doba secesije). U svojoj privatnoj školi u Ljubljani podučavali su Andrej Janez Herrlein (prva polovica XIX. stoljeća) i Elias Wolf (druga polovica XIX. stoljeća). U svoj program su majstori impresionizma uključili osnivanje umjetničke škole. Umjetničko-obrtna škola i dijelom srednja tehnička škola ostvarile su u svojim odjelima bogatu odgojnju tradiciju. Pod vodstvom poznatih majstora svoju prvu likovno-tehničku podlogu dobivaju brojni slovenski umjetnici koju nose na Akademiju. Nakon I. svjetskog rata počela je raditi umjetnička škola Probuda, osnovana 1922. godine. Fran Tratnik i Marijan Marolt pripremili su Spomenicu (1938.) u nastojanju da se osnuje vlastita visoka škola za likovnu umjetnost. Započetu uspješnu akciju prekida II. svjetski rat. Tek nakon rata (1945.) osnovana je Akademija upodabljavajućih umetnosti u Ljubljani na stupnju visoke škole. Među osnivačima su bili Božidar Jakac, France Mihelič, Slavko Pengov, Boris Kalin i Nikolaj Pirnat. Godine 1946. na Akademiju dolaze Gabrijel Stupica, Frančišek Smerdu, Radoje Hudoklin, Peter Loboda, Marija Pregelj, Karel Putrih, Maksim Sedej, Riko Debenjak (svi završili Akademiju u Zagrebu). Danas ustanova nosi naziv Akademija za likovno umetnost. Studij traje četiri godine a postdiplomski dvije godine. Akademija ima odjele za slikarstvo, kiparstvo, grafiku i restauriranje te konzervaciju umjetnina. U Ljubljani je 1946. godine otvorena Šola za umetni obrt, koja danas nosi naziv Šola za oblikovanje, s odjelima za grafičko, industrijsko i modno oblikovanje. Danas ta ustanova nosi naziv Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani i obrazuje na sva tri stupnja Bolonjskih programa (dodiplomski, postdiplomski i doktorski studij). Akademija ima odjele za slikarstvo sa smjerovima: slikarstvo, grafika i video- novi mediji, odjel za kiparstvo, odjel za oblikovanje vizualnih komunikacija sa smjerovima grafičko oblikovanje, interaktivno oblikovanje, fotografija i ilustracija, odjel za industrijsko i unikatno oblikovanje te restauratorski odjel. Godine 1946. u Ljubljani je, zahvaljujući sretnim okolnostima i nekolicini entuzijasta, svoja vrata otvorila Šola za umetno obrt. Danas je to Šola za oblikovanje in fotografiju te obrazuje u tri programa: umjetnička gimnazija, dizajnerski tehničar i fotografski tehničar.

▲
ALU Ljubljana

- na oddelku za slikarstvo 87 študentov (diplomiralo je 59 študentov);
- na oddelku za kiparstvo 33 študentov (diplomiralo je 21 študentov);
- na učiteljskem oddelku 5 študentov (diplomirali so 4 študentje);
- na pedagoškem oddelku je študiral 1 študent, ki je tudi diplomiral;
- na oddelku za rezbarstvo je študiral 1 študent, ki je diplomiral;
- na oddelku za arhitekturo sta študirala 2 študenta, ki nista diplomirala.

Med letoma 2000 in 2009 se je na ALU Zagreb vpisalo in študiralo 6 študentov, rojenih v Sloveniji (pedagoška smer 2 študenta, grafična smer 2 študenta –1 diplomiral, restavratorstvo in slikarstvo 1 študent ter animacija in novi mediji 1 študent).

V to statistiko niso všteti študenti, ki so slovenskega rodu, a rojeni na Hrvaškem.

Med Slovenci ali Slovenci po poreklu, ki so končali študij na akademiji, jih je nekaj postalo rednih profesorjev in občasnih predavateljev ter honorarni izpraševalci pri diplomskeh izpitih: Vasilij Josip Jordan je bil dekan (vojni) akademije med letoma 1991 in 1994.

Kot izredni profesor je med letoma 1958 in 1970 deloval Oton Postružnik.

Vasilij Josip Jordan je bil redni profesor od leta 1978 do upokojitve leta 2000.

Redni profesor je bil tudi Vilim Gliha-Selan od leta 1978 do 1979.

Redni profesor je bil tudi Stanko Jančić od leta 1981 do upokojitve leta 2002.

Občasni predavatelji so bili Vilim Gliha-Selan (plakat in oprema knjig), dr. Marcel Gorenc (umetnostna zgodovina – nauk o slogih), Inge Kostinčer (gledališki kostumi) in Jelka Ribarič-Radauš (folklorni kostumi).

Radoje Hudoklin je bil honorarni izpraševalec pri diplomskeh izpitih (vaje iz tehnologije).

SLOVENIJA – LJUBLJANA

Vobdobju delovanja ljubljanske Academie operosorum (1702) se je razmišljalo o ustanovitvi risarske šole. Pedagoško delo so v začetku opravljali posamezniki v tujini: na Dunaju Ferdo Kovačič in Valentin Janša (konec XVIII. in začetek XIX. stoletja), v Münchnu pa Anton Ažbe (v obdobju secesije). V svoji zasebni šoli v Ljubljani sta poučevala Andrej Janez Herrlein (prva polovica XIX. stoletja) in Elias Wolf (druga polovica XIX. stoletja). V svoj program sta mojstra impresionizma vključila ustanovitev umetniške šole. Umetnostnoobrtna šola in deloma Tehniška srednja šola sta v svojih oddelkih delno uresničili bogato vzgojno tradicijo. Pod vodstvom znanih mojstrov so svojo prvo likovno-tehnično podlago dobili številni slovenski umetniki in jo prenesli na akademijo. Po I. svetovni vojni je začela delovati umetniška šola Probuda, ustanovljena leta 1922. Fran Tratnik in Marijan Marolt sta si prizadevala ustanoviti lastno visoko šolo za likovno umetnost in pripravila Spomenico (1938), vendar je začetno uspešno akcijo prekinila II. svetovna vojna. Šele po vojni (1945) je bila ustanovljena Akademija za upodabljanje umetnosti v Ljubljani, ki je bila na stopnji visoke šole. Med ustanovitelji so bili Božidar Jakac, France Mihelič, Slavko Pengov, Boris Kalin in Nikolaj Pirnat. Leta 1946 so na akademijo prišli Gabrijel Stupica, Frančišek Smerdu, Radoje Hudoklin, Peter Loboda, Marij Pregelj, Karel Putrih, Maksim Sedej, Riko Debenjak (vsi končali akademijo v Zagrebu). Danes se ta ustanova imenuje Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani in izobražuje na vseh treh stopnjah bolonjskih programov (dodiplomski, podiplomski in doktorski študij). Akademija ima oddelke za slikarstvo s smermi slikarstvo, grafika in video – novi mediji, oddelek za kiparstvo, oddelek za oblikovanje vizualnih komunikacij s smermi grafično oblikovanje, interaktivno oblikovanje, fotografija in ilustracija, oddelek za industrijsko in unikatno oblikovanje ter oddelek za restavratorstvo. V Ljubljani je leta 1946 zahvaljujoč srečnim okoliščinam in peščici zanesenjakov odprla svoja vrata Šola za umetno obrt, ki se danes imenuje Šola za oblikovanje in fotografijo ter izobražuje v treh programih: umetniška gimnazija, tehnik oblikovanja in fotografski tehnik.

II. LIKOVNI UMJETNICI U HRVATSKOJ KOJI SU ROĐENI U SLOVENIJI, DJELOVALI ILI STUDIRALI KAO SLOVENCI U HRVATSKOJ ILI SU SLOVENSKOG PODRIJETLA

OD XV. DO XVIII. STOLJEĆA

1. Albertini Gaspare, kipar
2. Belina Pavel, kipar
3. Bergant Fortunat, slikar
4. Bezlaj Peter, graditelj
5. Bobič Franjo, slikar
6. Capovilla Francesco, klesar
7. Cebej Anton, slikar
8. Dolenjsko – posavski majstor
9. Dovečer Anton, slikar
10. Eisenhert Ivan, slikar i pozlatar
11. Erber Jakob, zidar
12. Fras Julije, kult.povjesničar
13. Gallo Ferdinand, kipar
14. Geigerfeld Hans Georg, slikar
15. Gerub Josip, kipar
16. Gnamb Anton, arhitekt
17. Greiner Urban, zidar
18. Grueber Blaž, slikar
19. Hauk Josip, zidar
20. Herrlein Andrej Janez, slikar
21. Holzinger Jožef, kipar
22. Hueber Abraham, drvorezbar
23. Jelovšek Franc, slikar
24. Jelovšek Krištof, slikar
25. Jurjevič Toma, kipar
26. Kaiser Lovrenc, kipar
27. Kommersteiner Ivan, kipar i drvorezbar
28. Kommersteiner Mihael, kipar idrvorezbar
29. Kuša Mihael, klesar
30. Layer Leopold, slikar
31. Lerchinger Jožef Anton, slikar
32. Mayerhoffer Matija, graditelj
33. Mersi Anton i obitelj, drvorezbari i kipari
34. Metzinger Valentin Janez, slikar
35. Miller Kozma, klesar
36. Mittermayr Martin, kipar
37. Pazelt Josip, graditelj
38. Peter iz Ljubljane, graditelj
39. Podboršič Mihael, pojasar
40. Pogačnik Mihael, kipar
41. Potočnik Janez Jurij, kipar
42. Potočnik Janez, slikar
43. Reiss Franc Krištof, kipar
44. Risner Anton Franjo, kipar
45. Risner Karel Josip, kipar
46. Robba Francesco, kipar
47. Straub Filip Jakob, kipar
48. Straub Josip, kipar
49. Sulz Herman, stolar
50. Tačker Sebastijan, stolar
51. Walz Ivan, kipar
52. Wolf Elias, slikar

II. LIKOVNI UMETNIKI NA HRVAŠKEM, KI SO ROJENI V SLOVENIJI, DELOVALI ALI ŠTUDIRALI KOT SLOVENCI NA HRVAŠKEM ALI SO SLOVENSKEGA RODU

OD XV. DO XVIII. STOLETJA

1. Albertini Gaspare, kipar	32. Mayerhoffer Matija, graditelj
2. Belina Pavel, kipar	33. Mersi Anton in družina, rezbarji in kiparji
3. Bergant Fortunat, slikar	34. Metzinger Valentin Janez, slikar
4. Bezljaj Peter, graditelj	35. Miller Kozma, klesar
5. Bobič Franjo, slikar	36. Mittermayr Martin, kipar
6. Capovilla Francesco, klesar	37. Pazelt Josip, graditelj
7. Cebej Anton, slikar	38. Peter iz Ljubljane, graditelj
8. Dolenjsko – posavski mojster	39. Podboršič Mihael, pasar
9. Dovečer Anton, slikar	40. Pogačnik Mihael, kipar
10. Eisenhort Ivan, slikar in pozlatare	41. Potočnik Janez Jurij, kipar
11. Erber Jakob, zidar	42. Potočnik Janez, slikar
12. Fras Julije, kulturni zgodovinar	43. Reiss Franc Krištof, kipar
13. Gallo Ferdinand, kipar	44. Risner Anton Franjo, kipar
14. Geigerfeld Hans Georg, slikar	45. Risner Karel Josip, kipar
15. Gerub Josip, kipar	46. Robba Francesco, kipar
16. Gnamb Anton, arhitekt	47. Straub Filip Jakob, kipar
17. Greiner Urban, zidar	48. Straub Josip, kipar
18. Grueber Blaž, slikar	49. Sulz Herman, mizar
19. Hauk Josip, zidar	50. Tačker Sebastijan, mizar
20. Herrlein Andrej Janez, slikar	51. Walz Ivan, kipar
21. Holzinger Jožef, kipar	52. Wolf Elias, slikar
22. Hueber Abraham, rezbar	
23. Jelovšek Franc, slikar	
24. Jelovšek Krištof, slikar	
25. Jurjevič Toma, kipar	
26. Kaiser Lovrenc, kipar	
27. Komersteiner Ivan, kipar in rezbar	
28. Komersteiner Mihael, kipar in rezbar	
29. Kuša Mihael, klesar	
30. Layer Leopold, slikar	
31. Lerchinger Jožef Anton, slikar	

ALBERTINI (Da Pirano) GASPARE, kipar i oltarist (Piran, XVIII. stoljeće)

Djelovao u Istri, na Cresu i Lošinju. Godine 1764 do 1787. izradio oltare Sv. Lucije (sad Sv. Petra) i Gospine krunice u župnoj crkvi u Novigradu. U crkvi Sv. Antuna opata u Velom Lošinju radi (oko 1783.) glavni oltar s reljefom Večera u Emausu. U crkvi Majke Božje Velike - Gospa Snježna u Cresu, oltar Sv. Roka. Posebnu pažnju posvećuje obradi mramora, arhitektonskoj kompoziciji oltara, polikromiji i rasporedu ornamenata.

BELINA PAVEL, kipar

(? - Remete, 27.X.1715.)

Pripadao je redu pavlina. Vjerojatno je (zajedno s Tomom Jurjevićem) u pavlinskoj radionici, koja je djelovala od približno 1688. do 1714. godine. Sudjelovao pri izvedbi mramornih oltara Posljednje večere i Sv. Luka u zagrebačkoj katedrali (1703.) te sadašnjeg glavnog oltara u karmeličanskom samostanu Majke Božje Remetske u Remetama (1705-1706.). Pripisuje mu se rad na glavnem oltaru župne crkve Rođenja blažene Djevice Marije u Sveticama nedaleko od Ozlja (približno 1700.), na oltaru Sv. Nikole – Svetice (približno 1707.), na glavnem oltaru župne crkve Sv. Krža – Sisak (1714.). Danas je taj oltar u župnoj crkvi u Jasenovcu.

BERGANT (Wergant) FORTUNAT, slikar

(Mekinje pri Kamniku, 6.VII. 1721- Ljubljana, 31.III.1769.)

Školovao se u rezbarskoj radionici svoga oca, prihvatajući utjecaje baroknih umjetnika iz Ljubljane (Janez Mihael Rainwaldt, Valentin Janez Metzinger, Francesco Robba).

U Rimu je upoznao rade slika rimskoga zrelog baroka, napuljske škole i francuskih slikara.

Najveći broj njegovih radova sačuvalo se u Kranjskoj. Slikao je za naručitelje u Savinjskoj dolini, Koruškoj i Hrvatskoj (Istra, Lika).

Karakteristike ranih slika su svijetli kolorit, naivna kompozicija, mekano boranje haljina i izdužena lica. Nakon školovanja u Italiji boje mu postaju tamnije, draperije plošne, kiparski modelirane oštrim grafičkim prijelomima. Nakon 1761. godine u njegovim radovima pojavljuju se dvojnost izraza. Na slikama svetaca postiže ekspresivnu momentalnost. Najdosljednije je zastupao naturalističke tendencije. Djelovao je na Jožefa Antona Lerchingera.

BEZLAJ (BESLEI) PETER, graditelj u drugoj polovini XV. stoljeća

Prema Gregoru Dolničaru, 1484. godine sagradio je Vijećnicu u Ljubljani s natpisom Studium architecturae civilis. Vjerojatno identičan s Petrom iz Ljubljane, koji u drugoj polovici XV. stoljeća zajedno s Matejem iz Pule gradi crkvu Majke Božje na brdu kod Čepića u Istri. Na kamenoj ploči je natpis: „1492 die X. Novembris opus Magistri Petri de Lubiana et Magistri Mathei de Pola“.

► **ALBERTINI
GASPARE
Oltar u c. MB
Velike – Gospe
Snježne, Cres
Oltar v c. Velike
Matere božje
– Gospe Snežne,
Cres**

**BERGANT
FORTUNAT
Sv. Nikola
Sv. Mikolaj
(NGL)**

ALBERTINI (Da Pirano), GASPER, kipar in izdelovalec oltarjev (Piran, XVIII. stotejje)

Deloval je v Istri, na Cresu in Lošinju. Med letoma 1764 in 1787 je izdelal oltarja sv. Lucije (zdaj sv. Petra) in Marijine krone v župnijski cerkvi v Novigradu. V cerkvi sv. Antona opata v Velem Lošinju je izdelal glavni oltar z reliefom Večerja v Emavsu (okoli l. 1783). V cerkvi Velike Matere božje – Gospe Snežne v Cresu je izdelal oltar sv. Roka. Posebno pozornost je posvetil obdelavi marmorja, arhitektonski kompoziciji oltarja, polihromiji in razporeditvi ornamentov.

BELINA, PAVEL, kipar (? – Remete, 27. X. 1715)

Pripadal je redu pavlincev. Verjetno je (skupaj s Tomom Jurjevičem) v redovniški delavnici, ki je delovala približno med letoma 1688 in 1714, sodeloval pri izdelavi marmornih oltarjev Zadnje večerje in sv. Luka v zagrebški stolnici (1703) ter izdelavi sedanjega glavnega

oltarja v karmeličanskem samostanu Matere božje Remetske v Remetah (1705-1706). Pripisujejo mu delo na glavnem oltarju župnijske cerkve Rojstva blažene device Marije v Sveticah blizu Ozlja (okoli l. 1700), na oltarju sv. Nikole – Svetice (okoli l. 1707), na glavnem oltarju župnijske cerkve sv. Krža v Sisku (1714). Danes je ta oltar v župnijski cerkvi v Jasenovcu.

BERGANT (Wergant), FORTUNAT, slikar (Mekinje pri Kamniku, 6. VII. 1721 – Ljubljana, 31. III. 1769)

Šolal se je v rezbarski delavnici svojega očeta in sprejel vplive baročnih umetnikov iz Ljubljane (Janez Mihael Rainwaldt, Valentin Janez Metzinger, Francesco Robba).

V Rimu se je seznanil z deli slikarjev rimskega zrelega baroka, neapeljske šole in francoskih slikarjev.

Največ njegovih del se je ohranilo na Kranjskem. Slikal je za naročnike v Savinjski dolini, na Koroškem in Hrvaškem (Istra, Lika).

Za njegove zgodnje slike so značilne svetle barve, naivna kompozicija, mehke gube oblačil in podolgovati obrazi. Po šolanju v Italiji so njegove barve postale temnejše, draperije ploske, kiparsko modelirane z ostrimi grafičnimi prelomi. Po letu 1761 se je v njegovih delih pojavljala dvojnost izraza. Na slikah svetnikov je dosegel ekspresivno trenutnost. Najbolj dosledno je zastopal naturalistične tendence. Vplival je na Jožefa Antona Lerchingerja.

BEZLAJ (BESLEI), PETER, stavbar druga polovica XV. stoletja

Gregor Dolničar navaja, da je Peter Bezljaj leta 1484 zgradil mestno hišo v Ljubljani z napisom Studium architecturae civilis. Najverjetnejše sta Peter Bezljaj in Peter iz Ljubljane ena in ista oseba, ki je v drugi polovici XV. stoletja skupaj z Matejem iz Pulja zgradil cerkev Matere božje na hribu pri Čepiću v Istri. Na kamnitri plošči je napis *1492 die X. Novembbris opus Magistri Petri de Lubiana et Magistri Mathei de Pola.*

BELINA PAVEL

Glavni oltar ž.c.

Rodenja blažene

DM, Svetice

Glavni oltar ž.c.

Rojstva blažene

DM, Svetice

BOBIĆ FRANJO, slikar

(Brežice, 1677-Lepoglava, 28.II. 1728.)

Godine 1708. stupio u pavlinski red i imao slikarsku radionicu u lepoglavskom samostanu. Njemu se pripisuju slike u lepoglavskoj knjižnici (1710-1711.), danas u Dijecezanskom muzeju u Zagrebu. Uočava se i njegov udio u izvedbi zidnih slika u ljetnoj blagovaonici (1722.) u Lepoglavi, kapeli Majke božje Remetske (1722.), refektoriju samostana Sv. Helene kraj Čakovca (1726.) te u izvedbi fresaka u kapeli Majke božje Koruške u Križevcima (1726.). Svi radovi su nastali za njegova života i djelovanja na tom području.

CAPOVILLA FRANCESCO, klesar

(Koper, druga polovina XVIII. st. - ?)

U crkvi Marije Božje Velike - Gospa Snježna u Cresu izradio potkraj XVIII. stoljeća oltare Majke Božje Pomoćnice i sv. Grgura. Sudjelovao je na izradi bivšega glavnog oltara u katedrali na Krku (1785-1787.). Radio je dva bočna mramorna oltara u crkvi Sv. Jeronima u Rijeci s kvalitetnom plastikom. Početkom XIX. stoljeća ima radionicu u Rijeci. Njegovim imenom označeno zvono u crkvi u Gorenjoj Vasi kod Lupoglava u Istri iz 1784. godine.

CEBEJ ANTON, slikar

(Ajdovščina, 25.V.1722.- Ljubljana, poslije 1774.)

Jedan je od najznačajnijih predstavnika ljubljanskoga baroknog slikarstva. Slikao je sakralne kompozicije i portrete. U svoje rade uključuje svjetlost i prozračni kolorit čime pridaje obilježe rokokoa. U kasnijim djelima pojavljuju se elementi kasnobaroknog klasicizma. U Sloveniji i Hrvatskoj dosad je utvrđeno da je autor više od 90 radova. U Hrvatskoj: Vinica (1750.), Kutjevo (1759.), u Sloveniji Slatka gora, Cerknica, Letuš, Planina pri Rakeku, Ajdovščina. Na Smledniku izradio freske (1770.). Radio je i nacrte za oltare. Više radova nalazi se u Ljubljani i Zagrebu.

DOLENJSKO - POSAVSKI MAJSTOR, kipar (? , ?)

Spominje se između 1726. i 1762. godine. Dolazi iz Novoga mesta ili Metlike. Zastupljen je brojnim djelima u Dolenjskoj, Posavju i Štajerskoj. Za župnu crkvu Blažene Djevice u Remetama pavlini su od tog (neimenovanog) majstora nabavili četiri relikvijara u obliku poprsja svetica – Sv. Katarina, Sv. Barbara, Sv. Agneza i Sv. Agata (sredina XVIII. stoljeća).

DOVEČER (DOUETSCHER, DOUITSCHER) Anton, slikar

(Ormož ? - ?)

Oko 1775. godine radio je na oslikavanju župne crkve Sv. Martina u Donjoj Voći za čiju je područnu kapelu Sv. Tome 1774. godine naslikao oltarne pale s prikazima Sv. Izidora i Sv. Notburge. Nastanio se u Vinici te nastavio s djelatnošću na području Hrvatskoga zagorja, gdje je 1779. godine izradio zidne slike u crkvi Sv. Marije Magdalene u Ivancu. Godine 1781. potpisao se punim imenom na poledini a monogramom u gornjem desnom dijelu portreta pape Klementa XIV. koji se nalazi u samostanu Sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu.

Dovečerovom kistu može se također pripisati i portret Franciscusa Nadasdyja, bana Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, ustoličenom 1756. godine, u samostanu Sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu. Portret istog bana nalazi se i u varaždinskom Gradskom muzeju (1787.) s potpisom slikara. Slika

**DOVEČER
ANTON**
*Portret pape
Klementa XIV.,
samostan Sv.
Ivana Krstitelja,
Varaždin
Portret papeža
Klementa XIV.,
samostan sv.
Janeza Krstnika,
Varaždin*

BOBIČ, FRANJO, slikar
(Brežice, 1677 – Lepoglava, 28. II. 1728)

Leta 1708 je stopil v red pavlincev in imel slikarsko delavnico v lepoglavskem samostanu. Pripisujejo mu slike iz lepoglavske knjižnice (1710–1711), ki jih hranijo v škofjskem muzeju v Zagrebu. Opazen je tudi njegov delež pri izdelavi stenskih slik v letni jedilnici (1722) v Lepoglavi, v kapeli Matere božje Remetske (1722), samostanski jedilnici sv. Helene pri Čakovcu (1726) ter pri izdelavi fresk v kapeli Matere božje Koroške v Križevcih (1726). Vsa dela so nastala v času njegovega življenja in delovanja na tem območju.

CEBEJ ANTON

Oltar u ž.c.

Sv. Marka

Evangelista,

Vinica

Oltar v ž. c.

sv. Marka

Evangelista,

Vinica

CAPOVILLA, FRANCESCO, klesar
(Koper, druga polovica XVIII. st. – ?)

V cerkvi Velike Matere božje – Gospa Snežna v Cresu je pred koncem XVIII. stoletja izdelal oltarja Matere božje Pomočnice in sv. Grgurja. Sodeloval je pri izdelavi nekdanjega glavnega oltarja v stolnici na Krku (1785–1787). Izdelal je dva stranska marmorna oltarja v cerkvi sv. Jeronima na Reki s kakovostno plastiko. V začetku XIX. stoletja je imel delavnico na Reki. Z njegovim imenom je označen zvon iz leta 1784 v cerkvi v Gorenji vasi pri Lupoglavi v Istri.

CEBEJ, ANTON, slikar
(Ajdovščina, 25. V. 1722 – Ljubljana, po letu 1774)

Je eden najpomembnejših predstavnikov ljubljanskega baročnega slikarstva. Slikal je sakralne kompozicije in portrete, v svoja dela je vključeval svetlobo in prosojen kolorit, s čimer jim je dodal pridih rokočoja. V poznejših delih se pojavijo elementi poznobaročnega klasicizma. V Sloveniji in na Hrvaškem je bilo doslej ugotovljeno, da je avtor več kot 90 del. Na Hrvaškem: Vinica (1750), Kutjevo (1759), v Sloveniji Sladka Gora, Cerknica, Letuš, Planina pri Rakeku, Ajdovščina. Na Smledniku je izdelal freske (1770). Delal je tudi načrte za oltarje. Več del je ohranjenih v Ljubljani in Zagrebu.

DOLENJSKO-POSAVSKI MOJSTER, kipar
(?, ?, ?)

Omenjen je med letoma 1726 in 1762. Naj bi bil iz Novega mesta ali Metlike. Za seboj je pustil številna dela na Dolenjskem, v Posavju in na Štajerskem. Pavlinci so od tega (neimenovanega) mojstra za župnijsko cerkev blažene Device v Remetah nabavili štiri relikviarije v obliki doprsnih kipov svetnic – sv. Katarine, sv. Barbare, sv. Agneze in sv. Agate (sredina XVIII. stoletja).

DOVEČER (DOUETSCHER, DOUITSCHER), Anton, slikar
(Ormož, ? – ?)

Okoli leta 1775 je delal na poslikavah župnijske cerkve sv. Martina v Donji Voči, za njeno območno kapelo sv. Tomaža pa je leta 1774 naslikal oltarni sliki, ki prikazujeta sv. Izidorja in sv. Notburgo. Nastanil se je v Vinici ter nadaljeval z dejavnostjo na območju Hrvaškega Zagorja, kjer je leta 1779 izdelal freske v cerkvi sv. Marije Magdalene v Ivancu. Leta 1781 se je s polnim imenom podpisal na zadnji strani, z monogramom pa v zgornjem desnem delu portreta papeža Klementa XIV., ki je v samostanu sv. Janeza Krstnika v Varaždinu.

maloga formata Bezgrešne Bogorodice je u zbirci sakralnih umjetnina franjevačkog samostana u Krapini, kao i slika s prikazom Sv. Izidora.

Unatoč dekorativnim elementima rokokoa, Dovečerov se stil rječito približava klasicizmu.

EISENHORT IVAN, slikar i pozlatar

(Ljubljana, krajem XVII. st.)

Spominje se u Zagrebu u ugovoru iz 1688. godine, kojim je zajedno sa slikarom i pozlatarom Bernardom Bobičem preuzeo oslikavanje i pozlaćivanje oltara Sv. Marije i Sv. Ladislava za zagrebačku katedralu. Oltar više ne postoji. Pripisuju im se pet slika na tom krilnom oltaru od kojih je sačuvano četiri. Te su slike danas u Strossmayerovoj galeriji starih majstora HAZU, u predvorju dvorana na drugome katu: Navještenje i Prikazanje u hramu te Uznesenje Bogorodice i Pohod Marijin Elizabeti.

ERBER JAKOB, zidar

(Štajerska, ?- Varaždin, 7.VI.1776.)

Kao zidarski majstor dolazi u Varaždin prije 1766. godine. Gradi novu županijsku palaču (1769.), izrađuje dvoja pješačka vrata, Opatička i Dijačka (1773.) i sedam kamenih mostova. Godine 1775. započinje novogradnju ubožnice. Arhitektonski snima zgrade Solane u Čakovcu i Tridesetnice u Nedelišću (1774.). Bio je jedan od najznačajnijih varaždinskih graditelja rokokoa.

FRAS (Franjo) JULIJE, kulturni povjesničar

(Jarenina, 8.VIII. 1794.- Vransko, 11.III.1868.)

Kao učitelj u Glini i ravnatelj škole Karlovačkoga generalata u Karlovcu, bavio se topografijom i prikupljaо podatke o starinama (arheologija, kulturna povijest, arhitektura) toga kraja. Objavio ih je u djelu *Vollstaendige Topographie der Karlstaedter Militaergrenze* (Zagreb, 1835.). Ovo je dragocjen, često i jedini izvor podataka za povijesno-topografsku sliku toga područja.

GALLO FERDINAND, kipar

(oko 1709-Celje, 29.XI.1788.)

U Celju i okolici glavni je predstavnik sakralne plastike alpsko-štajerskog kasnobaroknoga tipa. Značajne su njegove oltarske kompozicije s figurama u slikovitim grupama (Slatka gora, Šoštanj, Gora Oljka, Šalek pri Velenju, Svetina nad Laškim, Braslovče). U njegovom opusu spajaju se odjeci reprezentativnog kiparstva sa sjevera s domaćim pučkim drvorezbarstvom. U Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu čuva se kip sv. Ivana Nepomuka.

GEIGERFELD HANS GEORG, slikar iz Novog Mesta

(rođen oko 1610. - mjesto rođenja nepoznato, umro 1681. godine 30.VI.-3.VII. - okvirni datum smrti.)

Ime slikara Hansa Georga Geigera von Geigerfelda (majstor HGG) promovirao je u slovenskoj Povijesti umjetnosti, Ivan Komelj 1954. godine, poistovjetivši ga s autorom oltarskih pala (1641.) po narudžbi grofova Mascon i Erdoedy za filijalnu crkvu Sv. Jurja nad Ortnekom. Tri slike potpisane mo-

▲
ERBER JAKOB
Županijska
palača, Varaždin
Županijska
palača, Varaždin

▲
Karlovac, 1897.

godine
Karlovec, leta
1897

►
GALLO
FERDINAND
Glavni oltar u c.
Sv. Križa, Gora
Oljka

Glavni oltar v c.
sv. Križa, Gora
Oljka

Dovečerju lahko pripišemo tudi portret Franciscusa Nadasdyja, bana Hrvaške, Slavonije in Dalmacije, ki je bil ustoličen leta 1756 v samostanu sv. Janeza Krstnika v Varaždinu. Njegov portret s podpisom slikarja (1787) je na ogled v varaždinskom mestnem muzeju. Slika malega formata Brezgrešne Matere božje je del zbirke sakralnih umetnin frančiškanskega samostana v Krapini, kjer je tudi slika, ki prikazuje sv. Izidorja.

Kljud dekorativnim elementom rokokoja se Dovečerjev slog zgovorno približuje klasicizmu.

EISENHORT, IVAN, slikar in pozlatar (Ljubljana, konec XVII. st.)

Omenja se v Zagrebu, in sicer v pogodbi iz leta 1688, s katero je skupaj s slikarjem in pozlatarjem Bernardom Bobičem prevzel poslikavo in pozlatitev oltarja sv. Marije in sv. Ladislava za zagrebško stolnico. Oltar ni ohranjen. Za ta krilni oltar naj bi naslikala pet slik, ohranjene so štiri. Danes so na ogled v Strossmayerjevi galeriji starih mojstrov HAZU, v preddverju dvoran v drugem nadstropju: Marijino oznanjenje in Gospodovo darovanje v templju ter Marijino vnebovzetje in Marijin obisk pri Elizabeti.

▲
EISENHORT
IVAN
*Navještenje sa
oltara BDM iz
zgb. katedrale*
*Oznanjenje na
oltarju BDM iz
zgb. katedrale*

ERBER, JAKOB, zidar (Štajerska, ? – Varaždin, 7. VI. 1776)

Kot zidarski mojster je prišel v Varaždin pred letom 1766. Gradil je novo županijsko palačo (1769), izdelal je dvoje vrat za pešce, Opatijska in Dijaška (1773), ter sedem kamnitih mostov. Leta 1775 je začel z gradnjo sirotišnice. Arhitekturno je izmeril in nariral zgradbi Solane v Čakovcu in Tridesetnice v Nedelišču (1774). Bil je eden najpomembnejših varaždinskih stavbarjev rokokoja.

FRAS (FRANJO), JULIJE, kulturni zgodovinar (Jarenina, 8. VIII. 1794 – Vransko, 11. III. 1868)

Kot učitelj na Glini in ravnatelj šole generalata v Karlovcu se je ukvarjal s topografijo in zbiral podatke o starinah (arheologija, kulturna zgodovina, arhitektura) s tega območja. Objavil jih je v delu *Vollstaendige Topographie der Karlstaedter Militaergrenze* (Zagreb, 1835). To je dragocen, pogosto tudi edini vir podatkov za zgodovinsko-topografsko sliko tega območja.

GALLO, FERDINAND, kipar (?, okoli 1709 – Celje, 29. XI. 1788)

V Celju in okolici je bil glavni predstavnik sakralne plastike alpsko-štajerskega poznobaročnega tipa. Pomembne so njegove oltarske kompozicije s figurami v slikovitih skupinah (Sladka Gora, Šoštanj, Gora Oljka, Šalek pri Velenju, Svetina nad Laškim, Braslovče). V njegovem opusu se odmevi reprezentativnega kiparstva s severa združujejo z domačim ljudskim rezbarstvom. V zagrebškem muzeju za umetnost in obrt v Zagrebu je ohranjen kip sv. Ivana Nepomuka.

nogramom HGG nalaze se u Dolenjskom muzeju u Novom Mestu. Majstor HGG bio je slikar plastične monumentalnosti.

S majstором HGG-ом slovensko slikarstvo XVII. stoljeća doseglo je vrhunac kvalitete. U drugoj polovici XVII. stoljeća sudjelovao je u određenju vizualnog identiteta isusovačkih crkava u Hrvatskoj: Sv. Katarine (1659, 1675, 1681.) i Sv. Ksaveria (1659.), grobljanske kapele Sv. Mihaela u Vugrovcu (1681.), župne crkve Sv. Vida u Brdovcu (1678.), kapele Sv. Leonarda u Laduču, franjevačke crkve u Klanjcu i Varaždinu (1664, 1667, 1675.) te župne crkve Sv. Mihaela u Gračanima.

Godina 1659. spominje se kao dolazak HGG u Zagreb, te potpisivanje prvih ugovora sa zagrebačkim isusovcima o pozlaćivanju, polikromiranju i oslikavanju velikih sjedala, propovjedaonice i orgulja u crkvi Sv. Katarine (27.II.1659.) te izradi dviju slika, pozlaćivanju i polikromiranju oltara u Isusovačkoj crkvi Sv. Franje Ksaverskog na Ksaveru (22.XI.1659.). Tada je spomenuta njegova kneževska titula.

Godine 1662. biran je za gradskoga suca u Novom Mestu. Godine 1664., 1666. i 1675. slika za župana Emerika Erdoedyja i franjevce u Klanjcu.

Godine 1668., 1670. i 1673. ponovno u tri navrata biran za gradskog suca.

Od 1675. do 1677. godine slika oltarne pale u isusovačkoj crkvi Sv. Katarine u Zagrebu.

Godine 1676., 1678. i 1679. radi na pozlaćivanju i polikromiranju oltara i krstionice te izrađuje slike za oltar Sv. Barbare u župnoj crkvi Sv. Vida u Brdovcu. U Laduču slika Sv. Sebastijana za kapelu Sv. Leonarda.

Godine 1680. slika Sv. Mihovila arhanđela i Boga Oca za glavni oltar župne crkve Sv. Mihaela u Vugrovcu. Od 1680. do 1681. izrađuje oltarne slike, polikromiranje i pozlaćivanje oltara Sv. Ignacija u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu. Nakon njegove smrti radove su dovršavali njegovi suradnici Ioanes Husman i Andreas.

U crkvi Sv. Katarine nalaze se slike u ulju na platnu Sv. Barbare, Sv. Dionizija sa Sv. Rustikom i Eleuterijem, Sv. Vid, Sv. Apolonija i Sv. Nikola te slika Navještenja rođenja Sv. Ivana Krstitelja Zahariji.

U sakristiji zagrebačke katedrale nalaze se slike na drvu Isusovo rođenje/Poklonstvo pastira i Obrezanje, u franjevačkoj crkvi Marijina navještenja u Klanjcu je slika u ulju na platnu Sv. Antun Padovanski i Sv. Leonard opat.

U Muzeju odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU izložena je slika u ulju na platnu Mučeništvo Sv. Sebastijana.

U grobljanskoj kapeli Sv. Mihaela nalaze se slike u temperi na platnu - Sv. Mihovil pobjeđuje sotonu i Bog Otac. U Klanjcu u Muzeju sakralne umjetnosti franjevačkog samostana nalaze se slike u ulju na platnu - Sv. Valentin-ex vota te Sv. Lucija.

U Varaždinu u franjevačkoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja je slika u ulju na platnu - Sv. Klara Asiška.

U Gračanima u župnoj crkvi Sv. Mihaela nalazi se slika u ulju i temperi na platnu - Sv. Mihovil pobjeđuje sotonu.

GERUB JOSIP, kipar (Maribor, ? 1697-Osijek, 1771.)

Doselio se u Osijek 1726. godine, a prava gradanstva stekao godine 1738. Izabran za gradskog vijećnika i za gradskog senatora. Godine 1751. je od tri izabrana kandidata izabran za gradskog suca. Magistrat mu je godine 1770. dodijelio novčanu godišnju potporu zbog „dugotrajne i korisne službe gradu“.

Njegov naziv bio je SCULPTOR, CIVIS SENATOR.

► **GEIGERFELD
HANS GEORG
C. sv. Katarine,
oltar sv.
Apolonije,
Zagreb**

**GERUB JOSIP
Franj. c.
Sv. Antuna
Padovanskoga,
Sv. Apolonija i
Sv. Barbara na
oltaru Sv. Ivana
Krstitelja, Našice
Franč. c.
sv. Antona
Padovanskega,
sv. Apolonija in
sv. Barbara na
oltaru sv. Janeza
Krstnika, Našice**

**GEIGERFELD, HANS GEORG, slikar iz Novega mesta
(rojen okoli 1610 – kraj smrti ni znan, umrl leta 1681, okvirni
datum smrti 30. VI.–3. VII.)**

Ime slikarja Hansa Georga Geigerja von Geigerfelda (mojster HGG) je v slovenski umetnostni zgodovini promoviral Ivan Komelj leta 1954, ko mu je pripisal avtorstvo oltarnih slik iz leta 1641, narejenih po naročilu grofov Mascona in Erdoedyja za podružnično cerkev sv. Jurija nad Ortnekom. Tri slike, podpisane z monogramom HGG, so ohranjene v Dolenjskem muzeju v Novem mestu. Mojster HGG je bil slikar plastične monumentalnosti.

Z mojstrom HGG-jem je slovensko slikarstvo XVII. stoletja doseglo vrhunec kakovosti. V drugi polovici XVII. stoletja je sodeloval pri določanju vizualne identitete jezuitskih cerkva na Hrvaškem: sv. Katarine (1659, 1675, 1681) in sv. Ksaverja (1659), pokopališke kapele sv. Mihaela v Vugrovcu (1681), župnijske cerkve sv. Vida v Brdovcu (1678), kapele sv. Leonarda v Laduču, frančiškanske cerkve v Klanjcu in Varaždinu (1664, 1667, 1675) ter župnijske cerkve sv. Mihaela v Gračanah.

V letu 1659 se omenja prihod HGG-ja v Zagreb ter podpis prvih pogodb z zagrebškimi jezuiti o pozlatitvi, polikromiranju in poslikavi velikih sedežev, prižnice in orgel v cerkvi sv. Katarine (27. II. 1659) ter izdelavi dveh slik, pozlatitvi in polikromiranju oltarja v jezuitski cerkvi sv. Franca Ksaverja na Ksaverju (22. XI. 1659). Takrat se omenjena tudi njegov knežji naziv.

Leta 1662 je bil izbran za mestnega sodnika v Novem mestu. Leta 1664, 1666 in 1675 je slikal za župana Emerika Erdoedyja in frančiškane v Klanjcu.

V letih 1668, 1670 in 1673 je bil ponovno trikrat izbran za mestnega sodnika.

Med letoma 1675 in 1677 je slikal oltarne podobe v jezuitski cerkvi sv. Katarine v Zagrebu.

Leta 1676, 1678 in 1679 je delal na pozlatitvi ter polikromiranju oltarja in krstilnice ter izdeloval slike za oltar sv. Barbare v župnijski cerkvi sv. Vida v Brdovcu. V Laduču je slikal sv. Sebastijana za kapelo sv. Leonarda.

Leta 1680 je slikal sv. nadangela Mihaela in Boga Očeta za glavni oltar župnijske cerkve sv. Mihaela v Vugrovcu. Med letoma 1680 in 1681 je izdeloval oltarne slike, polikromiranje in pozlatitev oltarja sv. Ignacijja v cerkvi sv. Katarine v Zagrebu. Po njegovi smrti sta dela dokončala njegova sodelavca Ioanes Husman in Andreas.

V cerkvi sv. Katarine najdemo slike olje na platnu sv. Barbare, sv. Dionizija s sv. Rustikom in Elevterijem, sv. Vida, sv. Apolonija in sv. Nikole ter sliko Marijino oznanjenje rojstva sv. Janeza Krstnika Zahariji.

V zakristiji zagrebške stolnice so slike na lesu Jezusovo rojstvo/Čaščenje pastirjev in Obrezovanje, v frančiškanski cerkvi Marijinega oznanjenja v Klanjcu pa je slika olje na platnu sv. Antona Padovanskega in sv. Leonarda opata.

V muzeju Oddelka za zgodovino medicinskih znanosti HAZU je razstavljena slika olju na platnu Mučeništvo sv. Sebastijana.

Kiparstvom se bavio u ranijem razdoblju života te ga potpuno opustio kad se intenzivnije posvetio građanskim funkcijama.

S porušenog glavnog oltara franjevačke crkve Sv. Antuna Padovanskog u Našicama potječu kipovi dvojice papa, franjevačkih svetaca i jedne redovnice u samostanskoj zbirci. S pobočnog oltara Sv. Ivana Krstitelja u lađi crkve u Našicama, postoje kipovi Sv. Barbare i Sv. Apolonije (1735.) i kip Marije s Djetetom na polumjesecu (1730.). Za požeške isusovce izradio kip Marije pobjednice tzv. Thallerova Gospa (1730.) te kipove Sv. Vilhelma i Sv. Barbare na pokrajnjim oltarima u franjevačkoj crkvi u Osijeku. Grad Osijek je ovom kiparu doseljenom iz Štajerske imao u svojoj sredini jednog od najboljih domaćih majstora.

GNAMB ANTON
*Guvernerova
palača, Rijeka
Guvernerjeva
palača, Reka*

GNAMB ANTON, arhitekt

(? – Rijeka 1806.)

U Rijeku dolazi 1773. godine. Od 1777. godine kao glavni inženjer najutjecajnija je osoba kod izgradnje novog dijela grada (Civitas nova). Izradio prvi plan razvitka Rijeke, projektirao staru Guvernerovu palaču, kuću Vuković i brojne nove gradnje. Sudjelovao u obnovi kaštela u Kraljevici i crkava u Hrvatskom primorju. Njegove zgrade nose oznake baroknog klasicizma.

GREINER URBAN, zidar

(Štajerska, oko 1761-Varaždin 14.VII. 1823.)

Dolazi u Varaždin prije 1797. godine a 1803. godine polaže zidarski ispit u Zagrebu. Od 1804. do 1823. godine obavlja popravke i adaptacije gradskih zgrada i gradi u Varaždinu, Varaždinskim Toplicama, Čakovcu i Ludbregu. Surađuje kod izrade plana za rušenje gradskih fortifikacija Varaždina (1807.). Nakon njegove smrti radionicu vodi udovica Terezija.

GRUEBER BLAŽ, slikar

(? – Varaždin, 6.I.1753.)

Najistaknutiji varaždinski slikar prve polovice XVIII. stoljeća. Djeluje u Varaždinu od 1727. do 1753. godine. Iluzionističkim zidnim slikarijama ukrašava svod sakristije bivše isusovačke crkve (1727.). Iste godine slika oltarnu sliku Sv. Filip, u crkvi Sv. Fabijana i Sebastijana a 1737. godine oltarsku palu Marija kraljica neba, u crkvi Sv. Vida. Od 1741. dio 1745. godine pozlaćuje i polikromira propovjedaonicu u crkvi Sv. Florijana. Sve u Varaždinu. Za crkvu Sv. Jurja na Bregu u Lopatincu (Međimurje) naslikao je oltarsku palu Marija Laurentanska (1732.).

HAUK (HANK) JOSIP,

(? – Varaždin, 22.XI. 1753.)

Kao zidarski majstor dolazi u Varaždin prije godine 1744. Već 1745. godine dovršava novogradnju dijela palače grofa Patačića. Godine 1746. postaje građanin Varaždina.

V pokopališki kapeli sv. Mihaela so slike tempera na platnu – Zmaga sv. Mihaela nad satanom in Bog Oče. V Klanjcu so v Muzeju sakralne umetnosti frančiškanskega samostana sliki olje na platnu – votivna podoba sv. Valentina ter sv. Lucija.

V Varaždinu je v frančiškanski cerkvi sv. Janeza Krstnika slika olje na platnu – sv. Klara Asiška.

V Gračanh je v župnijski cerkvi sv. Mihaela slika olje in tempera na platnu – Zmaga sv. Mihaela nad satanom.

GERUB, JOSIP, kipar (Maribor, 1697 – Osijek, 1771)

V Osijek se je preselil leta 1726, državljske pravice pa pridobil leta 1738. Izbran je bil za mestnega svetnika in mestnega senatorja. Leta 1751 bil med tremi kandidati izbran za mestnega sodnika. Leta 1770 mu je magistrat dodelil denarno letno podporo za »dolgotrajno in koristno služenje mestu«.

Njegov naziv je bil SCULPTOR, CIVIS SENATOR.

S kiparstvom se je ukvarjal v zgodnjem življenjskem obdobju, vendar ga je popolnoma opustil, ko se je intenzivneje posvetil državljskim funkcijam.

S porušenega glavnega oltarja frančiškanske cerkve sv. Antona Padovanskega v Našicah izvirajo kipi dveh papežev, frančiškanskih svetnikov in ene redovnice, ki so v samostanski zbirkri. S stranskoga oltarja sv. Janeza Krstnika v ladji cerkve v Našicah sta kipa sv. Barbare in sv. Apolonije (1735) ter kip Marije z Detetom na polmesecu (1730). Za jezuite iz Požege je izdelal kip Marije zmagovalke t. i. Thallerjeve Gospe (1730) ter kipa sv. Vilhelma in sv. Barbare na stranskih oltarjih v frančiškanski cerkvi v Osijeku. Mesto Osijek je imelo s tem kiparjem, ki je prišel iz Štajerske, v svojem okolju enega najboljših domačih mojstrov.

GRUEBER

BLAŽ

Samostan Sv.

Nikole, oltar

Sвето Тројство,
Čakovec

Samostan sv.

Nikolaja, oltar

Sвете тројице,

Čakovec

*Prikaz Varaždina
na cehovskom
listu iz 1732.*

*Prikaz Varaždina
na cehovskem
listu iz leta 1732*

GNAMB, ANTON, arhitekt (? – Reka, 1806)

Na Reko je prišel leta 1773. Kot glavni inženir je bil od leta 1777 najvplivnejša oseba pri gradnji novega dela mesta (Civitas nova). Izdelal je prvi razvojni načrt Reke, projektiral je staro Guvernerjevo palačo, hišo Vuković in številne nove stavbe. Sodeloval je pri obnovi dvorca v Kraljevici in cerkva v hrvaškem primorju. Njegove zgradbe imajo značilnosti baročnega klasicizma.

GREINER, URBAN, zidar (Štajerska, okoli 1761 – Varaždin, 14. VII. 1823)

V Varaždin je prišel pred letom 1797, leta 1803 pa je opravil zidarski izpit v Zagrebu. Med letoma 1804 in 1823 je popravljal in sodeloval pri obnavljanju mestnih stavb ter gradil v Varaždinu, Varaždinskih Toplicah, Čakovcu in Ludbregu. Sodeloval je pri izdelavi načrta za rušenje mestnih fortifikacij Varaždina (1807). Po njegovi smrti je delavnico vodila vdova Terezija.

GRUEBER, BLAŽ, slikar (? – Varaždin, 6. I. 1753)

Najpomembnejši varaždinski slikar prve polovice XVIII. stoletja.

V Varaždinu je deloval med letoma 1727 in 1753. Z iluzionističnimi stenskimi freskami je okrasil svod zakristije bivše jezuitske cerkve (1727). Istega leta je slikal oltarno sliko sv. Filipa v cerkvi sv. Fabijana in Sebastijana, 1737. leta pa oltarno podobo Marije, nebeške kraljice v cerkvi sv. Vida. Med letoma 1741 in

HERRLEIN ANDREJ JANEZ, slikar (Kleinbarsdorf, 6.IX.1738-Ljubljana, 2.V.1817.)

Doselio se u Ljubljani godine 1778. i do 1804. godine djelovao kao gimnazijski učitelj crtanja. Njeguje barokno epigonsko slikarstvo. Prepostavlja se da je u Ljubljani mogao doći iz Karlovca posredovanjem grofa Auersperga. Poznatiji kao slikar portreta, izveo je prema narudžbama stanoviti broj slika sakralne tematike za crkve u Sloveniji i Hrvatskoj. Za ceh karlovačkih brodara je u karlovačkoj franjevačkoj crkvi Presvetoga Trojstva naslikao i potpisao (1788.) sliku Marija Božja pomoćnica, poznatija kao Marija, Kraljica svete krunice. Slika s prikazom Porcijunkulskog oprosta je također pripadala inventaru franjevačke crkve, koja se je na blagdan 2. kolovoza postavljala na glavni oltar.

HOLZINGER JOŽEF, kipar (Maribor, 3.IV.1735-27.III.1797.)

Uz Josipa Strauba bio je glavni predstavnik baroka u slovenskoj Štajerskoj i jedan od najistaknutijih rezbara u Sloveniji. Živio i djelovao u Mariboru. Oko 1756. preuzima Straubovu radionicu.

Holzinger radi isključivo sakralnu skulpturu koju tvore arhitektonski i ornamentalni elementi (zametljiva obilježja Straubove škole). U sedamdesetim godinama XVIII. stoljeća očituju se utjecaji Vida Koenigera. S njim ga veže srodnost u tematiki i osobnim oznakama stila.

Klasicizam (pod utjecajem Beča) se kod Holzingera pojavljuje samo u arhitekturi oltara zreloga doba, a plastika ostaje do kraja njegova života vjerna kasnobaroknim kiparskim shemama. Izradio je više od 70 oltara i propovjedaonica a najvredniji u Sloveniji su u Spodnjoj Voličini i Kamnici kod Maribora..

U Hrvatskoj se smatra najmonumentalnije i najvrjednije djelo glavni oltar Sv. Roka (1767-1769.) u Virovitici s kipovima Kralja Ljudevita i Elizabete Tirinške i oltar Sv. Didaka (1764.). Tako je Hrvatska dobila jedan od svojih najimpozantnijih i likovno najvrednijih kasnobaroknih oltarnih retabala (stolar Timotej Schwab, slikari-pozlatari Luka Anleidner i Gerard Lechenbaur). U župnoj crkvi u Štrigovi sačuvan samo oltar Sv. Marije Magdalene zajedno s kipovima Sv. Joakima, Sv. Ane te pobočni oltar Sv. Marije (nabavljen iz Maribora 1784. godine).

U Bedekovčini, u župnoj crkvi Sv. Barbare na glavnem oltaru (1788.) su kipovi Sv. Margarete i Sv. Lucije.

U međimurskoj župi Sv. Juraj na Bregu na glavnem se oltaru nalaze kipovi Sv. Ambrozija, Sv. Joakima, Sv. Ane i Sv. Augustina.

U Međimurju se nalazi i glavni oltar u crkvi u Donjem Vidovcu (1793.). Na glavnom oltaru crkve u Svetom Križu Dravskom su kipovi Sv. Marije, Sv. Ivana Raspetoga. U župnoj crkvi u Ozlju se nalaze kipovi Sv. Modesta i Sv. Kresencije, koji stoje do oltarne slike Sv. Vida. Veliki anđeli su na vijencima uz tabernakul glavnog oltara u crkvama u Koprivničkom Ivancu, Kuzmincu i u Slavetiću (1778.), u Podravini.

HAUK JOSIP
Palača grofa
Patačića,
Varaždin

**HERRLEIN
ANDREJ
JANEZ**
MSU franj.
samostana
Karlovac, Marija
kraljica svete
krunice
MSU franc.
samostana
Karlovec, Marija
kraljica svetega
rožnega venca

**HOLZINGER
JOŽEF**
Ž. c. Uznesenja
BDM, glavni
oltar, Zlatar
Ž. c. Vnebohoda
BDM, glavni
oltar, Zlatar

1745 se je ukvarjal s pozlatitvijo in polikromiranjem prižnice v cerkvi sv. Florijana. Vse našteto je ohranljeno v Varaždinu. Za cerkev sv. Jurija na Bregu v Lopatincu (Medžimurje) je naslikal oltarno podobo Marije Laurentanske (1732).

HAUK (HANK), JOSIP (? – Varaždin, 22. XI. 1753)

V Varaždin je prišel pred letom 1744 kot zidarski mojster. Že leta 1745 je končal prizidek k palači grofa Patačića. Leta 1746 je postal meščan Varaždina.

HERRLEIN, ANDREJ JANEZ, slikar (Kleinbarsdorf, 6. IX. 1738 – Ljubljana, 2. V. 1817)

Leta 1778 se je priselil v Ljubljano in do 1804. leta deloval kot gimnazijski učitelj risanja. Negoval je baročno epigonsko slikarstvo. Domneva se, da bi naj v Ljubljano prišel iz Karlovca s posredovanjem grofa Auersperga. Bolj znan je kot slikar portretov, po naročilu je ustvaril številne slike s sakralno tematiko za cerkve v Sloveniji in na Hrvaškem. Za ceh karloških čolnarjev je v karloški frančiškanski cerkvi svete Trojice naslikal in se podpisal (1788) pod sliko Marija Božja pomočnica, ki je bolj znana kot Marija, kraljica svetega rožnega venca. Tudi slika, ki prikazuje porcjunkulski odpustek, je bila del inventarja frančiškanske cerkve, ki so jo za praznik 2. avgusta postavili na glavni oltar.

HOLZINGER, JOŽEF, kipar (Maribor, 3. IV. 1735–27. III. 1797)

Poleg Jožefa Strauba je bil glavni predstavnik baroka na slovenskem Štajerskem in eden najpomembnejših rezbarjev v Sloveniji. Živel in deloval je v Mariboru. Okoli leta 1756 je prevzel Straubovo delavnico.

Holzinger je izdeloval izključno sakralne skulpture, ki jih sestavljajo arhitekturni in ornamentalni elementi (opazne značilnosti Straubove šole). V sedemdesetih letih XVIII. stoletja so vidni vplivi Vida Koenigerja. Z njim ga povezuje sorodnost v tematiki in osebnih značilnostih stila.

Klasicizem (pod vplivom Dunaja) se je pri Holzingerju pojavljal samo pri oltarni arhitekturi v zrelem obdobju, pri plastiki pa je do smrti ostal zvest poznobaročnim kiparskim shemam. Izdelal je več kot 70 oltarjev in prižnic, najbolj dragocene v Sloveniji pa so v Spodnji Voličini in Kamnici pri Mariboru.

Za najbolj monumentalno in najbolj dragoceno delo na Hrvaškem velja glavni oltar sv. Roka (1767–1769) v Virovitici s kipoma kralja Ljudevita in Elizabete Tirinške in oltar sv. Didaka (1764). Tako je Hrvaška dobila enega svojih najimenitnejših in likovno najdragocenejših poznobaročnih oltarnih retabl (mizar Timotej Schwab, slikarja-pozlatarja Luka Anleidner in Gerard Lechenbaur). V župnijski cerkvi v Štrigovi je ohranjen samo oltar sv. Marije Magdalene, skupaj s kipoma sv. Joahima in sv. Ane ter stranski oltar sv. Marije (pripeljan iz Maribora leta 1784).

V Bedekovčini sta v župnijski cerkvi sv. Barbare na glavnem oltarju (1788) kipa sv. Margarete in sv. Lucije.

V medžimurski župniji sv. Juraj na Bregu so na glavnem oltarju kipi sv. Ambrožija, sv. Joahima, sv. Ane in sv. Augustina.

V cerkvi v Donjem Vidovcu v Medžimurju je tudi glavni oltar (1793). Na glavnem oltarju cerkve v Svetem Križu Dravskem sta kipa sv. Marije in sv. Ivana Razpetega. V župnijski cerkvi v Ozlju najdemo kipa sv. Modesta in sv. Kresencije, ki stojita ob oltarni sliki sv. Vida. Veliki angeli so na vencih ob tabernaklu glavnega oltarja v cerkvah v Koprivniškem Ivancu, Kuzmincu in v Slavetiču (1778) v Podravini. V Lopatincu so na glavnem oltarju župnijske cerkve sv. Jurija kipi svetnikov, najdemo jih tudi na glavnih oltarjih v Štrigovi, Donjem Vidovcu in Zlatarju (1758). Na oltarju sv. Barbare v sv. Mariji Okiški so tri svetnice.

U Lopatincu na glavnem oltaru župne crkve Sv. Jurja su kipovi svetaca, kao i na glavnim oltarima u Štrigovi, Donjem Vidovcu i Zlataru (1758.). Na oltaru Sv. Barbare, u Sv. Mariji Okićkoj, nalaze se tri svetice.

Njegov rad su i propovjedaonice u župnoj crkvi u Kotoribi (1781.) i u Bedekovčini (1786.).

U zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt čuva se kip Sv. Joakima iz zagrebačke katedrale.

HUEBER ABRAHAM, drvorezbar

(Ljubljana, ?-Zagreb, I.1690.)

Hueber je radio za zagrebački Kaptol s kojim je 1688. godine sklopio ugovor za izradbu klecalu s četiri sjedala pred oltarom Sv. Barbare u katedrali koje je dovršio Sebastijan Tačker. Taj je rad nestao zajedno s ostalim baroknim dijelovima namještaja katedrale.

JELOVŠEK (Ilovšek) FRANC, slikar

(Mengeš, 4.X.1700.-Ljubljana, 31.V.1764.)

Jelovšek je 1730. godine postao građanin Ljubljane. Prvu poduku o slikanju dobio je od slikara J.M. Reinwalda. Pretpostavlja se da je dvaput putovao u Italiju. Jelovšek je bio svestran umjetnik. Najznačajniji dio njegova rada su freske koje je slikao u Gorenjskoj, Dolenjskoj, Štajerskoj i Hrvatskoj.

U prvim radovima (do 1730.) još je početnički nespretan, kompozicije su nedotjerane, figure nabrekle, kolorit taman i neuskladen (kapela u dvoru Tuštanj kod Moravča, 1725.). Tridesetih godina oblikuje domaću varijantu iluzionizma. Smirio je polet u visinu, uveo realistične elemente, posvijetlio kolorit. Arhitekturu otvara prema krajoliku ili nebu. (katedrala u Ljubljani, 1731, župna crkva Sv. Petra u Ljubljani 1731-34; kapela u dvoru Turnu, 1734, na Žalama u Kamniku i u župnoj crkvi u Lescama, 1736.). Kasnije se jače približio srednjoeuropskoj varijanti iluzionizma: uvodi više detalja u žanr-prizor i krajoblike (Skaručina, 1748.). U posljednjem razdoblju smanjio je figure, cjeline obogatio rokoko ukrasima i vedrim detaljima (Sladka gora, 1752, Groblje, 1759.). Osim oslikanih svodova crkava i kapela poznati su njegovi slikani oltari (Miklavž na Grebenu, Kamnik, Nevlje, Slap pri Vipavi, Srednja vas pri Bohinju, Mokronog, Kostanjevica, Bled, Komenda, te u Hrvatskoj franjevačka crkva Sv. Anastazije u Samoboru (1752.). Tu se nalazi monumentalna iluzionistička freska s prikazom Uznesenja Marijinog.

Jelovšek je osvojio formalne elemente talijanskoga manirista i spojio utjecaje sjevernotalijanskog, rimskog i srednjoeuropskog iluzionizma. Stilski je iz zrelog baroka prešao u rokoko. Ostvarivao je cje-lovitne barokne ambijente povezivanjem slikarstva s arhitekturom i plastikom.

Pretpostavlja se da je autor velikih medaljona na stropu crkve Sv. Katarine u Zagrebu s prizorima iz života Sv. Katarine. Sa svake strane je naslikano šest apostola.

JELOVŠEK (ILOVŠEK) KRIŠTOF ANDREJ, slikar

(Ljubljana, 28.XI 1729. – 18.V. 1776.)

Učio kod svoga oca slikara Franca Jelovšeka. Njegova velika freska iza glavnog oltara u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu (1762.) odaje iluzionističko nadahnuće. U majstorski dočaranoj arhitekturi, razvedenoj mnogim stupovima i otvorima, na vrhu stubišta na prijestolju sjedi Sv. Katarina Aleksandrijska i raspravlja

JELOVŠEK
FRANC
Franj. c. Sv.
Anastazije,
glavni oltar
Marijino
uznesenje
sa svecima,
Samobor
Franč. c. sv.
Anastazije,
glavni oltar
Marijinega
vnebovzetja
s svetniki,
Samobor

JELOVŠEK
KRIŠTOF
ANDREJ
C. Sv. Katarine,
glavni oltar,
Zagreb

Njegova dela so tudi prižnice v župnijski cerkvi v Kotoribi (1781) in Bedekovčini (1786).
 V zagrebškem Muzeju za umetnost in obrt je ohranjen kip sv. Joahima iz zagrebške stolnice.

HUEBER, ABRAHAM, rezbar
(Ljubljana, ? – Zagreb, I. 1690)

Hueber je delal za zagrebški Kaptol, s katerim je leta 1688 sklenil pogodbo za izdelavo klečal s štirimi sedeži pred oltarjem sv. Barbare v stolnici, ki jih je končal Sebastijan Tačker. To delo je izginilo skupaj z drugo baročno opremo stolnice.

JELOVŠEK (ILOVŠEK), FRANC, slikar
(Mengeš, 4. X. 1700 – Ljubljana, 31. V. 1764)

Jelovšek je leta 1730 postal meščan Ljubljane. Prvo znanje o slikanju je dobil od slikarja J. M. Reinwalda. Dvakrat naj bi tudi potoval v Italijo. Jelovšek je bil vsestranski umetnik. Najpomembnejši del njegovega ustvarjanja so freske, ki jih je slikal na Gorenjskem, Dolenjskem, Štajerskem in na Hrvaškem.

Pri prvih delih (do 1730) je bil še začetniško nespreten, kompozicije so nedodelane, figure nabrekle, kolorit temen in neusklenjen (kapela v dvorcu Tuštanj pri Moravčah, 1725). V tridesetih letih je oblikoval domačo različico iluzionizma. Umiril je polet v višino, uvedel realistične elemente, osvetlil kolorit. Arhitekturo je začel odpirati proti pokrajini ali nebu (stolnica v Ljubljani, 1731, župnijska cerkev sv. Petra v Ljubljani 1731–34; kapela v dvorcu Turn, 1734, na Žalah v Kamniku in v župnijski cerkvi v Lescah, 1736). Kasneje se je močneje približal srednjeevropski različici iluzionizma: uvajal je več detajlov v žanrskih prizorih in krajine (Skaručina, 1748). V zadnjem obdobju je zmanjšal figure, celoto obogatil z rokokojškim okrasjem in vedrimi detajli (Sladka Gora, 1752, Groblje, 1759). Poleg poslikanih svodov cerkva in kapel so znani še njegovi slikani oltarji (Miklavž na Grebenu, Kamnik, Nevanje, Slap pri Vipavi, Srednja vas pri Bohinju, Mokronog, Kostanjevica, Bled, Komenda ter na Hrvaškem frančiškanska cerkev sv. Anastazije v Samoboru (1752)). Tukaj najdemo monumentalno iluzionistično fresko, ki prikazuje Marijino vnebovzetje.

Jelovšek je osvojil formalne elemente italijanskega manirizma in združil vplive severnoitalijanskega, rimskega in srednjeevropskega iluzionizma. Slogovno je iz zrelega baroka prešel v rokoko. Ustvarjal je celovite baročne ambiente, tako da je slikarstvo povezoval z arhitekturo in plastiko.

Domneva se, da je avtor velikih medaljonov na stropu cerkve sv. Katarine v Zagrebu s prizori iz življenja sv. Katarine. Na vsaki strani je naslikanih šest apostolov.

JELOVŠEK (ILOVŠEK), KRIŠTOF ANDREJ, slikar
(Ljubljana, 28. XI. 1729–18. V. 1776)

Učil se je pri svojem očetu, slikarju Francu Jelovšku. Njegova velika freska za glavnim oltarjem v cerkvi sv. Katarine v Zagrebu (1762) odraža iluzionistični navdih. V mojstrsko dovršeni arhitekturi, razčlenjeni s številnimi stolpi in odprtinami, sedi sv. Katarina Aleksandrijska na prestolu na vrhu stopnišča ter razpravlja s filozofi in književniki. Ob strani sta naslikana lika sv. Petra in Pavla. V prvem planu, na balustradi (levo od pravega oltarja), je slikar ob svojem avtoportretu (mladenič, ki drži razvit zvitek) naslikal tudi portret svojega (bradatega) starega očeta, ki je verjetno z njim delal na freski.

s filozofima i književnicima. Postrance su naslikani likovi Sv. Petra i Pavla. U prvom planu, na balustradi (lijevo od pravog oltara) slikar je pokraj autoportreta (mladić koji drži rastvoren svitak) naslikao i portret svoga (bradatog) staroga oca, koji je vjerojatno s njim radio na freski.

JURJEVIĆ TOMA (Thomas Jurievič), kipar (Ljubljana, sredina XVII. st.-Remete kraj Zagreba, 1713.)

Jurjević se prvi put spominje godine 1667. u sporu s kiparom Avguštinom Ferfillom kod kojega je vjerojatno bio naučnik. Radio je u radionici Mihaela Cusse, a 1694. godine stupa u pavlinski red u Remetama. Njegovo zanimanje je bilo ARTE STATUARIA INSIGNIS. Zajedno s kiparom Pavlom Belinom isklesao je 1707. godine glavni oltar za pavlinsku crkvu Sv. Marije u Remetama. Postoje još dva oltara pod pjevalištem posvećena Sv. Josipu i Sv. Donatu (1716.). Istim se majstorima pripisuju mramorni anđeli koji nose grbove Hrvatske i Slavonije (MUO u Zagrebu) a potječe s oltara Sv. Luke iz 1703. godine u zagrebačkoj katedrali. Iste koncepcije je i oltar Posljednje večere u katedrali s antependijem sličnim onome u Remetama.

**JURJEVIĆ
TOMA**
Ž. c. u
Jasenovcu,
Sv. Agata i Sv.
Ladislav
Ž. c. v
Jasenovcu, sv.
Agata in sv.
Ladislav

KAISER (KAYSER, KEYSER, KHAISSEN) LOVRENC, kipar u Mariboru (spomenut između godina 1692-1711.)

Jedine podatke o kiparu s ovim imenom imamo u Mariboru dosad iz matrika.

Od 1699. do 1700. godine izrađuje veliki oltar u franjevačkoj crkvi u Varaždinu. Prema župnoj kronici djelo izvire iz Maribora, ime kipara – Mariborčana nije spomenuto. U to vrijeme u Mariboru znamo samo dva kipara: Krištofa Reissa i Lovrenca Kaisera.

Varaždinska plastika se ne uklapa s poznatijim Reisserovim djelima. Kao vremenski mogućeg autora možemo u svezi s tim oltarom imenovati Lovrenca Kaisera.

KOMERSTEINER IVAN, kipar i drvorezbar (?, sred.XVII. st.-Zagreb, poslije 1711.)

Kao ljubljanski kipar spominje se od godine 1673 do 1687, kad seli u Zagreb. Od 1676. radi za zagrebačke isusovce i katedralu. Njegovo prvo djelo u Zagrebu su naručili isusovci – kameni kip Sv. Franje Ksaverskog (1676.) za crkvu Sv. Franje Ksaverskog, koji nije sačuvan. Godine 1687. se trajno nastanio u Zagrebu, na Kaptolu, te se naziva CIVIS ET ARCULARIUS CAPITULI ECCLESIAE NOSTRAE ZAGRABIENSIS. Njegova su potvrđena djela oltar Sv. Marije (1686-1688.) i Sv. Ladislava (1688-1690.) te oltar Sv. Emerika (1689.) za zagrebačku katedralu. Pripisuju mu se i oltari Sv. Franjo Borgija i Sv. Ignacij u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu (1680.), koji prikazuje Sv. Franju kako kleći i moli. Pripisuju mu se i oltari Sv. Marije Magdalene i Sv. Roka u Gotalovcu u kapeli Sv. Petra, Sv. Jeronima u Jakuševcu, u crkvi Sv. Marka, Preobraženja Kristova u Klakama, Sv. Fabijana i Sebastijana u Vurotu (1681.) te niz pojedinačnih kipova. U zagrebačkoj katedrali se nalaze korska sjedala Čazmanskog kaptola te nadgrobni spomenik banu Nikoli Erdedyju (1693.). Arhitektura njegovih oltara spaja tradicionalnu gotičku i renesansnu koncepciju s novom, baroknom. Komersteiner uvodi u Zagreb

**KAIKER
LOVRENC**
*Franj. c. Sv.
Ivana Krstitelja,
Sv. Rozalija i
Sv. Agata na
oltaru Sv. Ane,
Varaždin
Franč. c. sv.
Janeza Krstnika,
sv. Rozalija in sv.
Agata na oltarju
sv. Ane, Varaždin*

JURJEVIČ, TOMA (THOMA JURIEVICH), kipar (Ljubljana, sredina XVII. st. – Remete pri Zagrebu, 1713)

Jurjevič se prvič omenja leta 1667 v sporu s kiparjem Avguštinom Ferfillo, pri katerem se je verjetno učil. Delal je v delavnici Mihaela Cusse, leta 1694 pa je vstopil v pavlinski red v Remetah. Njegov poklic je bil ARTE STATUARIA INSIGNIS. Skupaj s kiparjem Pavlom Belino je leta 1707 izklesal glavni oltar za pavlinsko cerkev sv. Marije v Remetah. Pod korom sta še dva oltarja, posvečena sv. Jožefu in sv. Donatu (1716). Omenjenim mojstrom se pripisujejo tudi marmorni angeli, ki nosijo grbe Hrvaške in Slavonije (MUO v Zagrebu), izvirajo pa z oltarja sv. Luka iz 1703. leta v zagrebški stolnici. Isti koncept ima tudi oltar Zadnje večerje v stolnici z antependijem, podobnim tistemu v Remetah.

KAISEN (KAYSER, KEYSER, KHAISSER), LOVRENC, kipar v Mariboru (omenjen med letoma 1692 in 1711)

Doslej edini ohranjeni podatki o kiparju s tem imenom v Mariboru so iz matrik.

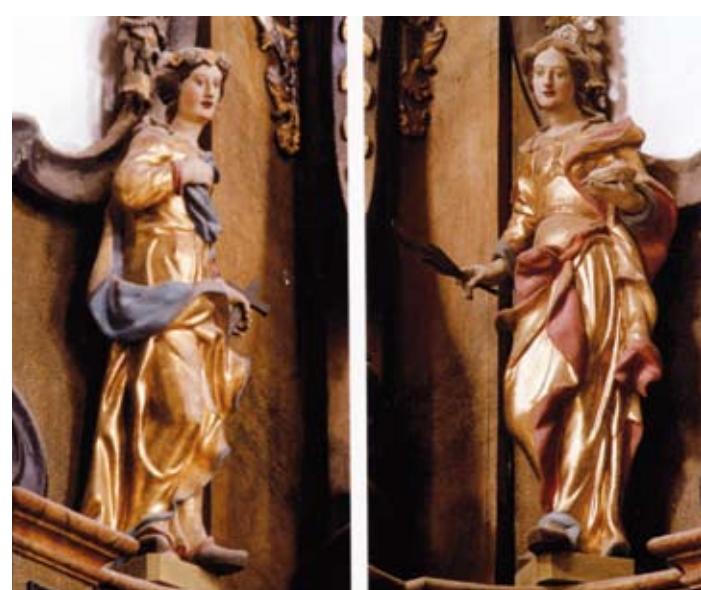
Med letoma 1699 in 1700 je izdeloval veliki oltar v frančiškanski cerkvi v Varaždinu. Po župnijski kroniki delo izvira iz Maribora, ime kiparja – Mariborčana – ni omenjeno. V tistem času sta bila v Mariboru znana samo dva kiparja: Krištof Reiss in Lovrenc Kaiser.

Varaždinska plastika se ne ujema z bolj znanimi Reissovimi deli. Kot časovno možnega kiparja, povezanega s tem oltarjem, lahko imenujemo Lovrenca Kaiserja.

KOMERSTEINER, IVAN, kipar in rezbar (?, sred. XVII. st. – Zagreb, po 1711)

Kot ljubljanski kipar se omenja od leta 1673 do 1687, ko se je preselil v Zagreb. Od leta 1676 je delal za zagrebške jezuite in stolnico. Njegovo prvo delo v Zagrebu so naročili jezuiti – kamniti kip sv. Franca Ksaverja (1676) za cerkev

sv. Franca Ksaverja, ki ni ohranjen. Leta 1687 se je za stalno nastanil v Zagrebu, na Kaptolu, in dobil naziv *CIVIS ET ARCULARIUS CAPITULI ECCLESIAE NOSTRAE ZAGRABIENSIS*. Dela, ki so zagotovo njegova, so oltar sv. Marije (1686–1688) in sv. Ladislava (1688–1690) ter oltar sv. Emerika (1689) za zagrebško stolnico. Pripisujejo mu tudi oltarja sv. Frančiška Borgija in sv. Ignacija v cerkvi sv. Katarine v Zagrebu (1680), ki prikazuje sv. Frančiška, kako kleči in moli. Naj bi bil tudi avtor oltarjev sv. Marije Magdalene in sv. Roka v Gotalovcu v kapeli sv. Petra, sv. Jeronima v Jakuševcu, v cerkvi sv. Marka, Kristusove preobrazbe v Klakah, sv. Fabijana in Sebastijana v Vurotu (1681) ter vrsto posameznih kipov. V zagrebški stolnici so korski sedeži čazmanskega kapitla ter nagrobeni spomenik banu Nikoli Erdödyju (1693). Arhitektura njegovih oltarjev združuje tradicionalni gotski in renesančni koncept z novim, baročnim. Komersteiner je v Zagreb pripeljal novo baročno ornamentiko akantovega listja, iz katerih kukajo mali angeli. Okvire, frize, baze, konzole, arhitrave je prekrival z bujnim akantovim listjem, girlandami in kartušami. Njegovi kipi so zadržani v kretnjah in bogato polikromirani (zlato in srebro). Nov baročni duh odražajo tudi kipi, katerih oblika telesa je vidna pod obleko, ki je ob robovih bogato nabранa. Je eden najpomembnejših zgodnjebaročnih kiparjev severne Hrvaške. Po njegovi smrti je kiparsko delavnico vodil njegov sin Mihael s sodelavci. Iz nje izhajajo oltarji v Buševcu, Sisku, Samoborju in Vrapču.

novu baroknu ornamentiku akantova lišća iz kojih vire mali anđeli. Novi barokni duh odaju i kipovi kojima se tjelesni oblici naziru pod odjećom što se na rubovima bogato nabire. On je jedan od najistaknutijih ranobaroknih kipara sjeverne Hrvatske. Poslije njegove smrti kiparsku radionicu vodi njegov sin Mihael sa suradnicima. Iz nje su proizašli oltari u Buševcu, Sisku, Samoboru i Vrapču.

Arhitektura njegovih oltara spaja tradicionalnu gotičku i renesansnu koncepciju s novom, baroknom. On okvire, frizove, baze, konzole, arhitrave prekriva bujnim akantusovim lišćem, puttima, girlandama i kartušama. Kipovi su mu suzdržani u kretnjama te su bogato polikromirani (zlato i srebro). Većina njegovih radova nije sačuvana: glavni oltar Sv. Martina u Zagrebu (1693.), glavni oltar Sv. Jurja (1683.), u Samoboru, te glavni oltar župne crkve Sv. Anastazije 1688. u Samoboru.

U kapeli Sv. Antuna u Klakama pod Okićem nalazi se preuređeni oltarić Preobraženja Kristova (1693.). Kipovi iz zagrebačke katedrale su i u Mišincima nedaleko od Žaknja.

Na zgradi kaptolske knjižnice je spomen-ploča biskupa Aleksandra Ignacija Mikulića (1692.).

Komersteiner je najznačajniji drvorezbar u Hrvatskoj. Dijelovi oltara Sv. Ladislava i Marije s djetetom (1688-1690.) rađen je za zagrebačku katedralu koji su bili devastirani za vrijeme regotizacije te naknadno spašeni i spojeni od preostalih dijelova u jednu cjelinu. Danas su u stalnom postavu u zbirci sakralne umjetnosti u fundusu Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu.

KOMERSTEINER MIHAEL, kipar i drvorezbar (? ,?)

Bio kipar kao otac Ivan od koga je naslijedio kiparsku radionicu uz suradnju brata Ivana Krstitelja, koji je slikarski zanat izučio u Grazu. Godine 1700. dobiva pravo građanstva te posjeduje kuću. Izradio je dva kipa apostola na glavnom oltaru franjevačke crkve u Kloštar Ivaniću, glavni oltar kapele Sv. Ivana Krstitelja u Buševcu (1696.), kipove glavnog oltara u selu Kuče (1696.), kipove glavnog oltara (nekadašnjeg) u Starom Farkašiću (1696.), oltar Sv. Kvirina istoimene crkve u Sisku (1699.) te tri oltara u župnoj crkvi Sv. Barbare u Vrapču (1702-1703.). Radionica je prestala raditi u prvom desetljeću XVIII. stoljeća.

KUŠA (CUSSA, KUSHA, CHUSHA) MIHAEL, klesar (Kuši kod Ajdovščine, oko 1657.-Ljubljana, 8.X 1699.)

Sam je sebe prozvao «universae Carnioliac lapicida et architectus». Školovao se (najvjerojatnije) u Gorici u Pacassiovoj radionici. Od godine 1677. vodio je u Ljubljani veliku radionicu. Izrađivao je mramorne arhitekturne dijelove za oltare, portale, umivaonike te uveo talijanski tip ranobaroknog kamenog oltara (crni mramor sa šarenim mramornim ulošcima). Kipove za oltare je naručivao u Italiji. Kušine radionice u Ljubljani održali su čak stotinu godina klesari i kipari čiji su radovi bili na cijeni u Sloveniji i Hrvatskoj do Rijeke, Karlovca i Zagreba. Najznačajnija Kušina djela su oltari u Mekinjama, u Ljubljani, Lokavec kod Ajdovščine, Ajdovščina, glavni oltar u franjevačkoj crkvi u Karlovcu (1698.) te propovjedaonica u zagrebačkoj katedrali (1696.). Izrađena je od crnog, bijelog i šarenog mramora s reljefima četiriju evanglista te Isusom u hramu na govornici koju „nosi“ veliki anđeo od bijelog mramora.

LAYER LEOPOLD, slikar (Kranj, 20.XI 1752.-12.IV 1828.)

Školovao se u radionici svoga oca Marka Layera (1772-1808.) iz Kranja, te je već prvim djelima pokazao koliko je bio usmjeren prema

LAYER	
LEOPOLD	
<i>MSU franj.</i>	
<i>samostana,</i>	
<i>Bezgrešna</i>	
<i>Bogorodica,</i>	
<i>Karlovac</i>	
<i>MSU franč.</i>	
<i>samostana,</i>	
<i>Brezgrešna Mati</i>	
<i>božja, Karlovac</i>	

Večina njegovih del ni ohranjenih: glavni oltar sv. Martina v Zagrebu (1693), glavni oltar sv. Jurija (1683) v Samoborju ter glavni oltar župnijske cerkve sv. Anastazije (1688) v Samoborju.

V kapeli sv. Antona v Klakah pod Okićem je preurejen oltarček Kristusove preobrazbe (1693). Kipi iz zagrebške stolnice so tudi v Mišincah blizu Žaknja.

Na zgradbi kapiteljske knjižnice je spominska plošča škofa Aleksandra Ignacija Mikulića (1692).

Komersteiner je najpomembnejši rezbar na Hrvaškem. Deli oltarja sv. Ladislava in Marije z otrokom (1688–1690), ki je bil narejen za zagrebško stolnico, so bili najprej uničeni v obdobju regotizacije, pozneje pa rešeni in iz preostalih delov spet združeni v celoto. Danes so v stalni postavitvi zbirke sakralne umetnosti Muzeja za umetnost in obrt v Zagrebu.

KOMERSTEINER KOMERSTEINER, MIHAEL, kipar in rezbar (? , ?)

MIHAEL

Ž. c. sv. Barbare,

glavni oltar,

Vrapče

KUŠA MIHAEL

Baldahin

propovjedaonice

u zgb. katedrali

Baldahin

prižnice v zgb.

katedrali

Bil je kipar kot oče Ivan, od katerega je podedoval kiparsko delavnico, sodeloval pa je z bratom Janezom Krstnikom, ki se je slikarske obrti izučil v Gradcu. Leta 1700 je dobil meščanske pravice in postal lastnik hiše. Izdelal je dva kipa apostolov na glavnem oltarju frančiškanske cerkve v Kloštar Ivaniču, glavni oltar kapele sv. Janeza Krstnika v Buševcu (1696), kipe glavnega oltarja v vasi Kuče (1696), kipe glavnega oltarja (nekdanjega) v Starem Farkašiću (1696), oltar sv. Kvirina istoimenske cerkve v Sisku (1699) ter tri oltarje v župnijski cerkvi sv. Barbare v Vrapču (1702–1703). Delavnica je prenehala delovati v prvem desetletju XVIII. stoletja.

KUŠA (CUSSA, KUSHA, CHUSHA), MIHAEL, klesar

(Kuši pri Ajdovščini, okoli 1657 – Ljubljana, 8. X. 1699)

Samega sebe je imenoval »universae Carnioliac lapicida et architectus«. Šolal se je (najverjetneje) v Gorici v Pacassiovem delavnici. Od leta 1677 je v Ljubljani vodil veliko delavnico. Izdeloval je marmornate arhitekturne dele za oltarje, portale, umivalnike ter uvedel italijanski

tip zgodnjebaročnega kamnitega oltarja (črni marmor s pisanimi marmornimi vložki). Kipe za oltarje je naročal v Italiji. Njegove delavnice v Ljubljani so kar sto let ohranjali klesarji in kiparji, katerih dela so bila cenjena v Sloveniji in na Hrvaškem do Reke, Karlovca in Zagreba. Njegova najpomembnejša dela so oltarji v Mekinjah, v Ljubljani, Lokavcu pri Ajdovščini, v Ajdovščini, glavni oltar v frančiškanski cerkvi v Karlovcu (1698) ter prižnica v zagrebški stolnici (1696). Izdelana je iz črnega, belega in pisanega marmorja z reliefi štirih evangelistov ter Jezusom v templju na govornici, ki jo »nosi« veliki angel iz belega marmorja.

LAYER, LEOPOLD, slikar

(Kranj, 20. XI. 1752–12. IV. 1828)

Šolal se je v delavnici svojega očeta Marka Layerja (1772–1808) iz Kranja. Že s prvimi deli je pokazal, v kolikšni meri se nagiba k italijanskemu baročnemu slikarstvu in delom Valentina Metzingerja. Kasneje je sledil slog Martina Johanna Schmidta. Leopold Layer je

talijanskom baroknom slikarstvu i djelima Valentina Metzingera. Kasnije se priklanja stilu Martina Johanna Schmidta. Leopold Layer je popunjavao prazninu na prijelazu iz kasnoga baroka u XIX. stoljeće. Njegove slike su posljednja djela rađena na barokni način u bogatoj slikarskoj baštini. Dvije slike u franjevačkom samostanu u Karlovcu nastale su 1817. godine. Pripadaju posljednjem razdoblju njegova stvaralaštva. Slika Žalosna Bogorodica nastavlja tradiciju ekspresionizma vibrirajućih draperija i inkarnata te nejasnih prigušenih atmosfera. Slika Bezgrešne Bogorodice odaje počast razigranom rokokou izrazito svijetlim koloritom.

LERCHINGER (LERHINGER, LERRHINGER) JOŽEF ANTON, slikar (Rogatec, oko 1720. - poslije 1792.).

Od godine 1741. pomoćnik slikara Franca Antona Pachmayera u Ptuju. Na njegov rad su utjecali Franz Ignaz Flurer, Ivan Krstitelj Ranger, Franz Carl Remb i Pater de Pomis. Živio duže vrijeme u Rogatecu. Slikao je uglavnom zidne iluzionističke kompozicije u duhu kasnoga baroka, radio je u ulju.

Sačuvane su Lerchingerove freske u Sloveniji u crkvama u Kebelju, Šmarju pri Jelšah, Taborskom, Kamnici pri Mariboru, Mrzloj planini, Brinjevoj gori, Završju, Slovenj Gradecu, Zagorju kod Podčetrcka, Petrovču, Olimju. Na području Hrvatske nalaze se freske u kapeli u dvoru Gornja Stubica, u svetištu župne crkve u Ivancu Koprivničkom, u svetištu župne crkve u Kuzmincu, u hodočasničkoj crkvi Sv. Marije Jeruzalemske na Trškom vrhu (1772.), u župnoj crkvi u Martijancu, u kapeli Sv. Križa župne crkve Sv. Ivana Krstitelja u Novoj Vesi u Zagrebu, u sobi u dvoru Miljana te u Gornjoj Bistri - dvorana i kapela.

MAYERHOFFER MATIJA, graditelj (Ptuj, ?-Varaždin, 29.V 1758.).

U Varaždin dolazi godine 1748. Njegov najznačajniji rad je gradnja župne crkve Sv. Nikole, koji je vodio od godine 1753. do smrti. Crkvu je dovršio graditelj Ivan Adam Poch. Sudjelovao je pri adaptaciji Drochove kuće u pivovaru i drugim radovima u Varaždinu.

MERSI (MERSEY, MERSIL) ANTON (Rogatec, 12.VI 1736.- nakon 1798.).

Mersi je bila obitelj kipara-drvorezbara iz Rogateca: Štefan Mersi (otac) i braća, Janez Jurij, i Anton Mersi.

Anton Mersi vodi obiteljsku radionicu nakon odlaska Janeza Jurija u Slovenj Gradec. U njegovom djelu javljaju se pučki elementi, karakteristični za cijelu obitelj. Figure su mu ukočenije od očevih i bratovih te imaju izrazito ekspresivan izraz. Njegova su djela tri pobočna oltara u zavjetnoj crkvi Matere Božje Jeruzalemske na Trškom vrhu kod Krapine (oltar Četrnaest priprošnjika), dva pobočna oltara u crkvi franjevačkog samostana u Krapini, oltari u Polju ob Sotli i Tržišču kod Rogaške Slatine.

Brat Janez Jurij Mersi je autor propovjedaonice u zavjetnoj crkvi Matere Božje Jeruzalemske na Trškom vrhu (1774.). Izrezbario je tzv. THRONUS MARIANUS (Marija s Isusom na prijestolju).

METZINGER VALENTIN JANEZ, slikar (Francuska, prije 19.IV 1699.-Ljubljana, 12.III 1759.).

Metzinger se prvi put spominje u Ljubljanskim poreznim knjigama godine 1727. godine. Najranije njegove slike na našem području potječu

► **LERCHINGER
JOŽEF ANTON
Kapela dvorca
Oršić, freske,
Gornja Stubica**

**MERSI ANTON
C. MB
Jeruzalemske,
oltar Četrnaest
Svetih
pomoćnika, Trški
vrh
C. Jeruzalemske
MB, oltar
Štirinajst svetih
pomoćnikov,
Trški vrh**

izpolnjeval praznino na prehodu iz poznega baroka v XIX. stoletje. Njegove slike so v bogati slikarski dedičini zadnja dela, naslikana v baročnem slogu.

Dve slike v frančiškanskem samostanu v Karlovcu sta nastali leta 1817. Pripadata zadnjemu obdobju njegove ustvarjalnosti. Slika Žalostna Bogorodica nadaljuje tradicijo ekspresionizma vibrirajočih draperij in inkarnatov ter nejasnih pridušenih atmosfer. Slika Brezgrešne Bogorodice časti razigrani rokoko izrazito svetlih barv.

LERCHINGER (LERHINGER, LERRHINGER), JOŽEF ANTON, slikar (Rogatec, okoli 1720 – po 1792)

Od leta 1741 je bil pomočnik slikarja Franca Antona Pachmayerja na Ptuju. Na njegovo delo so vplivali Franz Ignaz Flurer, Janez Krstnik Ranger, Franz Carl Remb in Pater de Pomis. Dalj časa je živel v Rogatcu. Slikal je večinoma stenske iluzionistične kompozicije v duhu poznegra baroka, delal je v olju.

V Sloveniji so se ohranile Lerchingerjeve freske v cerkvah v Kebelju, Šmarju pri Jelšah, Taborskem, Kamnici pri Mariboru, Mrzli planini, Brinjevi gori, Završju, Slovenj Gradcu, Zagorju pri Podčetrtek, Petrovčah, Olimju. Na področju Hrvaške so freske v kapeli v dvorcu Gornja Stubica, v svetišču župnijske cerkve v Ivancu Koprivniškem, v svetišču župnijske cerkve v Kuzminku, v romarski cerkvi sv. Marije Jeruzalemske na Trškem vrhu (1772), v župnijski cerkvi v Martijancu, v kapeli sv. Križa župnijske cerkve sv. Janeza Krstnika v Novi Vesi v Zagrebu, v sobi v dvorcu Miljana ter v Gornji Bistri – dvorana in kapela.

MAYERHOFER MATIJA

*Ž. c. Sv. Nikole,
Varaždin
Ž. c. sv. Nikolaja,
Varaždin*

MAYERHOFFER, MATIJA, stavbar (Ptuj, ? – Varaždin, 29. V. 1758)

V Varaždin je prišel leta 1748. Njegovo najpomembnejše delo je gradnja župnijske cerkve sv. Nikolaja, ki jo je vodil od leta 1753 pa vse do smrti. Cerkev je končal stavbar Ivan Adam Poch. Sodeloval je pri preuređitvi Drochove hiše v pivovarno in pri drugih delih v Varaždinu.

MERSI (MERSEY, MERSIL), ANTON (Rogatec, 12. VI. 1736 – po 1798)

Mersijevi so bili družina kiparjev-rezbarjev iz Rogatca: Štefan Mersi (oče) ter brata Janez Jurij in Anton Mersi.

Po odhodu Janeza Jurija v Slovenj Gradec je družinsko delavnico prevzel Anton Mersi. V njegovem delu se pojavljajo ljudski elementi, prepoznavni v delih cele družine. Njegove figure so bolj toge od očetovih in bratovih ter imajo izrazito ekspresiven izraz. Njegova dela so trije stranski oltarji v zaobljeni cerkvi Matere božje Jeruzalemske na Trškem Vrhu pri Krapini (oltar Štirinajstih priprošnjikov), dva stranska oltarja v cerkvi frančiškanskega samostana v Krapini, oltarja v Polju ob Sotli in Tržišču pri Rogaški Slatini.

Brat Janez Jurij Mersi je avtor prižnice v zaobljeni cerkvi Matere božje Jeruzalemske na Trškem vrhu (1774). Izrezbaril je t. i. THRONUS MARIANUS (Marija z Jezusom na prestolu).

iz godine 1729. Osim u Sloveniji, njegova djela se nalaze i u Hrvatskoj: Samobor, Jastrebarsko, Karlovac, Rijeka, Bakar, Pićan. .

Većina njegovih djela je religioznog sadržaja. Poznati su i portreti. Bio je slikar individualnih osobina. Figure su ekspresivne u dramatskim kretnjama i položajima a raspoređene su u dijagonalne kompozicije. U franjevačkom samostanu u Samoboru je slika Sv. Ivana Nepomuka. Među posljednjim djelima zapažaju se obilježja klasicizma: Sv. Margareta, Sv. Jelena i Sv. Agneza u župnoj crkvi u Bakru (1758.).

Godine 1735. je na oltar u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu postavljena slika Sv. Ignacija, koja nije potpisana ali se pripisuje Metzingeru.

MILLER (MUELLER) KOZMA, klesar (Krško, ? - ?, XII. stoljeće)

S biskupom Benediktom Vinkovićem potpisao je 7.I. 1640. godine ugovor o izradbi portala zagrebačke katedrale s kipovima u nišama po uzoru na portal opatije u Jaku (Madžarska) iz romaničkog razdoblja. Miller je posao završio 1643. godine, no plastični ukras portala potpuno je dovršen tridesetak godine kasnije. Portal je visok 13, a širok 11 metara. Na portalu je bilo više od 20 plastika, modelacijom i razmještajem različitih od zadanog uzora (Krist i dvanaest apostola, dva reljefa Navještenja, Sv. Stjepan, Sv. Ladislav, dva lava, spomen-ploče). Kipovi su klesani grubo, prilično statično. Opći dojam te velike kompozicije bio je renesansni s odrazom previranja raznih strujanja u manirizmu. Portal je bio uklonjen za restauracije katedrale na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće, a kipovi se danas nalaze u Muzeju grada Zagreba i Dijecezanskom muzeju u Zagrebu.

MITTERMAYER MARTIN (Mittermayer, Mitermar), kipar (? - ?)

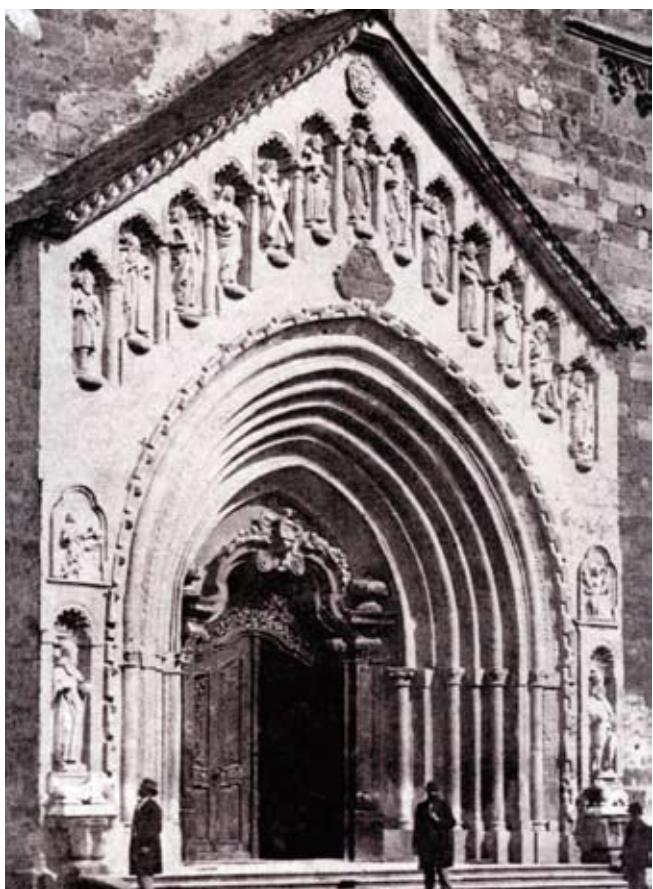
Kipar iz Ormoža. U Sloveniji se mu ne pripisuje nijedno djelo. Izradio je propovjedaonicu u Župnoj crkvi Pohoda Marijina u Dragancu kod Čazme (1765.) te dva pobočna oltara sv. Antuna Opata i sv. Trojstvo. Evangelisti na govornici su stereotipni likovi uobičajenog stava i pokreta. Više spremnosti pokazuju reljefi Krštenje Isusovo, Đavao iskušava Isusa i Ples zlatnog teleta. Pripisuje mu se i propovjedaonica u franjevačkoj crkvi Sv. Nikole u Čakovcu (oko 1750.). Možda i u Ormožu. Izradio je i kip svetice-velikašice na oltaru apostola Jakova st. u kapeli Sv. Franje Ksaverskog u Bojani (1770.). U Petrijancu je za oltar u župnoj crkvi Sv. Marije Magdalene izradio kipove Sv. Terezije i Sv. Barbare, a u župnoj crkvi u Donjoj Višnjici dva pobočna oltara Sv. Valentina i Sv. Josipa (1768.). Istoču se četiri Sv. kralja.

PAZELT JOSIP, majstor graditelj (? - ?)

Zaposlio se oko 1745. godine u Brežicama gdje je radio tri godine, obnavljajući dvorce i crkve. U Dobovi je godine 1777. sagradio zgradu izvoznog carinskog ureda. Primljen je u zagrebački ceh (1778.) na temelju majstorskog uzorka koji je sačuvan.

**MILLER
KOZMA
Stari portal zgb.
katedrale**

METZINGER
VALENTIN
JANEZ
C. Uznesenja
Marijina,
Stigmatizacija
Sv. Franje
Asiškog,
Samobor
C. Marijinega
vnebovzetja,
Stigmatizacija
sv. Frančiška
Asiškega,
Samobor

MITTERMAYR
MARTIN
Franj. c.
Sv. Nikole,
propovjedaonica,
Čakovec
Franč. c. sv.
Nikolaja,
prižnica,
Čakovec

METZINGER, VALENTIN JANEZ, slikar **(Francija, pred 19. IV. 1699 – Ljubljana, 12. III. 1759)**

Metzinger je prvič omenjen v ljubljanskih davčnih knjigah leta 1727. Njegove najzgodnejše slike na našem območju so iz leta 1729. Njegovih del ne najdemo samo v Sloveniji, ampak tudi na Hrvaškem: Samobor, Jastrebarsko, Karlovac, Reka, Bakar, Pićan. Večina njegovih del ima religiozno vsebino. Znani so tudi njegovi portreti. Bil je slikar individualnih lastnosti. Figure so ekspresivne v dramatičnih kretnjah in položajih, razporejene v diagonalne kompozicije. V frančiškanskem samostanu v Samoborju je slika sv. Ivana Nepomuka. V njegovih zadnjih delih so opazne značilnosti klasicizma: sv. Margareta, sv. Jelena in sv. Agneza v župnijski cerkvi v Bakru (1758).

Leta 1735 je bila na oltar v cerkvi sv. Katarine v Zagrebu postavljena slika sv. Ignacija, ki ni podpisana, vendar se pripisuje Metzingerju.

MILLER (MUELLER), KOZMA, klesar **(Krško, ? – ?, XII. stoletje)**

S škofom Benediktom Vinkovićem je 7. I. 1640 podpisal pogodbo o izdelavi portala zagrebške stolnice s kipi v nišah po vzoru portala opatije v Jaku (Madžarska) iz obdobja romanike. Miller je delo končal leta 1643, vendar je bilo plastično okrasje portala v celoti dokončano šele trideset let kasneje. Portal je visok 13 in širok 11 metrov. Na portalu je bilo več kot 20 plastik, z modelacijo in razporeditvijo, ki se razlikuje od danega vzora (Kristus in dvanajst apostolov, dva reliefsa Marijinega oznanjenja, sv. Štefan, sv. Ladislav, dva leva, spominske plošče). Kipi so klesani grobo, precej statično. Splošni vtis te velike kompozicije je bil renesančni; odraz prepletanja različnih tokov v manirizmu. Portal je bil odstranjen med restavriranjem stolnice na prehodu iz XIX. v XX. stoletje, kipi pa so danes v Muzeju mesta Zagreba in škofijskem muzeju v Zagrebu.

MITTERMAYR (MITTERMAYER, MITERMAR), MARTIN kipar (? – ?)

Kipar iz Ormoža. V Sloveniji se mu ne pripisuje niti eno delo. Izdelal je prižnico v župnijski cerkvi Pohoda Marijinega v Dragancu pri Čazmi (1765) ter dva stranska oltarja sv. Antona Opata in sv. Trojice. Evangelisti na govornici so stereotipni liki z vsakdanjo držo in gibi. Več spremnosti prikazujejo reliefi Jezusov krst, Hudič preizkuša Jezusa in Ples okoli zlatega teleta. Pripisujejo mu tudi prižnico v frančiškanski cerkvi sv. Miklavža v Čakovcu (okoli 1750) in morda tudi v Ormožu. Izdelal je še kip svetnice-velikašice na oltarju apostola Jakova st. v kapeli sv. Franca Ksaverja v Bojani (1770). V Petrijancu je za oltar v župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene izdelal kipa sv. Terezije in sv. Barbare, v župnijski cerkvi v Donji Višnjici pa dva stranska oltarja sv. Valentina in sv. Jožefa (1768). Izstopajo štirje sveti kralji.

PAZELT, JOSIP, mojster stavbar (? – ?)

Okoli leta 1745 se je zaposlil v Brežicah, kjer je tri leta obnavljal dvorce in cerkve. V Dobovi je leta 1777 zgradil stavbo izvoznega carinskega urada. Na podlagi ohranjenega mojstrskega vzorca je bil sprejet v zagrebški ceh (1778).

PETER IZ LJUBLJANE, stavbar **(? – ?, XV. stoletje)**

Skupaj z Matijem iz Pulja je gradil cerkev Marije Snežne v Čepiću (severna Istra), ki je bila končana leta 1492. Peter iz Ljubljane je verjetno ista oseba kot Peter Bezljaj, ki je leta 1484 zgradil mestno hišo v Ljubljani (glej Bezljaj Peter).

PETER IZ LJUBLJANE, graditelj (? - ?, XV. stoljeće)

Zajedno s Matijom iz Pule gradio crkvu Marije Snježne u Čepiću (sjeverna Istra), dovršeno 1492. godine. Peter iz Ljubljane je vjerojatno identičan s Peterom Bezlajem, koji je 1484. godine sagradio Vijećnicu u Ljubljani. (vidi Bezlaj Peter).

PODBORŠIĆ MIHAEL, pojasar (Koruška, oko 1727.-Varaždin, 15.III 1777.)

Varaždinskim građaninom postaje godine 1758. Radio crkvene predmete od pozlaćene mjedi i srebra. Njegov je rad monumentalna pokaznica (1759.) koja se čuva u crkvi Sv. Nikole u Varaždinu.

POGAČNIK MIHAEL, kipar (Slovenske Konjice, spominje se od 1709 do 1735.)

U njegovoј plodnoј radionici radio је i njegov brat Janez. Bio је predstavnik pučkog pravca baroknog kiparstva.. Karakteristične су mu figure životinja s dosta tipiziranim fizionomijama i bogatom draperijom. Njegovi se radovi nalaze po cijeloј slovenskoј Štajerskoј (Žički kartuzijanski samostan, Studenice kod Poljčana, Ruše, Vitanje, Celje, Olimje, Črešnjevci kod Slovenske Bistrice, Ponikve...). Pripisuju mu se radovi za isusovački red s dva pokrajna oltara Sv. Josip i Sv. Franjo Ksaverski u crkvi Sv. Lovre u Požegi (1713.), koji su godine 1822. prodani župnoј crkvi u Bebrini, gdje su se s nekim preinakama sačuvali do danas.

POTOČNIK JANEZ JURIJ, kipar (?, – Ptuj, 1788.)

Potočnik je bio kipar iz Ptuja. Kad je u Petrinji počela gradnja nove crkve godine 1780. s novim glavnim oltarom s dva stupa i polukružno zaključenom atikom za taj je oltar izradio kipove đakona Vinka i Stjepana Prvomučenika koji su davno uklonjeni.

POTOČNIK JANEZ, slikar (Kropa 15.VI.1749.-Ljubljana, 9.II. 1834.)

Studirao u Beču, no nije utvrđeno da li na Akademiji ili u zavodu za gluhonijeme. Radio crkvene slike i slike u ulju . Začetnik je građanskoga portreta u Sloveniji. Skroman epigon baroknih slikara, napose Valentina Metzingera, bez izrazite individualnosti; u kasnijoj fazi pod utjecajem klasicista, kolorit mu postaje ujednačeniji a kompozicija mirnija.

U Hrvatskoj, u nekadašnjem pavlinskom samostanu u crkvi Rođenja BDM u Sveticama kod Ozlja, nalazi se oltarna slika Sv. Josipa (signatura: Joh. Potoschnik, Laybach, 1782.).

REISS FRANC KRIŠTOF, kipar (? – Maribor, 1711.)

Spominje se od 1687. godine. Sin je kipara Vida Reissa iz Leibnitza. Postaje pomoćnik kipara J. Schoya u Mariboru te oženivši njegovu udovicu preuzima kiparsku radionicu. Reissovi kipovi su ekspresivni, s naglašenom individualnom notom. U oltarnim kompozicijama udaljuje se od tradicije XVII. stoljeća i naglašava važnost skulpture. Važnija djela su mu oltari na

▲
**PODBORŠIĆ
MIHAEL**
Ž. c. Sv. Nikole,
pokaznica,
Varaždin
Ž. c. sv. Nikolaja,
monštranca,
Varaždin

PODBORŠIČ, MIHAEL, pasar (Koroška, okoli 1727 – Varaždin, 15. III. 1777)

Leta 1758 je postal meščan Varaždina. Izdeloval je cerkvene predmete iz pozlačene medenine in srebra. Njegovo delo je monumentalna monštranca (1759), ki se hrani v cerkvi sv. Nikolaja v Varaždinu.

POGAČNIK, MIHAEL, kipar (Slovenske Konjice, omenja se od 1709 do 1735)

V njegovi plodni delavnici je delal tudi njegov brat Janez. Bil je predstavnik ljudskega baročnega kiparstva. Zanj so značilne figure živali s precej tipizirano fiziognomijo in bogato draperijo. Njegova dela je mogoče najti po celi slovenski Štajerski (žički kartuzijanski samostan, Studenice pri Poljčanah, Ruše, Vitanje, Celje, Olimje, Črešnjevci pri Slovenski Bistrici, Ponikve ...). Pripisujejo mu dela za jezuitski red z dvema stranskima oltarjem sv. Jožefa in sv. Franca Ksaverja v cerkvi sv. Lovra v Požegi (1713), ki sta bila leta 1822 prodana župnijski cerkvi v Bebrini, kjer sta se z manjšimi spremembami ohranila do danes.

POTOČNIK, JANEZ JURIJ, kipar (? – Ptuj, 1788)

Potočnik je bil kipar iz Ptuja. Ko se je leta 1780 v Petrinji začela gradnja nove cerkve z novim glavnim oltarjem z dvema stebroma in pol-

krožno zaključeno atiko, je za ta oltar izdelal kipa diakonov Vinka in Štefana Prvomučenika, ki sta že dolgo odstranjena.

POTOČNIK, JANEZ, slikar (Kropa, 15. VI. 1749 – Ljubljana, 9. II. 1834)

Študiral je na Dunaju, vendar ni znano, ali na akademiji ali v zavodu za gluheneme. Delal je cerkvene slike in slike v olju. Je začetnik meščanskega portreta v Sloveniji. Skromen posnemovalec baročnih slikarjev (predvsem Valentina Metzingerja) brez izrazite individualnosti; v poznejši fazi je bil pod vplivom klasicistov, kolorit je postal enakomernejši, kompozicija pa mirnejša.

Na Hrvaškem se v nekdanjem pavlinskem samostanu v cerkvi rojstva blažene Device Marije v Sveticah blizu Ozlja nahaja oltarna slika sv. Jožefa (podpis: Joh. Potoschnik, Laybach, 1782).

REISS, FRANC KRIŠTOF, kipar (? – Maribor, 1711)

Omenja se od 1687. leta. Je sin kiparja Vida Reissa iz Lipnice. Postal je pomočnik kiparja J. Schoyja v Mariboru, s poroko z njegovo vdovo pa je prevzel tudi kiparsko delavnico. Reissovi kipi so ekspresivni, s poudarjeno individualno noto. V oltarnih kompozicijah se je oddalil od tradicije XVII. stoletja, poudarjal je pomembnost kipa. Med njegova pomembnejša dela sodijo oltarji na Ptujski gori (1690) in v mariborski stolnici (deloma odstranjeni) ter veliki oltar v varaždinski frančiškanski cerkvi (okoli 1699).

RISNER, ANTON FRANJO, kipar (Ormož, 1739 – ?)

Bil je sin Karla Josipa Risnerja ter pomočnik v delavnici Antona Reinerja. Stanoval je v Mesniški 29 v Zagrebu. Podedoval je očetov način kiparskega izražanja. Prepoznaven je po blago rustikalnem

POGAČNIK MIHAEL

Ž. c. Sv. Marije Magdalene, Sv. Ana na oltaru Sv. Franje Ksaverskog, Bebrina
Ž. c. sv. Marije Magdalene, sv. Ana na oltarju sv. Franciška Ksaverija, Bebrina

POTOČNIK JANEZ

Oltar Sv. Josipa, Svetice
Oltar sv. Jožefa, Svetice

Ptujskoj gori (1690.) i u mariborskoj katedrali (djelomično odstranjeni) te veliki oltar u varaždinskoj franjevačkoj crkvi (oko 1699.).

RISNER ANTON FRANJO, kipar (Ormož, 1739. - ?)

Bio je sin Karla Josipa Risnera te pomoćnik u radionici Antona Reinera. Stanovao je u Mesničkoj 29 u Zagrebu. Naslijedio je očev način kiparskog izražavanja. Njegov pomalo rustičan način dekoriranja oltara i propovjedaonica krupnim i ne baš elegantnim motivima školjaka, voluta i girlanda. Prvi poznati Risnerov oltar posvećen je Majci Božjoj od sedam žalosti u lađi župne crkve u Kloštar Ivaniću (1761.). Kipove svetaca i svetica nalazimo na oltaru Sv. Obitelji i na propovjedaonici župne crkve u Samarici i na pobočnim oltarima Sv. Roka i Sv. Duha u župnoj crkvi Sv. Marije Magdalene u Čazmi. Izradio je tri pobočna oltara u lađi župne crkve Marijina uznesenja u Savskom Nartu (oko 1765.), oltar Sv. Josipa (oko 1765.) za župnu crkvu o Osekovu te glavni i bočni oltar Bezgrešne Marije u kapeli Sv. Petra u selu Gornja Petrička nedaleko od Samarice (1766.). Klesao je i kamene kipove (zasad jedinih) svetih ugarskih vladara Stjepana i Ladislava koji se nalaze u nišama fasade župne crkve u Sesvetama (između 1766. i 1772.).

RISNER KAREL JOSIP, kipar (Ptuj, ? – Ormož, 1758.)

Bio je kipar-majstor pokrajinskoga smjera, koji nagnje živim ali nekako usiljenim i uglatim kretnjama i pozama, a lica su imobilizirana tek naznačenim osmijehom. Izradio je glavni oltar u župnoj crkvi Uznesenja Marijinoga na Gori (kod Gline) 1739. godine. Oltar je obojio ptujski slikar Ivan Franjo Pachmaier (umro godine 1748.) koji je bio tražen i cijenjeni slikar. Glavni oltar i propovjedaonica (oko 1740.) bili su plod suradnje dvojice ptujskih umjetnika. Očuvani su samo veliki anđeli koji su stojeći podržavali okvir oltarne slike. Risneru se pripisuju i pobočni oltari Sv. Florijana i Sv. Vida u kapeli Sv. Benedikta u Hrastovljanu u Podravini. Osobito privlačan je par seljačkih svetaca, Izidora i Notburge (Marice) u svojoj živopisnoj tradicionalnoj narodnoj nošnji.

ROBBA FRANCESCO, kipar (Venecija, 1.V.1698- Zagreb, 24.I.1757.)

Kiparstvo izučio kod kipara Pietra Barattija (1711-1716.). U Ljubljani je došao 1720. godine, s kiparom Jacopom Contierijem. Uključio se kao pomoćnik u tada vodeću klesarsku radionicu Luke Misleja te se 1727. oženio s njegovom kćeri Terezijom. Godine 1724. je postao građanin Ljubljane, a tri godine kasnije, nakon tastove smrti, preuzima njegovu kamenorezačku radionicu s narudžbama. Poslovne veze su prelazile i u Hrvatsku, Korušku i Štajersku. Izvori ga spominju kao „kipara i arhitekta“. Zbog nesporazuma i materijalnih teškoća preselio se 1751/52. u Zagreb gdje je i umro.

Robba je u Ljubljani donio venecijanske odjeke Berninijeva kiparstva. Godine 1740. razvio je potpuno svoj osobni izraz.

Robbina se djela odlikuju naglašenim stremljenjem figura uvis i izvijanjem tijela u dva smjera u kontrapostu, pri čemu njihov nagib često podsjeća na oblik slova S, te produhovljenošću lica. Naglašava slikovitost primjenjujući napose glatku polituru kamena. Najviše Robbovih ranijih radova su naručili isusovci u Ljubljani, Klagenfurtu i Zagrebu. U Ljubljani se nalaze veliki oltar crkve Sv. Jakoba (1732.), fontana triju kranjskih rijeka na trgu ispred ljubljanskog magistrata, skupina svetaca u kapeli Sv. Janeza Nepomuka pokraj mosta preko Save u Črnučama (1727.), poprsje cara Karla VI. za slavoluk (1728.), veliki oltari za uršulinsku, auguštinsku

**ROBBA
FRANCESCO**
*C. Sv. Katarine,
menza, Zagreb
C. sv. Katarine,
oltarna miza,
Zagreb*

▲
RISNER
ANTON
FRANJO
Ž. c. Sv. Ane,
oltar Sv. Josipa,
Osekovo
Ž. c. sv. Ane,
oltar sv. Jožefa,
Osekovo

načinu okraševanja oltarja in prižnic z velikimi in ne prav elegantnimi motivi školjk, volut in girland. Prvi znan Risnerjev oltar je posvečen Mariji sedem žalosti v ladji župnijske cerkve v Kloštar Ivaniču (1761). Kipe svetnikov in svetnic najdemo na oltarju sv. Družine in na prižnici župnijske cerkve v Samarici in na stranskih oltarjih sv. Roka in sv. Duha v župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene v Čazmi. Izdelal je tri stranske oltarje v ladji župnijske cerkve Marijinega vnebovzetja v Savskem Nartu (okoli 1765), oltar sv. Jožefa (okoli 1765) za župnijsko cerkev v Osekovu ter glavni in stranski oltar brezgrešne Marije v kapeli sv. Petra v vasi Gornja Petrička blizu Samarice (1766). Izklesal je tudi kamnita kipa (doslej edina) svetih ogrskih vladarjev Štefana in Ladislava, ki stojita v nišah pročelja župnijske cerkve v Sesvetah (med letoma 1766 in 1772).

RISNER, KAREL JOSIP, kipar (Ptuj, ? – Ormož, 1758)

Bil je kiparski mojster krajinske smeri, ki se je nagibal k živim, vendar nekako vsiljenim in oglatim kretnjam in držam, njegovi obrazi pa so imobilizirani, s komaj nakazanim nasmehom. Izdelal je glavni oltar v župnijski cerkvi Marijinega vnebovzetja na Gori (pri Glini) leta 1739. Oltar

je pobarval ptujski slikar Ivan Franjo Pachmaier (umrl leta 1748), ki je bil zelo iskan in cenjen. Glavni oltar in prižnica (okoli 1740) sta bila plod sodelovanja dveh ptujskih umetnikov. Ohranili so se samo veliki angeli, ki so stoječi podpirali okvir oltarne slike. Risnerju pripisujejo tudi stranska oltarja sv. Florijana in sv. Vida v kapeli sv. Benedikta v Hrastovljalu v Podravini. Posebej zanimiv je par vaških svetnikov, Izidorja in Notburge (Marice), v njunih pisanih tradicionalnih narodnih nošah.

ROBBA, FRANCESCO, kipar (Benetke, 1. V. 1698 – Zagreb, 24. I. 1757)

Kiparstva se je izučil pri kiparju Pietru Baratti (1711–1716). V Ljubljano je prišel leta 1720 s kiparjem Jacopom Contierijem. Kot pomočnik se je priključil tedaj vodilni klesarski delavnici Luka Misleja ter se leta 1727 poročil z njegovo hčerko Terezijo. Leta 1724 je postal ljubljanski meščan, tri leta kasneje, po tastovi smrti, je prevzel njegovo kamnoseško delavnico z vsemi naročili. Poslovne

veze so segale tudi na Hrvaško, Koroško in Štajersko. Viri ga omenjajo kot »kiparja in arhitekta«. Zaradi nesporazumov in finančnih težav se je v letu 1751/52 preselil v Zagreb, kjer je tudi umrl.

Robba je v Ljubljano prinesel beneški uspeh Berninijevega kiparstva. Leta 1740 je razvil popolnoma osebni izraz.

Robbova dela se odlikujejo po poudarjenem stremljenju figur navzgor in ukrivljenju telesa v dve smeri v kontrapostu, pri čemer njihov nagib pogosto spominja na obliko črke S, ter poduhovljenost obraza. Slikovitost poudarja zlasti z gladko polituro kamna. Največ Robbovih zgodnjih del so naročili jezuiti v Ljubljani, Celovcu in Zagrebu. V Ljubljani so ohranjeni veliki oltar cerkve sv. Jakoba (1732), Vodnjak treh kranjskih rek na trgu pred ljubljanskim magistratom, skupina svetnikov v kapeli sv. Janeza Nepomuka ob mostu čez Savo v Črnučah (1727), doprsni kip cesarja Karla VI. za slavolok (1728), velika oltarja za uršulinsko, avguštinsko (danes frančiškansko) cerkev, kipi za veliki oltar nekdanje frančiškanske cerkve ter angeli na oltarju sv. Rešnjega telesa v ljubljanski stolnici.

(danasm franjevačku) crkvu, kipove za veliki oltar nekadašnje franjevačke crkve, te anđele na oltaru Sv. Rešnjega telesa, u ljubljanskoj katedrali.

U Klagenfurtu se nalaze pojedini kipovi – oltar Marije i Sv. Ignacija, kip Sv. Ivana Nepomuka na Starom trgu, te portal dvorane zgrade Lontovž.

Godine 1729. je u zagrebačkoj isusovačkoj crkvi postavljen oltar Sv. Ignacija Loyole (1728-1729.). Kip Sv. Franje Regisa se još i danas smatra za ključno djelo Robbina opusa (danasm crkva Sv. Katarine). Tu je i kip Sv. Franje Ksaverskog. Za zagrebačku katedralu su bili izgrađeni oltari Sv. Katarine (1732.) i Sv. Barbare (1738.), te preneseni u župnu crkvu u Varaždinskim Toplicama. Usپoredno s njima izradio je oltare slobodnijih oblika – oltar iz bivše kapele Majke Božje Loretske u crkvi Sv. Katarine. Sada se nalaze u svetištu. Vrhunac je takvoga arhitektonskoga tipa oltara oltar Sv. Križa (1756.) izrađen za zagrebačku katedralu, sada u kapeli Sv. Križa u Križevcima. U crkvi Sv. Ivana u Novoj vesi u Zagrebu je oltar Sv. Emerika. U Karlovcu se na Marijinu stupu nalazi kip u bijelom mramoru.

Robba je surađivao i s Antonijem Michelazzijem u Rijeci, te radio za srednju Istru (po zadnjim istraživanjima za Blaža Resmana).

STRAUB FILIP JAKOB, kipar

(?, 1706. – ?, 1774.)

Bio je stariji brat mariborskog kipara Josipa Strauba. Iz Graza je dovezao za glavni oltar zavjetne crkve Marije Jeruzalemske na Trškom vrhu kipove Sv. Joakima i Sv. Ane (1759.). Izradio je i propovjedaonicu u isusovačkoj crkvi Sv. Marije (danasm katedrala Uznesenja Blažene Djevice na nebo) u Varaždinu (1761.). Očuvana je samo propovjedaonica s reljefom s prizorom Oluje na moru. Pripisuje mu se i pobočni oltar Sv. Križa u istoj crkvi (1762.).

STRAUB JOSIP, kipar

(?, 1712. – ?, 1756.)

Bio je član poznate kiparske obitelji iz južne Njemačke, koji je nakon naukovanja starijeg brata Filipa Jakova u Grazu preko Ljubljane došao u Maribor. Za Maribor je izradio spomenik kugi (1743.).

Straubov doprinos baroknoj plastici sadržan je u monumentalnim i dinamičnim kompozicijama oltarne arhitekture. Sva njegova djela za Hrvatsku nastala su sredinom petog. desetljeća XVIII. stoljeća. Izradio je glavni oltar za franjevačku crkvu u Čakovcu (nacrt iz godine 1742.). U Taborskom u kapeli župne crkve Uznesenja Marijinoga je izradio oltar Sv. Josipa u pokrajnjoj kapeli (1745.). U Varaždinu se nalazi kip Sv. Ivana Nepomuka (oko 1745.) na novijem oltaru u uršulinskoj crkvi Rođenja Isusova. Bratu Filipu Jakovu povjerena je bila izrada kipova Zaharije i Elizabete, te Joakima i Ane u crkvi Marije Jeruzalemske na Trškom vrhu. Braći Straub se pripisuju i dva kipa svetih kraljeva Stjepana i Ladislava u župnoj crkvi u Sv. Mariji na Muri koji stoje na pobočnom oltaru s posvetom Bijeg u Egipat (oko 1745.).

SULZ HERMAN, mariborski stolar

(XVII/XVIII.st.)

Surađivao godine 1692. pri izradi stolova za refektorij minoritskoga samostana u Ptiju. Zajedno s Matijom Simonom, vjerojatno pomoćnikom, radio je na postavljanju oltara Franca Krištofa Reissa u franjevačkoj crkvi u Varaždinu (1698-1702.). Sulz i Simon izradili su za istu crkvu i sakristijske ormare (1700-05.).

STRAUB JOSIP

Franj. c. Sv.

**Nikole, glavni
oltar, Sv. Grgur
i Sv. Augustin,
Čakovec**

**Franč. c. sv.
Nikolaja, glavni
oltar, sv. Grgur
in sv. Avguštin,
Čakovec**

V Celovcu so posamezni kipi – oltar Marije in sv. Ignacija, kip sv. Ivana Nepomuka na Starem trgu in portal dvorane stavbe Lontovž.

Leta 1729 je bil v zagrebški jezuitski cerkvi postavljen oltar sv. Ignacija Loyola (1728–1729). Kip sv. Frančiška Regisa še danes velja za ključno delo Robbovega opusa (danes cerkev sv. Katarine). Tukaj je še kip sv. Franca Ksaverja. Za zagrebško stolnico sta bila izgrajena oltarja sv. Katarine (1732) in sv. Barbare (1738), ki sta bila pozneje prenesena v župnijsko cerkev v Varaždinskih Toplicah. Vzporedno z njima je izdelal oltarje svobodnejših oblik – oltar iz bivše kapele Loretske Matere božje v cerkvi sv. Katarine, zdaj na ogled v svetišču. Vrh tovrstnega arhitektonskega tipa oltarja je oltar sv. Križa (1756), izdelan za zagrebško stolnico, sedaj v kapeli sv. Križa v Križevcih. V cerkvi sv. Ivana v Novi vesi v Zagrebu je oltar sv. Emerika. V Karlovcu je na Marijinem stebru kip v belem marmorju.

Robba je sodeloval tudi z Antoniom Michelazzijem na Reki ter delal za osrednjo Istro (po zadnjih raziskovanjih Blaža Resmana).

STRAUB, FILIP JAKOB, kipar (?, 1706 – ?, 1774)

Bil je starejši brat mariborskega kiparja Jožefa Strauba. Iz Gradca je za glavni oltar zaobljubne cerkve Marije Jeruzalemske na Trškem Vrhu pripeljal kipa sv. Joahima in sv. Ane (1759). Izdelal je tudi prižnico v jezuitski cerkvi sv. Marije (danes stolnica Vnebovzetja blažene Device v nebo) v Varaždinu (1761). Ohranjena je samo prižnica z reliefom s prizorom Nevihte na morju. Pripisujejo mu tudi stranski oltar sv. Križa v isti cerkvi (1762).

STRAUB, JOSIP, kipar (?, 1712 – ?, 1756)

Bil je član znane kiparske družine iz južne Nemčije, ki je po pripravnosti starejšega brata Filipa Jakoba v Gradcu prek Ljubljane prišel v Maribor. Za Maribor je izdelal spomenik kužnega znamenja (1743).

Straubov prispevek k baročni plastiki je vsebovan v monumentalnih in dinamičnih kompozicijah oltarne arhitekture. Vsa njegova dela za Hrvaško so nastala sredi petega desetletja XVIII. stoletja. Izdelal je glavni oltar za frančiškansko cerkev v Čakovcu (načrt iz leta 1742). V Taborski kapeli župnijske cerkve Marijinega Vnebovzetja je izdelal oltar sv. Jožefa v stranski kapeli (1745). V Varaždinu je kip sv. Ivana Nepomuka (okoli 1745) na novejšem oltarju v uršulinski cerkvi Jezusovega rojstva. Bratu Filipu Jakobu je bila zaupana izdelava kipov Zaharije in Elizabete ter Joahima in Ane v cerkvi Marije Jeruzalemske na Trškem Vrhu. Bratoma Straub pripisujejo tudi dva kipa svetih kraljev Štefana in Ladislava v župnijski cerkvi sv. Marije na Muri, ki stojita na stranskem oltarju s posvetilom Beg v Egipt (okoli 1745).

SULZ, HERMAN, mariborski mizar (XVII/XVIII. st.)

Leta 1692 je sodeloval pri izdelavi miz za refektorij minoritskega samostana na Ptiju. Skupaj z Matijem Simonom, verjetno pomočnikom, je delal pri postavitvi oltarja Franca Krišto Reissa v frančiškanski cerkvi v Varaždinu (1698–1702). Sulz in Simon sta za isto cerkev izdelala tudi zakristijske omare (1700–05).

TAČKER (TAČKAR) SEBASTIJAN, stolar (Slovenija, ? - ?)

Bio je stolar zagrebačke katedrale. Godine 1690. preuzeo izradbu klecalja s četiri sjedala za oltar sv. Barbare što ih je započeo Abraham Hueber (ljubljanski majstor). Od 1692. do 1694. godine izveo je još sedamnaest klecalja, koja su nekad stajala pred oltarima Sv. Marije Magdalene, Sv. Elizabete te Sv. Fabijana i Sebastijana, koja nisu sačuvana. Godine 1690. povjerio mu je kanonik I. Znika izradbu ormara za sakristiju, a 1696. godine ormara i drugih drvenih predmeta za riznicu katedrale. Spominje ih Ivan Kukuljević Sakcinski («Okolo zida ponamješteni su starinski ormari, najduži i najljepši urešen je sa 28 slikah svetacah i njekih sgradah udjelanih umjetno u drvo»).

WALZ IVAN, kipar (? - ?)

Bio je kipar iz Maribora.

Godine 1737. varaždinski su isusovci naručili novi glavni oltar za crkvu Sv. Marije. Ovako opsežan zadatak je kipar Walz mogao izvesti samo s pomoćnicima. Njemu se pripisuju i kipovi pobočnih oltara Sv. Križa i Sv. Marije u kapeli dvorca klenovničke obitelji Drašković (1741.), nastali kao donacija grofice Katarine Drašković iz roda mariborskih grofova Brandis. Poput glavnog oltara u crkvi Sv. Marije i oni se odlikuju oltarnom arhitekturom profinjene ljepote, koja je bogata detaljima i ornamentikom. Zamjetljivo je to osobito kod svetaca Ignacija i Franje Ksaverskog u bogatoj svećeničkoj odjeći, a svetice Barbara i Apolonija na oltaru Sv. Marije svojim punašnim i nasmiješenim licima.

▲
**TAČKER
SEBASTIJAN
Zagrebačka
katedrala,
sakristijski
ormari**
**Zagrebška
katedrala,
zakristijske
omare**

WOLF ELIAS, slikar (?-?)

Spominje se od 1592. godine. Radio je sa svojim sinom, Eliasom Wolffom, ml. (? – Ljubljana, 1653.)

Ne može se utvrditi koji radovi pripadaju ocu a koji sinu.

U Valvasorovoj zbirci u Zagrebu sačuvan je lavrirani crtež perom, signiran imenom Elias Wolff u Beču 1617. godine. Građanin i slikar Wolff je godine 1626. pozlatio oltar Sv. Magdalene u ljubljanskoj katedrali i naslikao Poslednji sud na nadgrobnoj ploči majke biskupa Tomaža Hrena u crkvi Sv. Petra. Godine 1630. otac i sin radili su tri velika portreta za gradsku kuću Abriss der Gemmain u Ljubljani.

►
**WALZ IVAN
Glavni oltar
katedrale
Uznesenja
BDM na nebo,
Varaždin
Glavni oltar
katedrale
Vnebovzetja
BDM v nebo,
Varaždin**

SULZ HERMAN svetnikov in nekih stavb, umetelno vdelanih v les.«

*Franj. c.,
sakristijski
ormari, Varaždin*
*Franč. c.,
zakristijske
omare, Varaždin*

WALZ, IVAN, kipar (? – ?)

Bil je kipar iz Maribora.

Leta 1737 so varaždinski jezuiti naročili novi glavni oltar za cerkev sv. Marije. Tako obsežno nalogo je kipar Walz lahko opravil samo s pomočniki. Pripisujejo mu tudi kipe v stranskih oltarjev sv. Križa in sv. Marije v kapeli dvorca klenoviške družine Drašković (1741), ki jih je darovala grofica Katarina Drašković iz rodu mariborskih grofov Brandis. Tako kot glavni oltar v cerkvi sv. Marije se tudi kipi odlikujejo po oltarni arhitekturi prefinjene lepote, ki je bogata z detajli in ornamentiko. Še posebej opazno je to pri svetnikih Ignaciju in Francu Ksaverju v bogati duhovniški obleki, pri svetnicah Barbari in Apoloniji na oltarju sv. Marije pa v polnih in nasmejanih obrazih.

TAČKER (TAČKAR), SEBASTIJAN, mizar (Slovenija, ? – ?)

Bil je mizar zagrebške stolnice. Leta 1690 je prevzel izdelavo klečal s štirimi sedeži za oltar sv. Barbare, ki jih je začel Abraham Hueber (ljubljanski mojster). Med letoma 1692 do 1694 je naredil še sedemnajst klečal, ki so včasih stala pred oltarji sv. Marije Magdalene, sv. Elizabete ter sv. Fabijana in Sebastijana, vendar niso ohranjena. Leta 1690 mu je kanonik I. Znika zaupal izdelavo omare za zakristijo, leta 1696 pa izdelavo omar in drugih lesenih predmetov za zakladnico stolnice. Omenja jih Ivan Kukuljević Sakcinski: »Okoli zidu so postavljene starinske omare, najdaljša in najlepša je okrašena z osemindvajsetimi podobami

WOLF, ELIAS, slikar (? – ?)

Omenja se od 1592. leta. Delal je s svojim sinom Eliasom Wolffom, ml. (? – Ljubljana, 1653)

Ni mogoče določiti, katera dela so očetova in katera sinova.

V Valvasorjevi zbirkni v Zagrebu je ohranjena lavrirana risba s peresom, podpisana z imenom Eliasa Wolffa na Dunaju leta 1617. Meščan in slikar Wolff je leta 1626 pozlatil oltar sv. Magdalene v ljubljanski stolnici in naslikal zadnjo sodbo na nagrobnih plošči matere škofa Tomaža Hrena v cerkvi sv. Petra. Leta 1630 sta oče in sin delala tri velike portrete za mestno hišo Abriss der Gemmain v Ljubljani.

XIX. STOLJEĆE

1. ALJANIČIĆ IVO , slikar	15. KOVAČIĆ VIKTOR arhitekt
2. BARLE JANKO , povjesničar	16. MOLE VOJESLAV , povjesničar umjetnosti
3. BASARIĆ FILIBERTO , arhitekt i slikar	17. MARCIĆ RUDOLF , slikar
4. BERNEKER FRANC , kipar	18. MARKOVIĆ PETER , slikar
5. BERSA BRUNO kipar	19. PEKLAR JOSIP , pejsažni arhitekt
6. BERSA JOSIP arheolog	20. PERKO ANTON , slikar
7. BRODNIK MATIJA , slikar	21. PERUZZI SVETOSLAV MIHAEL , kipar
8. CASTRO DE ANDREA , portretist	22. PLEČNIK JOŽE , arhitekt
9. GANGL ALOJZIJ , kipar	23. RAČIĆ JOSIP , slikar
10. HUDOKLIN RADOJE , kipar	24. STROJ (STROY) MIHAEL , slikar
11. JAKOPIĆ RIHARD , slikar	25. SUNKO MILAN , slikar
12. JEGLIĆ CIRIL , pejsažni arhitekt	26. ŠANTEL SAŠA , slikar i grafičar
13. KARINGER ANTON , slikar	27. TESTEN JANKO , fra AMBROZ, slikar
14. KOVAČ KAREL , povjesničar	

ALJANIČIĆ IVO, slikar

(Maribor, 6.IV.1876-Zagreb, 30.X.1963.)

Bio je konjički časnik u austrijskoj vojsci. Poslije I. svjetskog rata nastanio se u Zagrebu. Učio je kod Roberta Auera. Slikao je prizore s konjima, portrete i aktove u romantičnom i akademskom stilu. Kopirao je stare majstore.

Kaptol, Zagreb

XIX. st.

BARLE JANKO, povjesničar

(Budanje kod Vipave, 12.III.1869-Zagreb, 18.II. 1941.)

Završio je bogosloviju a od 1916. godine kanonik je u Zagrebu. Proučava građu kaptolskog i nadbiskupskog arhiva i metropolitanke biblioteke. Piše etnografske rasprave, povijesne monografije, biografije i prikaze o stariim spomenicima. Bio je urednik glazbenog lista Sv. Cecilija te dopisni član JAZU od 1922. godine.

BASARIĆ FILIBERTO (BAZARIĆ FILIBERT), arhitekt i slikar,

(Gorica, 1843-Trst, 1896.)

Bio je slovenskoga podrijetla. Studirao arhitekturu u Grazu (1865-1867.), nastavio studij i doktorirao u Padovi (1869.). Djelovao u Rijeci kao arhitekt u općinskom građevnom uredu. Rekonstruirao gornji kat i kupolu na Gradskom tornju (u stilu renesanse) te zvonik zborne crkve (1873.). Projektirao novo pročelje na Municipiju (1874 i 1882.), palaču Mirovinskog fonda na Mlaki (1894.) te grobnicu obitelji Ploech (s Ivanom Rendićem). Od urbanističkih rješenja značajni su projekti za javni perivoj na Mlaki (1874.) i Potkova na Gradskom groblju Kozala u Rijeci (s Venceslavom Celligojem). Bio je osnivač riječke Filharmonije. U Rijeci je imao i slikarski atelje.

BERNEKER FRANC, kipar

(Gradišće kraj Slovenj Gradeca, 4.X.1874-Ljubljana, 16.V.1932.)

Učio u rezbarskoj radionici I. Oblaka u Celju. Radio u poduzeću crkvene opreme braće Colli u Innsbrucku. Pohađao obrtnu školu u Grazu (1896.). Kiparstvo studirao na

XIX. STOLETJE

1. ALJANČIČ IVO, slikar
2. BARLE JANKO, zgodovinar
3. BASARIG FILIBERTO, arhitekt in slikar
4. BERNEKER FRANC, kipar
5. BERSA BRUNO kipar
6. BERSA JOSIP arheolog
7. BRODNIK MATIJA, slikar
8. CASTRO DE ANDREA, portretist
9. GANGL ALOJZIJ, kipar
10. HUDOKLIN RADOJE, kipar
11. JAKOPIČ RIHARD, slikar
12. JEGLIČ CIRIL, krajinski arhitekt
13. KARINGER ANTON, slikar
14. KOVAČ KAREL, zgodovinar

**BASSARIG
FILIBERTO**
*Kupola na
Gradskom
tornju, Rijeka*

**Kupola na
Mestnem stolpu,
Reka**

**BERNEKER
FRANC**
*Portret Otona
Župančiča
(NGL)*

15. KOVAČIĆ VIKTOR arhitekt
16. MOLE VOJESLAV, umetnostni zgodovinar
17. MARČIĆ RUDOLF, slikar
18. MARKOVIČ PETER, slikar
19. PEKLAR JOSIP, krajinski arhitekt
20. PERKO ANTON, slikar
21. PERUZZI SVETOSLAV MIHAEL, kipar
22. PLEČNIK JOŽE, arhitekt
23. RAČIĆ JOSIP, slikar
24. STROJ (STROY) MIHAEL, slikar
25. SUNKO MILAN, slikar
26. ŠANTEL SAŠA, slikar in grafik
27. TESTEN JANKO, fra AMBROZ, slikar

ALJANČIČ, IVO, slikar (Maribor, 6. IV. 1876 – Zagreb, 30. X. 1963)

Bil je konjeniški časnik v avstrijski vojski. Po I. svetovni vojni se je preselil v Zagreb. Učil se je pri Robertu Auerju. Slikal je prizore s konji, portrete in akte v romantičnem in akademskem slogu. Kopiral je stare mojstre.

BARLE, JANKO, zgodovinar (Budanje pri Vipavi, 12. III. 1869 – Zagreb, 18. II. 1941)

Končal je bogoslovje, od leta 1916 pa je bil kanonik v Zagrebu. Proučeval je gradnjo kapiteljskega in nadškofovskega arhiva in metropolitanske knjižnice. Pisal je etnografske razprave, zgodovinske monografije, biografije in predstavitev starih spomenikov. Bil je urednik glasbenega lista sv. Cecilija ter od leta 1922 dopisni član JAZU.

BASARIG, FILIBERTO (BAZARIČ, FILIBERT), arhitekt in slikar (Gorica, 1843 – Trst, 1896)

Imel je slovenske korenine. Študiral je arhitekturo v Gradcu (1865–1867), študij nadaljeval in doktoriral v Padovi (1869). Delal je na Reki kot arhitekt v občinskem gradbenem uradu. Rekonstruiral je zgornje nadstropje in kupolo na Mestnem stolpu (v renesančnem slogu) ter zvonik stolne cerkve (1873). Projektiral je novo pročelje na palači Municipij (1874 in 1882), palačo pokojninskega sklada na Mlaki (1894) ter grobničo družine Ploech (z Ivanom Rendićem). Med njegovimi urbanističnimi rešitvami so pomembni projekti za javni park na Mlaki (1874) in Potkova na mestnem pokopališču Kozala na Reki (z Venceslavom Celligojem). Bil je ustanovitelj reške filharmonije. Na Reki je imel tudi slikarski atelje.

BERNEKER, FRANC, kipar (Gradišče pri Slovenj Gradcu, 4. X. 1874 – Ljubljana, 16. V. 1932)

Učil se je v rezbarski delavnici I. Oblaka v Celju. Delal je v podjetju cerkvene opreme bratov Colli v Innsbrucku. Obiskoval je obrtno šolo v

akademiji u Beču (1897-1905.) gdje stvara svoja najbolja djela. Kraj I. svjetskog rata dočekao u Zagrebu, zatim živi u Ljubljani i podučava na Tehničkoj srednjoj školi. Bio je član umjetničkog kluba Sava. Radio u mramoru i bronci. Napustio akademski realizam te se preko secesije približio rodinovskom shvaćanju oblika. Modelirao i kompozicije socijalnog karaktera.

BERSA BRUNO, kipar (Zadar, 1863-18.II.1932.)

Djed Josip Bersa (1872-1840.) rodom iz Branika kod Nove Gorice i baka Katarina Premru von Premerstein rođ. 1792. u Vipavi.

Brat Josipa, arheologa. Kao poručnik služio u Splitu i Zadru. Povremeno se bavio slikarstvom te postao profesor crtanja na Vojnoj akademiji u Innsbrucku. Kiparstvo studirao na Akademiji u Beču te u Parizu. Nakon završetka studija predaje crtanje na vojnoj školi u Hranicama. Napustivši vojnu službu, prihvata mjesto profesora crtanja na gimnaziji u Zadru. Izlagao u Beču, Brnu, Muenchenu, Splitu i Zadru. Radio portrete (general Pollak, dr. Batturo), kipove dalmatinskih seljaka i kompozicije (Časovi očaja, Robinjica) i aktove.

BERSA JOSIP, arheolog (Zadar, 13.I.1862-5.XII.1932.)

Brat Brune, kipara. Josip Bersa se rodio i umro u Zadru. Bio je izraziti predstavnik visokoga kulturnog sloja inteligencije dalmatinske Hrvatske. Bio je pjesnik i arheolog. Kao pjesnik se prvi put pojavio u dubrovačkom Slovincu, a u Zadru objavio Pjesme.

Arheologiju studirao i diplomirao u Grazu. Bio profesor gimnazije i direktor Arheološkog muzeja Sv. Donata u Zadru (do 1928. godine). Uredio katalog i klasificirao numizmatičku zbirku od 6000 primjeraka. Vodio iskapanja te istraživao i obrađivao srednjevjekovne sakralne spomenike u Zadru. Na gimnaziji predavao hrvatski jezik, povijest i povijest umjetnosti. Upozoravao na arheološku vrijednost Nina. Neko vrijeme živio u Dubrovniku te napisao djelo Dubrovačke slike i prilike anegdotsko-memorarsko djelo iz dubrovačkog života između 1800. i 1880. godine. Djelo je deset godina po njegovoj smrti izdala Matica Hrvatska. Brat Blagoje poznati je hrvatski skladatelj.

BRODNIK MATIJA, slikar (Toplice kod Novoga Mesta, 1814-Zagreb, 31.III. 1845.)

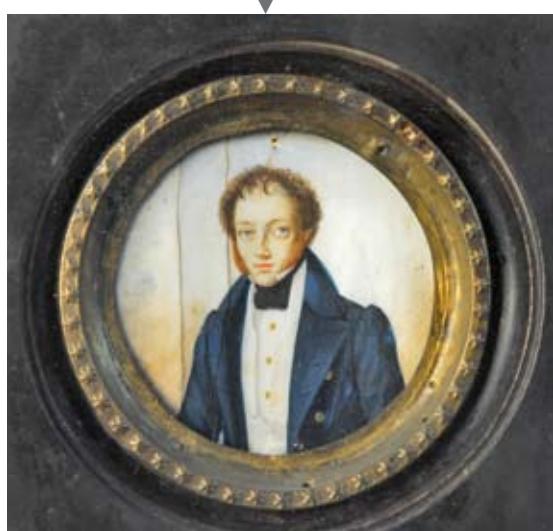
Učio je u Rimu (1839-1841.). Slikao je portrete, zidne slike u crkvama i kopirao stare majstore. U Zagrebu se nastanio 1842. godine. Njegovo djelo na svodu kapele Sv. Tome kraj Gupčeve zvijezde nije sačuvano (srušena 1893. godine).

Isto tako nisu pronađene slike za crkvu u Bribiru te za crkvu u Remetama kraj Zagreba. Kopije Posljednje večere (po Leonardu Da Vinciju) i portret pape Grgura XVI. nalaze se u Župnom uredu Sv. Marka a Sacra conversazione u Dijecezianskom muzeju u Zagrebu. Najuspjeliji njegovi radovi su portreti (Ljubice Kukuljević-Pisačić u Galeriji u Varaždinu) i minijature. Portreti imaju obilježje bidermajerskog slikarstva. Brodnik je prvi domaći slikar XIX. stoljeća koji je trajno djelovao u Zagrebu.

CASTRO ANDREA DE, portretist (Piran, 1820-1856.)

Rodom iz Pirana. Radi u Trstu. U Dubrovniku i Orebici čuva se nekoliko njegovih minijaturnih portreta hrvatskih pomoraca.

**CASTRO DE
ANDREA**
*Portret člana
plemičkog
roda Sorgo-
Sarkočević*
*Portret člana
plemiške
družine Sorgo-
Sarkočević*
(KDD)

▲
Sv. Donat, Zadar

Gradcu (1896). Kiparstvo je študiral na dunajski akademiji upodabljalajočih umetnosti (1897–1905), kjer je ustvaril svoja najboljša dela. Konec I. svetovne vojne je dočakal v Zagrebu, nato je živel v Ljubljani in poučeval na srednji tehniški šoli. Bil je član umetniškega kluba Sava. Delal je v marmorju in bronu. Opustil je akademski realizem ter se prek secesije približal rodinovskemu razumevanju oblik. Modeliral je tudi kompozicije s socialnim sporočilom.

BERSA, BRUNO, kipar (Zadar, 1863–18. II. 1932)

Ded Josip Bersa (1872–1840) je bil po poreklu iz Branika pri Novi Gorici, babica Katarina Premru von Premerstein pa rojena v Vipavi leta 1792.

Brat Josip, arheolog. Kot poročnik je služil v Splitu in Zadru. Občasno se je ukvarjal s slikarstvom in bil profesor risanja na innsbruški vojaški akademiji. Kiparstvo je študiral na dunajski in pariški akademiji. Po končanem študiju je predaval risanje na vojaški šoli v Hranicah. Ko je zapustil vojaško službo, je sprejel mesto profesorja risanja na gimnaziji v Zadru. Razstavljal je na Dunaju, Brnu, Münchnu, Splitu in Zadru. Delal je portrete (general Pollak, dr. Batturo), kipe dalmatinskih kmetov in kompozicije (Trenutki obupa, Sužnja) ter akte.

BERSA, JOSIP, arheolog (Zadar, 13. I. 1862–5. XII. 1932)

Brat Bruna, kiparja. Josip Bersa se je rodil in umrl v Zadru. Bil je izrazit predstavnik visokega kulturnega sloja intelektualcev dalmatinske Hrvaške. Bil je pesnik in arheolog. Kot pesnik se je prvič predstavil v dubrovniškem Slovincu, v Zadru pa je objavil Pesmi.

Arheologijo je študiral in diplomiral v Gradcu. Bil je gimnazijski profesor in direktor zadrškega arheološkega muzeja sv. Donata (do leta 1928). Uredil je katalog in klasificiral numizmatično zbirko s 6000 primerki. Vodil je izkopavanja ter raziskoval in obravnaval srednjeveške sakralne spomenike v Zadru. Na gimnaziji je predaval hrvaški jezik, zgodovino in umetnostno zgodovino. Opozarjal je na arheološko vrednost Nina. Nekaj časa je živel v Dubrovniku in napisal delo *Dubrovniške slike in prilike*, anekdotično-memoarsko delo iz dubrovniškega življenja med letoma 1800 in 1880. Delo je deset let po njegovi smrti izdala Matica Hrvaška. Brat Blagoje je znan hrvaški skladatelj.

BRODNIK, MATIJA, slikar (Toplice pri Novem mestu, 1814 – Zagreb, 31. III. 1845)

Šolal se je v Rimu (1839–1841). Slikal je portrete, stenske slike v cerkvah in kopiral stare mojstre. V Zagreb se je preselil leta 1842. Njegovo delo pri svodu kapele sv. Tomaža pri Gubčevi zvezdi ni ohranjeno (porušena leta 1893).

Najdene niso niti slike za cerkev v Bribiru ter za cerkev v Remetah pri Zagrebu. Kopije Zadnje večerje (po Leonardu Da Vinci) in portret papeža Grgurja XVI. so v župnijskem uradu sv. Marka, a Sacra conversazione pa v škofijskem muzeju v Zagrebu. Njegova najuspešnejša dela so portreti Ljubice Kukuljević-Pisačić, ohranjeni v galeriji v Varaždinu, in miniature. Portreti imajo značilnost bidermajerskega slikarstva. Brodnik je prvi domači slikar XIX. stoletja, ki je stalno deloval v Zagrebu.

GANGL ALOJZIJ, kipar

(Metlika, 8.VI.1859–Prag, 2.X 1935.)

Prva znanja stekao kod rezbara u Metlici i Šentrupertu. U Grazu polazi obrtnu školu (1884.). Studirao na Akademiji u Beču (1885-1887.). Bio je likovni pedagog u Ljubljani i Splitu. Živio u Beču i Pragu. Potkraj XIX. stoljeća bio je među prvim slovenskim kiparima koji prihvacaaju veće spomeničke poslove. Autor spomenika Valentinu Vodniku i Janezu Vajkardu Valvazoru u Ljubljani.

Izradio je reljef Uskrsnuće na portalu katedrale u Đakovu (1889.) i alegorijske kompozicije na pročelju ljubljanske Opere (1890-1892.). Iz kasnobarokne tradicije njegovo se kiparstvo preko akademskog realizma razvilo do slikovite modelacije bliske Carpeauxu i Rodinu (glava Davida, Josip Stritar, France Prešeren). Veće zbirke njegovih djela čuvaju se u Narodnoj galeriji u Ljubljani i Belokranjskom muzeju u Metlici.

HUDOKLIN RADOJE, kipar i restaurator

(Šentjernej, 4.XI. 1896–Murska Sobota, 12.VII. 1956.)

Prva znanja stekao je kod svoga oca Jožeta, rezbara i pozlatara. Školovanje nastavlja na Obrtnoj školi u Ljubljani i Akademiji u Zagrebu (1920-1925.). Diplomirao je 1928. godine. Izradivao je kipove, reljefe i opremu za crkve. Bavio se restauriranjem i likovnom tehnologijom o kojoj je predavao na Akademijama u Zagrebu i Ljubljani.

Od 1920. do 1922. godine uzdržavao se kao samostalni rezbar i izvedbeni suradnik kod realizacija spomeničkih plastika u atelierima zagrebačkih kipara (Rudolf Valdec, Robert Frangeš-Mihanović, Ivan Meštrović).

Radio u cizelersko-graverskom atelieru prof. Ive Kerdića gdje je apsolvirao obradu metala (1922-1925.). Nakon diplome na Akademiji bio je dvije godine poslovođa u malom zagrebačkom poduzeću za dekorativno kiparstvo i klesarstvo. Godine 1928. postaje slobodan umjetnik: kipario, restaurirao, izrađivao makete za urbanističke projekte te surađivao s arhitektima kod unutarnjeg uređenja.

Od 1934. do 1937. godine usavršio mozaik i stakloslikarstvo. Do 1940. bio je jedini stručnjak u Jugoslaviji koji se je sistematično bavio cjelovitim kompleksom likovne pedagogije.

Najviše slikarskih i kiparskih djela u svim tehnikama i materijalima je nastajalo u njegovom zagrebačkom atelieru (1933-1936.).

Njegovi radovi:

- Kapela Majke Božje, kraljice Hrvata na Sljemenu i veliki oltarni reljef Bogorodice s djetetom iz orahovine te 49 stropnih reljefa s 39 grbova hrvatskih gradova i pokrajina, izrađen od slavonske orahovine, zidno zvono, posrebreni svijećnjaci, golub i okviri kanonskih ploča iz tučenog posrebrenog tombaka, milostinjar sa starohrvatskim pleterom, 14 arhanđela u tehnici mozaika, stalak za misal sa simbolima četiriju evangelista.

- Vrata za dva tabernakla od tučenog bakrenog lima, pozlaćeno u vatri i nekoliko mozaika u Sjemeništu na Šlati u Zagrebu.

- Vitraji (16) za isusovačku crkvu u Zagrebu (1940-1943.).

- Dekorativni reljefi (72) za crkvu Sv. Duha u Zagrebu.

HUDOKLIN

RADOJE

Svetište MB

Sljemenske

– Kraljice

Hrvata, stropni

reljef – grbovi

Svetišče

Sljemenske

MB – Kraljice

Hrvatov, stropni

relief – grbi

DE CASTRO, ANDREA, portretist (Piran, 1820–1856)

Po poreklu iz Pirana. Delal je v Trstu. V Dubrovniku in Orebiciu je ohranjenih nekaj njegovih miniaturnih portretov hrvaških pomorcev.

GANGL, ALOJZIJ, kipar (Metlika, 8. VI. 1859 – Praga, 2. X. 1935)

Začetniško znanje je pridobil pri rezbarjih v Metliki in Šentrupertu. V Gradcu je obiskoval obrtno šolo (1884), študiral pa na dunajski akademiji (1885–1887). Bil je likovni pedagog v Ljubljani in Splitu. Živel je na Dunaju in v Pragi. Pred koncem XIX.

stoletja je bil med prvimi slovenskimi kiparji, ki so sprejemali naročila za večja spomeniška dela. Je avtor spomenikov Valentina Vodnika in Janeza Vajkarda Valvasorja v Ljubljani.

Izdelal je relief *Vstajenje* na portalu stolnice v Đakovu (1889) in alegorične kompozicije na pročelju ljubljanske Opere (1890–1892). Njegovo kiparstvo se je od poznobaročne tradicije prek akademskega realizma razvilo do slikovite modelacije, ki se je približala Carpeauxu in Rodinu (glava Davida, Josip Stritar, France Prešeren). Večje zbirke njegovih del so ohranjene v Narodni galeriji v Ljubljani in v Belokranjskem muzeju Metlika.

▲
**GANGL
ALOJZIJ
Katedrala, Đakovo
(portal)**

HUDOKLIN, RADOJE, kipar in restavrator (Šentjernej, 4. XI. 1896 – Murska Sobota, 12. VII. 1956)

Prva znanja je pridobil pri očetu Jožetu, rezbarju in pozlatarju. Šolanje je nadaljeval na ljubljanski obrtni šoli in zagrebški akademiji (1920–1925), na kateri je diplomiral leta 1928. Izdeloval je kipe, relieve in cerkveno opremo. Ukvartil se je z restavratorstvom in likovno tehnologijo, o kateri je predaval na akademijah v Zagrebu in Ljubljani.

Med letoma 1920 in 1922 se je preživiljal kot samostojni rezbar in izvedbeni sodelavec pri realizaciji spomeniških plastik v ateljejih zagrebških kiparjev (Rudolf Valdec, Robert Frangeš-Mihanović, Ivan Meštrović).

Delal je v cizelersko-graverskem ateljeju prof. Iva Kerdića, kjer je absolviral obdelavo kovin (1922–1925). Po diplomi na akademiji je bil dve leti poslovodja v majhnem zagrebškem podjetju za dekorativno kiparstvo in kamnoseštvo. Leta 1928 je postal svobodni umetnik: kiparil, restavriral in izdeloval je makete za urbanistične projekte ter sodeloval z arhitekti pri notranji ureditvi prostorov.

Od 1934. do 1937. leta se je izpopolnil v mozaiku in stekloslikarstvu. Do leta 1940 je bil edini strokovnjak v Jugoslaviji, ki se je sistematično ukvarjal s celovitim kompleksom likovne pedagogike.

Največ slikarskih in kiparskih del v vseh tehnikah in materialih je nastajalo v njegovem zagrebškem ateljeju (1933–1936).

Njegova dela

Kkapela Matere božje, kraljice Hrvatov na Sljemenu in veliki oltarni relief Bogorodice z otrokom iz orehovine ter 49 stropnih reliefov z 39 grbi hrvaških mest in pokrajin, izdelanih iz slavonske orehovine, stenski zvonec, posrebeni svečniki, golob in okvirji kanonskih plošč iz tolčenega posrebnega tombaka, pušica s starohrvaško pletenico,

- Reljef od kamena Ivana Krstitelja za gradsku kuću u Zagrebu.
- Konzerviranje 25 zidnih slika u katedrali u Đakovu (1933-1936.), nakon požara – freske (tempera, pastel).
- Otkrio, restaurirao, konzervirao Rangerove freske u crkvi Majke Božje Remetske u Remetama kod Zagreba te drveni triptih iz XIII. stoljeća te očistio i obnovio devetmetarski oltar od mramora iz XVII. stoljeća (djelo Slovenaca Mihaela Cusse, Tome Jurjevića i Pavela Beline) te obnovio ambijent, uključio 10 oslikanih prozora (1941.).
- Obnovio isusovačku crkvu u Zagrebu (1930-1940.).
- Otkrio, restaurirao, konzervirao freske u nekadašnjoj cistercitskoj crkvi Sv. Lovrenca u Vivodini.

- Restaurirao i konzervirao velike freske na čelnoj fasadi crkve na Vinagori.

Godine 1939. primio nagradu na natječaju za spomenik kralju Aleksandru u Mariboru.

Godine 1927. bio je predavač (honorarni) na zagrebačkoj Akademiji (obrada drva).

Godina 1935-1939. te 1945-1946. predavao na zagrebačkoj Akademiji slikarsku tehnologiju.

God. 1945-1946. predavao na Tehničkom fakultetu modeliranje

7.3.1946. imenovan za izvanrednoga profesora tehnologije na ljubljanskoj Akademiji

Od 1947. godine predavao na ljubljanskoj školi za oblikovanje. U Ljubljani se posve posvetio pedagoškom djelu te skupljanju gradiva za pisanje o likovnoj tehnologiji i oblikovanju strukovne tehnologije.

God. 1954. na inicijativu JAZU u Zagrebu organizirao i vodio tečaj za ulijevanje muzejskih predmeta. Tada izdao djelo Upoznavanje materijala za lijevanje sadrom i glinom i njihova ispravna upotreba.

God. 1955. izdao knjigu Slikarska tehnologija 1. dio (uz sudjelovanje kćerke Vide Hudoklin).

God. 1958. posthumno izdan 2. dio knjige.

Izložbe:

Godine 1935. je samostalno izlagao u Salonu Ulrich u Zagrebu.

God. 1938. i 1939. je zajedničko izlagao u Ljubljani i Mariboru.

JAKOPIĆ RIHARD, slikar (Ljubljana, 12.IV.1869-21.IV.1943.)

Rodio se u obitelji imućnoga trgovca. Od 1887 do 1889 godine studira na bečkoj Akademiji. Upoznaje se s Antonom Ažbeom i Franom Veselom. Usavršavao se od 1903. do 1904. na Akademiji u Pragu. S Ivanom Groharom organizira izložbu kluba Sava u Beču (1904.). Godine 1906. otvara u Ljubljani (s Matejem Sternenom) slikarsku školu i njome rukovodi do 1914. Godine 1909. otvara svoju izložbu u vlastitom paviljonu u Ljubljani. Godine 1912. priređuje u Beču svoju izložbu u paviljonu secesije. Pariz posjećuje 1919. te slika na Dolenjskem, Ljubljani, Mednu. Godine 1927. oslikao je svod gradske kuće u Ljubljani. Retrospektivna izložba mu je priređena u povodu šezdesete obljetnice života (1929). Godine 1929. boravi u Oroslavju i slika motive iz Hrvatskoga zagorja. Redovni je član SAZU od 1938. godine.

Jakopić je najviše slikao u ulju. Njegov opus broji otprilike 1200 slika kvalitetno dosta neujednačenih. Opus je podijeljen na razdoblja naturalističkog realizma, kolorističnog ekspresionizma, impresionizma.

**JAKOPIĆ
RIHARD
Drveće na
potoku
Drevje ob potoku
(MGL)**

14 nadangelov v mozaični tehnički, stojalo za misal s simboli štirih evangelistov.

Vratca za dva tabernaklja iz tolčene bakrene pločevine, pozlačena v ognju, in nekaj mozaikov v semen-išču na Šalati v Zagrebu.

Vitraji (16) za jezuitsko cerkev v Zagrebu (1940–1943).

Dekorativni reliefi (72) za cerkev sv. Duha v Zagrebu.

Relief iz kamna Janeza Krstnika za mestno hišo v Zagrebu.

Konservatiranje 25 stenskih slikarij v stolnici v Đakovu (1933–1936), po požaru – freske (tempera, pastel).

Odkril, restavriral, konserviral Rangerjeve freske v cerkvi Matere božje Remetske v Remetah pri Zagrebu ter leseni triptih iz XIII. stoletja, očistil in obnovil devetmetrski marmorni oltar iz XVII. stoletja (delo Slovencev Mihaela Cusse, Toma Jurjeviča in Pavla Beline) ter obnovil ambient, vključil 10 poslikanih oken (1941).

Obnovil jezuitsko cerkev v Zagrebu (1930–1940).

Odkril, restavriral, konserviral freske v nekdanji cistercijanski cerkvi sv. Lovrenca v Vivodini.

Restavriral in konserviral velike freske na čelnem pročelju cerkve na Vinagori.

Leta 1939 je prejel nagrado na natečaju za spomenik kralju Aleksandru v Mariboru.

Leta 1927 je bil honorarni predavatelj na zagrebški akademiji (predmet Obdelava lesa).

Med letoma 1935 in 1939 ter 1945 in 1946 je na zagrebški akademiji predaval slikarsko tehnologijo.

Med letoma 1945 in 1946 je na tehniški fakulteti predaval modeliranje.

7. 3. 1946 je bil imenovan za izrednega profesorja tehnologije na ljubljanski akademiji.

Od leta 1947 je predaval na ljubljanski šoli za oblikovanje. V Ljubljani se je povsem posvetil pedagoške-mu delu ter zbiranju gradiva za pisanje o likovni tehnologiji in oblikovanju strokovne tehnologije.

Leta 1954 je na pobudo JAZU v Zagrebu organiziral in vodil tečaj za ulivanje muzejskih predmetov.

Takrat je izdal delo *Spoznavanje materialov za ulivanje mavca in gline in njihova pravilna uporaba*.

Leta 1955 je izdal knjigo *Tehnologija materialov, ki se uporablajo v slikarstvu* 1. del (ob sodelovanju hčerke Vide Hudoklin).

Leta 1958 je posthumno izdan 2. del knjige.

Razstave

Leta 1935 je samostojno razstavljal v Salonu Ulrich v Zagrebu.

Leta 1938 in 1939 je skupinsko razstavljal v Ljubljani in Mariboru.

JAKOPIČ, RIHARD, slikar (Ljubljana, 12. IV. 1869–21. IV. 1943)

Rodil se je v premožni trgovski družini. Med letoma 1887 in 1889 je študiral na dunajski akademiji. Spoznal in povezal se je z Antonom Ažbetom in Franom Veselom. Med letoma 1903 in 1904 se je izpopolnjeval na praški akademiji. Z Ivanom Groharjem je organiziral razstavo kluba Sava na Dunaju (1904). Leta 1906 je v Ljubljani z Matejem Sternenom odprl slikarsko šolo in jo vodil do 1914. Leta 1909 je v ljubljanskem Tivoliju odprl svoj razstavni paviljon in v njem postavil svojo razstavo. Leta 1912 je na Dunaju priredil svojo razstavo v secesijskem paviljonu. Leta 1919 je obiskal Pariz in slikal na Dolenjskem, v Ljubljani, Mednu. Leta 1927 je poslikal svod mestne hiše v Ljubljani. Ob šestdeseti obletnici življenja je bila prirejena retrospektivna razstava njegovih del (1929). Leta 1929 je bival v Oroslavju in slikal motive iz Hrvaškega Zagorja. Od leta 1938 je bil redni član SAZU.

Jakopič je največ slikal v olju. Njegov opus šteje približno 1200 slik, kakovostno precej različnih. Opus je razdeljen na obdobja naturalističnega realizma, barvnega ekspresionizma, impresionizma.

Jakopič je prvi organizator modernega umetniškega življenja v Sloveniji. Deloval je tudi kot kritik in galerist. Leta 1929 je imel samostojno razstavo tudi v Zagrebu.

Jakopić je prvi organizator modernoga umjetničkog života u Sloveniji. Djeluje i kao kritičar i galerist. Godine 1929. izlagao je samostalno i u Zagrebu.

JEGLIČ CIRIL, pejsažni arhitekt

(Sv. Križ kod Litije, 26.I.1897.-Radovljica, 12.VIII.1988.)

Studira u Beču i u Zagrebu, gdje je godine 1922. diplomirao agronomiju. Pejsažnu arhitekturu specijalizirao u Berlinu (1929-1930.). Radio u Sloveniji, Beogradu i Ohridu. U Zagrebu djeluje od 1932 do 1941. godine, gdje vodi Upravu gradskih parkova (1934-1940.). Obnavlja Strosmayerov, Tomislavov i Starčevićev trg. Autor je i mnogih novih parkova u Zagrebu. Najvažnije djelo je Krešimirov trg (današnji Trg kralja Petra Krešimira IV; 1937-1938.), te ulica Medveščak. Godine 2000. je trg proglašen spomenikom parkovne arhitekture. Glavno mu je djelo arboretum Volčji potok kod Radomlja. Odgojio je i utjecao na brojne hortikulturne stručnjake, posebno u školi za parkovne vrtlare u Božjakovini (1932. i na Biotehničkom fakultetu u Ljubljani. Objavljivao studije i popularne napise (O vrtovima i vrtnoj umjetnosti – 1943, Alpski vrt Juliana u Trenti – 1963). Jedan je od osnivača studija pejsažne arhitekture na tlu tadašnje Jugoslavije.

KARINGER ANTON, slikar

(Ljubljana, 29.XI.1829-14.III.1870.)

Godine 1845. odlazi na umjetničku Akademiju u Beč, zatim u Muenchen. Godine 1849. sudjeluje u ratu i ostaje 10 godina u Italiji. Kao oficir od 1854 do 1857. živi u južnoj Dalmaciji. Zbog bolesti godine 1861. istupa iz vojske i vraća se u Ljubljani.

Karinger je izraziti pejsažist. Naslikao je veliki broj pejzaža iz Gorenjske, Koruške, Tirola, Crne gore i južne Dalmacije, prožetih romantičnim shvaćanjem. Svježi su i neposredni i njegovi akvareli, osobito studije za pejsaže. Slika i realistične portrete.

KOVAČ KAREL, povjesničar

(Ljubljana, 3.X.1880-Tolmin, 24.X.1917.)

Povijest je studirao u Grazu i Innsbrucku, gdje stupa u arhivsku službu. Od 1911 do 1914. upravlja Dubrovačkim državnim arhivom. Pored povjesnih studija, pisanih uglavnom na osnovi građe iz arhiva u Innsbrucku, Vatikanu i Dubrovniku, Kovač je posebno zaslužan za izučavanje dubrovačke slikarske škole. Osim što je donio nekoliko stotina arhivskih podataka o umjetnosti Dubrovnika, uspio je i atribuirati nekoliko desetina oltarskih slika određenim slikarima. Njegova opsežna studija Nikolaus Ragusinus und seine Zeit, Archivalische Beitraege zur Geschichte der Malerei in Ragusa im XV. und der ersten Haelfte des XVI. Jahrhunderts (Beiblatt zum Jahrbuch CC, Wien 1917.) predstavlja plod rada u dubrovačkom Arhivu i na terenu. To djelo ostaje jedan od najvažnijih priručnika za izučavanje likovne umjetnosti u Dubrovniku.

▲
**KARINGER
ANTON**
Triglav s Bohinja
*Triglav iz
Bohinja*
(NGL)

**JEGLIČ, CIRIL, krajinski arhitekt
(sv. Križ pri Litiji, 26. I. 1897 – Radovljica, 12. VIII. 1988)**

Študiral je na Dunaju in v Zagrebu, kjer je leta 1922 diplomiiral iz agronomije. Krajinsko arhitekturo je specializiral v Berlinu (1929–1930). Delal je v Sloveniji, Beogradu in na Ohridu. V Zagrebu je deloval med letoma 1932 in 1941, kjer je vodil upravo mestnih parkov (1934–1940). Obnovil je Strossmayerjev, Tomislavov in Starčevičev trg. Je tudi avtor številnih novih parkov v Zagrebu. Najpomembnejše delo sta Krešimirjev trg (današnji Trg kralja Petra Krešimira IV; 1937–1938) ter ulica Medveščak. Leta 2000 je trg proglašen za spomenik parkovne arhitekture. Njegovo glavno delo je arboretum Volčji potok pri Radomljah. Vzgojil in vplival je na številne hortikulturne strokovnjake, posebej v šoli za parkovne vrtnarje v Božjakovini (1932) in na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Objavljal je študije in

poljudne zapise (O vrtovih in vrtni umetnosti (1943), Alpski botanični vrt Juliana v Trenti (1963). Je eden od ustanoviteljev študija krajinske arhitekture na tleh tedanje Jugoslavije.

**KARINGER, ANTON, slikar
(Ljubljana, 29. XI. 1829–14. III. 1870)**

Leta 1845 je odšel na dunajsko umetniško akademijo, nato v München. Leta 1849 je sodeloval v vojni in 10 let ostal v Italiji. Kot oficir je od leta 1854 do 1857 živel v južni Dalmaciji. Zaradi bolezni je leta 1861 izstopil iz vojske in se vrnil v Ljubljano.

Karinger je izrazit krajinar. Naslikal je številne krajine iz Gorenjske, Koroške, Tirolske, Črne gore in južne Dalmacije z romantičnim pridihom. Sveži in neposredni so tudi njegovi akvareli, še posebej študije za krajinu. Slikal je tudi realistične portrete.

**KOVAČ, KAREL, zgodovinar
(Ljubljana, 3. X. 1880 – Tolmin, 24. X. 1917)**

Zgodovino je študiral v Gradcu in Innsbrucku, kjer je po študiju služboval kot arhivar. Med letoma 1911 in 1914 je upravljal z dubrovniškim državnim arhivom. Poleg zgodovinskih študij, napisanih večinoma na podlagi gradiva iz arhivov v Innsbrucku, Vatikanu in Dubrovniku, je Kovač posebej prišel pomagal k proučevanju in raziskovanju dubrovniške slikarske šole. Odkril je več sto arhivskih podatkov o umetnosti Dubrovnika in uspel ugotoviti avtorstvo več desetih oltarnih slik. Njegova obsežna študija *Nikolaus Ragusinus und seine Zeit, Archivalische Beiträge zur Geschichte der Malerei in Ragusa im XV. und der ersten Hälften des XVI. Jahrhunderts* (Beiblatt zum Jahrbuch CC, Wien 1917) je plod dela v dubrovniškem arhivu in na terenu. To delo ostaja eno najpomembnejših priročnikov za proučevanje dubrovniške likovne umetnosti.

**KOVAČIĆ, VIKTOR, arhitekt
(Ločka vas, 28. VII. 1874 – Zagreb, 21. X. 1924)**

Po krstnem listu se je Viktor Kovačić rodil 28. ali 29. VII. 1874 v Ločen dolu 97 pri Rogatcu, očetu Viktorju, čevljarju iz Huma na Sotli, in materi Mariji, rojeni Žolger, iz Ločke vasi pri Humu na Sotli. Leta 1880 je kot sirota odšel stricu v Gradec, kjer je obiskoval osnovno in zidarsko obrtno šolo. Med letoma 1891 in 1896 je kot praktikant delal v gradbenem podjetju Cornelutti, nato pa odšel v atelje Hermana Bolleta, stavbarja stolne cerkve in tedanjega direktorja obrtne šole. Od leta 1896 do 1899 je delal pri Ottu Wagnerju, vodji moderne (secesijske) arhitekture na Dunaju.

KOVAČIĆ VIKTOR, arhitekt

(Ločka Vas, 28.VII.1874-Zagreb, 21.X.1924.)

Prema krsnom listu Viktor Kovačić je rođen 28. ili 29.VII.1874. u Ločen dolu 97 kod Rogatca oču Viktoru, postolaru iz Huma na Sutli i majci Mariji, rođ. Žolger iz Ločke Vasi. Godine 1880. odlazi kao siroče ujaku u Graz gdje pohađa osnovnu i obrtnu školu. Od 1891 do 1896. godine, radi u poslovniči graditelja Carnelutija, a zatim odlazi u atelier Hermana Bollea, graditelja stolne crkve. Od 1896. do 1899. godine radi kod Otta Wagnera, vođe moderne (secesijske) arhitekture u Beču. Završava bečku Akademiju (diplomski projekt za ruskoga cara na Krimu). Godine 1899. vraća se u Zagreb i pristupa krugu oko Vlahe Bukovca te propagira modernu. Od 1902. do 1905. godine radi na projektima: stambena zgrada dr. Kornitzer (Gundulićeva ulica), pregradnja stambene zgrade dr. Winkler (Preradovićeva ulica), vila Auer (Nazorova ulica), atelier vile Auer (Rokova ulica), kuća Perok i Ković (Masarykova ulica), regulacija Tomislavova trga. Dobiva nagradu na natječaju za regulaciju Kaptola. Projektira regulaciju Jezuitskog trga i Rokovog perivoja (1908.). Godine 1909. dobiva Prvu nagradu za izgradnju crkve i župnoga dvora Sv. Blaža (dovršeno 1913.). Atelier dobiva u Felbingerovoj kući (Duga ulica 32). Projektira vilu Frangeš (Rokov perivoj), vila grofa Kulmera (Novi Vinodolski), kuća Vrbanić (Ulica Gorana Kovačića), ulaz u komoru gradskog vodovodnog rezervoara (Tuškanac), uređenje palače Tomašić (Hebrangova ulica), kuća dr. Franka (Mažuranićev trg), kuća Čepulić (Jurjevska ulica), pregradnja palače Kušević (Ćirilometodska ulica). Sve od 1910. do 1914. godine.

Puna zrelost stvaranja od 1918. do 1924. godine: preuređenje kuće dr. Švrljuge (Rokov perivoj), kuća Froehlich (Bosanska ulica), kuća Slavex (Svačićev trg), Zagrebačka burza, pregradnja kuće i ateliera Ivana Meštirovića (Mletačka ulica), stambeno-poslovna građevina Eksplotacija (Trg žrtava fašizma).

Viktor Kovačić surađivao u časopisu Život (1900.) kojega je izdavalо Društvo hrvatskih književnika i Društvo umjetnika. Godine 1920. predavao na Tehničkoj visokoj školi, a od 1921 do 1922. vodi vježbe iz predmeta perspektivno crtanje i predaje arhitektonske kompozicije. Izabran za honorarnog docenta, a od 8.XI.1922. postaje javni redovni profesor.

MARČIĆ RUDOLF, slikar

(Litija, 21.II.1882-Lovran, 13.X.1960.)

Amaterski se bavio slikarstvom i izlagao u Pragu, gdje je po savjetu Vlahe Bukovca završio slikarstvo na Akademiji. Godine 1924, napustivši vojničko zvanje, posvetio se slikarstvu te se nastanio na otoku Koločepu nedaleko od Dubrovnika. Ondje nastaju njegove marine koje majstorstvom izvedbe stoje uz bok onima Mencija Clementa Crnčića. Slika i portrete. Samostalno izlagao u Osijeku (1920.) i često u Zagrebu (1923-1944.).

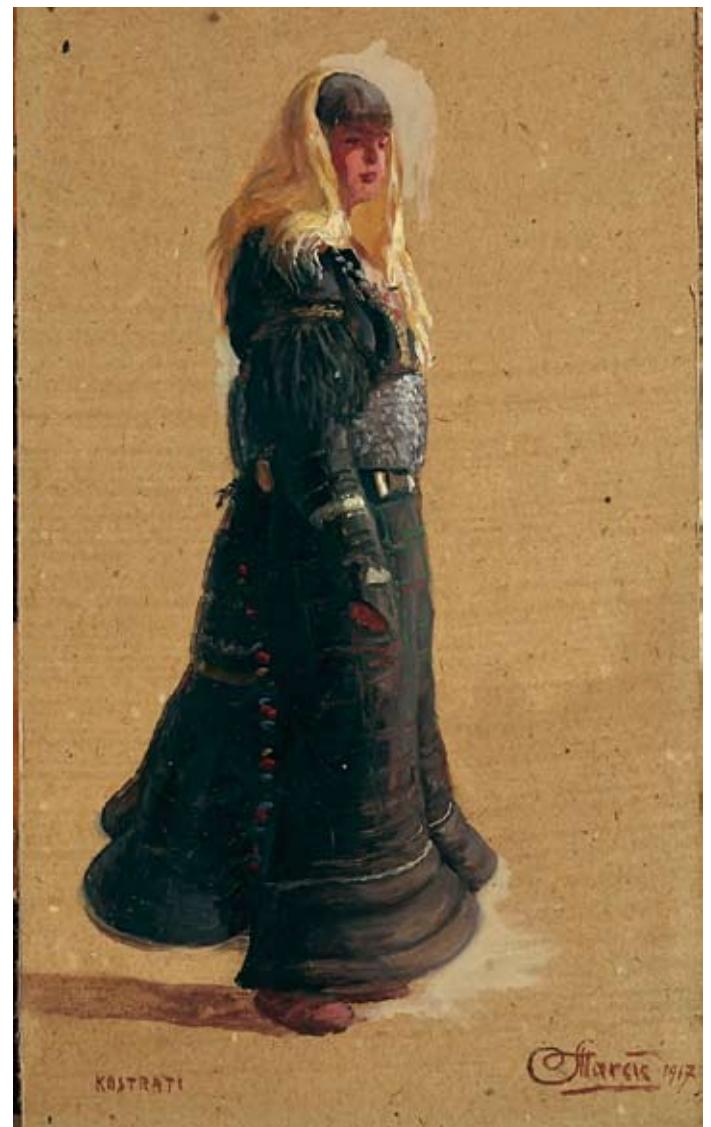
MARKOVIĆ PETER, slikar

(Rožek u Koruškoj, 2.VII 1858.-27.II.1929.)

Učio kod rezbara Ožbiča u Celovcu i slikara Ive Šubica u Poljanama, nakon toga studira na Akademiji u Beču. Slikao uglav-

**MARČIĆ
RUDOLF**
Lik žene
Ženski lik (MGZ)

Končal je dunajsko akademijo (diplomski projekt za poletno vilo ruskega cesarja na Krimu). Leta 1899 se je vrnil v Zagreb in se pridružil kroužku, zbranemu okoli Vlaha Bukovca, ter propagiral moderno. Med letoma 1902 in 1905 se je ukvarjal s projekti: stanovanjska stavba dr. Kornitzerja (Gundulićeva ulica), preoblikovanje stanovanjske stavbe dr. Winklerja (Preradovićeva ulica), vila Auer (Nazorjeva ulica), atelje vile Auer (Rokova ulica), hiša Perok in Ković (Masarykova ulica), ureditev Tomislavovega trga. Dobil je nagrado na natečaju za ureditev Kaptola. Projektiral je ureditev Jezuitskega trga in Rokovega parka (1908). Leta 1909 je dobil prvo nagrado za gradnjo cerkve in župnišča sv. Blaža (končano 1913). Atelje je dobil v Felbingerjevi hiši (Duga ulica 32). Projektiral je vilo Frangeš (Rokov park), vilo grofa Kulmerja (Novi Vinodolski), hišo Vrbanić (Ulica Gorana Kovačića), vhod v prostor mestnega vodovodnega rezervoarja (Tuškanec), ureditev palače Tomašić (Hebrangova ulica), hišo dr. Franka (Mažuranićev trg), hišo Čepulić (Jurjevska ulica), preoblikovanje palače Kušević (Ćirilometodska ulica). Vse med letoma 1910 in 1914.

Polno ustvarjalno zrelost je dosegel med letoma 1918 in 1924: preureditev hiše dr. Švrljuga (Rokov park), hiša Froehlich (Bosanska ulica), hiša Slavex (Svačićev trg), Zagrebška borza, preureditev hiše in ateljeja Ivana Meštovića (Mletaška ulica), stanovanjsko-poslovna stavba Eksplotacija (Trg žrtev fašizma).

Viktor Kovačić je sodeloval pri reviji *Život* (1900), ki ga je izdajalo Društvo hrvaških pisateljev in Društvo umetnikov. Leta 1920 je predaval na Tehniški visoki šoli, med letoma 1921 in 1922 pa je vodil vaje pri predmetu Perspektivno risanje in predaval arhitektonske kompozicije. Izbran je bil za honorarnega docenta, 8. XI. 1922 pa je postal redni profesor.

MARČIĆ, RUDOLF, slikar (Litija, 21. II. 1882 – Lovran, 13. X. 1960)

Amatersko se je ukvarjal s slikarstvom in razstavljal v Pragi, kjer je po nasvetu Vlaha Bukovca na akademiji končal slikarstvo. Leta 1924 se je po opustitvi vojaškega poklica posvetil slikarstvu in se preselil na otok Koločep blizu Dubrovnika. Tam so nastale njegove marine, ki jih po mojstrstvu v izvedbi lahko postavimo ob bok tistim Mencija Clementa Crnčića. Slikal je tudi portrete. Samostojno je razstavljal v Osijeku (1920) in pogosto v Zagrebu (1923–1944).

MARKOVIĆ, PETER, slikar (Rožek na Koroškem, 2. VII. 1858–27. II. 1929)

Učil se je pri rezbarju Ožbiču v Celovcu in slikarju Janezu Šubicu v Poljanah, nato pa je študiral na dunajski akademiji. Slikal je predvsem oltarne slike in freske za cerkve po Sloveniji in na Hrvatskem. Leta 1920 je v cerkvi sv. Barbare v Bedekovčini naslikal 15 fresk in tri slike v temperi. Slikal je tudi v Mariji Bistrici.

MOLČ, VOJESLAV, umetnostni zgodovinar (Kanada, 14. XII. 1886 – Eugene, ZDA, 1973)

Študiral je v Krakovu, Rimu in na Dunaju, doktoriral je leta 1912. Od leta 1913 do 1914 je bil asistent pri splitskem konservatorskem zavodu. Z Dagobertom Freyjem je v nemščini izdal knjigo *Šibenška stolnica in njen stavbar Giorgio Orsini*. Med letoma 1914 in 1918 je bil v ujetništvu v Rusiji, kjer je 1919 pridobil habilitacijo za predavatelja umetnostne zgodovine na univerzi v Rusiji. Od leta 1920 je bil docent za arheologijo in zgodovino bizantinske umetnosti na ljubljanski univerzi. Od leta 1924 je predaval zgodovino na Univerzi v Eugene, New Jersey.

nom oltarne slike i freske za crkve po Sloveniji i u Hrvatskoj Godine 1920. je u crkvi Sv. Barbare u Bedekovčini naslikao 15 fresaka i tri slike u temperi. Slikao je i u Mariji Bistrici.

MOLÈ VOJESLAV, povjesničar umjetnosti (Kanada, 14.XII.1886-Eugene, SAD, 1973.)

Studirao u Krakowu, Rimu i Beču, doktorirao 1912. godine. Od 1913. do 1914. bio asistent Konzervatorskog ureda u Splitu. S Dagobertom Freyem izdao je knjigu Šibenska katedrala i njezin graditelj Giorgio Orsini (na njemačkom jeziku). Od 1914. do 1918. boravi u zarobljeništvu u Rusiji gdje 1919. habilitira za povijest umjetnosti na sveučilištu u Rusiji. Od 1920. godine docent za arheologiju i povijest bizantske umjetnosti na ljubljanskom sveučilištu. Od 1924. godine predaje povijest slavenske umjetnosti na sveučilištu u Krakowu. Zbog rata se 1939. vraća u Ljubljani gdje je preuzeo katedru bizantologije. Nakon rata se vraća u Krakow. Bio član poljske Akademije i dopisni član SAZU od 1961. godine. Područje njegova rada: umjetnost slavenskih naroda, bizantska umjetnost, renesansa i znanstveni problemi povijesti umjetnosti.

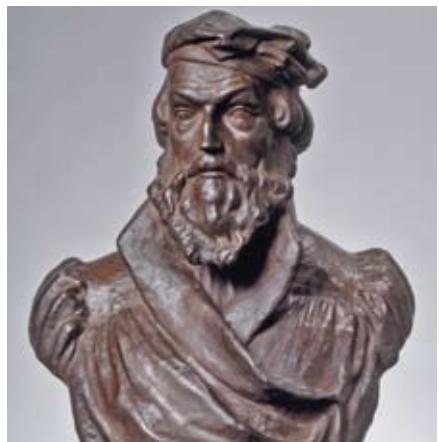
PEKLAR JOSIP, pejsažni arhitekt (Maribor, 1837-1911.)

Školovao se u dvoru Schleinitz, u carskoj i kraljevskoj vrtlariji u Reichstadt te u Sveučilišnom parku u Pragu. Doškolovao se u Francuskoj i Belgiji. Brinuo se za vrtove grofova Brandisa i Vettera te ministra Tiske, uređivao je i vrtove na svjetskoj izložbi u Beču. U Zagrebu je radio kao gradski vrtlar od 1878. do 1892. godine. Najznačajniji projekti u Zagrebu su bili parkovi Josipovac i Zrinjevac. Godine 1890. izradio je detaljan nacrt za park Josipovac, kojim su Tuškanac i Josipovac povezani u cjelinu. Preuređio je park Zrinjevac, koji je bio izrađen po Siedbeckovom nacrtu.

▲
**MARKOVIĆ
PETER**
Crkva sv.
Barbare,
glavni oltar,
Bedekovčina
Cerkev sv.
Barbare,
glavni oltar,
Bedekovčina

PERKO ANTON, slikar (Vrasko, 7.V. 1833.-Dubrovnik, 6.III. 1905.)

Rodio se plemiću Antonu Perku u dvoru Podgrad (njem. Purgstall) kod Vranskoga. Bio je mornarički oficir. Kao slikar bio je neko vrijeme učenik Sellenya i Durand. Bragera. Slikao je u ulju i akvarelu. 1866. godine izdao je „Lissa-Album“ sa 12 prikaza pomorske bitke kod Visa. 1875. godine pratio je cara Franju Josipa u Dalmaciju te dobio naziv „komornog mornaričkog slikara“. Kasnije je bio upravitelj Hradčana u Pragu te tajnik prijestolonasljednice Štefanije. 1895. godine preselio se u Dubrovnik. Većina njegovih slika se nalazi u galeriji Joanneum u Grazu a dva akvarela u Albertini u Beču.

PERUZZI SVETOSLAV MIHAEL, kipar (Lipe na Barju, 17.X.1881-Split, 5.VII.1936.)

Školovao se u Ljubljani i Zagrebu (1900-1902.) zatim na Akademiji u Beču gdje je bio jedan od osnivača umjetničkog društva Vesna. Tu se i sprijateljio s Ivanom Meštrovićem. Njegova najbolja djela nastala su u Beču i Ljubljani (1903-1911.). Poslije toga bio je profesor na Umjetničko-obrtnoj školi u Splitu. Stilski se razvijao iz bečke secesije preko realističkog modeliranja do smirenoga klasicizma. Radio portrete (Fran Levstik, Primož Trubar, Gvidon Birolla, Frane Bulić), portretne karikature, aktove, figuralne kompozicije i plakete.

▲
**PERUZZI
SVETOSLAV
MIHAEL**
Portret Primoža
Trubara
Portret Primoža
Trubarja (NGL)

vino slovanske umetnosti na univerzi v Krakovu. Zaradi vojne se je leta 1939 vrnil v Ljubljano, kjer je prevzel katedro za bizantologije. Po vojni se je vrnil v Krakov. Bil je član poljske Akademije znanosti in umetnosti in dopisni član SAZU od leta 1961. Področje njegovega dela: umetnost slovanskih narodov, bizantska umetnost, renesansa in znanstveni problemi umetnostne zgodovine.

**PEKLAR, JOSIP, krajinski arhitekt
(Maribor, 1837–1911)**

Šolal se je v dvorcu Schleinitz, v cesarski in kraljevi vrtnariji v Reichstadtu ter v Univerzitetnem parku v Pragi, došol pa v Franciji in Belgiji. Ni skrbel le za vrtove grofov Brandisa in Vetterja ter ministra Tisza, ampak je tudi urejal vrtove na svetovni razstavi na Dunaju. V Zagrebu je od 1878. do 1892. leta delal kot mestni vrtnar. Najpomembnejša projekta v Zagrebu sta bila park Josipovec in Zrinjevec. Leta 1890 je izdelal natančen načrt za park Josipovec, s katerim sta Tuškanec in Josipovec povezana v celoto. Preuredil je park Zrinjevec, ki je bil izdelan po Siedbeckovem načrtu.

▲
Šibenska katedrala
Šibenška katedrala
PEKLAR JOSIP
Zrinjevac, Zagreb
Zrinjevec, Zagreb
▼

**PERKO, ANTON, slikar
(Vransko, 7. V. 1833 – 6. III. 1905, Dubrovnik)**

Rodil se je graščaku Antonu Perku v graščini Podgrad (nem. Purgstall) pri Vranskem. Bil je mornariški častnik, kot slikar je bil nekaj časa učenec Sellenyja in Durand-Bragerja. Bil je marinist, slikal je v olju in akvarelju. Leta 1866 je izdal Lissa-Album z 12 prizori iz bitke pri Visu. Leta 1875 je spremljal cesarja Franca Jožefa v Dalmacijo in pridobil naziv komornega mornariškega slikarja. Pozneje je bil upravitelj Hradčanov v Pragi in tajnik bivše prestolonaslednice Štefanije, leta 1895 pa se preselil v Dubrovnik. Več njegovih slik je v galeriji Joaneja v Gradcu, dva akvarela pa v Albertini na Dunaju.

PERKO ANTON
Arbe (MYG)

**PERUZZI, SVETOSLAV MIHAEL, kipar
(Lipe na Barju, 17. X. 1881 – Split, 5. VII. 1936)**

Šolal se je v Ljubljani in Zagrebu (1900–1902), nato na dunajski akademiji, kjer je bil eden od ustanoviteljev umetniškega društva Vesna. Tam se je spoprijateljil z Ivanom Meštrovićem. Njegova najboljša dela so nastala na Dunaju in v Ljubljani (1903–1911). Pozneje je postal profesor na splitski umetniško-obrtni šoli. Slogovno se je razvijal iz dunajske secesije prek realističnega modeliranja do umirjenega klasicizma. Delal je portrete (Fran Levstik, Primož Trubar, Gvidon Birolla, Frane Bulić), portretne karikature, akte, figuralne kompozicije in plakete.

PLEČNIK JOŽE, arhitekt (Ljubljana, 23.I.1872-6.I.1957.)

Učio stolarski zanat kod oca a zatim na Državnoj obrtnoj školi u Grazu (do 1892.). Radi kao projektant namještaja u Grazu. Od 1894. godine je u ateljeu Otta Wagnera, kod kojega slijedi i trogodišnji studij na bečkoj Akademiji. Diplomirao godine 1898. Rano se afirmirao u javnosti Beča. Član je secesije i uređuje njezine izložbe. Njegov crtački opus (sačuvano 400 originala) pripada među najkvalitetnija djela toga vremena. Godine 1911. preuzima mjesto profesora na praškoj Umjetničko-obrtnoj školi (do 1920.) Nakon toga postaje profesor na Tehničkom fakultetu u Ljubljani, kad mu je povjerena obnova praškoga dvorca Hradčani po narudžbi tadašnjeg predsjednika Čehoslovačke republike Tomaša Masaryka. Slijedi praški i ljubljanski opus.

Plečnikova se djelatnost proteže od urbanizma, arhitekture, umjetničko-obrtnih proizvoda, postavljanje izložaka, opremanje knjiga. Svrstava se u središnju ličnost novije slovenske arhitekture. U ranim radovima pripada samom vrhu moderne europske arhitekture a u zrelim godinama postaje najistaknutiji predstavnik tzv. druge linije modernista, koji pokušavaju povijesnu tradiciju spojiti s modernim oblikovnim i tehnološkim dostignućima.

Jože Plečnik u Hrvatskoj

Kripta crkve Lurške Matere božje u Zvonimirovoj ulici. Godine 1933. se odbor za izgradnju crkve preko kipara Ivana Meštrovića povezao s Plečnikom, koji je ponudio izradu nacrtu bez naknade. Idejne skice završene u kolovozu 1934. godine, a 25.VIII.1936. je nadbiskup Alojzije Stepinac, uz načinost 25.000 vjernika, blagoslovio kamen temeljac buduće crkve. Gradnja počela 8.VI 1936. godine. Plečnikovo viđenje crkve: kripta i gornja crkva (koja nije sagrađena po Plečnikovu projektu). Kripta je plod Plečnikova zrelog stvaralaštva: spajao je elemente stare arhitekture s novim oblicima, želju za monumentalnost s intimnim doživljanjem.

Za kriptu je značajno apstraktни raspored debelih i vitkih stupova s teškim kapitelima (uzor na starokršćansku arhitekturu). Arhaična elementarnost prostora je potencirana niskim stropom i slabašnom rasvjetom koja usmjerava pogled prema oltaru – sjaje se mramor i mjeđ. Naglašeni masivnosti arhitekture kripte suprotstavljaju se laki i transparentni oltari. Tami se suprotstavlja svjetlost, materiji duh. Svaki oltar je pažljivo oblikovan i od ulaznih vrataša i svjećnjaka do križeva i mramornih stupova. Svaki dio je izrađen drukčije i originalno, svi zajedno govore o istoj ruci, istoj stvaralačkoj misli. Posebna ljepota je u izradi monstrance (u Ljubljani ju je izradio Alojz Vodnik). To djelo bilo je izloženo na izložbi VI. Međunarodnog euharistijskog kongresa u Ljubljani 1939. godine.

Između dva rata je za župu Sv. Josipa na Trešnjevki u Zagrebu Plečnik izradio projekt za veliku crkvu. Najprije se je izgradio prostor za okupljanje vjernika. Nakon te izgradnje trebala se izgraditi crkva, samostan, župni dvor i dvorana. Zbog financija i politike to nije ostvareno. Nažalost, nacrti s maketom su se izgubili, postoje samo slika makete. Maketa je bila pravo umjetničko djelo: visoka dva metra i izradena od drva.

6.VI. 2000. Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu otvara izložbu Jože Plečnik –Arhitektura za demokraciju, u organizaciji Uprave grada Praga, Arhitektonskog muzeja iz Ljubljane, slovenskog i hrvatskog ministarstva kulture, veleposlanstva Republike Češke i veleposlanstva Republike Slovenije u Hrvatskoj i pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Slovenije, Republike Hrvatske i Republike

▲
**PLEČNIK JOŽE
C. Lurdske MB,
Zagreb**
**C. Lurške MB,
Zagreb**

PLEČNIK, JOŽE, arhitekt (Ljubljana, 23. I. 1872–6. I. 1957)

Tesarske obrti se je izučil pri očetu, nato pa na državni obrtni šoli v Gradcu (do 1892). Delal je kot načrtovalec pohištva v Gradcu. Od leta 1894 je bil v ateljeju Otta Wagnerja, po enem letu se je vpisal na triletni študij na dunajski akademiji. Diplomiral je leta 1898. V dunajski javnosti se je uveljavil zelo zgodaj. Bil je član secesije in je urejeval njene razstave. Njegov risarski opus (ohranjenih 400 izvirnikov) sodi med najkakovostenjsa dela tistega časa. Leta 1911 je prevzel mesto profesorja na praški umetniško-obrtni šoli (do 1920). Skoraj istočasno s prevzemom profesure na oddelku za arhitekturo v Ljubljani mu je bila po naročilu tedanjega predsednika Češkoslovaške republike Tomaša Masaryka zaupana obnova praškega dvorca Hradčani. Sledila sta praški in ljubljanski opus.

Plečnikova dejavnost zajema vse od urbanizma, arhitekture, umetniško-obrtnih izdelkov, postavitev razstav in do opremljanja knjig. Uvršča se med osrednje osebnosti novejše slovenske arhitekture. Njegova zgodnejša dela sodijo v sam vrh moderne evropske arhitekture, v zrelih letih pa je postal najvidnejši predstavnik t. i. druge linije modernistov, ki

so poskušali zgodovinsko tradicijo združiti z modernimi oblikovalskimi in tehnološkimi dosežki.

PLEČNIK JOŽE

*Maketa c. Sv.
Josipa, Zagreb*
*Maketa c. sv.
Jožefa, Zagreb*

Jože Plečnik na Hrvaskem

Kripta cerkve Lurške Matere božje v Zvonimirjevi ulici. Leta 1933 se je odbor za gradnjo cerkve prek kiparja Ivana Meštrovića povezal s Plečnikom, ki je ponudil brezplačno izdelavo načrta. Idejne skice je končal avgusta leta 1934. 25. VIII. 1936 je nadškof Alojzije Stepinac v navzočnosti 25.000 vernikov blagoslovil temeljni kamen prihodnje cerkve. Gradnja se je začela 8. VI. 1936. Plečnikova vizija cerkve: kripta in zgornja cerkev (ki ni bila zgrajena po Plečnikovem projektu). Kripta je plod Plečnikovega zrelega ustvarjanja; združeval je elemente stare arhitekture z novimi oblikami, željo po monumentalnosti z intimnim doživetjem.

Za kripto je značilen abstrakten razpored debelih in vitkih stebrov s težkimi kapiteli (vzor v starokrščanski arhitekturi). Arhaična elementarnost prostora je potencirana z nizkim stropom in medlo razsvetljavo, ki usmerja pogled proti oltarju – marmor in medenina se bleščita. Nasprotje poudarjeni masivnosti arhitekture kripte so lahki in transparentni oltarji. Temi se zoperstavlja svetloba, materiji duh. Ni skrbno oblikoval le vsak oltar, ampak tudi vhodna vrata, svečnike, križe, marmorne stebre. Vsak del je izdelan drugače in izvirno, vsi skupaj pa pričajo, da jih je ustvarila ista roka, ista ustvarjalna misel. Posebno lepoto izžareva monštranca, ki jo je v Ljubljani izdelal Alojz Vodnik. To delo je bilo razstavljeno na razstavi VI. mednarodnega evharističnega kongresa v Ljubljani leta 1939.

Plečnik je med obema vojnoma za župnijo sv. Jožefa na Trešnjevki v Zagrebu izdelal projekt za veliko cerkev. Najprej je bil zgrajen prostor za zbiranje vernikov. Po tej izgradnji bi naj gradili še cerkev, samostan, župnišče in dvorano. Zaradi finančnih težav in politike do uresničitve ni prišlo. Na žalost so se načrti z maketo izgubili, obstaja samo slika

Češke (predsjednici Milan Kučan, Stjepan Mesić, Waclav Havel).

Izložba gostovala u New Yorku, Berlinu, Barceloni. Nakon Zagreba se predstavila u Haifi.

Izložba je prikaz arhitektonskih realizacija i projekata Jožea Plečnika u obnovi Hradčana u Pragu po narudžbi predsjednika Tomaša Masaryka. To je nekadašnja imperijalna rezidencija preoblikovana u novo središte moderne demokratske države.

Godine 1909. izradio projekt rekonstrukcije Franjevačke crkve na Trsatu.

Godine 1930. izradio nacrte za novu crkvu u Makarskoj.

Godine 1930. sudjeluje uz ocjenjivačkom sudu na međunarodnom natječaju za projekt Bačvice.

Godine 1937. izrađuje projekte za svetište Srca Isusovog u Osijeku, Gajeva ulica.

(1948. godine crkva po naređenju gradske uprave srušena).

Godine 1942. izrađuje projekt proširenja crkve u Mariji Bistrici (nije realizirano).

Godine 1956. projektira paviljon na Brijunima, ljetnu rezidenciju Josipa Broza Tita.

Godine 1910. sudjeluje pri osnivanju umjetničke škole u Splitu i Zadru.

Jože Plečnik surađivao je s hrvatskim arhitektom Viktorom Kovačićem (slovenskog podrijetla) i kiparom Ivanom Meštrovićem.

RAČIĆ JOSIP
Dama u bijelom
Dama v belem
(MGZ)

RAČIĆ JOSIP, slikar

(Zagreb, 22.III.1885 – Pariz, 19.VI.1908.)

Majka Josipa rođena u Ljubljani u obitelji Zajc. Njezin otac Alojz Zajc bio je vlasnik hotela Bellevue u Ljubljani. U pučkoj školi u Zagrebu (1892-1896.) nastavnik crtanja bio mu je Oton Iveković. S uspjehom završava samo dva razreda gimnazije. Godine 1899. počinje naukovanje u litografskoj radionici i završava ga 1903. godine. Te godine je polazio tečaj slikanja i risanja koji su vodili Bela Čikoš-Sesija i Menci Clement Crnčić. Zapošljava se kod litografa Zlamala u Zagrebu. Iste godine odlazi u Beč te München. Ulazi u školu Antona Ažbea. Bavi se satiričkom i reproduktivnom grafikom da bi zaradio za život. Godine 1905. odlazi u Berlin gdje se zapošljava u litografskom zavodu za reprodukcije R. Bong.

Vraća se u München, polaže prijamni ispit i upisuje se u crtačku školu Akademije likovnih umjetnosti. Hrvatska vlada mu odbija stipendiju.

München je u to vrijeme bio jedan od najživljih likovnih središta Europe. (egzistiraju realizam, postimpresionizam, simbolizam i Jugendstil – secesija.)

Na izgradnju Račičeve umjetničke osobnosti osim općih kulturnih uvjeta djeluje i školovanje, posebno privatni tečaj kod Antona Ažbea.

Račić vrlo rano formira osobnu slikarsku poetiku izgrađenu na uvažavanju umjetnosti Velazqueza, Rembrandta i Moneta ali i pod utjecajem još žive tradicije umjetnosti Leibla i njegova kruga. (Starac sa štapom, oko 1904; Portret žene, oko 1906; Starica u naslonjaču, oko 1906; Ciganka Ljuba, oko 1906.). Budući da je isticao važnost planerizma, moguće je da je na njegovo sazrijevanje djelovala i praksa slikarske kolonije iz Dachaua svojom orientacijom na tonski kolorizam i kasni impresionizam (Pred stajom, 1907.).

Godine 1905. Račić u Münchenu upoznaje Vladimira Becića. Zajedno s Oskarom Hermanom

makete. Maketa je bila pravo umetniško delo: visoka dva metra in izdelana iz lesa.

6. VI. 2000 je bila v Muzeju za umetnost in obrt v Zagrebu otvoritev razstave *Jože Plečnik – Arhitektura za demokracijo*, ki so jo organizirali Uprava mesta Prage, Arhitekturni muzej iz Ljubljane, slovensko in hrvaško ministrstvo za kulturo, Veleposlaništvo Republike Češke in Veleposlaništvo Republike Slovenije na Hrvaškem pod pokroviteljstvom predsednikov Republike Slovenije, Republike Hrvaške in Republike Češke (predsedniki Milan Kučan, Stjepan Mesić, Waclav Havel). Po Zagrebu se je predstavila v Hajfi.

Razstava, ki je gostovala tudi v New Yorku, Berlinu in Barceloni, je predstavitev arhitekturnih uresničitev in projektov Jožeta Plečnika pri obnovi Hradčanov v Pragi po naročilu predsednika Tomaša Masaryka. To je nekdanja imperialna rezidenca, preoblikovana v novo središče moderne demokratične države.

Leta 1909 je izdelal projekt rekonstrukcije frančiškanske cerkve na Trsatu.

Leta 1910 je sodeloval pri ustanovitvi umetniške šole v Splitu in Zadru.

Leta 1930 je izdelal načrte za novo cerkev v Makarski.

Leta 1930 je sodeloval pri ocenjevalni komisiji na mednarodnem natečaju za projekt Bačvice.

Leta 1937 je izdelal projekt za svetišče Srca Jezusovega v Osijeku, Gajeva ulica (leta 1948 je bila cerkev po ukazu mestne uprave porušena).

Leta 1942 je izdelal projekt razširitve cerkve v Mariji Bistrici (ni realizirano).

Leta 1956 je projektiral paviljon na Brionih, poletno rezidenco Josipa Broza Tita.

Jože Plečnik je sodeloval s hrvaškim arhitektom Viktorjem Kovačičem (slovenskega rodu) in kiparjem Ivanom Meštrovićem.

RAČIĆ, JOSIP, slikar

(Zagreb, 22. III. 1885 – Pariz, 19. VI. 1908)

Mati Josipa Zajc se je rodila v Ljubljani. Njen oče Alojz je bil lastnik hotela Bellevue v Ljubljani. Josipov učitelj risanja v ljudski šoli v Zagrebu (1892–1896) je bil Oton Iveković. Uspešno je končal samo dva razreda gimnazije. Med letoma 1899 in 1903 se je izučil obrti v litografski delavnici in se zaposlil pri litografu Zlamalu v Zagrebu. Leta 1903 je obiskoval tudi tečaj slikanja in risanja, ki sta ga vodila Bela Čikoš-Sesija in Menci Clement Crnčić. Istega leta je odšel na Dunaj in v München. Začel je obiskovati šolo Antona Ažbeta. Za življenje je služil s satirično in reproduktivno grafiko. Leta 1905 je odšel v Berlin, kjer se je zaposlil v litografskem zavodu za reprodukcije R. Bong.

Vrnil se je v München, opravil sprejemni izpit in se vpisal v risarsko šolo akademije likovnih umetnosti. Hrvaška vlada mu je zavrnila štipendijo.

München je bil v tistem času eno najpomembnejših likovnih središč Evrope (realizem, postimpressionizem, simbolizem in Jugendstil – secesija.)

Na izgradnjo Račičeve umetniške osebnosti je poleg splošnih kulturnih okoliščin vplivalo tudi šolanje, posebej čas, ko je pridobival znanje na zasebnem tečaju pri Antonu Ažbetu.

Račić je zelo zgodaj oblikoval svojo osebno slikarsko poetiko, ki je bila zgrajena na upoštevanju umetnosti Velazqueza, Rembrandta in Moneta ter pod vplivom še žive tradicije umetnosti Leibla in njegovega kroga. (Starec s palico, okoli 1904; Portret ženske, okoli 1906; Starka v naslanjaču, okoli 1906; Ciganka Ljuba, okoli 1906). Glede na to, da je poudarjal pomen planerizma, je na njegovo zorenje verjetno vplivala tudi praksa slikarske kolonije iz Dachaua s svojo usmerjenostjo na tonski kolorizem in pozni impresionizem (Pred stajo, 1907).

Račić je leta 1905 v Münchnu spoznal Vladimirja Becića. Skupaj z Oskarjem Hermanom in Miroslavom Kraljevićem so v okviru akademije predstavljeni posebno skupino Die kroatische Schule. Leta 1906 je med bivanjem v Zagrebu risal karikature za humoristični list Koprive. München je zapustil

i Miroslavom Kraljevićem oni će u okviru Akademije predstavljati zasebnu grupu - Die kroatische Schule. Za boravku u Zagrebu 1906. crta karikature za humoristički list Koprive. München napušta u veljači 1908. godine i odlazi u Pariz, kopira u Louvreu, slika kejeve, kavane, parkove, radi portrete, autoportrete. Sprema se slikati „na selo“, vjerojatno u Normandiju. Dvadesetog lipnja 1908. nađen je mrtav u jednoj hotelskoj sobi (samoubojstvo?). Grob mu je nepoznat.

Godine 1920. Ljubo Babić je postavio prvu njegovu samostalnu izložbu u Muzeju za umjetnost i obrt. Retrospektivna izložba Josipa Račića priređena je u Modernoj galeriji u Zagrebu 1971, a Memorijalna izložba Josip Račić-Miroslav Kraljević 1885 -1985 u istoj ustanovi 1985. godine.

U povodu stote obljetnice smrti (godine 2008.), u Modernoj galeriji u Zagrebu postavljena je monografska izložba Josip Račić (autor Zdenko Rus).

STROJ (STROY) MIHAEL, slikar

(Ljubno na Gorenjskom, 30.IX 1803-Ljubljana, 19.XII.1871.)

Studirao na bečkoj Akademiji (1822-1825.). Usavršavao se u Veneciji i u Rimu. Godine 1830. doselio u Zagreb, gdje je ostao 12 godina (što proizlazi iz datuma na portretima). Radio je u vlastitoj kući na uglu Ilice i Mesničke ulice. Od godine 1842. do smrti živi u Ljubljani, gdje je imao radionicu u svojoj kući na Mestnom trgu br. 9.

Stroy je značajan predstavnik bidermajerskog slikarstva. Glavna mu je struka portret. Uz to je radio i religiozne kompozicije za crkve (župna crkva u Vugrovcu i Novoj Rači), ponekad žanr prizore, (U ko-vačnici), izuzetne slike s povijesnim alegorijskim temama (Amerika, Azija, Afrika, Europa). Portrete je slikao s osjećajem za formu i boju, gotovo uvijek akcentirajući dekorativni moment. Ističe se romantičan prizvuk kao odjek suvremenih europskih umjetničkih zbivanja.

Koristio je skučenu skalu boja: crna, bijela, crvena te rijetko svijetle boje. Radio je virtuozno i vrlo brzo. Iz doba njegove djelatnosti u Zagrebu sačuvan je velik broj portreta mnogih poznatih ličnosti iz krugova iliraca i imućnoga građanstva. Ne samo u Zagrebu, i u Samoboru, Krapini, Varaždinu, Trakoščanu (Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, biskup Alagović, biskup Maksimilijan Vrhovec, ban Gyulay, Tadija Feric, senator Kavić, Antun, Đuro i Josip Jelačić, Juraj Haulik, Juraj Oršić, Pavao Štoos, Kristofor Stanković, Ivan Nepomuk Crnković, car Franjo Josip I. itd). Stroy je autor kompozicije Provala Zrinskog kod Sigeta.

U Ljubljani je portretirao ličnosti iz Prešernova kruga (advokata Crobatka sa ženom i kćeri, Pesjakovu, gradonačelnika Ambroža, biskupa Wolfa i dr.).

Djela se čuvaju u Narodnoj galeriji u Ljubljani, u Modernoj galeriji u Zagrebu, u Muzeju grada Zagreba, u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu, u Povijesnom muzeju Hrvatske, u Gradskom muzeju u Varaždinu, Krapini i Samoboru.

SUNKO MILAN, slikar

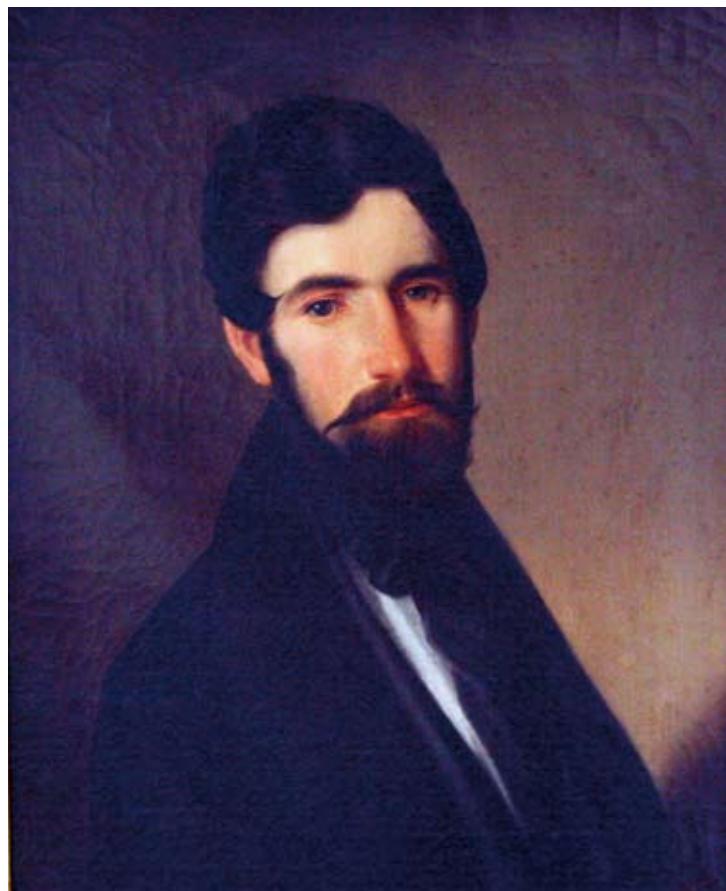
(Zidani Most, 5.XII.1860-Zagreb, 9.III.1891.)

Studirao na Akademiji u Beču. Slikao u akvarelu intonirane pejsaže iz Bosne i Italije, portrete i folklorne prizore. Bavio se numizmatikom i arheologijom, crtao i snimao arhitektonske spome-

STROJ MIHAEL

Stanko Vraz

(MGZ)

SUNKO MILAN

Pejsaž (MGZ)

februarja leta 1908 in odšel v Pariz, kopiral je v Louvru, slikal nabrežja, kavarne, parke, delal portrete, avtoportrete. Pripravljal se je za slikanje na podeželju, verjetno v Normandiji. 20. VI. 1908 so ga našli mrtvega v hotelski sobi (samomor?). Njegov grob je neznan.

Ljubo Babić je leta 1920 pripravil prvo Račičeve samostojno razstavo v Muzeju za umetnost in obrt. Retrospektivna razstava J. Račića je bila na ogled v Moderni galeriji v Zagrebu 1971, Spominska razstava Josip Račić – Miroslav Kraljević 1885–1985 pa v isti ustanovi leta 1985.

Ob stoletnici smrti (leta 2008) je bila v Moderni galeriji v Zagrebu postavljena monografska razstava Josip Račić (avtor Zdenko Rus).

STROJ (STROY), MIHAEL, slikar

(Ljubno na Gorenjskem, 30. IX. 1803 – Ljubljana, 19. XII. 1871)

Študiral je na dunajski akademiji (1822–1825), izpopolnjeval pa v Benetkah in v Rimu. Leta 1830 se je preselil v Zagreb, kjer je ostal dvanajst let, kar je razvidno iz datumov na njegovih portretih. Delal je v lastni hiši na vogalu Illice in Mesniške ulice. Od leta 1842 in do smrti je živel v Ljubljani, kjer je imel delavnico v svoji hiši na Mestnem trgu št. 9.

Stroj je pomemben predstavnik bidermajerskega slikarstva. Njegova osrednja pozornost je bila namenjena portretom. Poleg tega je slikal tudi religiozne kompozicije za cerkve (župnijska cerkev v Vugrovcu in Novi Rači), včasih žanrske prizore (V kovačnici), izjemne slike z zgodovinsko alegoričnimi tematikami (Amerika, Azija, Afrika, Evropa). Portrete je slikal z občutkom za obliko in barvo, skoraj vedno s poudarkom na dekorativnem momentu. Poudarjen je romantičen prizvod kot odmev sodobnih evropskih umetniških dogajanj.

Uporabljal je okorno barvno lešvico (črna, bela, rdeča), redko svetle barve. Delal je virtuozno in zelo hitro. Iz obdobja njegovega delovanja v Zagrebu so ohranjeni številni portreti mnogih znanih osebnosti iz ilirskega kroga in premožnega meščanstva, in sicer ne samo v Zagrebu, tudi v Samoborju, Krapini, Varaždinu, Trakoščanu (Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, škof Alagović, škof Maksimilijan Vrhovec, ban Gyulay, Tadija Ferić, senator Kavić, Antun, Đuro in Josip Jelačić, Juraj Haulik, Juraj Oršić, Pavao Štoos, Kristofor Stanković, Ivan Nepomuk Crnković, car Franjo Josip I. itd). Stroj je avtor zgodovinske podobe Izpad Zrinskih iz Sigeta.

V Ljubljani je portretiral osebnosti iz Prešernovega kroga (advokata Crobatha z ženo in s hčerkko, Pesjakovo, župana Ambroža, škofa Wolfa in druge).

Njegova dela hranijo Narodna galerija v Ljubljani, Moderna galerija v Zagrebu, Muzeja mesta Zagreba, Muzej za umetnost in obrt v Zagrebu, Zgodovinski muzej Hrvaške, mestni muzeji v Varaždinu, Krapini in Samoborju.

SUNKO, MILAN, slikar

(Zidani Most, 5. XII. 1860 – Zagreb, 9. III. 1891)

Študiral je na akademiji na Dunaju. V akvarelju je slikal intonirane krajine iz Bosne in Italije, portrete in folklorne prizore. Ukvvarjal se je z numizmatiko in arheologijo, risal in fotografiral je arhitekturne spomenike preteklosti, predvsem iz križevaške pokrajine. Uveljavil se je kot slikar grbov, delal je motive iz heraldike za avstrijske in angleške naročnike. Njegova dela so bila razstavljena na gospodarski razstavi v Zagrebu leta 1891 ter na razstavi vukovarskih portretov XIX. in XX. stoletja v Vukovarju leta 1961 in drugje.

ŠANTEL, SAŠA, slikar in grafik

(Gorica, 15. III. 1883 – Ljubljana, 1. VII. 1945)

Do leta 1906 je študiral na dunajski likovni akademiji in na Kunstgewerbschule. Istočasno je študiral umetnostno zgodovino, estetiko in muzeologijo. Na Dunaju je z nekaj slovenskimi slikarji

nike prošlosti, pretežno iz križevačkog kraja. Istakao se kao slikar grbova radeći heraldičke motive za austrijske i engleske naručioce. Radovi su mu bili izloženi na Gospodarskoj izložbi u Zagrebu, godine 1891. te na izložbi vukovarskih portreta XIX. i XX. stoljeća u Vukovaru godine 1961. i dr.

ŠANTEL SAŠA, slikar i grafičar (Gorica, 15.III.1883-Ljubljana, 1.VII.1945.)

Do 1906. godine pohađao bečku Akademiju te studirao na bečkoj Kunstgewerbschule. U isto vrijeme studirao je povijest umjetnosti, estetiku i muzeologiju. U Beču je s nekoliko slovenskih slikara (Gvidon Birolla, Maksim Gaspari, Hinko Smrekar i dr.) osnovao umjetničko društvo Vesna, koje je bilo pod utjecajem secesije i imalo za cilj gajenje likovne umjetnosti, posebno grafike, orijentirane prema slovenskom folkloru. Službovaоao kao nastavnik crtanja u Beču, Kopru, Pazinu i na Sušaku a od 1922. godine na Srednjoj tehničkoj školi u Ljubljani.

Slikao u ulju i akvarelu, izdavaоao grafičke listove te bakropise. Bio je vrlo plodan ilustrator, publicist te organizator likovnih manifestacija. Motivi njegovih radova su krajobrazi, vedute ulica, interijeri, mrtve prirode i portreti. Njegova djela imaju realistična obilježja. Kao grafičar utjecao na razvitak «crno-bijele» umjetnosti, osobito drvoreza.

▲
ŠANTEL SAŠA
Portretna skica,
Mädi
(priv.)

TESTEN JANKO (fra AMBROZ), slikar (Loka kod Mengeša, 31.VIII.1897-Zadar, 7.I.1984.)

Godine 1913. otišao u samostan u Zadar. Dobio ime Benedikt. Iz samostana na Košljunu otišao u I. svjetski rat. Na fronti je bio tri godine.

U red Male braće stupio godine 1920. u Dubrovniku pod imenom Ambroz. Život provodi u dalmatinskim samostanima: Cavtat, samostan Marije Snježne (1925-1927), Orebić, samostan Kraljice Andjela (1927-1929), najduлje boravi u Kuni na Pelješcu u samostanu Gospe Loretske (1929-1939.), potom u Krapnju (1939-1961.), Orebić (1961-1967.) i u samostanu Sv. Eufemije u Kamporu na Rabu (1967-1984.). Pokopan na groblju franjevačkog samostana u Zadru.

Premda slika od najranije mladosti, važnija djela stvara tek u kasnoј životnoј dobi. Zaokupljen je egzistencijalnim nedoumicama koje ispunjava iskustvima redovničkog života (Dolazi proljeće, Zvjerinjak, Ljudski vijek). Slika kristološke i biblijske teme u životnim situacijama u stvarnom krajoliku. Premda se oslanja na neposredno promatranje, njegovo je slikarsko polazište često mrlja kao čista likovna senzacija (San). Maštovito i s divljenjem slika biljni i životinjski svijet (Blažena Ozana Kotorska). Naslikao je Križni put, u Orebiću, Kamporu na Rabu i Brodarici kod Šibenika. U njegovim se djelima uočava smjela uporaba boje i opće opredjeljenje za ekspresionizam (Crveno more). Najviše mu odgovaraju pastel i vodene tehnike, veći dio opusa izведен je u gvašu, akvarelu, tušu, sepiji. Dojmljive crteže ostvaruje također olovkom, tušem i perom (Tri sestre klarise). Stručnjaci ga svrstavaju u vodeće ekspresioniste hrvatskoga slikarstva. Godine 1980. ga je kao umjetnika „otkrio“ Tonko Maroević, povjesničar umjetnosti te napisao tekst Fratar sa zelenom bradom. Retrospektivna izložba priređena mu je u Zagrebu 1989. godine. Iste je godine u sklopu Zavičajnog muzeja u Kamporu na Rabu otvorena Memorijalna zbarka Fra Ambroza Testena.

Godine 1989. i 2009. izdane tri monografije. U Mengešu je 2007. godine otvorena izložba 60 umjetničkih radova uz 110. obljetnicu rođenja.

(Gvidon Birolla, Maksim Gaspari, Hinko Smrekar in dr.) osnoval umetniško društvo Vesna, ki je bilo pod vplivom secesije, cilj društva pa je bil negovanje likovne umetnosti, posebej grafike, posvečene slovenski folklori. Služboval je kot učitelj risanja na Dunaju, v Kopru, Pazinu in na Sušaku, od leta 1922 pa na ljubljanski srednji tehniški šoli.

Slikal je v olju in akvarelu, izdajal grafične liste ter bakropise. Bil je zelo plodovit ilustrator, publicist in organizator likovnih prireditev. Motivi njegovih del so pokrajine, vedute ulic, interjerji, tihozitja in portreti. Njegova dela imajo realistične značilnosti. Kot grafik je vplival na razvoj črno-bele umetnosti, posebej lesoreza.

**TESTEN, JANKO (fra AMBROZ), slikar
(Loka pri Mengšu, 31. VIII. 1897 – Zadar, 7. I. 1984)**

Leta 1913 je odšel v samostan v Zadar in dobil ime Benedikt. Iz samostana na Košljunu je odšel v I. svetovno vojno. Na fronti je bil tri leta.

Redu manjših bratov se je pridružil leta 1920 v Dubrovniku pod imenom Ambroz. Življenje je preživel v dalmatinskih samostanih: Cavtat, samostan Marije Snežne (1925–1927), Orebić, samostan Kraljice angelov (1927–1929), najdlje je bival v Kuni na Pelješcu v samostanu Loretske Matere božje (1929–1939), nato v Krapnju (1939–1961), Orebiću (1961–1967) in v samostanu sv. Evgfemije v Kamporju na Rabu (1967–1984). Pokopan je na pokopališču frančiškanskega samostana v Zadru.

Čeprav je slikal od najzgodnejše mladosti, je pomembnejša dela ustvaril šele v pozrem življenjskem obdobju. Prevzemali so ga eksistencialni dvomi, na katere je odgovarjal z izkušnjami iz redovniškega življenja (Prihaja pomlad, Zverinjak, Človeški vek). Slikal je kristološke in biblijske teme v življenjskih situacijah v stvarni pokrajini. Čeprav se je opiral na neposredno opazovanje, je njegovo slikarsko izhodišče pogosto madež kot čista likovna senzacija (San). Z veliko domisljije in z občudovanjem slika rastlinski in živalski svet (Blažena Ozana Kotorska). Naslikal je Križev pot v Orebiću, Kamporju na Rabu in Brodarici pri Šibeniku. V njegovih delih je opazna smela uporaba barv in splošna ekspresionistična opredelitev (Rdeče morje). Najbolj mu ustrezajo pastel in vodne tehnike, večji del opusa je narejen v gvašu, akvarelu, tušu, sepiji. Občudovanja vredne risbe je ustvarjal tudi s svinčnikom, tušem in peresom (Tri sestre klarise). Strokovnjaki ga uvrščajo med vodilne ekspresioniste hrvaškega slikarstva. Leta 1980 ga je kot umetnika »odkrik« umetnostni zgodovinar Tonko Maroević in o njem napisal besedilo Frater z zeleno brado. Retrospektivna razstava je bila na ogled v Zagrebu leta 1989. Istega leta je bila v sklopu pokrajinskega muzeja v Kamporju na Rabu odprta spominska zbirka fra Ambroza Testena.

Leta 1989 in 2009 so bile izdane tri monografije. V Mengšu je bila leta 2007 ob 110. obletnici njegovega rojstva otvoritev razstave njegovih 60 umetniških del.

TESTEN JANKO
*Seljačič
Kmetič
(priv.)*
▼

XX. STOLJEĆE

1. BERBUČ MILAN, slikar
2. BIZJAK MARTIN, slikar
3. BRAUT MARIJA, fotograf. umjetnica
4. ČERIĆ VILIM, slikar, karikaturist
5. DANČ-ROTH MARIKA, tapiseristica i kostimografkinja
6. DODIG VLADIMIR-TROKUT, likovni umjetnik
7. DOVNIKOVIĆ BORIVOJ – BORDO, redatelj i animator crtanih filmova
8. DULIBIĆ FRANO, povjesničar umjetnosti
9. EKL VANDA, povjesničarka umjetnosti, likovna kritičarka
10. FUČIĆ SILVA TITA, arhitektica
11. GLIHA OTON, slikar
12. GLIHA SELAN VILKO, slikar
13. GORENC MARCEL, povjesničar i arhitekturaeolog
14. GORIČAN VIKTOR, slikar
15. HORVAT JOŽA JAKI, slikar i grafičar
16. JANČIĆ STANKO, kipar
17. JELINEK SLAVKO, arhitekt
18. JERAS POHL ZLATA, arhitektica i konzervatorica
19. JORDAN JOSIP VASILIJ, slikar
20. KLEMENC JOSIP, arheolog
21. KOLAR BORIS, crtač stripova
22. KOMAN MITJA, fotograf
23. KOSTINČER-BREGOVAC INGE, kostimografkinja
24. KRAŠKOVIĆ DENIS, kipar
25. KRISTL VLADIMIR, slikar i animator crtanih filmova
26. LAH MILENA, kiparica
27. LESIAK IVAN, kipar
28. LOBNIKAR LOVAK DARJA, slikearica i kiparica
29. MAROTTI MIRO, povjesničar umjetnosti
30. MARUŠIĆ BRANKO, arheolog
31. MATIĆ ZORA, slikarica
32. MAVEC-TOMLJENOVIC MARICA, samouka slikarica
33. MEDVEŠEK DAMIR, slikar
34. MIRNIK IVAN, arheolog
35. MLAKAR ŠTEFAN, arheolog
36. MUNGER MARCELA, slikarica
37. NOVAK JASNA, kostimografkinja
38. OREL ALOJZ, fotograf
39. OREL NADA, slikarica
40. PAPIČ JULIJE, kipar
41. PETELINŠEK FRANČIŠKA, samouka kiparica
42. PILC ALFRED, kipar
43. PLANIĆ STJEPAN, arhitekt i stručni pisac
44. POSTRUŽNIK OTON, slikar
45. POTOKAR TONE, publicist
46. RADAUŠ RIBARIĆ JELKA, etnologinja i muzeologinja
47. REBERNAK JOŽE, slikar
48. REBERNAK ROBERT, slikar
49. REISINGER OTO, karikaturist
50. RUS ZDENKO, povjesničar umjetnosti
51. STRANIČ BOJAN, slikar
52. STUPICA BOJAN, redatelj i scenograf
53. STUPICA GABRIJEL, slikar
54. ŠMIDIHEN EDO, arhitekt
55. ŠRIBAR MARTA, keramičarka
56. TOŠ IGOR, arhitekt
57. VERTAČNIK MIROSLAV, kipar
58. VINCEK ŽARKO, arhitekt
59. VOJKOVIĆ PAVLE, slikar, scenograf
60. VRTOVEC STANKO, fotograf i grafičar

XX. STOLETJE

1. BERBUČ MILAN, slikar
2. BIZJAK MARTIN, slikar
3. BRAUT MARIJA, fotograf, umetnica
4. ČERIČ VILIM, slikar, karikaturist
5. DANČ-ROTH MARIKA, tapiseristka in kostumografka
6. DODIG VLADIMIR-TROKUT, likovni umetnik
7. DOVNIKOVIĆ BORIVOJ – BORDO, režiser in animator risanih filmov
8. DULIBIĆ FRANO, umetnostni zgodovinar
9. EKL VANDA, umetnostna zgodovinarka, likovna kritičarka
10. FUČIĆ SILVA TITA, arhitektka
11. GLIHA OTON, slikar
12. GLIHA SELAN VILKO, slikar
13. GORENC MARCEL, zgodovinar in arheolog
14. GORIČAN VIKTOR, slikar
15. HORVAT JOŽA JAKI, slikar in grafik
16. JANČIĆ STANKO, kipar
17. JELINEK SLAVKO, arhitekt
18. JERAS POHL ZLATA, arhitektka in konservatorka
19. JORDAN JOSIP VASILIJ, slikar
20. KLEMENC JOSIP, arheolog
21. KOLAR BORIS, risar stripov
22. KOMAN MITJA, fotograf
23. KOSTINČER BREGOVAC INGE, kostumografka
24. KRAŠKOVIĆ DENIS, kipar
25. KRISTL VLADIMIR, slikar in animator risanih filmov
26. LAH MILENA, kiparka
27. LESIAK IVAN, kipar
28. LOBNIKAR LOVAK DARJA, slikarka in kiparka
29. MAROTTI MIRO, umetnostni zgodovinar
30. MARUŠIĆ BRANKO, arheolog
31. MATIČ ZORA, slikarka
32. MAVEC-TOMLJENOVIC MARICA, samouka slikarka
33. MEDVEŠEK DAMIR, slikar
34. MIRNIK IVAN, arheolog
35. MLAKAR ŠTEFAN, arheolog
36. MUNGER MARCELA, slikarka
37. NOVAK JASNA, kostumografka
38. OREL ALOJZ, fotograf
39. OREL NADA, slikarka
40. PAPIČ JULIJE, kipar
41. PETELINŠEK FRANČIŠKA, samouka kiparka
42. PILC ALFRED, kipar
43. PLANIĆ STJEPAN, arhitekt in strokovni pisec
44. POSTRUŽNIK OTON, slikar
45. POTOKAR TONE, publicist
46. RADAUŠ RIBARIĆ JELKA, etnologinja in muzeologinja
47. REBERNAK JOŽE, slikar
48. REBERNAK ROBERT, slikar
49. REISINGER OTO, karikaturist
50. RUS ZDENKO, zgodovinar umetnosti
51. STRANIČ BOJAN, slikar
52. STUPICA BOJAN, režiser in scenograf
53. STUPICA GABRIJEL, slikar
54. ŠMIDIHEN EDO, arhitekt
55. ŠRIBAR MARTA, keramičarka
56. TOŠ IGOR, arhitekt
57. VERTAČNIK MIROSLAV, kipar
58. VINČEK ŽARKO, arhitekt
59. VOJKOVIĆ PAVLE, slikar, scenograf
60. VRTOVEC STANKO, fotograf in grafik

BERBUČ MILAN, slikar

(Ljubljana, 25.V.1920-Zagreb, 26.III.1995.)

Mladost proživio u Sv. Križu pod Nanosom. Upisao studij arhitekture u Ljubljani jer u tome gradu nije bilo likovne Akademije. Bio je student Jožeta Plečnika. Godine 1942. prekida studij arhitekture i odlazi u Zagreb, gdje završava studij godine 1947. godine. Crtanje je studirao kod Omera Mujadžića a «mali akt» kod Krste Hegedušića i Ljube Babića. Treću godinu studija završio je kod Vladimira Becića a četvrtu kod Marina Tartaglie. Prvi put je izlagao 1947. godine, na Svibanjskom festivalu studenata likovne akademije u zagrebačkoj Modernoj galeriji (naslovni kataloga Berbučev autoportret). Za vrijeme studija bavio se i scenografijom (Klopčičeva Mati u režiji Hinka Nučića u izvedbi dramske sekcije Slovenskoga doma dana 6.X.1945. u tadašnjem Malom kazalištu – danas Gavella). Godine 1947. se vratio u Ljubljalu kad je osnovana ljubljanska likovna Akademija te upisao postdiplomski studij kod prof. Gabrijela Stupice (završio 1949. godine).

Kao avangardni slikar najmlade generacije osnovao avangardnu grupu - Skupina 53, koja je prvi put izlagala u ljubljanskoj Modernoj galeriji, potom u Zagrebu i Beogradu. Godine 1949. postao je član DUUS-a i redovito izlagao. Na studiju u Amsterdamu (1954-1955.) izlagao u Galerie Le Canard Stadelijk Museum.

Godine 1956. vraća se u Zagreb. Oženio se slikaricom Vesnom Sokolić. U Zagrebu postao je član ULUH-a te redno izlaže u Zagrebu i inozemstvu. Putovanja po Makedoniji i Kotoru nadahnula su ga za apstraktno slikarstvo. Šezdesetih godina se vraća figurativnom slikarstvu. Kao profesor crtanja i povijesti umjetnosti (od 1958 do 1967.) djeluje u gimnaziji na Gornjem gradu. Sa suprugom ljeta provodi na Jadranskoj obali (istarski motivi) te putuje po Europi i Americi. Dva mjeseca u godini boravi u Parizu (ciklus proljetnih pariških motiva). Od godine 1970. živi u Gornjem Vrapču gdje sa suprugom ima atelier. Povlači se iz javnoga života i izgrađuje svoj osobni slikarski svijet. Počinje stvarati i u keramici. Za hotel Varaždin u Selcu izradio je veliku zidnu dekoraciju u keramici. Posljednje godine, bolestan, slika cvijeće.

Hrvatsko društvo likovnih umjetnika je u suradnji s Institutom za povijest umjetnosti (1998.) organiziralo je retrospektivnu izložbu Berbuč: slikarstvo 1945 -1995. Tada je tiskan Berbučev monografski katalog kojega su financirali Hrvatsko ministarstvo za kulturu, Ured za kulturu grada Zagreba i supruga Vesna Sokolić.

Berbuč je slikao portrete, mrtve prirode i pejzaže, eksperimentira s formom i načinom plastičnog izraza (Autoportret, 1947, Amsterdamski krovovi, 1956, Portret slikarice, 1970.). Stilski polazi od ekspressionizma, sažima viziju do sinteze oblika i dolazi do tonskog shvaćanja boje u okviru geometriziranih ritmova (Agresija, 1979.). U njegovu su djelu prisutni kubistički poticaji.

Izlagao i u Slovenskom domu u Zagrebu (1996.): Slovenski krog v Zagrebu.

BIZJAK MARTIN, slikar

(Hrastnik, 16.XII.1929.)

Osnovno školovanje završio u Hrastniku, a trgovacku školu u Trbovlju. Kao petnaestogodišnjak priključuje se partizanima te dočeka oslobođenje Trbovlja, zapošljava se u trgovini. Kako nije imao uvjete za upis na Akademiju u Ljubljani, upućen na Srednju umjetničku školu gdje mu je profesor slikarstva bio Zoran Didek (od 1947-1952.). Godine 1959-1957. pohađa Akademiju u Ljubljani gdje su mu profesori bili Maksim Sedej, Riko Debenjak i Gabrijel Stupica. Diplomirao u klasi prof. Maksima Sedeja. Godine 1957. dolazi u Pulu te se zapošljava u osnovnoj školi. Od godine 1962. ga je širina društvenog interesa dovela do mesta referenta za kulturu u općinskoj službi. Postaje jedan od utemeljitelja i prvi predsjed-

▲
**BERBUČ
MILAN**
*Autoportret
Avtoportret
(priv.)*

BERBUČ, MILAN, slikar
(Ljubljana, 25. V. 1920 – Zagreb, 26. III. 1995)

Mladost je preživel v Sv. Križu pod Nanosom. Ker v Ljubljani takrat ni bilo likovne akademije, se je vpisal na študij arhitekture. Bil je študent Jožeta Plečnika. Leta 1942 je študij prekinil in odšel v Zagreb, kjer ga je leta 1947 končal. Risanje je študiral pri Omerju Mujadžiću, »mali akt« pa pri Krstu Hegedušiću in Ljubu Babiću. Tretje študijsko leto je končal pri Vladimirju Beciću, četrto pa pri Marinu Tartagliju. Prvič je razstavljal leta 1947 na majskem festivalu študentov likovne akademije v zagrebški Moderni galeriji (naslovica kataloga Berbučev avtoportret). Med študijem se je ukvarjal tudi s scenografijo (Klopčičeva Mati v režiji Hinka Nučiča v izvedbi dramske sekcijs Slovenskega doma 6. X. 1945 v tedanjem Malem gledališču – danes Gavella). Leta 1947, ko je bila ustanovljena ljubljanska likovna akademija, se je vrnil v Ljubljano ter vpisal podiplomski študij pri prof. Gabrijelu Stupici (končal 1949).

Kot avantgardni slikar najmlajše generacije je osnoval avantgardno skupino – Skupina 53, ki je prvič razstavljala v ljubljanski Moderni galeriji, nato v Zagrebu in Beogradu. Leta 1949 je postal član DUUS-a in redno razstavljal. Med študijem v Amsterdamu (1954–1955) je razstavljal v Galerie Le Canard Stadelijk Museum.

Leta 1956 se je vrnil v Zagreb in se poročil s slikarko Vesno Sokolić. V Zagrebu je postal član ULUH-a ter redno razstavljal v Zagrebu in v tujini. Potovanja po Makedoniji in Kotorju so ga navdihnila za abstraktno slikarstvo. V šestdesetih letih se je vrnil k figurativnemu slikarstvu. Kot profesor risanja in umetnostne zgodovine (od 1958 do 1967) je delal na gimnaziji na Gornjem gradu. S soprogo je poletja preživljal na Jadranski obali (istrski motivi) ter potoval po Evropi in Ameriki. Dva meseca v letu je bival v Parizu (Ciklus spomladanskih pariških motivov). Od leta 1970 je živel v Gornjem Vrapču, kjer sta imela s soprogo majhen atelje. Umaknil se je iz javnega življenja in zgradil svoj osebni slikarski svet. Začel je ustvarjati tudi v keramiki. Za hotel Varaždin v Selcu je izdelal veliko stensko dekoracijo v keramiki. Zadnja leta je, bolan, slikal cvetje.

Hrvaško društvo likovnih umetnikov je v sodelovanju z Inštitutom za umetnostno zgodovino (1998) organiziralo retrospektivno razstavo Berbuč: slikarstvo 1945–1995. Ob tej priložnosti je bil natisnjen Berbučev monografski katalog, ki so ga financirali hrvaško ministrstvo za kulturo, Urad za kulturo mesta Zagreb in soproga Vesna Sokolić.

Berbuč je slikal portrete, tihozitja in krajine, eksperimentiral je z obliko in načinom plastičnega izražanja (Avtoportret, 1947, Amsterdamske strehe, 1956, Portret slikarke, 1970). Slogovno izhaja iz ekspresionizma, povzema vizijo do sinteze oblik in pride do tonskega pojmovanja barve v okviru geometriziranih ritmov (Agresija, 1979). V njegovih delih so prisotni kubistični elementi.

Razstavljal je v Slovenskem domu v Zagrebu (1996): Slovenski krog v Zagrebu.

BIZJAK, MARTIN, slikar
(Hrastnik, 16. XII. 1929)

Osnovno šolanje je končal v Hrastniku, trgovsko šolo pa v Trbovljah. Kot petnajstletnik se je pridružil partizanom, dočakal osvoboditev Trbovelj ter se zaposlil v trgovini. Ker ni imel pogojev za vpis na ljubljansko likovno akademijo, so ga napotili na srednjo umetniško šolo, kjer je bil njegov profesor slikarstva Zoran Didek (od 1947–1952). Med letoma 1959 in 1957 je obiskoval akademijo v Ljubljani, njegovi profesorji so bili Maksim Sedej, Riko Debenjak in Gabrijel Stupica.

**BIZJAK
MARTIN**
*Ciklus Gradići
Ciklus Mesteca
(priv.)*

nik Filmskog kluba Jelen. Sam snima kratke igrane filmove. Od 1967. godine postaje voditelj referade za kulturno-estetsko obrazovanje pri Radničkom sveučilištu u Puli. Organizira edukativne i autorske izložbe, filmske i književne tribine, filmske projekcije, tečajeve slikanja, predavanja iz teorije umjetnosti. Po zasluzi Bizjaka otvara se prvi stalni izložbeni prostor u Opatijskoj ulici (1970.). Godine 1971. Bizjak inicira utemeljenje likovnoga fundusa grada Pule. Godine 1974. Pula dobiva upravu Filmskog festivala, a Bizjak kao voditelj ostaje deset godina. Radi i na poslovima popisa kulturne baštine u Nacionalnom parku Brijuni te osniva keramičarsku radionicu. Godine 1987. s grupom suradnika utemeljuje Društvo likovnih umjetnika Pule (predsjednik u dva mandata).

Trideset godina od završetka Akademije u Ljubljani izlaže svoje rade u pulskoj tvrđavi Bourguignon (1987.). Godine 1993. odlazi u mirovinu. Sudjeluje u nizu likovnih manifestacija i slikarskih kolonija. Do danas ima 35 samostalnih te 28 skupnih izložbi. Bizjak je autor male monografije o kulturnim poslanicima slovenskoga podrijetla; Orel, Štandeker i Rotar u Puli u nakladi Slovenskoga kulturnog društva Istra.

BRAUT MARIJA, fotografka umjetnica

(Celje, 7.VIII. 1929.)

Po ocu Martinu Kračunu iz Celja, Slovenka. Otac poginuo godine 1942. kao partizan na Pohorju, grob nepoznat. Majka Marija Novak bila je iz Kaštel Lukšića. Osnovnu školu završila u Celju. Za vrijeme rata živjela u Kaštel Lukšiću. U Zagrebu pohađala gimnaziju na Gornjem gradu. Upisala studij arhitekture. U svijet fotografije ušla na nagovor Toše Dabca (1967.) te postala njegova suradnica. Od godine 1969. je članica ULUPUH-a te prvi put izlaže.

Godine 1967. je nastao ciklus fotografija Zagreb-moj grad. Godine 1970. je nastao ciklus kazališne fotografije. Nakon 1971. godine slijedi više ciklusa: Korčula-uskrsna procesija, Hair, Lapidarium, Mirogoj -Dan mrtvih, Crna izložba. U MUO-u izložen ciklus Kamen (1977.). U palači Sponza u Dubrovniku izlaže fotografije o Dubrovačkim ljetima igrama (1978.) a u Šibeniku - Djeca.

Godine 1978. nastaje ciklus Jedna dolina (Logarska dolina), koja je bila izložena i u Slovenskom domu 9.XI.2005. godine. U MUO-u izlaže ciklus Zagreb-moj grad (1986.), te Obrazi (2004.). Godine 2005. daruje MUO-u seriju fotografija (više od 1000 djela). Istovremeno je tiskana monografija: Marija Braut, fotografije 1967-2005.

Od godine 1988. slijede izložbe u New Yorku, Stuttgartu, Zadru, Osijeku, Šibeniku, Dubrovniku, Stockholmu, Ljubljani (Gradska galerija). Posebno zapažena monografija o razorenom Dubrovniku i okolicu od Stona do Prevlake. Ovjekovječila je i ratne strahote za vrijeme Domovinskog rata - Slunj, Pokupsko, Osijek koje još nisu bile izložene.

Godine 1970. primila je nagradu za izloženu kolekciju na XV. zagrebačkom salonu a godine 1972. Nagradu grada Zagreba. U nakladi Globus je Mladinske knjige izdala fotomonografiju Moj Zagreb (1980.).

U 2006. godini izlaže Kamene priče, Bale (Istra), u Samoboru Sprehodi i Stari Zagreb u Zagrebu. Godine 2008. dodijeljena joj je velika nagrada za životno djelo Udruge likovnih umjetnika. Godine 2009. je snimljen film Marija hoda tiho, redatelja Marka Stanića po scenariju Paule Bobanović.

Marija Braut se u Slovenskom domu predstavila 9.11.2006. izložbom Jedna dolina (Logarska dolina).

MARIJA BRAUT

Iz ciklusa Moja dolina

Iz ciklusa Moja dolina

Diplomiral je v razredu prof. Maksima Sedeja. Leta 1957 je prišel v Pulj ter se zaposlil v osnovni šoli. Leta 1962 ga je širina njegovega družbenega zanimanja pripeljala do mesta referenta za kulturo v občinski službi. postal je eden od ustanoviteljev in prvi predsednik filmskega kluba Jelen. Sam je snemal kratke igrane filme. Leta 1967 je postal vodja referata za kulturno-estetsko izobraževanje na puljski ljudski univerzi. Organiziral je izobraževalne in avtorske razstave, filmske in književne tribune, filmske projekcije, tečaje slikanja, predavanja iz teorije umetnosti. Po njegovi zaslugi je Pulj dobil prvi stalni razstavni prostor v Opatijski ulici (1970). Leta 1971 je Bizjak spodbudil nastanek likovnega fonda mesta Pulj. Leta 1974 je Pulj dobil organizacijo filmskega festivala, Bizjak pa je bil njegov vodja deset let. Ukvajjal se je z deli s seznama kulturne dediščine v Narodnem parku Brioni ter osnoval keramičarsko delavnico. Leta 1987 je s skupino sodelavcev osnoval Društvo likovnih umetnikov Pulja (predsednik dva mandata).

Trideset let po končani likovni akademiji v Ljubljani je razstavil svoja dela v puljski trdnjavi Bourguignon (1987). Leta 1993 se je upokojil. Sodeloval je pri številnih likovnih prireditvah in slikarskih kolonijah. Do danes je imel 35 samostojnih ter 28 skupnih razstav. Bizjak je avtor kratke monografije o kulturnih poslancih slovenskega rodu; *Orel, Štandeker in Rotar v Pulju*, ki jo je izdalо Slovensko kulturno društvo Istra.

BRAUT, MARIJA, fotografka umetnica (Celje, 7. VIII. 1929)

Slovenka po očetu Martinu Kračunu iz Celja. Oče je preminil leta 1942 kot partizan na Pohorju, grob neznan. Mati Marija Novak je bila je iz Kaštel Lukšića. Osnovno šolo je končala v Celju. Med vojno je živila v Kaštel Lukšiću. V Zagrebu je obiskovala gimnazijo na Gornjem gradu. Vpisala se je na študij arhitekture. V svet fotografije je vstopila na nagovaranje Tošeta Dabca (1967) ter postala njegova sodelavka. Leta 1969 postane članica ULUPUH-a in tudi prvič razstavlja.

Leta 1967 je nastal ciklus fotografij Zagreb – moje mesto. Leta 1970 je nastal ciklus gledališke fotografije. Po letu 1971 je sledilo več ciklusov: Korčula – velikonočna procesija, Hair, Lapidarium, Mirogoj – dan mrtvih, Črna razstava. V MUO-ju je razstavljala ciklus Kamen (1977). V palači Sponza v Dubrovniku je razstavljala fotografije o Dubrovniških poletnih igrah (1978), v Šibeniku pa ciklus Otroci.

Leta 1978 je nastal ciklus Ena dolina (Logarska dolina), ki je bil razstavljen tudi v Slovenskem domu 9. XI. 2005. V MUO-ju je bila na ogled razstava ciklusa Zagreb – moje mesto (1986) ter Obrazi (2004). Leta 2005 je MUO-ju darovala serijo fotografij (več kot 1000 del). Istočasno je bila tiskana monografija z naslovom *Marija Braut, fotografije 1967–2005*.

Od leta 1988 so sledile razstave v New Yorku, Stuttgartu, Zadru, Osijeku, Šibeniku, Dubrovniku, Stockholm, Ljubljani (Mestna galerija). Posebno opažena je bila monografija o uničenem Dubrovniku in okolici od Stona do Prevlake. Ovekovečila je tudi vojne strahote v času domovinske vojne – Slunj, Pokupsko, Osijek, ki še niso bile razstavljene.

Leta 1970 je prejela nagrado za razstavljeno serijo na XV. zagrebškem salonu, leta 1972 pa nagrado mesta Zagreba. Mladinska knjiga je v zbirki Globus izdala fotografko monografijo *Moj Zagreb* (1980).

Leta 2006 je razstavljala Kamnite zgodbe, Bale (Istra), v Samoborju Sprehodi in Stari Zagreb v Zagrebu. Leta 2008 je prejela veliko nagrado Združenja likovnih umetnikov za življensko delo. Leta 2009 je bil posnet film Marija hodi tiho režiserja Marka Stanića po scenariju Paule Bobanović.

Marija Braut se je v Slovenskem domu predstavila 9. 11. 2006 z razstavo Ena dolina (Logarska dolina).

**ČERIĆ VILIM, slikar i karikaturist
(Gorica, 24.V.1911-Zagreb, 23.V.1978.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu. U NOB odlazi 1943. godine. Iste godine u Otočcu priređuje izložbu političkih karikatura. Pokretač je, urednik i glavni crtač prvog partizanskog tiskanog lista Bodljikavi jež (1944.). Samostalno izlagao karikature u Zagrebu (1940, 1945, 1946.) i na tridesetak skupnih izložaba. Surađivao u Novostima, Ježu, Kerempuhu a karikature su mu objavili Trends and Tides (SAD), Action (Pariz), Voorwaarts (Amsterdam), Krokodil (Moskva), Narodni glasnik (Pittsburg, Stršel - Sofija, Primorski dnevnik - Trst).

**DANČ ROTH
MARIKA
Korijeni
Korenine
/GMS**

**DANČ-ROTH MARIKA, tapiseristica i kostimografkinja
(Lendava, 17.III.1950.)**

Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1980. godine, u klasi Nikole Reisera. Od 1973. bavi se kostimografijom. Kreira kostime za kazališta (Split, Osijek, Ljubljana, Pula), film i televiziju. Svoje tapiserije sama tka u različitim materijalima, radi skulpturalne tapiserije u tehnicu makramea (Korijenje, 1977.). U novijim radovima kombinira crtež i tapiseriju. Zaokupljena temom korijena (Krvavi korijeni, 1992; Crtež – Preplet niti, 1992.). Samostalno izlagala u Zagrebu (1975, 1983, 1992.), Ljubljani (1982, 1991.), Murskoj Soboti (1978.), Muenchenu (1985.).

**DODIG VLADIMIR-TROKUT, likovni umjetnik i kolezionar
(Kranj, 4.IX.1949.)**

Djelovao u Splitskoj grupi Crveni peristil 1968. godine. Istraživanja postobjektne i konceptualne umjetnosti obogatio elementima izvanosjetilnog iskustva (kabala). Izlagao zbirku odbačenih predmeta znatne likovne i dokumentarne vrijednosti (Antimuzej). Samostalne izložbe i akcije održao u Zagrebu, Beogradu i Ljubljani.

**DOVNIKOVIĆ BORIVOJ-BORDO, redatelj i animator crtanih
filmova, karikaturist, strip-crtač, ilustrator, grafički dizajner
(Osijek, 12.XII.1930.)**

Majka Marija Črepinko iz Pragerskog kod Maribora.

U Osijeku je završio gimnaziju. Godine 1949. seli u Zagreb i upisuje Akademiju likovnih umjetnosti te paralelno počinje raditi u novinama kao karikaturist i ilustrator. Već 1950. napušta studij da bi se u redakciji humorističkog lista Kerempuh pridružio grupi karikaturista koji su pokrenuli animaciju izradom prvog hrvatskog umjetničkog crtanog filma Veliki miting.

Od godine 1951 do 1953. sudjeluje u formiranju prve specijalizirane tvrtke za crtani film Duga film, te u obrazovanju kadrova za filmsku animaciju. Paralelno s radom u novinarstvu i na grafičkom dizajnu, počinje profesionalnu karijeru na animiranome filmu. Godine 1958. pridružuje se novoosnovanom studiju za crtani film Zagreb-filma kao crtač i animator da bi 1961. počeo realizirati vlastite autorske filmove. Sudjelovao je u organizaciji Svjetskog festivala animiranih filmova u Zagrebu (1972.) kao član Vijeća i Programskog odbora i kao predsjednik Programskog odbora (1979.). Od 1985. do 1991. bio je direktor Festivala a na Animafestu (2000.) obavljao je dužnost umjetničkog savjetnika. Od 1977. do 1982. djelovao je kao član Izvršnog odbora ASIFA-a (Međunarodna asocijacija animiranog filma) a od 1994. do 2000. bio je njen generalni tajnik.

**ČERIČ, VILIM, slikar in karikaturist
(Gorica, 24. V. 1911 – Zagreb, 23. V. 1978)**

Študiral je na zagrebški likovni akademiji. V NOB je odšel leta 1943. Istega leta je v Otočcu pripravil razstavo političnih karikatur. Bil je začetnik, urednik in glavni risar prvega partizanskega tiskanega lista Bodljikavi jež (1944). Karikature je samostojno razstavljal v Zagrebu (1940, 1945, 1946) in na tridesetih skupinskih razstavah. Sodeloval je pri Novostih, Ježu, Kerempuhu, njegove karikature so bile objavljene tudi v Trends and Tides (ZDA), Action (Pariz), Voorwaarts (Amsterdam), Krokodil (Moskva), Narodni glasnik (Pittsburgh), Stršel (Sofija), Primorski dnevnik (Trst).

**DANČ-ROTH, MARIKA, tapiseristka in kostumografka
(Lendava, 17. III. 1950)**

Diplomirala je na zagrebški akademiji leta 1980, v razredu Nikola Reiserja. Od 1973 se ukvarja s kostumografijo. Ustvarja kostume za gledališča (Split, Osijek, Ljubljana, Pulj), film in televizijo. Svoje tapiserije sama tke v različnih materialih, izdeluje skulpturalne tapiserije v tehniki makrame (Korenine, 1977). V novejših delih kombinira risbo in tapiserijo. Navdušuje jo tematika korenin (Krvave korenine, 1992; Risba – Preplet niti, 1992). Samostojno je razstavljala v Zagrebu (1975, 1983, 1992), Ljubljani (1982, 1991), Murski Soboti (1978), Münchnu (1985).

**DODIG, VLADIMIR-TROKUT, likovni umetnik in zbiralec
(Kranj, 4. IX. 1949)**

Leta 1968 je deloval v splitski skupini Rdeči peristil. Raziskovanja postobjektne in konceptualne umetnosti je obogatil z elementi zunajčutne izkušnje (kabala). Razstavljal je zbirko zavrnjenih predmetov precejšnje likovne in dokumentarne vrednosti (Antimuzej). Samostojne razstave in akcije je izvedel v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani.

**DOVNIKOVIĆ, BORIVOJ-BORDO, režiser in animator risanih filmov, karikaturist, risar stripov, ilustrator, grafični oblikovalec
(Osijek, 12. XII. 1930)**

Mama je Marija Črepinko iz Pragerskega pri Mariboru.

Gimnazijo je končal v Osijeku. Leta 1949 se je preselil v Zagreb in se vpisal na Akademijo likovnih umetnosti Univerze v Zagrebu ter vzporedno začel delati pri časopisu kot karikaturist in ilustrator. Že leta 1950 je opustil študij in se v uredništvu humorističnega lista Kerempuh pridružil skupini karikaturistov, ki so bili z izdelavo prvega hrvaškega umetniškega risanega filma Veliki miting začetniki animacije.

Med letoma 1951 in

1953 je sodeloval pri nastajanju prvega specializiranega podjetja za risani film Duga film ter pri izobraževanju kadrov za filmsko animacijo. Hkrati z delom pri časopisu in grafičnem oblikovanju je začel poklicno kariero pri

animiranem filmu. Leta 1958 se je pridružil novoustanovljenemu studiu za risani film Zagreb-film kot risar in animator, leta 1961 je začel uresničevati avtorske filme. Sodeloval je pri organizaciji svetovnega festivala animiranih filmov v Zagrebu (1972) kot član sveta in programskega odbora ter kot predsednik programskega odbora (1979). Od 1985 do 1991 je bil direktor omenjenega festivala, a na Animafestu (2000) je opravljal

**DOVNIKOVIĆ
BORIVOJ-
BORDO**
*Propagandni
strip „Jeti“
(MGZ)*
▼

Napisao je Školu crtanog filma, koja je objavljena u više izdanja i prijevoda.

Godine 2007. zagrebačka je Prosvjeta izdala monografiju o njegovu životu i radu pod naslovom B znači Bordo. Godine 2009. izdavačka kuća Razlog izdala je knjigu Bordovih karikatura (od 1994. do 2009.) pod naslovom Istočno od raja.

Za svoje filmove je primio pedesetak domaćih i stranih nagrada. Sudjelovao je u radu međunarodnih žirija ili selekcijskih komisija na 25 festivala te na forumima o animaciji od SAD-a i Kanade do Koreje, Kine i Japana.

Godine 2010. primio je nagradu ASIFA-a Hrvatske za životno djelo.

DULIBIĆ FRANO, povjesničar umjetnosti

(Zagreb, 10.III.1961.)

Po majci Vlasti Roman iz Črnomlja, slovenskoga je podrijetla.

U Zagrebu je završio osnovnu školu i klasičnu gimnaziju te diplomirao povijest umjetnosti i etnologiju na Filozofskom fakultetu gdje je magistrirao i doktorirao. Od 1993. godine radi na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Od iste godine kao vanjski suradnik predaje i na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Bavi se istraživanjima hrvatskoga slikarstva prve polovice 20. stoljeća, poviješću karikature i ilustracije u Hrvatskoj te odnosima slikarstva i karikature, stripa, fotografije i drugih medija. Objavljuje stručne i znanstvene rade, sudjeluje na znanstvenim skupovima i priređuje izložbe. Krajem 2009. godine objavio je knjigu Povijest karikature u Hrvatskoj do 1940. godine (Leykam international). Aktivan je u akcijama za zaštitu hrvatske kulturne baštine. U Slovenskome domu u Zagrebu, 28. travnja 2010. priredio je i bio autor izložbe karikatura Ota Reisingera.

EKL VANDA, povjesničarka umjetnosti i likovna kritičarka

(Ljubljana, 22.XI.1920- Rijeka, 30.III.1993.)

Diplomirala na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1946. godine, doktorirala u Ljubljani disertacijom Gotička plastika Istre. Od 1952. godine radila u Jadranskome institutu JAZU u Rijeci, gdje je od godine 1966. do 1976. bila direktorica Naučne biblioteke a od 1981. godine redovita profesorica Fakulteta graditeljskih znanosti. Proučavala je umjetničku i kulturnu baštinu Istre, Hrvatskog primorja i Kvarnerskih otoka, u prvome redu Rijeke i Opatije. Najveći dio znanstvenih rada posvetila je istarskoj srednjovjekovnoj skulpturi. Od 1953. godine neprekidno je pratila i poticala likovna zbivanja, poglavito riječke regije. Objavila je gotovo tisuću likovnih kritika i članaka o problemima suvremene likovne umjetnosti u tridesetak periodika. Autorica je monografija o umjetnicima, niza kataloga izložbi (Josip Janda, Rijeka 1966, Josip Diminić, Labin, 1972, Eugen Kokot, Rijeka 1989. i dr.), kataloga Mediteranski kiparski simpozij u kamenu 1969-1979. (Zagreb, 1980.), te izbora likovno-povijesnih ostvarenja s temom grada Rijeke (grafička mapa Fluminensia, Rijeka, 1989.).

FUČIĆ SILVA TITA, arhitektica

(Celje, 12.XII.1922.)

Otc Ivan Raišp, rođen 1886. godine u Spodnjoj Polskavi, liječnik. Majka Marija Nikoladoni, Austrijanka, podrijetlom iz južne Švicarske. Silva Tita Fučić provela je mladost u Celju. Zaposlila se u tvornici Emo. Popravljala kuće u vlasništvu tvornice.. Naučila tehničko crtanje i čitanje nacrta što joj je kasnije koristilo na studiju arhitekture u Zagrebu. Supruga arhitekta Mladena Fučića upoznala je na studiju. Zaposlila se u projektnom birou te projektirala brojne kuće u okolini Zagreba. Aktivno je sa suprugom sudjelovala na arhitekturno-konzervatorskim projektima sakralne ostavštine od Istre preko Senja do Zadra. Za palaču Carina u Senju izradila projekt obnove. Godine 1960. suprug postaje službeni arhitekt Zagrebačke nadbiskupije, koja je imala 400 župnih crkava te mnogo podružničkih seoskih crkvica. Obavljala je mnogo

dolžnosti umetniškega svetovalca. Med letoma 1977 in 1982 je deloval kot član Izvršnega odbora ASIFA-a (Mednarodno združenje animiranega filma), od leta 1994 do 2000 pa je bil njen generalni tajnik.

Napisal je *Šolo risanega filma*, ki je bila večkrat ponatisnjena in prevedena.

Leta 2007 je zagrebška Prosveta izdala monografijo o njegovem življenju in delu z naslovom *B pomeni Bordo*. Leta 2009 je založniška hiša Razlog izdala knjigo Bordovih karikatur (od 1994 do 2009) z naslovom *Vzhodno od raja*.

Za svoje filme je prejel petdeset domačih in tujih nagrad. Sodeloval je pri delu mednarodnih žirij in selekcijskih komisij na 25 festivalih ter na forumih o animaciji od ZDA in Kanade do Koreje, Kitajske in Japonske.

Leta 2010 je prejel nagrado ASIFA-a Hrvaške za življenjsko delo.

DULIBIĆ, FRANO, umetnostni zgodovinar (Zagreb, 10. III. 1961)

Po materi Vlasti Roman iz Črnomlja je slovenskega rodu.

V Zagrebu je končal osnovno šolo in klasično gimnazijo ter diplomiral iz umetnostne zgodovine in etnologije na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu, na kateri je tudi magistriral in doktoriral. Od leta 1993 je zaposlen na omenjeni fakulteti, in sicer na oddelku za umetnostno zgodovino. Od istega leta kot zunanjji sodelavec predava tudi na Akademiji likovnih umetnosti Univerze v Zagrebu. Ukvarya se z raziskovanjem hrvaškega slikarstva v prvi polovici 20. stoletja, z zgodovino karikature in ilustracije na Hrvaškem ter z razmerjem med slikarstvom in karikaturo, stripom, fotografijo in drugimi mediji. Objavlja strokovna in znanstvena dela, sodeluje na znanstvenih srečanjih in prireja razstave. Konec leta 2009 je objavil knjigo *Zgodovina karikature na Hrvaškem do leta 1940* (Leykam international). Je aktiven v akcijah za zaščito hrvaške kulturne dediščine. 28. aprila 2010 je v Slovenskem domu v Zagrebu pripravil razstavo karikatur Ota Reisingerja.

EKL, VANDA, umetnostna zgodovinarka in likovna kritičarka (Ljubljana, 22. XI. 1920 – Reka, 30. III. 1993)

Diplomirala je na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu leta 1946, doktorirala pa v Ljubljani z disertacijo Gotska plastika Istre. Od leta 1952 je delala v Jadranskem inštitutu JAZU na Reki, kjer je bila od leta 1966 do 1976 direktorica študijske knjižnice, od leta 1981 pa redna profesorica na fakultete za gradbene vede. Proučevala je umetniško in kulturno dediščino Istre, hrvaškega primorja in Kvarnerskih otokov, predvsem Reke in Opatije. Največji del znanstvenih del je posvetila istrskemu srednjeveškemu kiparstvu. Od leta 1953 je kontinuirano spremljala in spodbujala likovna dogajanja, predvsem v reški regiji. Objavila je skoraj tisoč likovnih kritik in člankov o problemih sodobne likovne umetnosti v tridesetih periodikah. Je avtorica monografij o umetnikih in številnih katalog razstav (Josip Janda, Reka, 1966; Josip Diminić, Labin, 1972; Eugen Kokot, Reka, 1989 itd.), kataloga Mediteranski kiparski simpozij v kamnu 1969–1979 (Zagreb, 1980) ter izbora likovno-zgodovinskih stvaritev s tematiko mesta Reke (grafična mapa Fluminensia, Reka, 1989).

FUČIĆ, SILVA TITA, arhitektka (Celje, 12. XII. 1922)

Oče Ivan Raišp, rojen 1886. leta v Spodnji Polskavi, zdravnik. Mati Marija Nikoladoni, Avstrijka, po poreklu iz južne Švice. Silva Tita Fučić je preživelova svojo mladost v Celju. Zaposlila se je v tovarni Emo. Popravljala je hiše, ki so bile v lasti tovarne. Naučila se je tehničnega risanja in branja

C. Marije
Snježne, Belec
C. Marije
Snežne, Belec
▼

tehničkog posla - od projektiranja oltara i nacrta za krovove do kapa zvonika i drenaže. Njezin i suprugov rad obuhvaćao je izradu projektno-tehničke dokumentacije do umjetničkog oblikovanja: crkve u Belcu (1946.), bedemi i turske kupelji u Iloku, zgrada Staroslavenskog instituta u Demetrovoj ulici na zagrebačkom Gornjem gradu (1961), pročelje Ferhadpašine džamije u Banjoj Luci, palače Fanfagna u Zadru, palače Prpić i Ježić u Senju. Sa suprugom je sudjelovala i pri obnovi drvenih kapela u Velikoj Mlaki, Lijevim Štefankima, Buzetu kraj Gline, Donjoj Kovačici, Malim Zdencima te kurije u Donjem Škarićevu.

GLIHA OTOKAR (OTON), slikar (Črnomelj, 21.V.1914-Zagreb, 20.VI.1999.)

Diplomirao na Akademiji u Zagrebu, godine 1937. kod Omara Mujadžića, Ljube Babića i Marina Tartaglie. Usavršavao se u Parizu (1938-1939.). Sudjelovao na izložbi Pola vijeka hrvatske umjetnosti u Zagrebu, 1938. godine. U Parizu izlagao kao član grupe jugoslavenskih umjetnika u galeriji Bernheim Jeune, 1939. godine. U Italiji studijski boravio godine 1952. Osim u Zagrebu, često je boravio i radio u Omišlu na Krku.

U ranome razdoblju slika portrete i mrtve prirode, prigušenih boja i razvijena osjećaja za ritam oblika (Špiritijera, 1939.). Sudjelujući u gradnji omladinske pruge u Visokom, stvara ciklus figuralnih kompozicija Trebinjska brigada (1946-1947.), koji se odlikuje slobodnjim obrađivanjem površine i prostora.

U realističkim pejzažima (1946-1956.) osjeća se duh cezanne-ovske konstrukcije slike, s fovističkim naglascima u fakturi i koloritu (Jurandvor, 1954.). U portretima sažima oblike i svodi ih na osnovne značajke (Portret pjesnika Tadijanovića, 1951; Autoportret, 1953.), u novijim mrtvim prirodama materija se zgušnjava gotovo do reljefnosti (Smokve na listu, 1953.). Godine 1954. nastaje slika Primorje, prvo djelo u velikom ciklusu Gromače. Prostor je sveden na plohu, crtež te osamostaljuje i rasprostire u visinu, a osnovni plastični elementi postaju srodnici s kaligrafijom glagoljice (Krčke gromače, 1957.). U tome ciklusu Gliha pronalazi rješenja koja su paralelna s enformeličkim shvaćanjem površine, ne gubeći istodobno vezu s domaćim krajolikom.

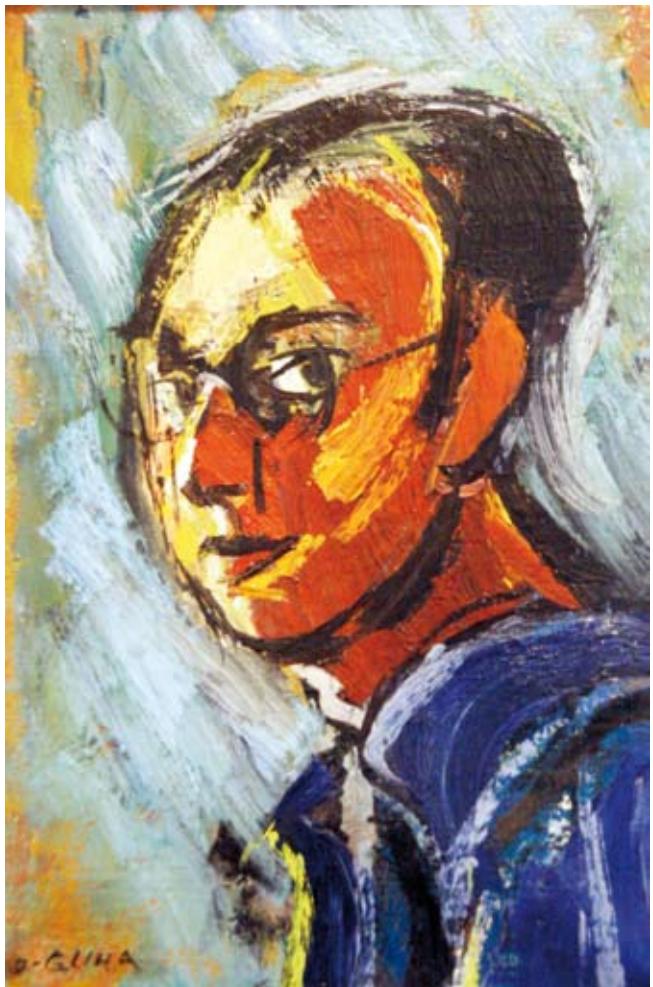
Poslije 1965. godine njegovo se slikarstvo sve više odvaja od krčke podlage, a potezi kista ostavljaju apstraktne znakove na platnu. Bitno se proširuje i koloristički raspon dijela (Gromače 5, 1974.). Ponavljanje istoriognog elementa i dinamička konfiguracija ritmova posebno je vidljiva u crtežima flomasterom.

Autor je zidne slike Gromače u zgradbi Savezne vlade u Beogradu (1962.), kamenih mozaika u hotelu Ad Turres u Crikvenici (1969.) i u zgradbi aerodroma na Krku (1970.) te svečanog zastora HNK Ivan pl. Zajc, u Rijeci (1981.). Samostalno je izlagao u Zagrebu, Rijeci, Beogradu, Ohridu, Sarajevu, Zadru, Opatiji, Torinu, Sao Paulu, Milanu i Genovi.

Sudjelovao na XXXI. i XXXII. Bijenalu u Veneciji (1962 i 1964.). Njegove slike se nalaze u Modernoj galeriji u Zagrebu.

GLIHA-SELAN VILKO (VILIM), slikar (Mirna, 27.VI.1912-Zagreb, 11.II.1979.)

Osnovnu je školu završio u Osijeku 1923. godine, a 1932. položio je u Zagrebu veliku maturu. Iste godine upisao se na zagrebačku Akademiju. Stječući akademsku naobrazbu prošao je kroz nekoliko slikarskih, kiparskih i grafičkih klasa da bi diplomirao 1936. godine u klasi Ljube Babića. Svoj radni

▲
**GLIHA
OTOKAR
Autoportret
Avtoportret
(MGZ)**

načrtov, kar ji je kasneje prišlo prav pri študiju arhitekture v Zagrebu. Soproga arhitekta Mladena Fučića je spoznala med študijem. Zaposlila se je v projektivnem biroju ter projektirala veliko hiš v okolici Zagreba. S soprogom je aktivno sodelovala pri arhitekturno-konservatorskih projektih sakralne dediščine od Istre prek Senja do Zadra. Za palačo Carina v Senju je izdelala projekt obnove. Leta 1960 je njen soprog postal uradni arhitekt zagrebške nadškofije, ki je imela 400 župnijskih cerkva ter mnogo podružničnih vaških cerkvic. Opravljala je veliko tehničnih del – od projektiranja oltarjev in načrtov za strehe do kap zvonikov in drenaž. Njuno delo je zajemalo izdelavo projektno-tehnične dokumentacije do umetniškega oblikovanja: cerkve v Belcu (1946), obrambnih zidov in turških kopeli v Iloku, zgradb Staroslovanskega inštituta v Demetrovi ulici na zagrebškem Gornjem gradu (1961), pročelja Ferhadpašine džamije v Banji Luki, palače Fanfagna v Zadru, palač Prpić in Ježić v Senju. S soprogom je sodelovala tudi pri obnovi lesenih kapel v krajih Velika Mlaka, Lijevi Štefanki, Buzet pri Glini, Donja Kovačica, Mali Zdenci ter kurije v kraju Donje Škarićevo.

GLIHA, OTOKAR (OTON), slikar (Črnomelj, 21. V. 1914 – Zagreb, 20. VI. 1999)

Leta 1937 je diplomiral na zagrebški akademiji, in sicer pri Omerju Mujadžiću, Ljubu Babiću in Marinu Tartagliju. Izpopolnjeval se je v Parizu (1938–1939). Leta 1938 je sodeloval pri razstavi Pol stoletja hrvaške umetnosti v Zagrebu, leta 1939 je razstavljal v galeriji Bernheim Jeune v Parizu kot član skupine jugoslovanskih umetnikov. Leta 1952 je študiral v Italiji. Poleg v Zagrebu je bival in delal tudi v Omišlju na Krku.

V zgodnjem obdobju je slikal portrete in tihozitja pridušenih barv in z razvitim občutkom za ritem oblik (Špiritičer, 1939). Ko je sodeloval pri gradnji mladinske proge v Visokem, je ustvaril ciklus figuralnih kompozicij Trebinjska brigada (1946–1947), ki se odlikuje po svobodni obdelavi površine in prostora.

V realističnih krajinah (1946–1956) se čuti duh cezannovske konstrukcije slike, s fauvističnimi poudarki v fakturi in koloritu (Jurandvor, 1954). V portretih povzema oblike in jih minimalizira na osnovne značilnosti (Portret pesnika Tadijanovića, 1951; Avtoportret, 1953), v novejših tihozitjih se materija zgosti skoraj do reliefnosti (Smokve na listu, 1953). Leta 1954 je nastala slika Primorje, prvo delo v velikem ciklusu Gromače (Suhi zidovi). Prostor je zveden na površino, risba se osamosvoji in se razprostre v višino, osnovni plastični elementi postanejo sorodni kaligrafiji glagolice (Kraške gromače, 1957). V tem ciklusu Gliha najde rešitve, ki so paralelne enformelističnim razumevanjem površine, istočasno pa ne izgubi veze z domačo pokrajino. Po letu 1965 se je njegovo slikarstvo vse bolj ločuje od kraške podlage, poteze čopiča pa na platnu puščajo abstraktne znake. Bistveno se razširja tudi koloristični razpon del (Gromače 5, 1974). Ponavljanje istovrstnega elementa in dinamična konfiguracija ritmov je še posebej vidna v risbah s flomastrom.

Je avtor stenske slike Gromače v stavbi Zvezne vlade v Beogradu (1962), kamnitih mozaikov v hotelu Ad Turres v Crikvenici (1969) in letališki stavbi na Krku (1970) ter svečanega zastora HNK Ivan pl. Zajc na Reki (1981). Samostojno je razstavljal v Zagrebu, na Reki, Beogradu, Ohridu, Sarajevu, Zadru, Opatiji, Torinu, Sao Paulu, Milanu in Genovi.

Sodeloval na XXXI. in XXXII. beneškem bienalu (1962 in 1964). Njegove slike so v Moderni galeriji v Zagrebu.

GLIHA-SELAN, VILKO (VILIM), slikar (Mirna, 27. VI. 1912 – Zagreb, 11. II. 1979)

Osnovno šolo je končal v Osijeku leta 1923, devet let pozneje pa je v Zagrebu opravil veliko maturo. Istega leta se je vpisal na zagrebško akademijo. Med študijem se je izobraževal v več različnih slikarskih, kiparskih in grafičnih razredih ter leta 1936 diplomiral v razredu Ljuba Babića. Svoje delo je posvetil pedagogiki likovne vzgoje, predvsem metodiki poučevanja, ki jo je zasnoval na proučevanju likovnega izražanja otrok.

vijek posvetio je pedagogiji likovnoga odgoja, poglavito metodici rada, koju je temeljio na proučavanju likovnoga izražaja djece.

Po završetku Akademije punih 15 godina službovao je kao srednjoškolski profesor (godinu dana bio je profesor crtanja u Prvoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, a potom, do 1945. u Državnoj učiteljskoj školi).

Premješten je u Ministarstvo prosvjete NR Hrvatske, kao slikar-pedagog i grafičar. Obnašao je dužnost umjetničkog i tehničkoga redaktora svih knjiga za osnovne, srednje i visoke škole, a kao stručnjak za metodiku slikanja i crtanja sudjelovao je u sastavljanju nastavnih planova i programa za gimnazije i učiteljske škole. Kraće je vrijeme radio u Nakladnom zavodu Hrvatske. Od 1949. predavao je u Školi primijenjene umjetnosti, gdje je osnovao i godinama vodio Grafički odjel, posebice njegujući suvremeno shvaćenu primjenjenu grafiku, dotad bez tradicije u povijesti našega školstva. Postigao je velike rezultate u istraživanju likovnoga govora i eksperimentima metode sustavnog likovnog razvoja. Cilj eksperimenata i metode bio mu je odgajati tzv. novi tip likovnog umjetnika, tj. tip „industrijskog umjetnika kojega traži naša socijalna potreba“. Uz pedagoški teoretski rad djelovao je i kao slikar i grafičar-praktičar. Okušavao se u svim grafičkim tehnikama. Proučavao je, a potom i podučavao na školi, i od 1953. honorarno na Akademiji likovnih umjetnosti - knjigotisak, offset, litografiju, fotolitografiju, chromolitografiju, slovo i strojnoslagarski rad, bakrotisak, autotipije, fototipije, kartonažu, poveze, cinkografski postupak itd. Bio je istaknuti ilustrator; opremao je i ilustrirao školske knjige (početnice, knjige za djecu i mladež). Radio je kao redaktor časopisa Smilje, Radost, Umjetnost i Narodna starina. Nagrađivan je za rješenja plakata, značaka i ambalaže.

Izlagao je u Hrvatskoj (Zagreb, Pula, Rijeka, Buje, Varaždin, Petrinja, Sisak, Opatija) i u inozemstvu (Cincinnati, 1954.; Arbon, Bruxelles, Venecija – Biennale, 1954. i Lugano, 1956.)

GORENC MARCEL, povjesničar umjetnosti i arheolog (Trst, 10.V.1915.-Zagreb, 2009.)

Diplomirao je 1938. godine povijest umjetnosti s klasičnom arheologijom na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radio u Muzeju za umjetnost i obrt (1940-1945.), Modernoj galeriji (1946.) a od 1950. godine u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Predavao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Bavio se antičkom umjetnošću u našim krajevima, osobito problematikom antičkog naselja (Varaždinske Toplice).

*Minerva
– Varaždinske
Toplice*

GORIČAN VIKTOR, slikar (Leskovec kod Ptujja, 21.II.1925.-Zagreb, 4.IV.1999.)

Završio je Akademiju u Zagrebu 1957. godine, u klasi Ive Režeka i Otona Postružnika. Usavršavao se u Parizu i Beču. Bio je član grupe Staza (1965.). Pripada struji obnovljenoga ekspresionizma u suvremenom hrvatskom slikarstvu. Slikao portrete, pejzaže i kompozicije gustim namazima s vidljivim potezima kista i izražajnim bojama (Portret Olge, 1966.; Zagorje; 1973; Ptujski kurenti, 1978.).

Samostalno je izlagao u Zagrebu (1959, 1964, 1969, 1970, 1978, 1986.), Zadru (1962.), Samoboru (1965.), Mariboru (1967.), Grazu (1972.), Baselu (1974.) i Bernu (1977.).

Bavio se i crtežom i keramikom.

Izlagao i u Slovenskom domu u Zagrebu (1996.) - Slovenski krog v Zagrebu.

HORVAT JOŽA-JAKI, slikar i grafičar (Murska Sobota, 4.III.1930.-Nazarje, 12.XII.2009.)

Bio je rudar u Bosni i lučki radnik u Hrvatskoj. Smatra se najuspješnjim predstavnikom slovenskih naivnih umjetnika. Slikati je počeo već u gimnaziji te u krugu hrvatskih

▲
**GLIHA SELAN
VILKO**
*Pravilni oblici
Pravilne oblike
(MGZ)*

v zgodovini našega šolstva. Pri raziskovanju likovnega govora in z eksperimenti metode sistemskega likovnega razvoja je dosegel velike rezultate. Cilj eksperimentov in metode je bil vzugajati t. i. novi tip likovnega umetnika, to je tip »industrijskega umetnika, ki ga zahteva naša socialna potreba«. Poleg pedagoško-teoretičnega dela je deloval tudi kot slikar in grafik-praktik. Preizkusil se je v vseh grafičnih tehnikah. Preučeval je, nato pa tudi poučeval, na šoli in od 1953 honorarno na Akademiji likovnih umetnosti Univerze v Zagrebu – knjigotisk, ofsetni tisk, litografijo, fotolitografijo, kromolitografijo, črke in delo zlaganja črk v tiskarski stroj, bakrotisk, avtotipije, fototipije, kartonažo, poveze, cinkografski postopek itd. Bil je izreden ilustrator; opremljal in ilustriral je šolske knjige (delovne zvezke za opisemnjevanje, knjige za otroke in mladino). Delal je kot urednik revij Smilje, Radost, Umetnost in Narodna starina. Prejel je številne nagrade za svoje predloge plakatov, značk in embalaže.

Razstavljal je na Hrvaskem (Zagreb, Pulj, Reka, Buje, Varaždin, Petrinja, Sisak, Opatija) in v tujini (Cincinnati, 1954; Arbon, Bruselj, Beneški bienale, 1954, in Lugano, 1956)

**GORIČAN
VIKTOR**
*Sa Krka
S Krka
(MGZ)*
▼

GORENC, MARCEL, umetnostni zgodovinar in arheolog (Trst, 10. V. 1915 – Zagreb, 2009)

Leta 1938 je diplomiral iz umetnostne zgodovine s klasično arheologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu. Delal je v zagrebškem Muzeju za umetnost in obrt (1940–1945), Moderni galeriji (1946), od leta 1950 pa v Arheološkem muzeju v Zagrebu. Predaval je na zagrebški filozofski fakulteti. Ukvarjal se je z antično umetnostjo v naših krajinah, posebej s problematiko antičnega naselja (Varaždinske Toplice).

GORIČAN, VIKTOR, slikar (Leskovec pri Ptaju, 21. II. 1925 – Zagreb, 4. IV. 1999)

Končal je zagrebško akademijo leta 1957, in sicer v razredu Iva Režeka in Otona Postružnika. Izpopolnjeval se je v Parizu in na Dunaju. Bil je član skupine Staza (1965). Pripadal je toku obnovljenega ekspresionizma v sodobnem hrvaškem slikarstvu. Slikal je portrete, krajine in kompozicije z gostimi namazi, z vidnimi potezami čopiča in izrazitim barvami (Portret Olge, 1966; Zagorje; 1973; Pturski kurenti, 1978).

Samostojno je razstavljal v Zagrebu (1959, 1964, 1969, 1970, 1978, 1986), Zadru (1962), Samoborju (1965), Mariboru (1967), Gradcu (1972), Baslu (1974) in Bernu (1977).

Ukvarjal se je tudi z risbo in keramiko.

Razstavljal je tudi v Slovenskem domu v Zagrebu (1996) – Slovenski krog v Zagrebu.

naivaca. Svoja je djela prvi put izložio 1955. u Varaždinu. Na izložbi 1958. godine u Rijeci, hrvatski književnik Slavko Mihalić dao mu je nadimak Jaki. Početkom šezdesetih godina se na poziv njemačkoga umjetnika grafike Hapa Griesshabera usavršavao u Karlsruheu, gdje je naučio nekoliko zanatskih slikarskih vještina. Studijski je putovao u Francusku, Austriju, Italiju, Švicarsku, Belgiju i SAD. Godine 1962. i 1970. primio je otkupnu nagradu na II. i IV. izložbi jugoslavenske grafike u Zagrebu. Godine 1977. primio je zlatnu plaketu Diana na izložbi Lov i umjetnost u Sloveniji u Ljubljani, godinu dana kasnije zlatnu plaketu Kuriri Slovenije, te godine 1979. veliku zlatnu plaketu na Taboru jugoslavenskih naivnih umjetnika u Trebnju. Godine 1979. odlikovan je s Redom rada s srebrnim vijencem. Godine 1978. u Levcu je izradio 77 m dugu i 5,8 m visoku fresku (najveći sgraffiti u Europi).

U svojoj likovnoj karijeri afirmirao se i kao dizajner tekstila, tapeta, ručno izrađenog papira, keramičkih pločica, stakla, metala i zlata. Živio i stvarao u Nazarju, a njegovi radovi se nalaze u mnogim privatnim i javnim zbirkama u domovini i svijetu.

JANČIĆ STANKO, kipar (Zagreb, 2.V.1932.)

Majka Marija Riegler iz Velikih Lašč.

U Zagrebu je 1950. završio Klasičnu gimnaziju. Studirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Profesori su mu bili Andro Krstulović, Vjekoslav Rukljač, Frane Kršinić, Antun Augustinčić, Krsto Hegedušić (mali akt), Grga Antunac (za kamen), Ivan Jaeger (za metal), Franjo Bubanj (za sadru). Diplomirao je kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1956. (nagrada ALU 1955.).

Nakon završene Akademije slijedi Majstorska radionica Antuna Augustinčića, gdje je ostao sve do 1970. kad je napokon stekao vlastiti radni prostor. Vremena za vlastito kiparstvo bilo je malo, pa je prvi put izlagao tek 1958. na revijalnoj izložbi Umjetničkog udruženja u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu. Umjetnički rast tekao je sporo i bio praćen mnogim krizama, sumnjom i stagnacijom.

Godine 1962. dogodila se avantura vrlo važna za osvješćivanje ličnosti i pročišćenje nekakvih stajališta koja su stalno smetala razvoju kiparstva koje nije bilo potpuno u skladu s principima i receptima iz škole. Bio je to put u Afriku, u Gvineju, u Conakry, glavni grad novonastale republike, bivšeg ekvatorijalnog teritorija pod protektoratom, bivše francuske kolonije. Tu je sam (sa svojim suradnicima, majstorima za granit), bez savjeta svoga profesora, u tuđem svijetu, tuđem jeziku, tuđoj tradiciji, vrlo mlađ (za kiparstvo) portretirao državnoga poglavara zemlje inače vrlo ljubaznih ljudi. Postigavši uspjeh u toj prvoj misiji, putovao je još nekoliko puta u Gvineju i tamo radio sve do 1967. kad su politička previranja u nemirnoj zemlji prekinula tu aktivnost.

Ubrzo nakon toga uselio se u vlastiti atelier (Medulićeva ulica) i upravo je tada počela intenzivna izložbena aktivnost (nagrada ULUH-a za skulpturu). Slijedila je prva samostalna izložba u Zagrebu 1977. (Nagrada Vladimir Nazor) točno 20 godina nakon diplomskoga rada.

Rješavao je raznovrsne kiparske zadatke po želji naručitelja, slijedom natječaja ili iz interesa (npr. portreti, sakralna skulptura) u najrazličitijim kiparskim tehnikama i materijalima (kamen, bronca, drvo, poliester, srebrni i bakreni lim, željezo, papir, zlato, srebro, draga kamenje, pečena zemlja, porculan).

Godine 1980. izabran je za nastavnika na kiparskom odjelu Akademije likovnih umjetnosti, gdje je kao redoviti profesor radio do umirovljenja 2002. godine.

▲
**HORVAT JOŽA
– JAKI**
Ljudi i životinje
Ljudje in živali
(GT)

HORVAT, JOŽA-JAKI, slikar in grafik
(Murska Sobota, 4. III. 1930 – Nazarje, 12. XII. 2009)

Bil je rudar v Bosni in pristaniški delavec na Hrvaškem. Velja za najuspešnejšega predstavnika slovenskih samorastnikov. Slikati je začel že v gimnaziji, nadaljeval pa v krogu hrvaških naivcev. Svoja dela je prvič razstavil leta 1955 v Varaždinu. Vzdevek Jaki mu je nadel hrvaški književnik Slavko Mihalić na razstavi leta 1958 na Reki. V začetku šestdesetih let se je na povabilo nemškega umetnika grafike Hapa Griesshaberja izpopolnjeval v Karlsruheju, kjer se je naučil več obrtnih slikarskih veščin. Študijsko je potoval v Francijo, Avstrijo, Italijo, Švico, Belgijo in ZDA. Leta 1962 in 1970 je prejel odškorno nagrado na II. in IV. razstavi jugoslovanske grafične umetnosti v Zagrebu. Leta 1977 je prejel v Ljubljani zlato plaketo Diana na razstavi Lov in umetnost v Sloveniji, leto kasneje pa zlato plaketo Kurirji Slovenije in leta 1979 veliko zlato plaketo na taboru jugoslovenskih samorastnikov v Trebnjem. Leta 1979 je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem. Leta 1978 je v Levcu izdelal 77 m dolgo in 5,8 m visoko fresko (največji sgraffito v Evropi).

V svoji likovni karieri se je uveljavil kot oblikovalec tekstila, tapet, ročno izdelanega papirja, keramičnih ploščic, stekla, kovin in zlata. Živel in ustvarjal je v Nazarjah, njegova dela pa so v številnih zasebnih in javnih zbirkah v domovini in svetu.

**JANČIĆ
STANKO**
*Pokretne stube
(escalator)*
*Tekoče stopnice
(escalator)*
(priv.)

JANČIĆ, STANKO, kipar
(Zagreb, 2. V. 1932)

Mati Marija Riegler iz Velikih Lašč.

V Zagrebu je leta 1950 končal klasično gimnazijo. Študiral je na Akademiji likovnih umetnosti Univerze v Zagrebu. Njegovi profesorji so bili Andro Krstulović, Vjekoslav Rukljač, Frane Kršinić, Antun Augustinčič, Krsto Hegedušić (mali akt), Grga Antunac (kamen), Ivan Jaeger (kovina), Franjo Bubanj (mavec). Diplomiral je iz kiparstvo, in sicer na omenjeni fakulteti leta 1956 (nagrada ALU 1955).

Po končani akademiji je delal v mojstrski delavnici Antuna Augustinčiča, kjer je ostal vse do leta 1970, ko je končno dobil lasten delovni prostor. Časa za lastno kiparstvo je bilo malo, zato je prvič razstavljal šele 1958. na revijalni razstavi umetniškega združenja v zagrebškem Umetniškem paviljonu. Umetniški razvoj je potekal počasi, spremljalo ga je veliko kriz, dvomov in stagnacij.

Leta 1962 se je Stanko Jančić odpravil na pustolovščino, ki je bila zelo pomembna za zavedanje lastne osebnosti in prečiščenje različnih stališč, ki so vedno ovirala razvoj njegovega kiparstva, ki ni bil popolnoma v skladu s principi in recepti iz šole. To je bilo potovanje v Afriko, in sicer v Gvinejo, v Conakry, glavno mesto novonastale republike bivšega ekvatorialnega teritorija pod protektoratom bivše francoske kolonije. Tam je sam s svojimi sodelavci, mojstri za granit, brez nasvetov profesorjev, v tujem svetu, tujem jeziku, tui tradiciji, zelo mlad (za kiparstvo) portretiral državnega poglavarja države sicer zelo prijaznih ljudi. Ker je bila ta prva misija uspešna, je še nekajkrat odpotoval v Gvinejo in tam delal vse do leta 1967, ko so politični pretresi v tej nemirni državi prekinili njegovo aktivnost.

Kmalu po tem se je vselil v lastni atelje (Meduličeva ulica) in prav tedaj se je začela njegova intenzivna razstavna aktivnost (nagrada ULUH-a za kiparstvo). Sledila je prva samostojna razstava v Zagrebu leta 1977 (nagrada Vladimirja Nazorja), natanko 20 let po diplomskem delu.

Mnogo je putovao po zemljama Europe i SAD-a, razgledavajući muzeje i izložbe.

Održao je jedanaest samostalnih izložbi: 1977. Zagreb, galerija Forum; 1978. Zagreb, izložba u ZET-u; 1978. Skoplje, galerija Centra kulture; 1981. Sisak, galerija Željezare; 1983. Zagreb, galerija Forum; 1996. Klanjec, Salon galerije Antuna Augustinčića; 2001. Rijeka, Filodramatica; 2004. Split, galerija Kula; Zagreb, Umjetnički paviljon, 2006. Zagreb, galerija Forum i muzej Mimara.

Izlagao je na sedamdesetak skupnih izložbi od 1958. godine (Zagreb, Vukovar, Karlovac, Vinkovci, Virovitica, Osijek, Šibenik, Primošten, Nova Gradiška, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Sarajevo, Banja Luka, Beograd, Priština, Pančevo, Firenca, Beč, Graz, Mainz, Budimpešta, Sofija, Bukurešt, Ingolstadt, Milano, Berlin, Pariz, Aleksandrija, Kairo, Pečuh, La Valetta). Između 1970. i 1975. izlagao je s grupom Biafra.

Dobitnik je mnogih nagrada: 1955. Zagreb, Nagrada Akademije likovnih umjetnosti; 1969. Zagreb, Nagrada strukovnog udruženja ULUH-a; 1978. Zagreb, Državna nagrada Vladimir Nazor; 1998. Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića; 2002. Spomen medalja Sveučilišta u Zagrebu, te nekoliko otkupnih nagrada na skupnim izložbama i na natječajima za spomenike.

Autor je više od 30 skulptura u prostoru (Conakry -Gvineja, Jasenovac, Bosanska Dubica, Virovitica, Marija Bistrica (Križni put), Zagreb, Sisak, Krapina, Poreč, Đurmanec, Hrvatski sabor Zagreb, Krematorij Zagreb, Nova Gradiška). Radovi mu se nalaze u Modernoj galeriji, Muzeju suvremene umjetnosti i Gliptoteci HAZU u Zagrebu, u Gradskoj galeriji u Dubrovniku, u Muzeju suvremene umjetnosti u Budimpešti, u Muzeju Vukovara, te u posjedu mnogih privatnih kolekcionara.

Izlagao i u Slovenskom domu u Zagrebu (1996.) - Slovenski krog v Zagrebu.

JELINEK SLAVKO, arhitekt (Spodnja Polskava, 31.VIII.1925.)

Diplomirao je 1951. godine na Tehničkome fakultetu u Zagrebu. Vodi projektni biro

AGI-46 Zagreb-Karlovac (1960-1885.). Projektira stambene, športske, školske i druge javne zgrade od kojih se ističu stambeni blok u Trpimirovoj ulici (1956.), stambeni tornjevi u Zapruđu (1968.), stambeno-poslovni tornjevi u Veslačkoj ulici (1972.), Ozaljskoj (1969.) i na uglu Maksimirske i Harambašićeve ulice s aneksom Zagrebačke banke (1978.), sve u Zagrebu, te stambeni nizovi u Karlovcu (1980.), hotel Sport (sada Panorama, 1968.) u Zagrebu, robna kuća Standard-konfekcija u Subotici (1970.), poslovni toranj Zagrepčanka (1976.) u Zagrebu, Športska dvorana na Trsatu (1974.) i osnovne škole Mahično i Rečica (1964.).

Oblikovni izraz njegove arhitekture temelji se na vještom svladavanju tehnologije građenja i na isticanju konstrukcije. Bavi se unutrašnjim uređenjem poslovnica banaka (Zlatarovo zlato, Pčelica, ugao Maksimirske i Harambašićeve ulice, sjedište Ljubljanske banke – sve u Zagrebu); turističkih agencija (Generalturist u Praškoj i na Strossmayerovu trgu u Zagrebu) i robnih kuća (Standard-konfekcija u Subotici). Objavljuje stručne studije i članke u dnevnom tisku, tjednicima i časopisima - Vjesnik, Večernji list, Telegram, Oko, Danas, Arhitektura, Čovjek i prostor.

JERAS-POHL ZLATA, arhitektica i konzervatorica (Ljubljana, 26.IV.1930.)

Godine 1957. diplomirala na ljubljanskom Fakultetu za arhitekturu kod prof. Jože Plečnika. Od 1958. do 1990. godine radi kao arhitekt-konzervator u državnim institucijama u Ljubljani i Zagrebu. Od godine 1970. živi i radi u Zagrebu.

JERAS POHL
ZLATA
Zrinjevac,
zaštitu kamenih
plastika, Zagreb
Zrinjevac, zaštitu
kamnitih plastik,
Zagreb

Reševal je različne kiparske naloge po željah naročnikov, natečajev ali zaradi lastnega zanimanja (npr. portreti, sakralno kiparstvo) v najrazličnejših kiparskih tehnikah in materialih (kamen, bron, les, poliester, srebrna in bakrena pločevina, železo, papir, zlato, srebro, dragi kamni, pečena glina, porcelan).

Leta 1980 je bil izbran za učitelja na oddelku za kiparstvo zagrebške akademije likovnih umetnosti, kjer je kot redni profesor delal vse do upokojitve leta 2002.

Veliko je potoval po evropskih državah in ZDA, kjer je obiskoval muzeje in razstave.

Imel je enajst samostojnih razstav: 1977, Zagreb, galerija Forum; 1978, Zagreb, razstava v ZET-u; 1978, Skopje, galerija Centra kulture; 1981, Sisak, galerija Železarne; 1983, Zagreb, galerija Forum; 1996, Klanjec, Salon galerije Antuna Augustinčića; 2001, Reka, Filodramatica; 2004, Split, galerija Kula; Zagreb, Umetniški paviljon, 2006, Zagreb, galerija Forum in muzej Mimara.

Od leta 1958 je razstavljal na sedemnajstih skupnih razstavah (Zagreb, Vukovar, Karlovac, Vinkovci, Virovitica, Osijek, Šibenik, Primošten, Nova Gradiška, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Sarajevo, Banja Luka, Beograd, Priština, Pančevo, Firence, Dunaj, Gradec, Mainz, Budimpešta, Sofija, Bukarešta, Ingolstadt, Milano, Berlin, Pariz, Aleksandrija, Kairo, Pečuh, La Valetta). Med letoma 1970 in 1975 je razstavljal s skupino Biafra.

Je dobitnik številnih nagrad: 1955, Zagreb, nagrada akademije likovnih umetnosti; 1969, Zagreb, nagrada strokovnega združenja ULUH-a; 1978, Zagreb, državna nagrada Vladimirja Nazorja; 1998, red Danice Hrvaške z likom Marka Marulića; 2002, spominska medalja Univerze v Zagrebu ter nekaj odkupnih nagrad na skupnih razstavah in na natečajih za spomenike.

Je avtor več kot 30 kipov v prostoru (Conakry-Gvineja, Jasenovac, Bosanska Dubica, Virovitica, Marija Bistrica (Kržev pot), Zagreb, Sisek, Krapina, Poreč, Đurmanec, Hrvaški sabor Zagreb, Krematorij Zagreb, Nova Gradiška). Njegova dela so na ogled v Moderni galeriji, Muzeju sodobne umetnosti in Gliptoteki HAZU v Zagrebu, v Mestni galeriji v Dubrovniku, v Muzeju sodobne umetnosti v Budimpešti, v Muzeju mesta Vukovar ter v lasti številnih zasebnih zbiraljev.

Razstavljal je tudi v Slovenskem domu v Zagrebu (1996) – Slovenski krog v Zagrebu.

**JELINEK
SLAVKO**
**Zagrepčanka,
Zagreb**
**Zagrebčanka,
Zagreb**

JELINEK, SLAVKO, arhitekt (Spodnja Poljska, 31. VIII. 1925)

Diplomiral je leta 1951 na zagrebški tehniški fakulteti. Vodil je projektivni biro AGI-46 Zagreb-Karlovac (1960–1985). Projektiral je stanovanjske, športne, šolske in druge javne stavbe, med katerimi najbolj izstopajo stanovanjski blok v Trpimirjevi ulici (1956), stanovanjske stolpnice v četrti Zapruđe (1968), stanovanjsko-poslovne stolpnice v Veslaški ulici (1972), na Ozljski cesti (1969) in na vogalu Maksimirske in Harambašićeve ulice s prizidkom Zagrebške banke (1978), vse v Zagrebu, ter stanovanjski nizi v Karlovcu (1980), hotel Sport (sedaj Panorama, 1968) v Zagrebu, blagovna hiša Standard-konfekcija v Subotici (1970), poslovna stavba Zagrebčanka (1976) v Zagrebu, Športna dvorana na Trsatu (1974) in osnovni šoli Mahično in Rečica (1964).

Oblikovni izraz njegove arhitekture temelji na veščem obvladovanju gradbene tehnologije in poudarjanju konstrukcije. Ukvvarja se z notranjo ureditvijo bančnih poslovalnic (Zlatarovo zlato, Pčelica, vogal Maksimirske in Harambašićeve ulice, sedež Ljubljanske banke – vse v Zagrebu); turističnih agencij (Generalturist v Praški in na

U razdoblju službovanja u Ljubljani u Zavodu za ureditev stare Ljubljane vodila radove na Mestnem trgu, obnovi zgrade Slovenske matice, Riblji trg i Vodnikov trg, Krekov trg (popločenje sa fontanom), adaptaciju lokalne Galeb (Mestni trg), Dom (Mestni trg), Delikatesa (Ciril-Metodov trg) idr. Na području stare Ljubljane radila u suradnji s prof. Borisom Kobeom na više zahvata zaštite i projektnih elaborata. Rukovodila sanaciju i adaptaciju baroknih zgrada (Mestna galerija, antikvarijat, interijer – sve na Mestnem trgu, Ljubljana).

U Restauratorskom zavodu Hrvatske u Zagrebu radila kao samostalni projektant-konzervator. Bila je voditeljica na nizu zahvata u Zadru (rekonstrukcija romaničkog kapitela benediktinskog samostana sv. Marije, rekonstrukcija baroknog svetišta i drvenoga svoda u glavnoj lađi crkve sv. Marije, elaborat obnove pjevališta i prijedlog rekonstrukcije poledine korskih klupa u crkvi sv. Marije). U Zagrebu je vodila radove na obnovljenom Zdencu života Ivana Meštrovića, na obnovi spomenika Sedam vijenaca u Maksimiru, na zimskoj zaštiti kamenih plastika u parku Zrinjevac, na obnovi poda ulaznoga prostora u ateljeu Meštrović. U Kamenskom nedaleko od Karlovca radila je na kompleksu pavlinskoga samostana. Bila je i dugogodišnja voditeljica radova na zahvatu zaštite srednjevjekovnih gradova (Garić, Kostanjevica, Zelingrad, Modruš idr.).

U mirovini se bavi slikanjem. Izlagala u Slovenskom domu.

**JORDAN JOSIP VASILIJ, slikar
(Zagreb, 1.III.1934.)**

O tac iz Šentjerneja na Dolenjskom, majka iz Staroga grada između Krškoga i Brežica.

Jordan je 1953. godine završio Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu, a 1958. je diplomirao na Akademiji u Zagrebu u klasi Krste Hegedušića i Ljube Babića.

Na Akademiji je godine 1978. redovni profesor, docent i dekan od 1991 do 1994. Godine 1970/71. bio predsjednik HDLU. Od 1995. voditelj slikarskog odjela na ALU u Širokom Brijegu u BiH, zajedno s Miroslavom Šutejem i Stipom Sikiricom. Osnivač postdiplomskog studija ARS SACRA u Širokom Brijegu (dekan od 1993/95.).

Jordan je izraziti predstavnik poetske fantastike i magičnoga realizma u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti. Na prvoj samostalnoj izložbi 1961. godine utvrđuje vlastite stilске odrednice: romantičnu scenografiju u kojoj se odvijaju simbolički i nadrealni prizori nostalgičnih sadržaja (Marcia funebre, 1960.; Menažerija, 1961.). Naglašava dramatično osvjetljenje i klasičan slikarski postupak (Ruine, 1966.). Slika tematske cikluse grupirane oko osnovnoga motiva, često kao poliptihe (Samotar, Familija, Genealogija, Homo volans, Jockey, Ladanje, Biciklist). U novim cjelinama faktura je slobodnija, paleta svjetlijia, naracija sve složenija (Vremenski zid, Bazeni, Stepenište). O Kristu kao o najvećoj temi u slikarstvu okušao se pojedinačno u temama Corpus Christi i Arma Christi. Bavi se i crtežom i grafikom.

Samostalno je izlagao u Zagrebu (1961, 1967, 1972-1973, 1975, 1977, 1979, 1982-1983, 1985-1993, 1996-1997, 1999-2003, 2008. (u galeriji Mona Lisa), Beogradu (1961, 1963, 1967.), Antwerpenu (1963.), Skoplju (1964.), Parizu (1966, 1976, 1982.), Bruxellesu (1968, 1974-1975, 1978, 1981, 1983.), Dubrovniku (1979, 1984, 1994.) i St. Gallenu

**JORDAN JOSIP
VASILIJ**
*Mrtva priroda
Tikožitje
(MGZ)*

Strossmayerjevem trgu v Zagrebu) in blagovnih hiš (Standard-konfekcija v Subotici). Objavlja strokovne študije in prispevke o arhitekturi v dnevnom tisku, tednikih in časopisih – Vjesnik, Večernji list, Telegram, Oko, Danas, Arhitektura, Čovjek i prostor.

JERAS POHL, ZLATA, arhitektka in konservatorka (Ljubljana, 26. IV. 1930)

Leta 1957 je diplomirala na ljubljanski fakulteti za arhitekturo pri prof. Jožetu Plečniku. Med letoma 1958 in 1990 je delala kot arhitektka-konservatorka v državnih ustanovah v Ljubljani in Zagrebu. Od leta 1970 živi in dela v Zagrebu.

Med službovanjem na ljubljanskem zavodu za ureditev stare Ljubljane je vodila dela na Mestnem trgu, obnovo stavbe Slovenske matice, Ribjega trga in Vodnikovega trga, Krekovega trga (tlakovanje in vodnjak), obnovo lokala Galeb (Mestni trg), trgovine Dom (Mestni trg), trgovine Delikatesa (Ciril-Metodov trg) idr. Na območju stare Ljubljane je s prof. Borisom Kobejem sodelovala pri več posegih ohranjanja dediščine in pri projektnih elaboratih. Vodila je sanacijo in obnovo baročnih stavb (Mestna galerija, antikariat, interjer – vse na Mestnem trgu v Ljubljani).

V Hrvaškem restavratorskem zavodu v Zagrebu je delala kot samostojna projektantka-konservatorka. Vodila je tudi številne posege v Zadru (rekonstrukcija romanskega kapitela benediktinskega samostana sv. Marije, rekonstrukcija baročnega svetišča in lesenega svoda v glavni ladji cerkve sv. Marije, elaborat obnove kora in predlog rekonstrukcije zadnje strani korskih klopi v cerkvi sv. Marije). V Zagrebu je vodila dela pri obnovitvi Studenca življenja Ivana Meštrovića, pri obnovitvi spomenika Sedem vencev v parku Maksimir, dela, povezana z zimsko zaščito kamnitih plastik v parku Zrinjevac, pri obnovitvi tal vhodnega prostora v ateljeju Meštrović. V Kamenskem blizu Karlovca se je posvečala kompleksu pavlinskega samostana. Dolga leta je bila vodja del v sklopu ohranjanja srednjeveških mest (Garić, Kostanjevica, Zelingrad, Modruš idr.).

Po upokojitvi se posveča slikarstvu. Razstavljala je v Slovenskem domu.

JORDAN, JOSIP VASILIJ, slikar (Zagreb, 1. III. 1934)

Oče iz Šentjerneja na Dolenjskem, mati iz Starega Grada med Krškim in Brežicami.

Jordan je leta 1953 končal šolo uporabnih umetnosti v Zagrebu, 1958. leta pa diplomiral na zagrebški akademiji v razredu Krsta Hegedušića in Ljuba Babića.

Na akademiji je postal leta 1978 redni profesor, docent in dekan med letoma 1991 in 1994. Leta 1970/71 je bil predsednik HDLU. Od 1995 je skupaj z Miroslavom Šutejem in Stipetom Sikiricem vodja oddelka za slikarstvo na ALU v kraju Široki Brijeg v BiH. Je ustanovitelj podiplomskega študija ARS SACRA v kraju Široki Brijeg (dekan med letoma 1993 in 1995).

Jordan je izraziti predstavnik poetične fantastike in magičnega realizma v sodobni hrvaški umetnosti. Na prvi samostojni razstavi leta 1961 je postavil lastne slogovne determinante: romantično scenografijo, v kateri se odvijajo simbolični in nadrealistični prizori nostalgičnih vsebin (Marcia funebre, 1960; Menažerija, 1961). Poudarja dramatično osvetlitev in klasičen slikarski postopek (Ruine, 1966). Slika tematske cikluse, zbrane okoli osnovnega motiva, pogosto kot poliptihe (Samotar, Familija, Genealogija, Homo volans, Jockey, Podeželje, Kolesar). V novih celotah je faktura svobodnejša, paleta svetlejša, naracija kompleksnejša (Časovni zid, Bazeni, Stopnišče). V največji tematiki slikarstva – Kristusu – se je preizkušal v dveh temah Corpus Christi in Arma Christi. Ukvartjal se je z risbo in grafiko.

Samostojno je razstavljal v Zagrebu (1961, 1967, 1972–1973, 1975, 1977, 1979, 1982–1983, 1985–1993, 1996–1997, 1999–2003, 2008 (v galeriji Mona Lisa), Beogradu (1961, 1963, 1967), Antwerpnu (1963), Skopju (1964), Parizu (1966, 1976, 1982), Bruslju (1968, 1974–1975, 1978, 1981, 1983), Dubrovniku (1979, 1984, 1994) in St. Gallnu (1980). V Lozani je sodeloval na razstavi Sodobno slikar-

(1980.). Sudjelovao u Lusanni na izložbi Suvremeno slikarstvo i kiparstvo Jugoslavije (1962.), na VIII. Međunarodnom bijenalu u Sao Paulu (1965.) i na izložbi Znakovi obnove nadrealizma, u Bruxellesu (1969.). Godine 1997. u Umjetničkom paviljonu retrospektivna izložba 1972-1997. u povodu 25. obljetnice umjetničkog stvaranja. Sudjelovao je na više skupnih i nekoliko desetina samostalnih izložbi.

Jordan je dobitnik Nagrade grada Zagreba godine 1969. i godišnje nagrade Vladimir Nazor (1992.). O Jordanovu slikarstvu snimljeni su kratkometražni dokumentarni filmovi autora Bešlića, Sedlara, Galića, Mahečića. Izdane su i četiri monografije: Mladinska knjiga iz Ljubljane, Grafički zavod Hrvatske, Galerija Isy Brachot iz Bruxellesa, Prizma i AGM 2009. godine. Tekstove su napisali Patrick Waldberg, Josip Depolo, Matko Peić, Tonko Maroević, Georgio Segatto i Milan Bešlić. Jordan je uz Miljenka Stančića uvršten u sažetu povijest svjetskoga nadrealizma autora Patricka Waldberga. Jordan je suautor grafičke mape s pjesmama eminentnih hrvatskih pjesnika i pisaca.

Jordan je autor svečanoga zastora u HNK Zagreb, Harmica (1999.). Njegove se slike nalaze u Modernoj galeriji u Zagrebu. Autor je i dva Križna puta Via crucis u dvije crkve: Sv. Ante u Zagrebu i Sv. Franje u Splitu. Njegove slike krase i veliku dvoranu hotela Westin u Zagrebu. Izlagao dva put u Slovenskome domu u Zagrebu: 1996. i 2001. godine. U studenom 2010. godine u Modernoj galeriji u Zagrebu bila je priređena retrospektiva radova nastalih od 1950. do 2010. godine.

KLEMENC JOSIP, arheolog (Ljubljana, 4.III.1898.-28.IX.1967.)

Studirao povijest, geografiju i klasičnu arheologiju u Zagrebu. Od 1929. godine kustos Arheološkog muzeja u Zagrebu. Od 1946. godine profesor na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Vrstan poznavalac tehnike arheoloških iskapanja i istaknuti numizmatičar. Vodio iskapanja u Ptuju i u Šempetru nedaleko od Celja.

KOLAR BORIS, crtač (Zagreb, 14.IV.1933.)

Roditelji iz Idrije.

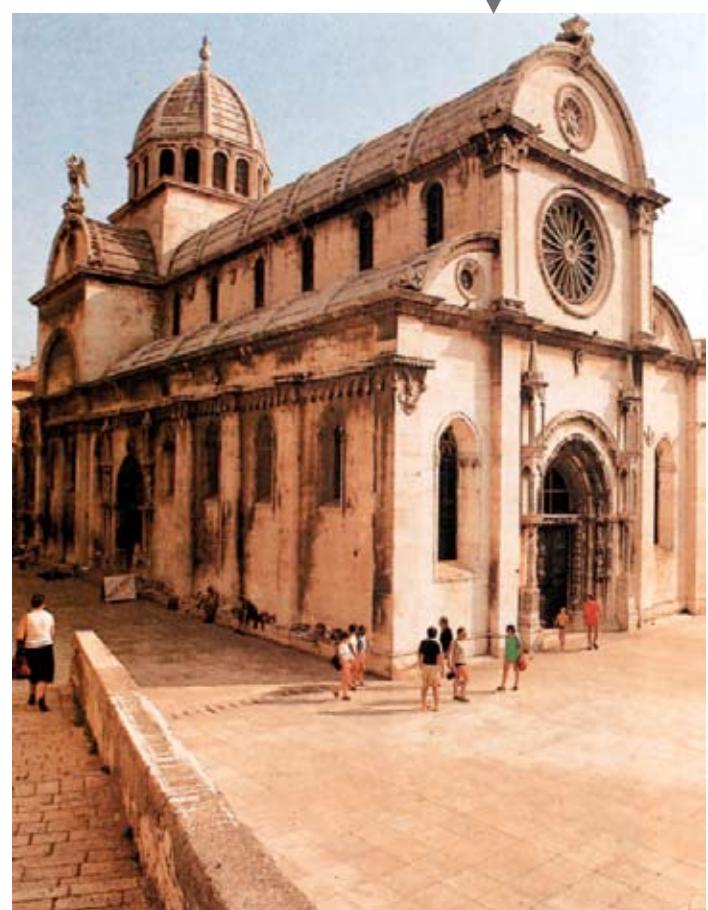
Studirao arhitekturu, bio je karikaturist i ilustrator. Od 1952. godine bavi se animiranim filmom. Kao crtač radio s Dušanom Vukotićem (Nestašni robot, Abrakadabra, Veliki strah, Osvetnik i Koncert za mašinsku pušku). Od 1960. samostalno realizira crtane filmove (Dječak i lopta, 1960, Bumerang, 1962, Neman i vi, 1964, Vau vau, 1964, Otkrovitelj, 1967, Stručnjaci, 1968, Dijalog, 1968, Utopija, 1973.). Odlikuju ga duhovitost i čistoća crteža, sklonost sažimanju grafičkih oblika, dinamična animacija. Nagrađivan na festivalima u Puli, Beogradu, Karlovym Varyma, Annecyju, Edinburghu, Oberhausenu i Vicenzi.

KOMAN MITJA, fotograf (Veliki Podlog, 31.I.1935.-Zagreb, 4.III.2002.)

Završio Gafičku školu u Ljubljani. Od 1955 do 1985. radi u Grafičkom zavodu, a od 1985. u Leksikografskome zavodu Miroslav Krleža u Zagrebu, kao umjetnički fotograf. U fotografijama naglašava likovnu komponentu. Fotografijama ilustrirao više od 250 naslova (Krk, Gotička skulptura, Šibenska katedrala), monografija (Krsto Hegedušić, Celestin Medović, Josip Seissel) i kataloga. Samostalno izlagao u Zagrebu, Sisku, Splitu, Parizu, Ljubljani.

KOMAN MITJA

Šibenska
katedrala
Šibenjska
katedrala

**Arheološki
muzej, Zagreb**

**KOLAR BORIS
Bumerang
(MGZ)**

KLEMENC, JOSIP, arheolog (Ljubljana, 4. III. 1898 – 28. IX. 1967)

Študiral je zgodovino, geografijo in klasično arheologijo v Zagrebu. Od leta 1929 je bil kustos zagrebškega arheološkega muzeja. Leta 1946 je postal redni profesor na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Odličen poznavalec tehnike arheoloških izkopavanj in znan numizmatik. Vodil je izkopavanja na Ptuju in v Šempetru pri Celju.

KOLAR, BORIS, risar (Zagreb, 14. IV. 1933)

Starši iz Idrije.

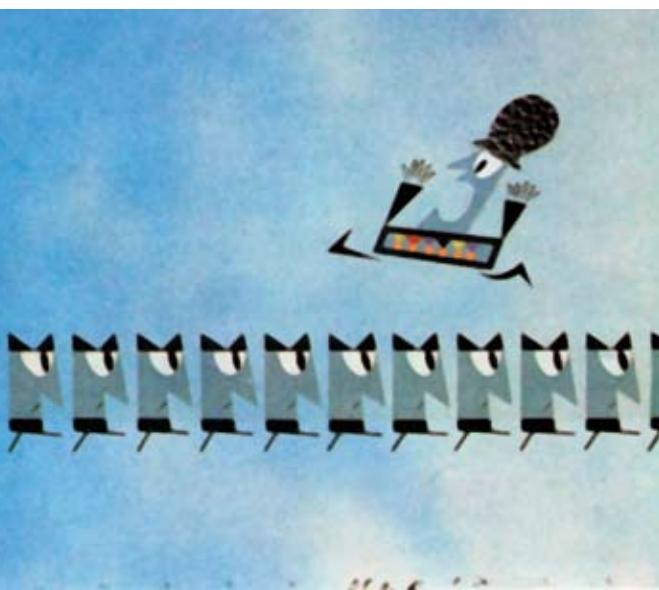
Študiral je arhitekturo, bil je karikaturist in ilustrator. Od leta 1952 se je ukvarjal z animiranim filmom. Kot risar je delal z Dušanom Vukotičem (Igriv robot, Abrakadabra, Veliki strah, Maščevalec in Koncert za mitraljez). Od leta 1960 je samostojno realiziral risane filme (Deček in žoga, 1960; Bumerang, 1962; Pošast in vi, 1964; Hovhov, 1964; Odkritelj, 1967; Strokovnjaki, 1968; Dialog, 1968; Utopija, 1973). Odlikuje se po duhovitosti in čistosti risb, težnji k povzemanju grafičnih oblik, dinamični animaciji. Dobitnik več nagrad na festivalih v Pulju, Beogradu, Karlovičih Varih, Annecyju, Edinburgu, Oberhausnu in Vicenzi.

stvo in kiparstvo Jugoslavije (1962), na VIII. mednarodnem bienalu v São Paulu (1965) in na razstavi Znaki obnove nadrealizma v Bruslju (1969). Leta 1997 je bila ob 25. obletnici umetniškega ustvarjanja v Umetniškem paviljonu retrospektivna razstava 1972–1997. Sodeloval je na več skupnih in nekaj desetih samostojnih razstavah.

Jordan je dobitnik nagrade mesta Zagreba leta 1969 in letne nagrade Vladimirja Nazorja (1992). O Jordanovem slikarstvu je posnetih več kratkometražnih dokumentarnih filmov (avtorji Bešlić, Sedlar, Galić, Mahečić). O njem so izšle tudi štiri monografije, in sicer pri Mladinski knjigi iz Ljubljane, Grafičnem zavodu Hrvatske, Galeriji Isy Brachot iz Bruslja, Prizmi in AGM leta 2009. Besedila so napisali Patrick Waldberg, Josip Depolo, Matko Peić, Tonko Maroević, Georgio Segatto in Milan Bešlić. Jordan je poleg Miljenka Stančića uvrščen v kratko zgodovino svetovnega nadrealizma avtorja Patricka Waldberga. Jordan je soavtor grafične mape s pesmimi uveljavljenih hrvaških pesnikov in pisateljev.

Jordan je avtor svečanega zastora v HNK Zagreb, Harmica (1999). Njegove slike so v Moderni galeriji v Zagrebu. Je avtor dveh Križevih potov Via crucis v dveh cerkvah, sv. Anteja v Zagrebu in sv. Frančiška v Splitu. Njegove slike krasijo tudi veliko dvorano hotela Westin v Zagrebu. Dvakrat je razstavljal v Slovenskem domu v Zagrebu, leta 1996 in 2001.

Novembra 2010 je bila v Moderni galeriji v Zagrebu predstavljena retrospektivna razstava del, nastalih v obdobju med letoma 1950 in 2010.

KOSTINČER-BREGOVAC INGE, kostimografkinja (Maribor, 24.I.1925.-Zagreb, 5.IX. 1973.)

Završila studij kostimografije na Školi za primijenjenu umjetnost u Grazu. Od 1947. godine radila u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. Kao vrsna poznavateljica povijesti odijevanja, ostvarila je u 200-tinjak dramskih, opernih i baletnih scenskih oprema, vrijedan kostimografski opus. Važnija ostvarenja: Ana Karenjina, Lava Nikolajevića Tolstoja (1948.); Divlja patka, Henrika Ibsena (1951.); Ribarske svađe, Carla Goldonija (1956.); Vjenčanje u samostanu, Sergeja Prokofjeva (1956.); Tri sestre, Antuna Čehova (1962.); Figarova svadba, Carona de Beaumarchaisa (1963); Katarina Ismajlova, Dmitrija Šoštakovića (1964.); Pikova dama, Petra Iljića Čajkovskoga (1966.); Nikola Šubić Zrinski, Ivana pl. Zajca (1970.); Traviata, Giuseppe Verdija (1971.); Ero s onoga svijeta, Jakova Gotovca (1971.); San Ivanjske noći, Williama Shakespearea (1972.); Tosca, Giacoma Puccinija (1972.); Arabela, Richarda Straussa (1973.).

KRAŠKOVIĆ DENIS, kipar (Zagreb, 23.3.1972.)

Slovenskoga podrijetla (Stari trg ob Kolpi kod Kočevja, otac Juraj). Godine 1990. maturirao na Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn u Zagrebu. Akademiju upisao 1990. a diplomirao godine 1994. u klasi Stanka Jančića. Godine 1998. godine položio pedagoško- psihološki studij na Filozofskom fakultetu – smjer pedagogijske znanosti.

Od 1996. godine predaje na kiparskom odjelu u Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn u Zagrebu. Godine 1995. u Galeriji SC izlagao diplomski rad. Godine 1998. izložba Laku noć u galeriji Asteria. Vrlo je brzo pokazao interes za medijem videa, koji nudi odlične mogućnosti za iluzioniziranjem dvodimenzionalnosti a tako očite, čak i forsirane u crtežima i slikama – u trodimenzionalnost. Prvi video rad je Egzotika (putovanje u Dubrovnik, Lokrum, Trsteno). Kasniji radovi su oni pod nazivom Kupa, Dunav, Jadran te Slon i Žena – foto robot. Posljednja video instalacija Žapsky (prisutni video, digeo, klizalište, umjetnik). S tematskog stanovišta njegova umjetnost je izrazito profanoga karaktera tj., motivi su svjetovni iz prirode i neposredne okoline. Jedini odmak od opusa je ciklus Križnoga puta (14 prizora u kapelicama i crkvici sv. Andreja) u Starom trgu ob Kolpi izведен u kombinaciji tehnike fotografije, kompjutora, slikarstva i kiparstva. Na izložbi u MGCX –u Gradec izložio je šezdesetak željeznih skulptura. Autor je i nekoliko stripova i animiranog filma. Autor je i više javnih skulptura (Kit, jezero Jarun u Zagrebu).

Samostalne izložbe imao u Zagrebu, Novigradu, Rovinju, Dubrovniku, Ortoni (Italija), Rijeci, Velikoj Gorici, Samoboru, Osijeku, Hvaru, Slavonskom Brodu, Labinu, Biševu. Sudjelovao je i na mnogim zajedničkim izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu. U Lipiku, 1993. godine, nagrađen je drugom nagradom na natječaju Skulptura, a 1997. je dobio nagradu za mladog umjetnika. Sudjelovao na Likovnoj koloniji, Rovinj. Godine 2000. prva nagrada Salona mladih, Zagreb za animirani film. Kako su prokleti iz pakla spasili gangstera Ronald Reagana. Godine 2005. upisuje magisterij – postdiplomski studij kiparstva na Akademiji u Ljubljani. Magistrirao kod prof. Jože Baršije s radom „Neotipljivo v kiparstvu“. Od 2007. godine radi kao docent na Umjetničkoj akademiji u Osijeku na Likovnom odsjeku gdje predaje kiparstvo.

▲
**KOSTINČER
– BREGOVAC
INGE
Šuma (A. N.
Ostrovski)
Gozd (A. N.
Ostrovski)
(POHKZ)**

KOMAN, MITJA, fotograf
(Veliki Podlog, 31. I. 1935 – Zagreb, 4. III. 2002)

Končal je ljubljansko grafično šolo. Od 1955 do 1985 je kot umetniški fotograf delal v Grafičnem zavodu, od 1985 pa v Leksikografskem zavodu Miroslava Krleža v Zagrebu. Pri fotografiranju poudarja likovno komponento. S fotografijami je opremil več kot 250 del (Krk, Gotsko kiparstvo, stolnica v Šibeniku), monografij (Krsto Hegedušić, Celestin Medović, Josip Seissel) in katalogov. Samostojno je razstavljal v Zagrebu, Sisku, Splitu, Parizu, Ljubljani.

KOSTINČER-BREGOVAC, INGE, kostumografka
(Maribor, 24. I. 1925 – Zagreb, 5. IX. 1973)

Študij kostumografije je končala na graški šoli za uporabno umetnost. Od 1947. leta je delala v Hrvaškem narodnem gledališču v Zagrebu. Kot odlična poznavalka zgodovine oblačil je ustvarila dragocen kostumografski opus za več kot 200 dramskih, opernih in baletnih predstav. Pomembnejše stvaritve: Ana Karenina Leva Nikolajeviča Tolstoja (1948); Divja račka Henrika Ibsena (1951); Primorske zdrahe Carla Goldonija (1956); Poroka v samostanu Sergeja Prokofjeva (1956); Tri sestre Antona Čehova (1962); Figarova svatba Carona de Beaumarchaisa (1963); Katarina Izmajlova Dmitrija Šoštakoviča (1964); Pikova dama Petra Iljiča Čajkovskega (1966); Nikola Šubić Zrinjski Ivana pl. Zajca (1970); Traviata Giuseppeja Verdija (1971); Ero z onega sveta Jakova Gotovca (1971); Sen kresne noči Williama Shakespearja (1972); Tosca Giacoma Puccinija (1972); Arabella Richarda Straussa (1973).

KRAŠKOVIČ, DENIS, kipar
(Zagreb, 23. III. 1972)

Slovenskega porekla (Stari trg ob Kolpi pri Kočevju, oče Juraj). Leta 1990 je maturiral na zagrebški šoli za uporabno umetnost in dizajn. Na akademijo se je vpisal leta 1990, diplomiral pa leta 1994 v razredu Stanka Jančića. Leta 1998 je opravil pedagoško-psihološko izobraževanje na zagrebški filozofski fakulteti – smer pedagoške vede.

Od leta 1996 poučuje na oddelku za kiparstvo na Šoli za uporabno umetnost in oblikovanje Zagreb. Leta 1995 je v Galeriji SC razstavljal

svoje diplomsko delo. Leta 1998 je imel razstavo Lahko noč v galeriji Asteria. Zelo zgodaj je izrazil zanimalje za medij videa, ki ponuja odlične možnosti za vzpostavitev iluzornosti v dvodimenzionalnosti. Prvo video delo je Eksotika (potovanje v Dubrovnik, Lokrum, Trsteno). Poznejša dela so Kolpa, Donava, Jadran ter Slon in Ženska – foto robot. Zadnja video instalacija Žapsky (prisotni video, digeo, drsališče, umetnik). Njegova umetnost je s tematskega vidika izrazito profanega značaja, kar pomeni, da so motivi posvetni, iz narave in neposredne okolice. Edini odmik od opusa predstavlja ciklus Križev pot (14 prizorov v kapelicah in cerkvici sv. Andreja) v Starem trgu ob Kolpi, ki je narejen v kombinaciji fotografске tehnike, računalnika, slikarstva in kiparstva. Na razstavi v MGXC na zagrebškem Gradcu je razstavil šestdeset železnih kipov. Je avtor več stripov, animiranega filma in več javnih kipov (Kit, jezero Jarun v Zagrebu).

Samostojno je razstavljal v Zagrebu, Novigradu, Rovinju, Dubrovniku, Ortoni (Italija), na Reki, Veliki Gorici, Samoborju, Osijeku, Hvaru, Slavonskem Brodu, Labinu, Biševu. Sodeloval je tudi na številnih sku-pinskih razstavah na Hrvaškem in v tujini. V Lipiku je bil leta 1993 nagrajen z drugo nagrado na natečaju Kiparstvo, leta 1997 pa je dobil nagrado za mladega umetnika. Sodeloval v rovinjski likovni koloniji. Leta 2000 je dobil prvo nagrado Salona mladih Zagreb za animirani film z naslovom Kako so prekleti rešili gangsterja Ronald Reagana iz pekla. Leta 2005 je vpisal podiplomski magistrski študij kiparstva na Univerzi v Ljubljani. Magistriral pri profesorju Jožetu Baršiji z magistrskim delom Neotipljivo v kiparstvu. Od leta 2007 dela kot docent na likovnem oddelku osješke umetniške akademije, kjer predava kiparstvo.

▲
**KRAŠKOVIČ
DENIS**
*Sv. Franjo
razgovara sa
životnjama*
*Sv. Frančišek
se pogovarja z
živalmi*

KRISTL VLADIMIR, slikar i autor crtanih filmova
(Zagreb, 24.I.1923.-Muenchen, 7.VII 2004.)

Roditelji Slovenci.

Akademiju završio u Zagrebu 1949. godine. Živio u Francuskoj, Belgiji, Čileu a od godine 1962. u Njemačkoj. Jedan je od osnivača grupe Exat 51. Njegovi rani slikarski radovi (1951-1952.), u kojima kompoziciju rješava posve sažetim, uglavnom geometrijskim elementima, pionirska su ostvarenja apstraktnе umjetnosti u nas. U seriji Pozitiv i negativ (1959.), još izrazitije reducira elemente slike nanoseći katkad samo bijelu boju. U kasnijim djelima (u Njemačkoj) napušta apstrakciju i preuzima figurativni izraz s jakim političkim angažmanom. Kristl je jedan od prvaka zagrebačke škole crtanoga filma. Kao crtač u Krađi dragulja (1959.), osjetno pojednostavljuje i shematisira figure. S I. Vrbanićem realizira Šagrensku kožu (1960.), u kojoj virtuozno miješa različite stilove i modele (od ekspresionizma i secesije do geometrijske apstrakcije i slutnje op-arta). Film Don Kihot (1961) je remek-djelo moderne animacije uopće: likovi i objekti sažeti su na dinamično animirane piktograme, što je sinteza bez presedana u svome vremenu. Zbog filma General i stvarni čovjek (1962.), koji je bio zabranjen, napušta Zagreb i odlazi u Njemačku, gdje radi također na animiranim i igranim filmovima (Der Damm, 1964, Film oder Macht, 1970, Die Schule der Postmoderne, 1990, Elektromobil, 1991). Za filmove je nagrađivan na festivalima u Corku, Beogradu, Vancouveru i Oberhausenu. U riječkom Muzeju moderne i suvremene umjetnosti bila je 2010. godine postavljene izložba njegovih radova (slike, filmovi, knjige umjetnika, vizualna poezija, objekti, kolaži, fotografije) u razdoblju od 1959.-2004.

LAH MILENA, kiparica
(Ajdovščina, 23.V.1920-Zagreb, 15.VI. 2003.)

Završila je Akademiju u Zagrebu, godine 1949. Bila je suradnica Majstorske radionice Vanje Radauša od 1949 do 1950 godine. U ranijem razdoblju realist, poslije teži sintezi oblika i simboličnoj izražajnosti materijala. Tematski se nadahnjuje narodnom umjetnošću, pri čemu spaja tradiciju i modern kiparski jezik (Bogumilski jahač, Umirući galijot). Osobitu pozornost poklanja ženskim likovima (Djevojčica, Žena, Nevjesta). U novijim ciklusima ističe elementarnost mase, povezuje geometrijske i figuralne fragmente mitoloških vizija (Oblik iskustva poslije Ikarova pada, Ikarov krug). Samostalno je izlagala u Poreču, Beogradu i Zagrebu.

LESIAK IVAN, kipar
(Luka Vrbovečka, 5.X.1929-Zagreb, 29.IV.2008.)

Majka Marija Lesiak iz Ormoža.

Diplomirao na Akademiji u Zagrebu, godine 1960, u klasi Frane Kršinića. Usavršavao se u Grčkoj (1964/65.) i Egiptu (1973/74.). U obje zemlje dobio iznimno važnu poduku o drevnim i civilizacijskim stečevinama. Bio je član grupe Biafra s kojom izlaže 1970. i 1978. Radi reljefe u mjerdi, cinku, željezu i čeliku, figurativnih i simboličkih sadržaja (Djedova smrt, Sunce, Dijete koje spava, Gradsko kupalište, Fotograf). Poslije nadrealnih prizora i poetske fantastike slijede djela grube, neposredne izražajnosti (Figura u sivom; Žena, luđak, dijete; Krleža). Kritički govori o potrošačkom društvu i suvremenoj civilizaciji, osobito u crtežima. U polemičan i kritički diskurs grupe Biafra, Lesiak ulazi

▲
**KRISTL
VLADIMIR**
*Varijacija
Variacija
(MGZ)*

**KRISTL, VLADIMIR, slikar in avtor risanih filmov
(Zagreb, 24. I. 1923 – München, 7. VII. 2004)**

Slovenskih korenin.

Akademijo je končal v Zagrebu leta 1949. Živel je v Franciji, Belgiji, Čilu, od leta 1962 pa v Nemčiji. Je eden od ustanoviteljev skupine Exat-51. Njegova zgodnja slikarska dela (1951–1952), v katerih vprašanje kompozicije rešuje s povsem strnjjenimi, večinoma geometrijskimi elementi, so pionirske stvaritve abstraktne umetnosti pri nas. V seriji Pozitiv in negativ (1959) še izraziteje reducira elemente slike z nanašanjem včasih samo bele barve. V poznejših delih (v Nemčiji) je opustil abstrakcijo in prevzel figurativno izraznost z močnim političnim angažmajem. Kristl je eden od prvakov zagrebške šole risanega filma. Kot risar v Kraji draguljev (1959) je bistveno poenostavil in shematiziral figure. Z I. Urbanićem je uresničil Šagrinovo kožo (1960), v kateri virtuozno meša različne sloge in modele (od ekspresionizma in secesije do geometrijske abstrakcije in slavnja oparta). Film Don Kihot (1961) je remek delo moderne animacije sploh: liki in objekti so strnjeni na dinamično animirane piktograme, kar je sinteza brez precedensa za tisti čas. Zaradi filma General in resnični človek (1962), ki so ga prepovedali, je zapustil Zagreb in odšel v Nemčijo, kjer se je ukvarjal z animiranimi in igranimi filmi (Der Damm, 1964, Film oder Macht, 1970, Die Schule der Postmoderne, 1990, Elektromobil, 1991). Za svoje filmsko delo je bil nagrajen na festivalih v Corku, Beogradu, Vancouvrju in Oberhausnu.

V reškem Muzeju moderne in sodobne umetnosti je bila leta 2010 na ogled razstava njegovih del (slike, filmi, knjige umetnikov, vizualna poezija, pisma, objekti, kolaži, fotografije), ki so nastala v obdobju med letoma 1959 do 2004.

**LAH, MILENA, kiparka
(Ajdovščina, 23. V. 1920 – Zagreb, 15. VI. 2003)**

Leta 1949 je končala zagrebško akademijo. Bila je sodelavka v mojstrski delavnici Vanja Radauša med letoma 1949 in 1950. V zgodnejšem obdobju realistka, pozneje je strmela k sintezi oblik in simbolični izraznosti materialov. Tematsko jo je navdihovala ljudska umetnost, pri čemer je združevala tradicijo in moderen kiparski jezik (Bogomilski jahač, Umirajoči galjot). Posebno pozornost je namenila ženskim likom (Deklica, Ženska, Nevesta). V novejših ciklusih je izpostavljala elementarnost mase, povezovala geometrijske in figuralne fragmente mitoloških vizij (Oblika izkušnje po padcu Ikara, Ikarov krog). Samostojno je razstavljala v Poreču, Beogradu in Zagrebu.

LESIAK IVAN

Niz glava

Niz glav

(MGZ)

**LESIAK, IVAN, kipar
(Luka Vrbovečka, 5. X. 1929 – Zagreb, 29. IV. 2008)**

Mati Marija Lesiak iz Ormoža.

Diplomiral je na zagrebški akademiji leta v razredu Franeta Kršinića leta 1960. Izpopolnjeval se je v Grčiji (1964/65) in Egiptu (1973/74). V obeh državah je pridobil pomembno znanje o starodavnih in civilizacijskih dosežkih. Bil je član skupine Biafra, s katero je razstavljal leta 1970 in 1978. Ustvarjal je relife v medenini, cinku, železu in kovini s figurativno in simbolično vsebino (Dedova smrt; Sonce; Otrok, ki spi; Mestno kopališče; Fotograf). Po nadrealističnih prizorih in poetični fantastiki so sledila dela grobe, neposredne izraznosti (Figura v sivem; Ženska, norec, otrok; Krleža). Kritično se je izražal o potrošniški družbi in sodobni civilizaciji, še posebej

sa svojim rječnikom ekspresivnih formi. Bilo u kiparstvu, napose u mediju reljefa, bilo na papiru u mediju crteža ili grafike, Lesiak je ideje uvijek promišljao unutar formi nabreklih u svoj žestini bespoštrednih prikaza ljudske stvarnosti. Obujmio je figurativno i simbolički u svome širokom tematskom hodu od mitologije i kršćanskih motiva do svakodnevice. Kao što je umio odsanjati nadrealne vizije, tako se odlučivao i za prizemljenje opservacija i pažnje kako bi istaknuo negativnosti i anomalije društva, osobito njegova pretjerana potrošačka stremljenja. Lesiak je svoja djela rasprostro na brojnim javnim mjestima i crkvama (skulpture, reljefi) u Zagrebu, Sisku, Krapini, Varaždinu, Kostanjevici na Krki, Krastalu u Austriji i drugim gradovima, te u mnogim muzejima i galerijama i privatnim zbirkama u Hrvatskoj i svijetu.

Izlagao i u Slovenskom domu u Zagrebu (1996.) - Slovenski krog u Zagrebu.

LOBNIKAR-LOVAK DARJA, slikarica i kiparica (Ljubljana, 5.IX.1948.)

Nakon završene gimnazije u Ljubljani seli u Zagreb, gdje 1970. godine diplomira na Višoj školi za aranžerstvo-dekoraterstvo. Usavršava se na tečajevima slikarstva, tapiserije, keramike i kiparstva na Pantovčaku i Rokovom perivoju. Godine 1997. završava tečaj stripa i animacije u Zagreb filmu.

Profesionalno se bavi slikarstvom i kiparstvom te crtežom i karikaturom.

Članica je Hrvatskoga društva naivnih umjetnika (HDNU) Zagreb, Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika (HZSU) Zagreb i Društva likovnih samorastnikov Slovenije, Ljubljana.

Samostalno izlaže od 1985. godine – Zagreb, Osijek, Ljubljana, Ženeva, Begunje na Gorenjskem. Od 1983. godine redovito sudjeluje na Taboru likovnih samorastnikov u Trebnju.

U Slovenskom domu izlagala dvaput (1997. i 2002.). Članica Slovenskog doma od 1996. godine.

MAROTTI MIRO, povjesničar umjetnosti (Obrov u Istri, 1920.-Zagreb 13.VI.2009.)

Diplomirao je povijest umjetnosti, arheologiju i povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te apsolvirao režiju na Akademiji za kazališnu umjetnost u klasi dr. Branka Gavelle. Bio je suosnivač Centralnog studentskog kazališta. Od godine 1954. režijom se bavi profesionalno (Narodno kazalište u Zadru). Godine 1959. zaposlio se kao redatelj na tadašnjem Radio Zagrebu (do mirovine 1983. godine). Predavao je dramaturgiju i režiju na Višoj tonmajstorskoj školi u Zagrebu. Objavio je veći broj ogleda o problemima drame općenito te o teoriji glume. Dobitnik je više nagrada i priznanja.

*Iskopine Brijuni
– ostaci bazilike
Sv. Marije
Izkopanine na
Brionih – ostanki
bazilike sv.
Marije*

MARUŠIĆ BRANKO, arheolog (Planina kod Rakeka, 8.X.1926.-Pula, 7.I.1991.)

Diplomirao na Filozofskom fakultetu u Ljubljani, gdje i doktorira godine 1976. s temom Istarska grupa spomenika sakralne arhitekture s upisanom apsidom. Od 1948. godine radi u Arheološkom muzeju Istre u Puli. Od 1972. do 1983. godine je honorarni voditelj katedre za arheologiju ranog srednjega vijeka na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Istražuje kasnoantičke, ranokršćanske i srednjevjekovne spomenike i arheološka nalazišta u Istri. Rukovodio je brojnim arheološkim iskapanjima (Pula, Dvigrad, Betika kod Barbarige, Frančini kod Pazina, Mejica kod Buzeta i Brijuni).

v risbah. Polemičnim in kritičnim diskurzom skupine Biafra se je Lesiak pridružil s svojim besednjakom ekspresivnih form. Tako v kiparstvu, predvsem v mediju reliefa, kot na papirju, v mediju risbe ali grafike, je Lesiak ideje vedno izražal skozi forme, nabrekle v svoji moći neusmiljenega prikaza človeške stvarnosti. Figurativno in simbolično je v svojem širokem tematskem razponu zajemal od mitologije in krščanskih motivov do vsakdanosti. Ni znal le sanjati svojih nadrealistični sanj, ampak je lastna opažanja in pozornost znal narediti povsem oprijemljiva, s čimer je želel poudariti negativnosti in družbene anomalije, še posebej pretirano potrošništvo. Lesiak je svoja dela razstavil na številnih javnih mestih in cerkvah (kipi, reliefi) v Zagrebu, Sisku, Krapini, Varaždinu, Kostanjevici na Krki, Krastalu v Avstriji in drugih mestih ter v številnih muzejih, galerijah in zasebnih zbirkah na Hrvaškem in po svetu.

Razstavljal je tudi v Slovenskem domu v Zagrebu (1996) – Slovenski krog v Zagrebu.

LOBNIKAR-LOVAK, DARJA, slikarka in kiparka (Ljubljana, 5. IX. 1948)

Po končani gimnaziji v Ljubljani se je preselila v Zagreb, kjer je leta 1970 diplomirala na Višji šoli za aranžerstvo in dekoracijo. Izpopolnjevala se je na tečajih slikarstva, tapiserije, keramike in kiparstva na Pantovčaku in Rokovem parku. Leta 1997 je končala tečaj stripa in animacije v Zagreb filmu.

Poklicno se ukvarja s slikarstvom in kiparstvom ter risbo in karikaturo.

Je članica Hrvaškega društva naivnih umetnikov (HDNU) Zagreb, Hrvaške skupnosti samostojnih umetnikov (HZSU) Zagreb in Društva likovnih samorastnikov Slovenije.

Samostojno razstavlja od 1985. leta – Zagreb, Osijek, Ljubljana, Ženeva, Begunje na Gorenjskem. Od leta 1983 redno sodeluje na Taboru likovnih samorastnikov v Trebnjem.

V Slovenskem domu, katerega članica je od leta 1996, je razstavljala dvakrat (1997 in 2002).

▲
**LOBNIKAR-
LOVAK DARJA**
*Stražar grada
Mestni stražar
(ptiv.)*

MAROTTI, MIRO, umetnostni zgodovinar (Obrov v Istri, 1920 – Zagreb 13. VI. 2009)

Diplomiral je iz umetnostne zgodovine, arheologije in zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu ter absoluiral režijo na akademiji za gledališko umetnost v razredu dr. Branka Gavelle. Bil je soustanovitelj Centralnega študentskega gledališča. Od leta 1954 se je z režijo ukvarjal poklicno (Narodno gledališče v Zadru). Leta 1959 se je zaposlil kot režiser na tedanjem Radiu Zagreb (do upokojitve leta 1983). Predaval je dramaturgijo in režijo na zagrebški višji šoli za tonske mojstre. Objavil je več prispevkov o problemih drame na splošno ter teoriji igre. Je dobitnik več nagrad in priznanj.

MARUŠIČ, BRANKO, arheolog (Planina pri Rakeku, 8. X. 1926 – Pulj, 7. I. 1991)

Diplomiral je na ljubljanski filozofski fakulteti, na kateri je leta 1976 tudi doktoriral, in sicer s temo Itrska skupina spomenikov sakralne arhitekture z vpisano apsido. Od leta 1948 je bil zaposlen v Arheološkem muzeju Istre v Pulju. Med letoma 1972 do 1983 je bil honorarni vodja katedre za arheologijo zgodnjega srednjega veka na ljubljanski filozofski fakulteti. Raziskoval je poznoantične, zgodnjekrščanske in srednjeveške spomenike ter arheološka najdišča v Istri. Vodil je številna arheološka izkopavanja (Pulj, Dvigrad, Betika pri Barbarigi, Frančini pri Pazinu, Mejica pri Buzetu in Brioni).

**MATIĆ ZORA, slikarica
(Kresnice, 12.II.1923-Rovinj, 1999.)**

Studirala na Akademijama u Zagrebu i Muenchenu od 1941 do 1945. Godine 1954. sudjeluje u osnivanju Gradskoga muzeja u Rovinju (danasm Zavičajni muzej grada Rovinja) u kojem je prva ravnateljica. Slobodnom ekspresionističkom gestom slika pejsaže, portrete i figuralne kompozicije, bogate fakture i tjeskobne egzistencijalne atmosfere (Glava muškarca u plavom ogrtaču, 1975, Autoportret, 1976, Prorok, 1976.). Samostalno je izlagala u Zagrebu, Beogradu, Novom Sadu, Rovinju, Amsterdamu, Rotterdamu, Londonu i Hamburgu.

**MAVEC-TOMLJENOVIC MARICA, samouka slikarica
(Radeče, 1.XII.1920.)**

Od 1921. živi u Zagrebu. Maturirala 1939. na I. realnoj gimnaziji na Gornjem gradu.

Bavi se gospodarstvom i uzgajanjem cvijeća. Slika (od 1969. godine) portrete, mrtve prirode, aktove, prizore iz obiteljskog života i motive iz Zagreba (posebno Gornji grad). U krugu urbane naive ističe se suptilnom skalom pastelnih tonova i minucioznom izvedbom pojedinosti (Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, 1978.). Izlaže od 1972. godine na samostalnim i skupnim izložbama. Samostalno izlagala u Zagrebu (1976, 1982, 1988, 1991, 1994, 1997.) i u Ljubljani (1983, 1988.), Đurđevcu u Galeriji Stari grad (2008.) i u Gornjoj Stubici (2008.). Godine 1985. dobiva posebno priznanje žirija na III. Bienalu naivne umjetnosti u Svetozarevu. Njezina se djela nalaze u mnogim muzejima i galerijama u Hrvatskoj i inozemstvu (Srbija, Slovenija, Crna Gora, BiH, Francuska, Austrija). Godine 2008. tiskana monografija nakladnika Art dizajn.

Izlagala je i u Slovenskom domu (1996.) - Slovenski krog u Zagrebu.

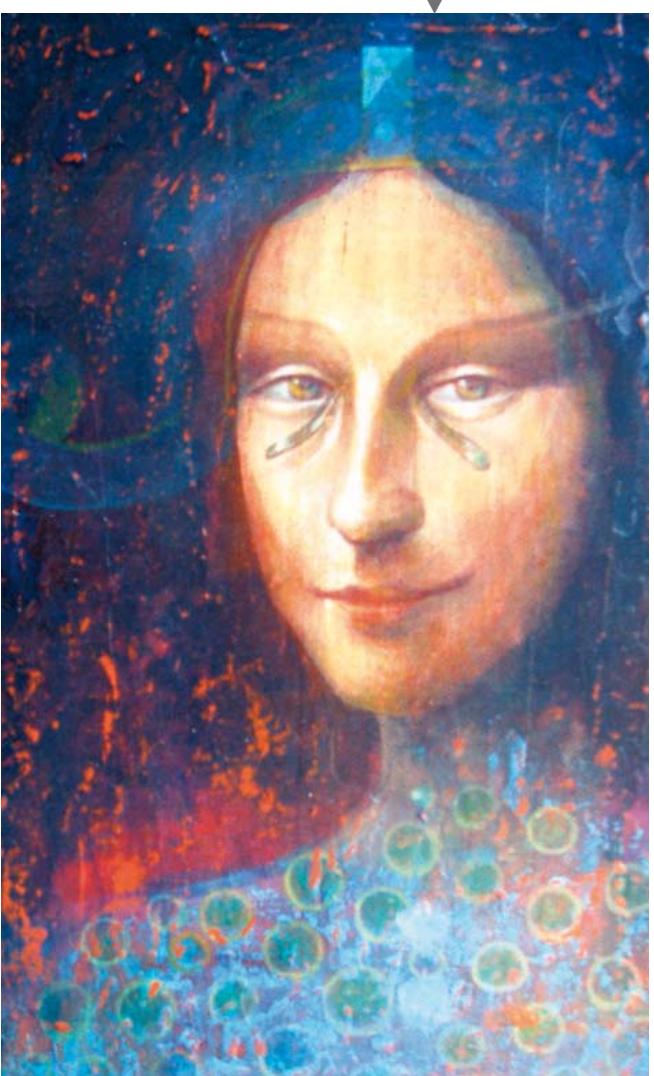
**MEDVEŠEK DAMIR, slikar
(Zagreb, 22.I.1959.)**

Slovenskog porijekla (majka Dragica iz Maribora). Srednjoškolsko obrazovanje stekao u školskom centru Ruđer Bošković (strojarstvo) a na Višoj tekstilnoj školi završava dizajn odjeće i tekstila. Akademiju u Zagrebu upisuje 1992. godine a diplomira 1997. u klasi Zlatka Kauzlarica Atača, smjer slikarstvo. Zaposlen je na mjestu glavnog slikara u slikarnici zagrebačkog HNK (800 premijernih radova). Sustavno izlaže od 1985. godine. Od autorskih ostvarenja osobitu je pozornost privukla scenografija za dramsku predstavu Kralj Lear na Brijunima (2001.). Od 2003. godine stručni je suradnik na zagrebačkoj Akademiji. Medvešek je autor svečanog zastora Zagrebačkog kazališta lutaka (2006.), slika iz priča Ivane Brlić-Mažuranić, veličine 50 m2. Autor je i najveće slike na svijetu – kazališne zavjese za Ludviga II., predstave bavarske Opere u Muenchenu, izrađena je u Zagrebu, veličina 500 m2. Uvršten je u Antologiju hrvatske erotike Eros i pornos, Zagreb, 2008. Medvešek je stručnjak za izradu umjetničkih djela velikoga formata.

Je slikar osebujne pojavnosti na likovnoj sceni. Svoja znanja i iskustvo podredio je slikarskome mediju shvaćenom kao nastavak klasičnog slikanja. Svoj ciklus podređuje figurativnoj poruci apstraktnom okruženju što daleko od dopadljivosti ispunjava lik da Vincijeve Gioconde sa sadržajima slikarske opravdanosti.

▲ **MATIĆ ZORA**
Rovinjski motiv
(ZMGR)

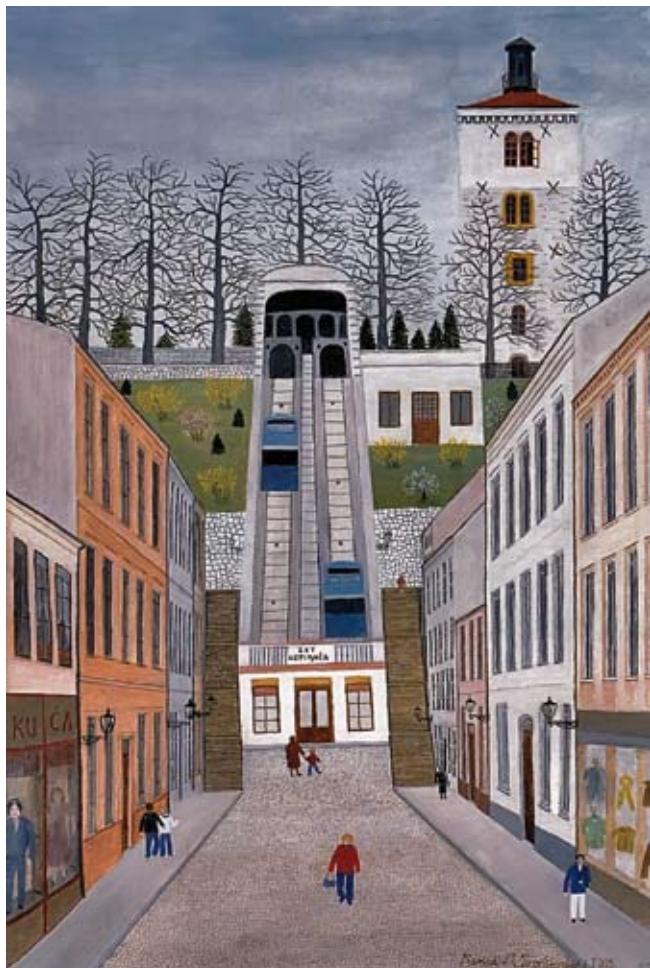
▼ **MEDVEŠEK**
DAMIR
Gioconda – detalj
Gioconda – detalj
(priv.)

MATIČ, ZORA, slikarka**(Kresnice, 12. II. 1923 – Rovinj, 1999)**

MAVEC-TOMLJENOVIC
MARICA
Uspinjača
Vzpenjača
 (priv.)

Študirala je na akademijah v Zagrebu in Münchnu od leta 1941 do 1945. Leta 1954 je sodelovala pri ustanovitvi rovinjskega mestnega muzeja (danes Pokrajinski muzej mesta Rovinja) in bila njegova prva ravnateljica. S svobodno ekspressionistično gesto je slikala krajine, portrete in figuralne kompozicije, bogate fakte in tesnobna eksistencialna vzdušja (Glava moškega v modrem plašču 1975; Avtoportret 1976; Prerok 1976). Samostojno je razstavljala v Zagrebu, Beogradu, Novem Sadu, Rovinju, Amsterdamu, Rotterdamu, Londonu in Hamburgu.

MAVEC-TOMLJENOVIC, MARICA, slikarka samoukinja**(Radeče, 1. XII. 1920)**

Od 1921. živi v Zagrebu. Maturirala je leta 1939 na I. realki na Gornjem gradu.

Ukvarjala se je s podjetništvom in vzgajanjem cvetja. Od leta 1969 je slikala portrete, tihožitja, akte, prizore iz družinskega življenja in motive iz Zagreba (predvsem Gornji grad). V krogu urbane naive je izstopala s subtilno lestvico pastelnih tonov in minuciozno izvedbo podrobnosti (Hrvaško narodno gledališče v Zagrebu, 1978). Razstavljala je od leta 1972 tako na samostojnih kot skupinskih razstavah. Samostojno je razstavljala v Zagrebu (1976, 1982, 1988, 1991, 1994, 1997) in v Ljubljani (1983, 1988), v Đurđevcu v galeriji Stari grad (2008) in v Gornji Stubici (2008). Leta 1985 je na III. bienalu naivne umetnosti v Svetozarevu prejela posebno priznanje žirije. Njena dela so na ogled v številnih muzejih in galerijah na Hrvaškem in v tujini (Srbija, Slovenija, Črna gora, BiH, Francija, Avstrija). Leta 2008 je pri založbi Art dizajn izšla njena monografija.

Razstavljala je tudi v Slovenskem domu (1996) – Slovenski krog v Zagrebu.

MEDVEŠEK, DAMIR, slikar**(Zagreb, 22. I. 1959)**

Slovenskega rodu (mati Dragica iz Maribora). Srednješolsko izobrazbo je pridobil na šolskem centru Ruđerja Boškovića (strojništvo), na višji tekstilni šoli pa je končal oblikovanje tekstilij in oblačil. Na zagrebško akademijo se je vpisal leta 1992 in leta 1997 diplomiral v razredu Zlatka Kauzlarica Atača, smer slikarstvo. Zaposlen je kot slikarski mojster v risalnici zagrebškega Hrvaškega narodnega gledališča (več kot 500 scenskih likovnih del). Sistematično razstavlja od leta 1985. Od njegovih avtorskih stvaritev je posebno pozornost pritegnila scenografija za dramsko predstavo Kralj Lear na Brionih (2001). Od leta 2003 je strokovni sodelavec na zagrebški akademiji. Medvešek je avtor svečanega zastora Zagrebškega lutkovnega gledališča (2006), na katerem so upodobljene podobe iz zgodb Ivane Brlić-Mažuranić, dolgega 50 metrov. Je avtor tudi največje slike na svetu – gledališke zavese za Ludviga II., predstave bavarske Opere v Münchnu, narejena je v Zagrebu, njena dolžina je 500 m. Uvrščen je v *Antologijo hrvaške erotike Eros in pornos*, Zagreb, 2008. Medvešek je strokovnjak za izdelavo umetniških del velikega formata.

Na likovni sceni je posebej prepoznaven. Svoja znanja in izkušnje je podredil slikarskemu mediju, ki ga dojema kot nadaljevanje klasičnega slikanja. Svoj ciklus podreja figurativnemu sporočilu v abstraktnem okolju, kar daleč od všečnosti uresničuje lik de Vincijske Gioconde z vsebinami slikarske upravičenosti.

Na likovni sceni je posebej prepoznaven. Svoja znanja in izkušnje je podredil slikarskemu mediju, ki ga dojema kot nadaljevanje klasičnega slikanja. Svoj ciklus podreja figurativnemu sporočilu v abstraktnem okolju, kar daleč od všečnosti uresničuje lik de Vincijske Gioconde z vsebinami slikarske upravičenosti.

MIRNIK IVAN, arheolog
(Zagreb, 20.XI.1942.)

Otac prof. dr. Mirko Mirnik, znanstvenik s područja kemije rođen u Celju.

Godine 1969. diplomirao je arheologiju (jednopredmetni studij) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Po diplomi dobio posao arheologa-konzervatora u Republičkom zavodu za zaštitu kulturnih spomenika. Stručni ispit položio na odjelu za numizmatiku zagrebačkog Arheološkog muzeja, gdje je od 1973. i zaposlen. Magistrirao je nakon postdiplomskoga studija bibliotekarstva, dokumentaristike, znanosti i muzeologije radom Tradicija numizmatičkoga istraživanja u Hrvatskoj. Godine 1971. je na usavršavanju u Mađarskoj a od 1974. do 1975 u Londonu u Britanskom muzeju i na Arheološkom institutu londonskog Sveučilišta. Ondje godine 1978. doktorira doktorskom disertacijom Skupni nalazi novca u Jugoslaviji. Njegovo djelo objavljeno u Oxfordu. Doktorsku disertaciju nostrificirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Godine 1982. dobio naslov muzejskoga savjetnika a 1979. je upisan u registar znanstvenih istraživača. Sudjelovao kod iskapanja: Kaptol kod Požege, Jamina Sreda na Cresu, Velo Groto na Lošinju, Danilo Gornje kod Šibenika, Dioklecijanova palača u Splitu, Otok kod Vinkovaca, Štikada kod Otočca te Gornje Čelo na Koločepu. U inozemstvu u Vindonissu u Švicarskoj te Berrborgu u Luksemburgu. Radi na odjelu za numizmatiku Arheološkog muzeja u Zagrebu. Autor više od 350 znanstvenih i stručnih radova.

MLAKAR ŠTEFAN, arheolog
(Leskovec kraj Ptuja, 6.XII.1913-VIII.2001.)

Studirao je klasičnu filologiju i arheologiju u Ljubljani. Od 1948. godine konzervator u Poreču, od 1949. godine radi u Arheološkome muzeju Istre u Puli.

Bavio se konzervatorstvom (Eufrazijana, romaničke i gotičke kuće u Poreču). Istraživao je rimsку ruralnu arhitekturu i gospodarsku povijest Istre (uljara u Barbarigi). Osobito su mu važni radovi na području Brijunskih otoka, gdje je postavio arheološku, kulturno povjesnu i etnografsku zbirku. Publicirao je nalaze u popularnom, stručnom i znanstvenom tisku, vodio inventar te pedagošku službu, priređivao postave stalnih izložbi i zbirk, uređivao lapidarije, istraživao teren i bilježio lokalitete. Pokrenuo hidroarheološka istraživanja na istarskom podmorju. Bio je prvi hrvatski arheolog-antičar u Istri.

MUNGER MARCELA, slikarica
(Zagreb, 16.I.1947.)

Slovenskoga podrijetla, baka rođena Fajfer iz Ptuja.

Akademiju u Zagrebu upisala 1967. godine, diplomirala 1971. u klasi Nikole Reisera. Uz slikarski rad kontinuirano djeluje na području likovne pedagogije. Radi kao profesorica crtanja i slikanja na Školi primjenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu te kao docent na Studiju dizajna Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu. Izlagala na brojnim samostalnim i skupnim izložbama u Hrvatskoj i u inozemstvu (Japan 1988.). Članica HDLU-a. Njen rad pripada domeni eksperimentalnog u kontekstu suvremene lirske apstrakcije hrvatskoga slikarstva. Slijednica je i nastavljač «prakse apstraktne lirike i enformalizma osebujne filozofije».

Materijalni prostor izražavanja Marcele Munger je medij zgužvanih papira i celofana, preklapanja i umnožavanja, sve do upotrebe fotokopirnog stroja kao tehnike likovnog izražavanja. Dosad je imala više od 20 samostalnih i 130 grupnih izložbi. Dobitnica je mnogobrojnih nagrada.

U Slovenskom domu u Zagrebu izlagala godine 2006. kolaže iz ciklusa Polja, izvedenih u kombiniranoj tehnici.

U galeriji Josip Račić u Zagrebu, u svibnju 2010. godine samostalno je izlagala djela u kombiniranoj tehnici (Putem srca).

MIRNIK, IVAN, arheolog

(Zagreb, 20. XI. 1942)

Oče prof. dr. Mirko Mirnik, znanstvenik s področja kemije, rojen v Celju.

Leta 1969 je diplomiral iz arheologije (enopredmetni študij) na zagrebški filozofski fakulteti. Po diplomi se je zaposlil kot arheolog-konservator v Republiškem zavodu za varstvo kulturnih spomenikov. Strokovni izpit je opravil na oddelku za numizmatiko zagrebškega Arheološkega muzeja, kjer je od leta 1973 tudi zaposlen. Magistriral je po končanem podiplomskem študiju bibliotekarstva, dokumentaristike, znanosti in muzeologije, z delom Tradicija numizmatičnega raziskovanja na Hrvaškem. Leta 1971 je bil na izpopolnjevanju na Madžarskem, od 1974 do 1975 pa v Londonu v Britanskem muzeju in na Arheološkem inštitutu londonske Univerze. Tam je leta 1978 doktoriral z doktorsko disertacijo Skupne najdbe denarja v Jugoslaviji. Njegovo delo je objavljeno v Oxfordu. Doktorsko disertacijo je nostrificiral na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu.

Leta 1982 je pridobil naslov muzejskega svetovalca, od 1979. pa je bil vpisan v register znanstvenih raziskovalcev. Sodeloval je pri izkopavanjih Kaptola pri Požegi, Jamine Srede na Cresu, Velega Grota na Lošinju, Danila Gornja pri Šibeniku, Dioklecijanove palače v Splitu, Otoka pri Vinkovcih, Štikade pri Otočcu ter Gornjega Čela na Koločepu. V tujini v Vindonissu v Švici ter Berrborgu v Luksemburgu. Dela na oddelku za numizmatiko Arheološkega muzeja v Zagrebu. Je avtor več kot 350 znanstvenih in strokovnih del.

MLAKAR, ŠTEFAN, arheolog

(Leskovec pri Ptaju, 6. XII. 1913–VIII. 2001)

V Ljubljani je študiral klasično filologijo in arheologijo. Od leta 1948 je bil konservator v Poreču, od 1949. leta pa zaposlen v Arheološkem muzeju Istre v Pulju.

Ukvarjal se je s konservatorstvom (Evfrazijeva bazilika, romanske in gotske hiše v Poreču). Raziskoval je rimske ruralne arhitekturo in gospodarsko zgodovino Istre (oljarna v Barbarigi). Posebej pomembna so njegova dela na območju Brionskih otokov, na katerih je postavil arheološko, kulturno-zgodovinsko in etnografsko zbirko. Svoja dognanja je objavljal v poljudnem, strokovnem in znanstvenem tisku, vodil je inventar ter pedagoški oddelek, postavljal stalne razstave in zbirke, urejeval lapidarije, raziskoval teren in beležil lokacije. Začel je s hidroarheološkimi raziskavami v istrskem podmorskem svetu. Bil je prvi hrvaški arheološki strokovnjak za antiko v Istri.

MUNGER, MARCELA, slikarka

(Zagreb, 16. I. 1947)

Slovenskih korenin, babica, rojena Fajfer, je bila iz Ptuja.

Na zagrebško akademijo se je vpisala leta 1967, diplomirala pa 1971. v razredu Nikola Reiserja. Ob slikarskem delu je kontinuirano delovala na področju likovne pedagogike. Delala je kot profesorica risanja in slikanja na zagrebški šoli za uporabno umetnost in oblikovanje ter kot docentka na študiju oblikovanja Fakultete za arhitekturo Univerze v Zagrebu. Razstavljala je na številnih samostojnih in skupinskih razstavah na Hrvaškem in v tujini (Japonska 1988). Članica HDLU. Njeno delo se uvršča na območje eksperimentalnega v kontekstu sodobne lirske abstrakcije hrvaškega slikarstva. Sledi in nadaljuje »prakso abstraktne lirike in enformalizma specifične filozofije«.

Materialni prostor izražanja Marcele Munger je medij zmečkanih papirjev in celofana, prelaganja in razmnoževanja, vse do uporabe fotokopirnega stroja kot tehnike likovnega izražanja. Doslej je imela več kot 20 samostojnih in 130 skupinskih razstav. Je dobitnica številnih nagrad.

**MUNGER
MARCELA**
Kolaž
(priv.).

**NOVAK JASNA, kostimografkinja
(Maribor, 8.II.1932.-Zagreb, 8.XI.2008.)**

Diplomirala na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Zagrebu 1955. godine. Od 1954. stalna je kostimograf kinja Dramskog kazališta Gavella. Od osnivanja zagrebačke Televizije (1956.) radila kostime za mnogobrojne drame, serije i televizijske filmove. Prema njezinim je nacrtima kostima opremljeno oko 200 predstava i scenskih djela. U radu zastupa načelo stilske primjerenosti literarnome predlošku, uz elemente diskretne stilizacije. Bavila se i slikarstvom i scenografijom.

**OREL ALOJZ, fotograf
(Ljubljana, 19.VI.1918.-Pula, 10.VI.2002.)**

Fotografski zanat izučio u Brežicama i Zagrebu. Na njegov razvoj su utjecali mnogi fotografi, posebno članovi Fotokluba Zagreb i Tošo Dabac. Od 1970. član udruženja likovnih umjetnika primijenjene umjetnosti Hrvatske. Sudjelovao na prvoj poslijeratnoj izložbi umjetničke fotografije u Zagrebu. Bio je član Fotokluba Zagreb. Godine 1947. odlazi u Pulu, u napušteni grad pripojen Hrvatskoj, te otvara atelier Foto Orel. Utemeljio je i Fotoklub Jelen. Angažiran je u Narodnoj tehničici (1960.) i Glasu Istre (1974.). Veže se na turističku djelatnost. Prva fotomonografija Pula, izdana je 1964. s većinom njegovih fotografija. Bavio se i izložbenom tehnologijom. Osnivao prvi fotoklub u Puli (više od 1500 polaznika). Četiri put nagrađivan prvom nagradom: u Narodnoj tehničici (samostalna izložba), za kolektivnu izložbu More (Rijeka, 1956.), za 3. Međunarodnu izložbu More i čovjek (Zadar, 1963.), te za izložbu u Radničkom sveučilištu (1973.). Posljednja samostalna izložba u galeriji Diana na pulskom Forumu 1998. godine uz 80. obljetnicu života i 50 godina rada. Godine 1988. primio je priznanje za životno djelo, dobio Nagradu grada Pule. Te mu je godine priređena retrospektivna izložba.

Tijekom 45-godišnjeg djelovanja u Puli i po Istri sve je svoje stručne sposobnosti pokazao umjetničkom i dokumentarnom fotografijom. U suradnji s pulskim Kazalištem nastala poznata serija glumačkih portreta.

Izlagao i u New Yorku (1990.) i Pittsburghu (1990.). Godine 2008. izložba u galeriji Slovenskoga kulturnog društva Istra u Puli, te 2010. izložba u Slovenskom domu u Zagrebu, zajedno sa sinom Edom (rođ. 1944.) i unukom Aleksejem (rođ. 1976.). Obojica se bave umjetničkom fotografijom.

**OREL NADA, kiparica i fotografkinja
(Zagreb, 9.VIII.1939.)**

Kći Alojza.

Školu primijenjene umjetnosti, odjel fotografije završila 1959. u Zagrebu. Godine 1971. diplomirala na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu, odjel likovnih umjetnosti. Studij kiparstva počinje 1974. u Ljubljani, a potom prelazi na likovnu Akademiju u Zagrebu, gdje 1980. diplomiра plastiku malog formata kod prof. Želimira Janeša. Od 1980. do 1984. suradnik je Majstorske radionice Ivana Sabolića. Javno izlaže od 1960. Bavi se multimedijskim istraživanjima. U javnim prostorima i gradovima izvodi akcije u kojima skulptura i fotografija imaju ulogu likovnoga prijedloga (Kretanje u vremenu, 1980., Vaša sjena za povijest, 1992.). Godine 1987. realizira skulpturu (i niz kamenih blokova za dječje intervencije dlijetom) Mali princ u istoimenom parku u Vidrićevoj ulici u Zagrebu. Samostalno

▲ NOVAK JASNA
Petrunjela
(Dundo Maroje,
Marin Držić)
(OPHKZ)

▼ OREL NADA
Balerina, diptih
(priv.)

V Slovenskem domu v Zagrebu je leta 2006 razstavljala kolaže iz ciklusa Polja, narejene v kombinirani tehniki.

V galeriji Josipa Račića v Zagrebu je maja 2010 samostojno razstavljala dela v kombinirani tehniki (Po poti srca).

NOVAK, JASNA, kostumografka (Maribor, 8. II. 1932 – Zagreb, 8. XI. 2008)

Diplomirala je na zagrebški akademiji uporabnih umetnosti leta 1955. Od leta 1954 je bila stalna kostumografka Dramskega gledališča Gavella. Od ustanovitve HRT (1956) je izdelala kostume za številne drame, serije in televizijske filme. S svojimi kostumografskimi načrti je sodelovala pri okoli 200 predstavah in scenskih uprizoritvah. Pri svojem delu je zastopala načelo stilske ustreznosti literarni predlogi z elementi diskretne stilizacije. Ukvajala se je tudi s slikarstvom in scenografijo.

OREL, ALOJZ, fotograf (Ljubljana, 19. VI. 1918 – Pulj, 10. VI. 2002)

Fotografske obrti se je izučil v Brežicah in Zagrebu. Na njegov razvoj so vplivali številni fotografi, predvsem člani Fotokluba Zagreb in Tošo Dabac. Od 1970. je bil član Združenja likovnih umetnikov uporabne umetnosti Hrvaške. Sodeloval je pri prvi povojni razstavi umetniške fotografije v Zagrebu. Bil je član Fotokluba Zagreb. Leta 1947 je odšel v Pulj, zaposleno mesto, priključeno Hrvaški, kjer je odprl atelje Foto Orel. Utemeljil je tudi Fotoklub Jelen. Angažiran je bil pri Narodni tehniki (1960) in Glasu Istre (1974). Začel se je ukvarjati s turistično dejavnostjo. Prva fotografska monografija o Pulju – z večino njegovih fotografij – je izšla leta 1964. Ukvajal se je tudi z razstavno tehnologijo. Ustanovil je prvi fotoklub v Pulju (več kot 1500 tečajnikov). Štirikrat je bil nagrajen s prvo nagrado: za samostojno razstavo v Narodni tehniki, za skupinsko razstavo Morje (Reka, 1956), na 3. mednarodni razstavi Morje in človek (Zadar, 1963) ter za razstavo na delavski univerzi (1973). zadnjič se je na samostojni razstavi predstavljal v galeriji Diana na puljskem Forumu leta 1998, in sicer ob 80. obletnici življenja in 50 let dela. Leta 1988 je prejel priznanje za življenjsko delo, deset let pozneje pa nagrado mesta Pulja. Istega leta je bila na ogled njegova retrospektivna razstava.

Skozi svoje petinštiridesetletno delovanje v Pulju in Istri je strokovno usposobljenost in znanje dokazal z umetniškimi in dokumentarnimi fotografijami. V sodelovanju s puljskim gledališčem je nastala znana serija portretov igralcev.

Razstavljal je tudi v New Yorku in Pittsburghu (oboje 1990). Leta 2008 je bila na ogled razstava v galeriji Slovenskega kulturnega društva Istra v Pulju in 2010. leta v Slovenskem domu v Zagrebu, skupaj s sinom Edom (roj. 1944) in vnukom Aleksejem (roj. 1976), ki se prav tako ukvarjata z umetniško fotografijo.

OREL, NADA, kiparka in fotografka (Zagreb, 9. VIII. 1939)

Hči Alojza Orla.

Šolo uporabnih umetnosti, oddelek za fotografijo, je končala leta 1959 v Zagrebu. Leta 1971 je diplomirala na zagrebški pedagoški akademiji, in sicer na oddelku za likovno umetnost. Leta 1974 se je vpisala na študij kiparstva v Ljubljani, nato pa se je prepisala na zagrebško likovno akademijo, na kateri je leta 1980 diplomičala iz male plastike pri prof. Želimirju Janešu. Med letoma 1980 in 1984 je bila sodelavka mojstrske delavnice Ivana Sabolića. Javno razstavlja od 1960. Ukvaja se z multimedijskimi raziskavami. Na javnih prostorih in v mestih izvaja akcije, v katerih imata kiparstvo in fotografija vlogo likovnega predloga (Gibanje v času, 1980; Vaša senca za zgodovino, 1992). Leta 1987 je uresničila kip (in vrsto kamnitih blokov za otroške intervencije z dletom) Mali princ v istoimenskem parku v Vidričevi ulici v

je izlagala u Zagrebu, Puli, Varaždinu (1973, 1976-1980, 1984-1988, 1991, 1992, 1995, 1998. i 2001.) te na mnogim skupnim izložbama u Zagrebu, Lokvama i Mariboru. Članica je ULUPUH-a, ZUH-a i LIKUM-a.

PAPIĆ JULIJE, kipar

(Metlika, 26.I.1912.-Zagreb, 20.I.1990.)

Diplomirao na Visokoj umjetničko-industrijskoj školi u Pragu 1933. a izlaže od 1938. godine. Bio je likovni pedagog u Zagrebu (1955-1972.). Radi figuralne kompozicije manjih dimenzija u bronci i kamenu (Bijeg, Seljanka s košarom, Melankolija), portrete (Sinčić, Maska, Autoportret), reljefe, plakete i porculanske tanjure. Autor je memorijalnih spomenika u Zelini (1951.), Metliki (1954.) i Đelekovcu (1975.). Izveo ciklus od 12 reljefa u terakoti s tematikom iz NOB-a u nekadašnjem domu JNA u Zagrebu (1950.). Samostalno izlagao u Zagrebu, Metliki i Novome mjestu.

PETELINŠEK FRANČIŠKA, samouka kiparica

(Sv. Ponigrac kod Celja, 2.IV.1905.-Duga Resa, 1993.)

Kao siromašno dijete izradivala lutke od drva. Završila samo četiri razreda osnovne škole. 1930. došla trbuhom za kruhom u Dugu Resu nedaleko od Karlovca. Zaposlila se kao tekstilna radnica. Četiri desetljeća živjela je u starom mlinu na Mrežnici. Kao poznata samouka kiparica dobila stan u Dugoj Resi.

Godine 1962. izradila prvi drveni kipić i počela prodavati na karlovačkom trgu. Zapazio je svjetski poznati karlovački likovni naivni umjetnik Petar Grgec. Upoznao ju sa skupljačem djela naivne umjetnosti Gerhardom Ledićem.

Godine 1970. u Kostanjevcu na Krki prva izložba - zajedničkih kipara naivaca Jugoslavije

Godine 1971. prva samostalna izložba u Karlovcu u Karlovačkom gradskom muzeju (20 skulptura od vrbinog drva, obojeno).

Slijedile su samostalne izložbe: Svetozarevo, Sevnica, Duga Resa, Zagreb i skupne: Trebnje, Videm Krško, Zlatar, Samobor, Ernestinovo, Velika Gorica.

Potom izložbe u Muensteru, Beču, Grazu, Željeznom, Pazinu i u Italiji.

Razvila je svojevrsnu tehniku oblikovanja skulptura te njihova bojanja u akvarelu s posebno lakiranom glazurom. Imala je osobit dar za grotesknost i humor. Voljela je slikati portrete žena s naglašenim atributima ženskosti i pažljivo oblikovanom kosom. Muški likovi su bili debeli, veseljaci, bedaci, brkonje, pijanci. Kod oblikovanja životinja bila je realistična, čak je idealizirala životinske likove.

PILC ALFRED, kipar

(Ljubljana, 30.XII.1913.)

Školovao se u Pragu (1933-1935.) i na Akademiji u Zagrebu (1935-40.). Diplomirao je 1940. godine u klasi Frane Kršinića. Poslije II. svjetskog radi u kamenu, bronci i keramici. Oslobađa se akademizma i gradi individualni izraz. Autor je spomenika palim borcima u Plaškom (1949.), figuralnih kompozicija (Dva borca, 1950.) i portreta (Daumier, 1953, Glava djevojčice, 1955.). Radi medalje i plakete.

PILC ALFRED

Poprsje borca

(GHZ)

PLANIĆ STJEPAN, arhitekt i stručni pisac

(Zagreb, 27.XII.1900.-26.XII.1980.)

Majka Marija Božiček iz Podčetrcka. Otac Stjepan rođen u Zagrebu. Obitelj oca potječe iz naselja Lastnik kod Podčetrcka. Djed doselio godine 1842. u Zagreb.

PAPIĆ JULIJE
*Uspomene
 Spomini
 (GHZ)*

**PETELINŠEK, FRANČIŠKA, kiparka samoukinja
 (Sv. Pongrac pri Celju, 2. IV. 1905 – Duga Resa, 1993)**

Kot reven otrok je iz lesa izdelovala lutke. Končala je samo štiri razrede osnovne šole. Leta 1930 je s trebuhom za kruhom prišla v Dugo Reso blizu Karlovca. Zaposlila se je kot tekstilna delavka. Štiri desetletja je živila v starem mlinu na Mrežnici. Kot znana kiparka samoukinja je pozneje dobila stanovanje v Dugi Resi.

Leta 1962, šele pri svojih sedeminpetdesetih letih, je izdelala prvi leseni kipec in začela svoja dela prodajati na karloškem trgu. Opazil jo je svetovno znani karloški likovni naivni umetnik Petar Grgec. Seznanil jo je z zbiralcem del naivne umetnosti Gerhardom Ledičem.

Leta 1970 je v Kostanjevici na Krki prvič sodelovala na skupinski razstavi naivnih kiparjev Jugoslavije.

Leta 1971 prva samostojna razstava v karloškem mestnem muzeju (20 kipov iz pobaranega vrbja).

Sledile so samostojne (Svetozarjevo, Sevnica, Duga Resa, Zagreb) in skupinske razstave (Trebnje, Videm Krško, Zlatar, Samobor, Ernestinovo, Velika Gorica).

Sledile so razstave v Münstru, na Dunaju, Gradcu, Željeznem, Pazinu in v Italiji.

Razvila je svojevrstno tehniko oblikovanja kipov ter njihovega barvanja v akvarelju s posebno lakirano glazuro. Imela je poseben dar za grotesknost in humor. Rada je upodabljala portrete žensk s poudarjenimi atributi ženskosti in skrbno oblikovanimi lasmi. Moški liki so bili debeli, veseljaki, bedaki, brkači, pijanci. Pri oblikovanju živali je bila realistična, živalske like je celo idealizirala.

**PILC, ALFRED, kipar
 (Ljubljana, 30. XII. 1913)**

Šolal se je v Pragi (1933–1935) in na zagrebški akademiji (1935–40). Diplomiral je leta 1940 v razredu Frana Kršiniča. Po II. svetovni vojni je delal v kamnu, bronu in keramiki. Osvobodil se je akademizma in zgradil individualni izraz. Je avtor spomenika padlim v Plaškem (1949), figuralnih kompozicij (Dva borca, 1950) in portretov (Daumier, 1953; Glava deklice, 1955). Izdeluje medalje in plakete.

**PLANIĆ, STJEPAN, arhitekt in avtor strokovnih del
 (Zagreb, 27. XII. 1900–26. XII. 1980)**

Mati Marija Božiček iz Podčetrktka. Oče Stjepan je bil rojen v Zagrebu, sicer njegova družina izhaja iz zaselka Lastnik pri Podčetrktku. Njegov dedek se je leta 1842 preselil v Zagreb.

Srednjo tehniško šolo je končal v Zagrebu leta 1920, od leta 1927 do 1931 pa je študiral na oddelku

Zagrebu. Samostojno je razstavljal v Zagrebu, Pulju, Varaždinu (1973, 1976–1980, 1984–1988, 1991, 1992, 1995, 1998 in 2001) ter na številnih skupinskih razstavah v Zagrebu, Lokvah in Mariboru. Je članica ULUPUH-a, ZUH-a in LIKUM-a.

**PAPIĆ, JULIJE, kipar
 (Metlika, 26. I. 1912 – Zagreb, 20. I. 1990)**

Diplomiral je na praški visoki umetniško-industrijski šoli leta 1933, razstavljal od 1938. leta. Bil je likovni pedagog v Zagrebu (1955–1972). Ustvarjal je figuralne kompozicije manjših dimenzij v bronu in kamnu (Beg, Kmetica s košaro, Melanholija), portrete (Sinček, Maska, Avtoportret), relife, plakete in krožnike iz porcelana. Je avtor memorialnih spomenikov v Zelini (1951), Metliki (1954) in Đelekovcu (1975). V nekdanjem domu JLA v Zagrebu (1950) je ustvaril ciklus 12 reliefov v terakoti s tematiko iz NOB. Samostojno je razstavljal v Zagrebu, Metliki in Novem mestu.

Srednju tehničku školu završio je u Zagrebu 1920. godine, a od 1927 do 1931. polazi odjel za arhitekturu na Akademiji u klasi Drage Iblera. Od 1927. vodi vlastiti atelier. Od 1930 do 1935. član je grupe Zemlja te sudjeluje na njenim izložbama i organizira problemske izložbe Selo i Izgradnja periferije (1932.). Zastupa suvremenost u građevnim konstrukcijama i arhitektonskom izrazu, povezujući ih s društveno-gospodarskim uvjetima i humanističkim zadacima arhitekture.

Njegova se arhitektura, nastala između dva rata, pretežno uklapa u struju europskoga funkcionalizma (projekt Sokolski dom u Zagrebu, 1931, zgrada na Pantovčaku 5).

Od zgrada društvene namjene ističu se Đački dom na Sljemenu (1934.), Tomislavov dom (1935.), Dom za slijepu djecu u Nazorovoj ulici (1940.).

Projektira stambene zgrade gdje uvodi vodoravne poteze prozora, duboke lođe i krovne terase, a u unutrašnjost donosi nova funkcionalna prostorna uređenja: zgrade u Draškovićevoj ulici 47 (1932.), Pavletićevoj ulici 14 (1934.), Marinkovićevoj ulici 5 (1937.), Šubićevoj ulici 23 (1937.), Krajiškoj ulici 11 (1939.), Buconjićevoj ulici 18 (1939.).

Modro obojena uredsko-stambena osmerokatnica Napretkove zadruge u Gajevoj ulici (1936.) – tada najviša u Zagrebu – i danas je, svojim originalnim eliptoidnim oblikom i nazubljenim završetkom, istaknuti urbanistički motiv Zagreba.

Planićeve se obiteljske kuće iz tridesetih godina odlikuju raznovrsnim i nekonvencionalnim rješenjima i njegovanom hortikulturom (npr. „okrugla“ vila na Gornjem Prekrižju iz 1935.).

Nakon 1945. godine gradi hidrometeorološku stanicu u Sisku (1954.), rudarski internat u Varaždinu (158.), dječji vrtić u Komiži (1964.) i upravnu zgradu Elektroprivrede u Čakovcu (1968.).

U obiteljskim kućama iz toga razdoblja jače naglašava regionalne arhitektonske značajke.

U nizu interpolacija, dogradnji i pregradnji, Planić je uspijevao ostvariti jedinstvo novoga i staroga – interpolacija u Jurjevskoj ulici (1931.), dogradnja secesijske zgrade u Palmotićevoj ulici (1939.), ugradnja Fakulteta za informatiku u potkroviju baroknog samostana u Varaždinu (1975.), proširenje samostanskog kompleksa u Mariji Bistrici (1969.), ugradnja pjevališta u crkvi Sv. Marije u Zadru (1980.).

Planić je sveukupno realizirao oko 600 projekata.

Retrospektivna izložba priređena mu je 2003. godine u Zagrebu.

Kći Marija Planić-Lončarić, povjesničarka umjetnosti (Zagreb 29.II.1933.-22.III.1992.) istražila je i napisala povijest obitelji Planić-Klobasa iz naselja Lastnik kod Podčetrktka.

POSTRUŽNIK OTON, slikar, akademik (Maribor, 26.III.1900.-Zagreb, 21.I.1978.)

Višu školu za umjetnost i umjetni obrt završio je u Zagrebu 1918. godine. Studij započet 1920. na Akademiji u Pragu (Vlaho Bukovac) nastavio je 1922. (Ljubo Babić, Maksimilijan Vanka) u Zagrebu. Diplomirao u Zagrebu 1924. godine. Potom je u Parizu pohađao školu A. Lhotea i M. Kislinga. Usvajajući Lhoteove postkubističke pouke, nije žrtvovao autorsku osobnost i osobitost, već je od početka očitovao otklon od preuzetoga i naučenoga stila, težeći samostalnom razvitku u neprekidnom kreativnom dosluzu sa suvremenim strujanjima. Svoju je umjetničku i ljudsku zadaću Postružnik s početka video u društvenom angažmanu, pa je svojim idejama pridonosio zasnivanju grupe Zemlja (1929.) Angažirani stav srodnih poetici nove stvarnosti u njegovu se stvaralaštvu očitovao još prije «zemljaskoga» razdoblja, i to ciklusom Groteske (1925-1927.), koji uokviruje prizore prizemnoga života (polusvijet, bijeda i neimaština, zapuštena periferija) prožete notom sarkazma i crnoga humora. U kasnijem «zemljaskom» razdoblju uz društveni angažman pozornost je posvetio čvršćoj konstrukciji slike i njenom plastičnom organizmu u duhu europskoga neoklasicizma tridesetih godina (Klek, 1929.). Ubrzo je, ne mireći se s kolektivnim zahtjevom tendencioznog, socijalno angažiranoga realizma, potaknut traganjima za novim mogućnostima medija, napustio pokret. U

PLANIĆ STJEPAN

**Zgrada
Napretkove
zadruge, Zagreb
Stavba
Napretkove
zadruge, Zagreb**

za arhitekturo na zagrebški akademiji v razredu Draga Iblerja. Od 1927. je vodil lastno arhitekturno pisarno. Med letoma 1930 in 1935 je bil član skupine Zemlja ter sodeloval na njenih razstavah in organiziral problemsko razstavo Vas in izgradnja periferije (1932). V gradbenih konstrukcijah in arhitekturnem izrazu, ki jih je povezoval z družbeno-gospodarskimi razmerami in humanističnimi nalogami arhitekture, je uveljavljjal sodobnost.

Njegova arhitektura, ustvarjena med obema vojnoma, večinoma sodi v tok evropskega funkcionalizma (projekt Sokolskega doma v Zagrebu, 1931; stavba na Pantovčaku 5).

Med stavbami splošnega družbenega pomena izstopajo dijaški dom na Sljemenu (1934), Tomislavov dom (1935), dom za slepe otroke v Nazorjevi ulici (1940).

Projektiral je stanovanjske stavbe, pri katerih je uvajal okna v pa-

sovih, globoke lože in strešne terase, v notranjost pa vnašal novo funkcionalno prostorsko ureditev: stavbe v Draškovićevi ulici 47 (1932), Pavletičevi ulici 14 (1934), Marinkovićevi ulici 5 (1937), Šubićevi ulici 23 (1937), Krajiški ulici 11 (1939), Buconjićevi ulici 18 (1939).

Modro pobarvana poslovno-stanovanjska osemnadstropna stavba Napretkove zadruge v Gajevi ulici (1936) – tedaj najvišja v Zagrebu –, s svojo izvirno elipsoidno obliko in nazobčanim zaključkom še danes predstavlja zanimiv urbanistični motiv Zagreba.

Planićeve družinske hiše iz tridesetih let se odlikujejo po raznovrstnih in nekonvencionalnih rešitvah in negovanimi zasaditvami (npr. okrogla vila na Gornjem Prekrižju iz leta 1935).

Po letu 1945 je gradil hidrometeorološko postajo v Sisku (1954), rudarski internat v Varaždinu (1958), otroški vrtec v Komiži (1964) in upravno stavbo Elektroprivrede v Čakovcu (1968).

V družinskih hišah iz tega obdobja je močneje poudaril regionalne arhitekturne značilnosti.

V številnih interpolacijah, dograjevanjih in pregraditvah je Planiću uspelo uresničiti enotnost novega in starega – interpolacija v Jurjevski ulici (1931), dograditev secesijske stavbe v Palmotićevo ulici (1939), gradnja fakultete za informatiko na podstrešju baročnega samostana v Varaždinu (1975), razširitev samostanskega kompleksa v Mariji Bistrici (1969), gradnja kora v cerkvi sv. Marije v Zadru (1980).

Planić je uresničil vsega skupaj približno 600 projektov.

Retrospektivna razstava Stjepana Planića je bila na ogled leta 2003 v Zagrebu.

Hči Marija Planić-Lončarić, umetnostna zgodovinarka (Zagreb, 29. II. 1933–22. III. 1992), je raziskala in napisala zgodovino družine Planić-Klobasa iz zaselka Lastnik pri Podčetrtek.

POSTRUŽNIK, OTON, slikar, akademik (Maribor, 26. III. 1900 – Zagreb, 21. I. 1978)

Višjo šolo za umetnost in umetno obrt je končal v Zagrebu leta 1918. Študij, ki ga je začel leta 1920 na praški akademiji (Vlaho Bukovac), je nadaljeval leta 1922 (Ljubo Babić, Maksimilijan Vanka) v Zagrebu in diplomiral 1924. Izpopolnjeval se je v Parizu, na šoli A. Lhoteja in M. Kislinga. Pri usvajanju Lhotejevega postkubističnega nauka ni žrtvoval avtorske osebnosti in posebnosti, ampak je že od začetka nakazoval odklon od prevzetega in naučenega sloga, s težnjo po samostojnem razvoju v neprekinjenem ustvarjalnem posluhu za sodobne tokove. Svojo umetniško in človeško poslanstvo je Postružnik na začetku videl v družbenem angažmaju, zato je s svojimi idejami prispeval k ustanovitvi skupine Zemlja (1929). Angažirano stališče, podobno poetiki nove stvarnosti, se je v njegovem ustvarjanju nakazovalo še pred »zemeljskim« obdobjem, in sicer s ciklusom Groteske (1925–1927), ki uokvirja prizore iz življenja na dnu (polsvet, beda in siromaštvo, zapuščena periferija), prezete s pridihom sarkazma in črnega humorja. V poznejšem »zemeljskem« obdobju je pozornost poleg družbene angažiranosti posvetil tudi trdnejši konstrukciji slike in njenemu plastičnemu

grafičkoj mapi Linorezi (1934.) odrješitim je crtežom, sigurnom geometrijski pravilnom linijom i sažetim predočavanjem figure i predmeta u poetici plohe postigao iznimnu grafičku vještinu. No, za sve češćih boravaka u Dalmaciji postupno se i sve snažnije oslobađao Postružnikov koloristički senzibilitet. Od smirenog i odmјerenog poteza neklasičara, njegov slikarski rukopis postajao je snažnijim, bržim i sigurnijim. Sumarnom gradnjom objekata, prostora i atmosfere nastali su krajolici (1939-1942.) iz kojih zrači radost žarkih i otvorenih boja (Kobaš na Pelješcu 1941., Kuće u Trpnju, 1954.).

Sljedećim korakom Postružnik se okrenuo autonomnoj konkretizaciji slikarske ideje kojom slobodno reinterpretira svijet raslinja. U toplim paletama raskošnih jesenskih boja (1959-1965.) problem plohe rješavao je u metamorfozama i preobrazbama materije (Truli panj, 1960.), dok je u svjetloj gami žućkastih i modrih boja propitivao zakonitosti svjetlosti (Žuti plodovi, 1969.). Naposljetku, u posljednjem razdoblju uspostavio je autentični znakovni sustav u konačnoj sintezi oblika i boje (Dvojnost, 1974.). Od 1965. bio je izvanredni, a od 1967. redoviti član JAZU.

Sedamdesetih godina intenzivno se bavio i keramikom postižući neobične učinke čistim kolorističkim efektima, te je zadobio i posebno mjesto u krugu hrvatskih keramičara.

Pedagoškim radom na Akademiji likovnih umjetnosti (izvanredni profesor od 1958, redoviti od 1960. godine) osobito je uznastojao studentima otvoriti put u apstraktну predodžbu, ukazujući pritom na vrijednosti čiste boje i jezgrovitog sintetičkoga oblika. Njegove slike se nalaze u Modernoj galeriji u Zagrebu.

POTOKAR TONE, publicist

(Predole, 13.IX.1908.-Zagreb, 14.V.1985.)

Završio klasičnu gimnaziju u Ljubljani. Živio je u Zagrebu od 1947. godine. Bavio se književnom i likovnom kritikom. Prevodio je djela hrvatskih, srpskih i bugarskih pisaca na slovenski jezik te slovenskih pisaca na hrvatski jezik. Pisao je članke o slovenskoj likovnoj umjetnosti u periodici na hrvatskom jeziku (Vjesnik) a u slovenskoj periodici (Slovenac) o likovnim zbivanjima kod Hrvata, Srba, Makedonaca i drugih naroda.

RADAUŠ-RIBARIČ JELKA, etnologinja i muzeologinja

(Maribor, 8.III.1922.)

Studirala na Filozofskome fakultetu u Zagrebu i doktorirala temom Ženska narodna nošnja na poluotoku Istri (1965.). Radni vijek provela je u Etnografskome muzeju u Zagrebu (1945-1975.), od toga posljednjih deset godina kao ravnateljica. Suautorica je stalnih postava Muzeja i autorica tematskih izložaba iz likovnog folklora. Neposredno nakon II. svjetskog rata rekognoscira etnološku građu u Istri. Proučava narodne nošnje i likovnu narodnu umjetnost u Hrvatskoj.

REBERNAK JOŽE, slikar

(Ljubljana, 1.II.1924.- Zagreb, 16.X.2008.)

Akademiju primjenjenih umjetnosti u Beogradu upisao 1950. godine, a nakon preseljenja u Zagreb, studij nastavlja na zagrebačkoj Akademiji primjenjenih umjetnosti. Diplomirao 1955. godine u klasi prof. Ernesta Tomaševića. Još tijekom studija počinje se baviti grafičkim oblikovanjem. U narednim desetljećima kreira vizualne identitete mnogih hrvatskih tvrtki i «brandova», ilustrira školske udžbenike i enciklopedije. Bavi se gotovo zaboravljenom grafičkom tehnikom linoreza kao i kaligrafijom. Tijekom zadnjih dvadeset godina intenzivno slika u tehnici ulja na platnu, slike su kolorističke snažne, široko tretiranih ploha koje su na tragu upotrebe kontrasta u gradnji slike, poštujući pritom realistični prizor objekta.

U Slovenskom domu izlagao 2005. i 2007. godine.

▲
POSTRUŽNIK
OTON
Klek
(MGZ)

organizmu v duhu evropskega neoklasicizma tridesetih let (Klek, 1929). Ker ni mogel sprejeti kolektivnih zahtev tendencioznega, socialnega angažiranega realizma, je, spodbujen z iskanjem novih možnostih medija, gibanje zapustil. V grafični mapi Linorezi (1934) je z odrezavo risbo, z odločnimi geometrijsko pravilnimi linijami in povzetim predstavljanjem figure in predmeta v poetiki površine dosegel izjemno grafično spremnost. Z vse pogostejšimi bivanji v Dalmaciji se je postopoma in vse močneje osvobajal Postružnikove barvne senzibilnosti. Njegov slikarski rokopis je od umirjenih in odmerjenih potez neklasika postajal vse močnejši, hitrejši in odločen. S sumarno gradnjo objektov, prostora in vzdušja so nastale krajine (1939–1942), iz katerih seva radost močnih in odprtih barv (Kobaš na Pelješcu, 1941; Hiše v Trpnju, 1954).

Z naslednjim korakom se je Postružnik usmeril k avtonomni konkretizaciji slikarske ideje, s katero prosto reinterpretira rastlinski svet. V toplih paletah razkošnih jesenskih barv (1959–1965) je vprašanje površine reševal z metamorfozami in preobrazbami materije (Gnilni štor, 1960), v svetli gami rumenkastih in modrih barv pa je preučeval zakonitosti svetlobe (Rumeni plodovi, 1969). V zadnjem obdobju vzpostavil avtentični znakovni sistem v končni sintezi oblik in barve (Dvojnost, 1974). Od leta 1965 je bil izredni, od leta 1967 pa redni član JAZU.

V sedemdesetih letih se je intenzivno ukvarjal tudi s keramiko in dosegal neobičajne učinke s čistimi barvnimi učinki, tako da si je v krogih hrvaških keramikov prislužil posebno mesto.

S svojim pedagoškim delom na Akademiji likovnih umetnosti Univerze v Zagrebu (izredni profesor od 1958., redni od 1960. leta) si je še posebej prizadeval, da bi študentom odprl pot v abstraktne predstave in jih pri tem opozarjal na vrednost čiste barve ter zgoščenost sintetične oblike. Njegove slike visijo v Moderni galeriji v Zagrebu.

POTOKAR, TONE, publicist

(Predole, 13. IX. 1908 – Zagreb, 14. V. 1985)

Končal klasično gimnazijo v Ljubljani. Od leta 1947 je živel v Zagrebu. Ukvarjal se je s književno in likovno kritiko. Prevajal je dela hrvaških, srbskih in bolgarskih pisateljev v slovenski jezik ter slovenskih pisateljev v hrvaški jezik. Pisal je članke o slovenski likovni umetnosti v periodiki v hrvaškem jeziku (Vjesnik), v slovenski periodiki (Slovenec) pa o likovnih dogajanjih pri Hrvatih, Srbih, Makedoncih in drugih narodih.

RADAUŠ-RIBARIČ, JELKA, etnologinja in muzeologinja

(Maribor, 8. III. 1922)

Študirala je na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu in doktorirala s temo Ženska narodna noša na polotoku Istra (1965). Delovno dobo je preživela v Etnografskem muzeju Zagreb (1945–1975), od tega je bila zadnjih deset let direktorica. Je soavtorica stalnih postavitev muzeja in avtorica tematskih razstav s področja likovne folklore. Takoj po II. svetovni vojni je rekognoscirala etnološko gradivo v Istri. Proučevala je narodne noše in likovno ljudsko umetnost na Hrvaškem.

REBERNAK, JOŽE, slikar

(Ljubljana, 1. II. 1924 – Zagreb, 16. X. 2008)

Na beograjsko akademijo uporabnih umetnosti se je vpisal 1950. leta, po selitvi v Zagreb pa študij nadaljeval na zagrebški akademiji uporabnih umetnosti. Diplomiral je leta 1955 v razredu prof. Ernesta Tomaševića. Že med študijem se je začel ukvarjati z grafičnim oblikovanjem. V naslednjih desetletjih je ustvaril celostne vizualne podobe številnih hrvaških podjetij in blagovnih znamk, ilustriral šolske učbenike in enciklopedije. Ukvarjal se je s skoraj pozabljenim grafično tehniko linoreza ter kaligrafijo. Zadnjih dvajset let je intenzivno slikal v tehniki olje na platnu, slike so barvno močne, s široko obravnanimi površinami, ki pri gradnji slike izhajajo iz uporabe kontrasta, upoštevajoč realistični prizor objekta.

V Slovenskem domu je razstavljal leta 2005 in 2007.

REBERNAK ROBERT, slikar

(Zagreb, 26.IX.1965.)

Otar Jože Rebernak. Akademiju u Zagrebu upisao 1984. godine a diplomirao godine 1989. u klasi Ivana Friščića, mentor prof. Zdravko Tišljar. Osim slikarstvom devedesetih se godina bavi grafičkim oblikovanjem i uređivanjem časopisa te 1994. samostalno pokreće studio za dizajn Reber. U gotovo 20 godina profesionalnog rada izlaže dizajnerska i slikarska djela Član je HDLU-a.

REISINGER OTTO, karikaturist

(Rankovci kod Murske Sobote, 4.X.1927.)

Završio studij arhitekture u Zagrebu godine 1960. Karikature počeo crtati i objavljivati godine 1945. u Studentskome listu. Bio je stalni suradnik humorističkoga lista Kerempuh (1946-1950.), nakon čega radi u uredništvu Vjesnika. Radove objavljuje u stranim listovima i časopisima (Quick, Panorama, Nebel spalter). Karikature mu se odlikuju oštrim potezom s elementima gega, bogate su detaljima, a najčešće komentiraju politička i društvena zbivanja (lik Pero). U koloriranim crtežima osobitu pozornost posvećuje ambijentu i prostoru. Objavio nekoliko knjiga karikatura (Amor, amor ..., Feine Leute, Gute Reise, Fuenf Ringe, Schoene Gesellschaft, Rat i mir), radio kalendare, reklame, plakate i crtane filmove. Bavi se ilustriranjem knjiga (Lopta trči ulicom, V. Dorofejeva; Hrvatski olimp, Fadila Hadžića; Zvižduk s Bukovca, Zvonimira Milčeca). Samostalno je izlagao u Amsterdamu, Zagrebu, Murskoj Soboti i Dortmundu.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja za karikature u Hrvatskoj, na području nekadašnje Jugoslavije, te na brojnim tematskim natječajima za karikaturu u svijetu te Nagrada za životno djelo. U rujnu 2008. priredena je velika retrospektivna izložba Reisingerova stvaralaštva u galeriji Klovicćevi dvori u Zagrebu. U Slovenskome domu u Zagrebu postavljena izložba njegovih karikatura u travnju 2010. (autor izložbe Frano Dulibić).

RUS ZDENKO, povjesničar umjetnosti

(Karlovac, 11.II.1941.)

Otar Fran iz Ribnice.

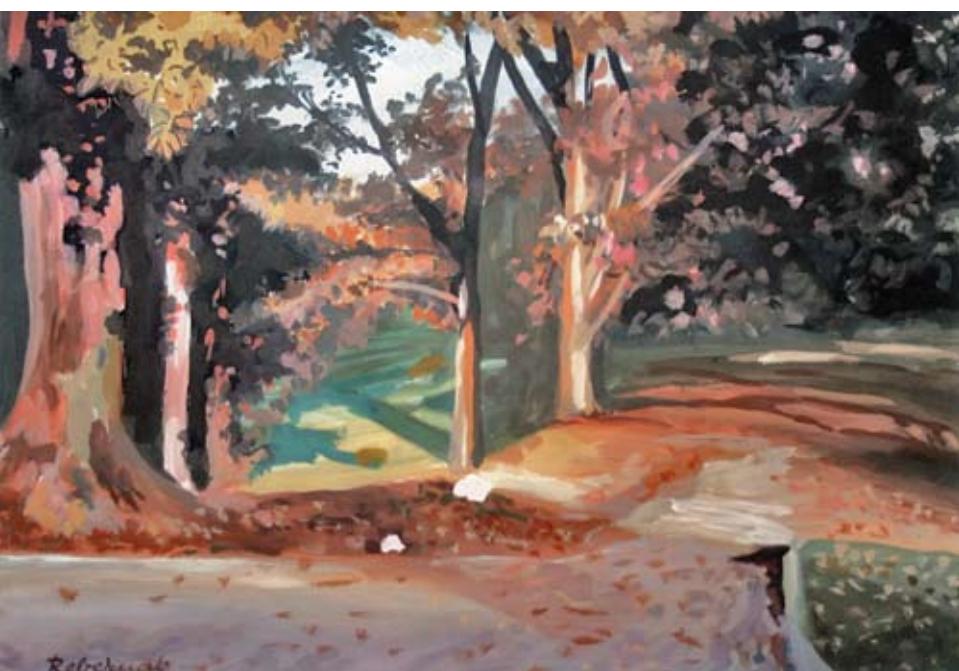
Završio studij povijesti i umjetnosti i filozofije u Zagrebu. Od 1974. godine kustos Moderne galerije u Zagrebu, u kojoj 1983. uređuje stalni postav hrvatske umjetnosti XIX. i XX. stoljeća.

Istražuje suvremeno hrvatsko slikarstvo i skulpturu. Od 1963. objavljuje likovne kritike, eseje i studije u novinama i časopisima te predgovore katalozima izložbi.

Autor je mnogobrojnih izložaba: retrospektivnih (Ferdinand Kulmer, 1976, Marijan Detoni, 1979, Šime Vukas, 1980, Ivo Šebalj, 1988, Šime Perić, 1989.) i tematskih (Aktualnosti u hrvatskoj likovnoj umjetnosti, Beograd-Zagreb, 1977., Biafra, Zagreb 1978., Umjetnost na stazama mutacije, Zagreb 1982., Sarajevo 1983., K postmodernoj umjetnosti, Banja Luka 1983., Hrvatska umjetnost u osamdesetim godinama, Sarajevo-Skopje 1990., Zagreb 1991., Čudovišno, Zagreb 2004.). Suautor je izložbe Nova Hrvatska umjetnost - Zagreb 1993. Vodio je tjednu emisiju Likovna kultura na Radiu Zagrebu (1973-1980.). Godine 2008. postavlja monografsku izložbu Josip Račić uz stogodišnjicu slikareve smrti u Modernoj galeriji u Zagrebu. U mirovini je od 2008. godine.

▲
**REISINGER
OTO**
Autoportret
Avtoportret
(priv.)

▲
**REBERNAK
JOŽE
Maksimir
(priv.)**

leta 1945 v Študentskem listu. Bil je stalni sodelavec humorističnega lista Kerempuh (1946–1950), pozneje je delal v uredništvu Vjesnika. Dela objavlja v tujih časopisih in revijah (Quick, Panorama, Nebel spalter). Njegove karikature se odlikujejo po ostrih potezah z elementi gibanja, bogate so z detajli, najpogosteje pa komentirajo politična in družbena dogajanja (lik Pera). V barvnih risbah posebno pozornost posveča ambientu in prostoru. Objavil je več knjig karikatur (Amor, amor ..., Feine Leute, Gute Reise, Fuenf Ringe, Schoene Gesellschaft, Vojna in mir), delal je koledarje, reklame, plakate in risane filme. Ukvarja se s knjižno ilustracijo (Žoga beži po ulici V. Dorojejeva; Hrvaški olimp Fadila Hadžića; Žvižg z Bukovca Zvonimira Milčeca). Samostojno je razstavljal v Amsterdamu, Zagrebu, Murski Soboti in Dortmundu.

Za svoje karikature je prejel številne nagrade in priznanja na Hrvaškem, na območju nekdanje Jugoslavije ter na številnih tematskih natečajih za karikaturo po svetu ter nagrad za življenjsko delo. Septembra 2008 je bila na ogled velika retrospektivna razstava Reisingerjevega ustvarjanja v galeriji Klovićevi dvori v Zagrebu. V Slovenskem domu v Zagrebu je bila aprila 2010 predstavljena razstava njegovih karikatur (avtor razstave Frano Dulibić).

**RUS, ZDENKO, umetnostni zgodovinar
(Karlovac, 11. II. 1941)**

Oče Fran iz Ribnice.

Končal je študij umetnostne zgodovine in filozofije v Zagrebu. Od leta 1974 je bil kustos Moderne galerije v Zagrebu, v kateri je 1983 uredil stalno postavitev hrvaške umetnosti XIX. in XX. stoletja.

Raziskoval je sodobno hrvaško slikarstvo in kiparstvo. Od leta 1963 objavlja likovne kritike, eseje in študije v časopisih in revijah ter predgovore za kataloge razstav.

Je avtor številnih razstav: retrospektivnih (Ferdinand Kulmer, 1976; Marijan Detoni, 1979; Šime Vukas, 1980; Ivo Šebalj, 1988; Šime Perić, 1989) in tematskih (Aktualnosti v hrvaški likovni umetnosti, Beograd–Zagreb, 1977; Biafra, Zagreb, 1978; Umetnost na poteh mutacije, Zagreb, 1982; Sarajevo, 1983; K postmoderni umetnosti, Banja Luka, 1983; Hrvaška umetnost v osemdesetih letih, Sarajevo–Skopje, 1990, Zagreb, 1991, Pošastno, Zagreb, 2004). Je soavtor razstave Nova hrvaška umetnost, Zagreb, 1993. Vodil je tedensko oddajo Likovna kultura na Radiu Zagreb (1973–1980). Leta 2008 je v Moderni galeriji v Zagrebu ob stoletnici slikarjeve smrti postavil monografsko razstavo Josipa Račića. Upokojen je od leta 2008.

REBERNAK, ROBERT, slikar

(Zagreb, 26. IX. 1965)

Oče Jože Rebernak. Na zagrebško akademijo se je vpisal 1984., diplomiral pa pet let pozneje v razredu Ivana Friščića, mentor prof. Zdravko Tišljar. V devetdesetih letih se je ob slikarstvu ukvarjal tudi z grafičnim oblikovanjem in urejanjem revij, leta 1994 je odprl svoj oblikovalski studio Reber. V skoraj 20 letih profesionalnega dela razstavlja oblikovalska in slikarska dela. Je član HDLU.

REISINGER, OTO, karikaturist

(Rankovci pri Murski Soboti, 4. X. 1927)

Leta 1960 je končal študij arhitekture v Zagrebu. Karikature je začel risati in objavljati

STRANIĆ BOJAN, slikar**(Medvode, 27.VIII.1921.-Zagreb, 22.XI.1993.)**

Diplomirao na Akademiji u Zagrebu godine 1948. u klasi Marina Tartaglie. U njegovim ranim djelima prevladava postimpresionistički postupak i tradicionalna tematika (portret, pejsaž, mrtva priroda). Od 1958. godine opredjeljuje se za športske teme kojima unosi na svoja platna dinamiku i življici kolorizam. Poslije 1961. godine slika u duhu geometrijske apstrakcije, istražujući tonska svojstva obojenih površina (Žuto-plavo 4 + 1, 1969.). Njegova trodimenzionalna djela spoj su konstruktivističkoga postupka i minimalističke forme (Objekt I, 1970.). U ciklusu Rekorderi & Šampioni vraća se slikanju stiliziranih ili koloristički riješenih likova športaša u pokretu (Prvak Europe, 1975. i Nadmetanje, 1990.), dok u crtežima interpretira klasične uzore (ciklus Zapisi, 1977.). Samostalno izlagao u Zagrebu (1953, 1970, 1976, 1977, 1987, 1990.), Mariboru (1975, 1977.), Brčkom (1978.) i Velikoj Gorici (1989.). Bavio se opremom knjiga, plakatom i ilustracijom.

STUPICA BOJAN, redatelj i scenograf**(Ljubljana, 1.VIII.1910.-Beograd, 23.V.1970.)**

Završio studij arhitekture u Ljubljani godine 1934. Djelovao je u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu, gdje je stvarao nekonvencionalne predstave. U zagrebačkome Hrvatskom narodnom kazalištu provodi sezonu 1940/41. i dvije sezone od 1955. Scenski je opremio petnaestak dramskih i jedno operno djelo (G.S. Kaufman i E. Ferber, Večera u osam, 1955; G.B. Shaw, Sveta Ivana, 1955; R. Marinković, Glorija, 1955; J. Anouilh, Colombe, 1956.). U oblikovanju scenskoga prostora bio je zagovornik funkcionalističkih rješenja i jednostavnih elemenata.

STUPICA GABRIJEL, slikar**(Dražgoše, 21.III.1913.-Ljubljana, 19.XII.1990.)**

Studirao od 1931. godine na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu kod Ljube Babića i Marina Tartaglie. Diplomira 1937. Živi u Zagrebu do 1946. godine. Nakon koloristički i psihološki kulativiranog realizma (portreti i mrtve prirode u Zagrebu i Ljubljani do figuralne kompozicije Prije pogreba, 1950.) i nakon prelaznog razdoblja (1950-1952.) slijedila je «tamna» ekspresionistička faza a od godine 1957. svjetla faza. U isto vrijeme melankolično-poetično doživljavanje prividno običnoga svakidašnjega mikrokosma izraslo je do svestrano sugestivnih sinteza. To je doživljavanje dovelo Stupicu do pronalaženja novih sredstava izražavanja, koje se u posljednjem razdoblju pojavljuju u neuobičajenom grotesknom povezivanju različitih materijala, naslikanih i «pravih» kolaža, znakova i simbola. On je majstor, čiji slikarski dijapazon seže od naturalističkoga »trompe Poeil« u kojem se ravноправno takmiči s majstorima XV. i XVII. stoljeća, pa do »l'art brut« modernoga likovnoga stvaralaštva. Stupičini crteži su gotovo svi bez izuzetka nastajali kao priprema za slikarska djela. Usput se Stupica afirmirao i kao scenograf (inscenacije djela M. Ravela i F. Poulenca u

▲
**STRANIĆ
BOJAN**
*Sivo-žuto 3+2
Sivo-rumeno 3+2
(MGZ)*

▼
**STUPICA
GABRIJEL**
*Mrtva priroda
Tikožitje
(MGZ)*

STRANIČ, BOJAN, slikar**(Medvode, 27. VIII. 1921 – Zagreb, 22. XI. 1993)**

Diplomiral je na zagrebški akademiji leta 1948 v razredu Marina Tartaglie. V njegovih zgodnjih delih prevladuje postimpresionistični postopek in tradicionalna tematika (portret, krajina, tihozitje). Od leta 1958 se je posvečal športnim temam, s katerimi je v svoja platna vnesel dinamiko in živahnejši kolorizem. Po letu 1961 je slikal v duhu geometrijske abstrakcije in pri tem raziskoval tonske značilnosti obarvanih površin (Rumeno-modro 4 + 1, 1969). Njegova tridimenzionalna dela so povezava konstruktivističnega postopka in minimalistične forme (Objekt I, 1970). V ciklusu Rekorderji & Šampioni se je vrnil k slikanju stiliziranih oziroma barvno rešenih likov športnikov v gibanju (Prvak Evrope, 1975, in Tekmovalnost, 1990), v risbah pa interpretira klasične vzore (ciklus Zapis, 1977). Samostojno je razstavljal v Zagrebu (1953, 1970, 1976, 1977, 1987, 1990), Mariboru (1975, 1977), Brčkem (1978) in Veliki Gorici (1989). Ukvartjal se je z opremo knjige, plakatom in ilustracijo.

STUPICA
BOJAN
Leda
(Miroslav Krleža)
(OPHKZ)

STUPICA, GABRIJEL, slikar**(Dražgoše, 21. III. 1913 – Ljubljana, 19. XII. 1990)**

Od leta 1931 je študiral na zagrebški umetniški akademiji v razredu Ljuba Babića in Marina Tartaglie. Diplomiral je 1937. Živel v Zagrebu do 1946. leta. Po koloristično in psihološko kultiviranem realizmu (portreti in tihozitja v Zagrebu in Ljubljani do figuralne kompozicije Pred pogrebom, 1950) in po prehodnem obdobju (1950–1952) je sledila »temna« ekspressionistična faza, od leta 1957 svetla faza. V istem obdobju je melanholično-poetično doživljanje navidezno običajnega vsakodnevnega mikrokozmosa zraslo do vsestransko sugestivnih sintez. To doživljanje je Stupico pripeljalo do odkritja novih izraznih sredstev, ki se v zadnjem obdobju pojavljajo v neobičajnem grotesknem združevanju različnih materialov, naslikanih in »pravih« kolažev, znakov in simbolov. Je mojster, katerega slikarski diapazon sega od naturalističnega »trompe l'oeil«, v katerem enakovredno tekmuje z mojstri XV. in XVII. stoletja, pa vse do »l'art brut« modernega likovnega ustvarjanja. Stupičeve risbe so vse brez izjeme nastale kot priprava za slikarska dela. Stupica se je obenem uveljavljala tudi kot scenograf (inscenacije del M. Ravela in F. Poulenca v ljubljanski Operi, 1961). Razstavljal je doma in v tujini (Moskva, Benetke, Atene, Carigrad, Pariz, Lyon, Bordeaux, Marseille ...). Je dobitnik številnih slovenskih nagrad.

V zagrebški Moderni galeriji je ohranjen Avtoportret s prijateljem, 1941, v Galeriji sodobne umetnosti pa Stol, 1961, številne slike so v zasebnih zbirkah (Z. Pučar).

Stupica je izdelal stenske freske v kapelici Sljemenske Matere božje na Medvednici, obnovljene leta 2008. Na levi strani je Kristus v hrvaški zgodovini s cerkvenimi in državnimi dostojanstveniki, na

STUPICA, BOJAN, režiser in scenograf**(Ljubljana, 1. VIII. 1910 – Beograd, 23. V. 1970)**

Študij arhitekture v Ljubljani je končal leta 1934. Deloval je v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, kjer je ustvarjal nekonvencionalne predstave. V zagrebškem Hrvaškem narodnem gledališču je prezivel sezono 1940/41 in dve sezoni od leta 1955. Scensko je opremil petnajst dramskih in eno operno delo (G. S. Kaufman in E. Ferber, Večerja ob osmih, 1955; G. B. Shaw, Sveta Ivana, 1955; R. Marinković, Glorija, 1955; J. Anouilh, Colomba, 1956). Pri oblikovanju scenskega prostora je bil zagovornik funkcionalnih rešitev in preprostih elementov.

ljubljanskoj Operi, 1961.). Izlagao u zemlji i u inozemstvu (Moskva, Venecija, Atena, Carigrad, Pariz, Lyon, Bordeaux, Marseille ...). Dobitnik mnogih slovenskih nagrada.

U zagrebačkoj Modernoj galeriji nalazi se Autoportret s prijateljem, 1941, a u Galeriji suvremene umjetnosti Stol, 1961. te mnoge slike u privatnim zbirkama (Z. Pučar).

Stupica je izradio zidne freske u kapelici Majke Božje Sljemenske na Medvednici, obnovljene 2008. godine. S lijeve strane nalazi se Krist u hrvatskoj povijesti s crkvenim i državnim velikodostojnicima, a s desne strane Majka Božja s Isusom u vjeri i životu hrvatskoga puka. U karmeličanskom samostanu Majke Božje Remetske sa strane oltara je zidna slika koja predstavlja Presveto trojstvo, Stupičino djelo iz studentskih dana.

ŠMIDIHEN EDO, arhitekt

(Celje, 25.X.1930.)

Studij arhitekture završio 1955. u Zagrebu na Arhitektonskom fakultetu a doktorirao 1981. godine. (Prilog primjeni teorije zvučnog gušenja dvostrukih pregradnih zidova). Polazio specijalistički poslijediplomski tečaj Bouwcentrum u Rotterdamu (1964-1965.). Od 1958. godine do umirovljenja 1999. predaje na Arhitektonskom fakultetu te na studiju dizajna u Zagrebu (od 1989.). Važnija su mu izvedena djela: Muzej narodne revolucije u Sarajevu (1959-1963.); osmogodišnje škole Trnsko, Zapruđe, Voltino naselje, Klaka, Srednjaci, matematička gimnazija u Zagrebu (1974.), opskrbni centar Trnsko (1967-1969.), stambeni neboderi u Zenici (1971-1973.) te kuće u Stubičkim Toplicama i u Zagrebu. Sudjelovao je na natječajima: za tipsku stambenu zgradu u Šibeniku (1957. godine I. i III. nagrada), TV dom u Zagrebu (1963. II. nagrada), arhitektonsko-urbanističko rješenje Omladinske ulice u Slavonskom brodu (1964. I. nagrada), robna kuća Vama u Varaždinu (1968. I. nagrada), arhitektonsko-urbanističko rješenje zapadnog ulaza u Zagreb (1970. II. nagrada).

ŠRIBAR MARTA, keramičarka

(Sevnica ob Savi, 3.IX.1924.-Zagreb, 8.X.1988.)

Godine 1950. završila u Zagrebu Školu primijenjene umjetnosti uklasi prof. Stelle Skopal i Blanke Dužanec.

Diplomirala na Akademiji primijenjene umjetnosti u Zagrebu godine 1955 u klasi prof. Mile Petričić. Od 1957. godine zaposlena u tvornici Inker (prije Jugokeramika) u Zaprešiću u odjelu prototipa (pogon porculana). Oblikuje prototipove stolnog posuđa, doza, šalica. Dizajnirala je najpoznatiji jedači servis Trienalle i velike ugostiteljske servise Arena i Grič (1961.) te više manjih servisa za bijelu i crnu kavu Mocca, Dom i Beograd. Radi unikatnu keramiku. Od 1955. godine sudjeluje na međunarodnim izložbama keramike i industrijskog oblikovanja u Zagrebu, Dubrovniku, Rijeci, Milanu, Parizu, Istanbulu i Faenzi. Zastupana na izložbi Suvremena hrvatska keramika u Barceloni 1986. godine. Izlaže na XI. Milanskom trienalnu 1957. godine kao članica grupe Sio i Ulupuha (od 1955.). Na izložbama primila mnoge nagrade i diplome za dizajn.

Servisi Marte Šribar bili su izloženi na izložbi 2010. godine u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu: Porculanski sjaj socijalizma -Dizajn porculana: Jugokeramika/Inker 1953-1961.

TOŠ IGOR, arhitekt

(Beograd, 26.III.1943.)

Roditelji Slovenci - otac Stanko, prof. matematike, majka Zdenka, rođena Pegan, ekonomistica. Majčina obitelj izbjegla je iz Trsta poslije prvoga svjetskog rata te 1928 godine doselila u Zagreb. Otac studirao u Zagrebu. Oboje su među prvima postali članovi Slovenskoga doma, gdje su se i upoznali. Obitelj se 1946. godine preselila u Ljubljano, gdje je Igor Toš završio osnovnu školu i šest razreda

▲
ŠMIDIHEN
EDO
Škola Zapruđe,
Zagreb
Šola Zapruđe,
Zagreb

oskrbovalni center Trnsko (1967–1969), stanovanjske stolpnice v Zenici (1971–1973) ter hiše v Stubiških Toplicah in Zagrebu. Uspešno je sodeloval na številnih natečajih: za tipsko stanovanjsko stavbo v Šibeniku (1957, I. in III. nagrada), TV-dom v Zagrebu (1963, II. nagrada), za arhitekturno-urbanistično rešitev Omladinske ulice v Slavonskem Brodu (1964, I. nagrada), za blagovno hišo Vama v Varaždinu (1968, I. nagrada), za arhitekturno-urbanistično rešitev zahodne vpadnice v Zagreb (1970, II. nagrada).

ŠRIBAR, MARTA, keramičarka *(Sevnica ob Savi, 3. IX. 1924 – Zagreb, 8. X. 1988)*

Leta 1950 je končala zagrebško šolo uporabnih umetnosti v razredu prof. Stelle Skopal in Blanke Dužanec.

Diplomirala je na zagrebški akademiji uporabnih umetnosti leta 1955 v razredu prof. Mile Petričić. Od leta 1957 je bila kot oblikovalka zaposlena v tovarni Inker (prej Jugokeramika) v Zaprešiću, na oddelku za prototipe (obrat porcelana). Oblikovala je prototipe namiznega posodja, škatel, skodelic. Dizajnirala je najbolj znan jedilni servis Triennale in velike gostinske servise Arena in Grič (1961) ter več manjših servisov za belo in črno kavo Mocca, Dom in Beograd. Izdelovala je unikatno keramiko. Po letu 1955 se je udeleževala mednarodnih razstav keramike in industrijskega oblikovanja v Zagrebu, Dubrovniku, na Reki, Milanu, Parizu, Istanbulu in Faenzi. Njena dela so bila zastopana na razstavi Sodobna hrvaška keramika v Barceloni leta 1986. Razstavljalna je na XI. milanskem trienalu leta 1957 kot članica skupine Sio in Ulpuha (od 1955). Na razstavah je za svoje oblikovanje prejela številne nagrade in diplome.

Servisi Marte Šribar so bili razstavljeni leta 2010 v Muzeju za umetnost in obrt v Zagrebu: Porcelanski sijaj socializma – Oblikovanje porcelana: Jugokeramika/Inker 1953–1961.

TOŠ, IGOR, arhitekt *(Beograd, 26. III. 1943)*

Starši Slovenci – oče Stanko, prof. matematike, mati Zdenka, rojena Pegan, ekonomistka. Materina družina je iz Trsta pobegnila po prvi svetovni vojni in se leta 1928 priselila v Zagreb. Oče je študiral v Zagrebu. Oba sta bila ena od prvih članov Slovenskega doma, kjer sta se tudi spoznala. Družina se je leta 1946 preselila v Ljubljano, kjer je Igor Toš končal osnovno šolo in šest razredov klasične gimnazije. Po ločitvi staršev se je leta 1959 z materjo preselil v Zagreb, kjer je končal zadnja

desni strani pa Mati božja z Jezusom v veri in življenju hrvaškega ljudstva. V karmeličanskem samostanu Remetske Matere božje je s strani oltarja stenska slikarija, ki predstavlja Svetu trojico, Stupičeve delo iz študentskih dni.

ŠMIDIHEN, EDO, arhitekt *(Celje, 25. X. 1930)*

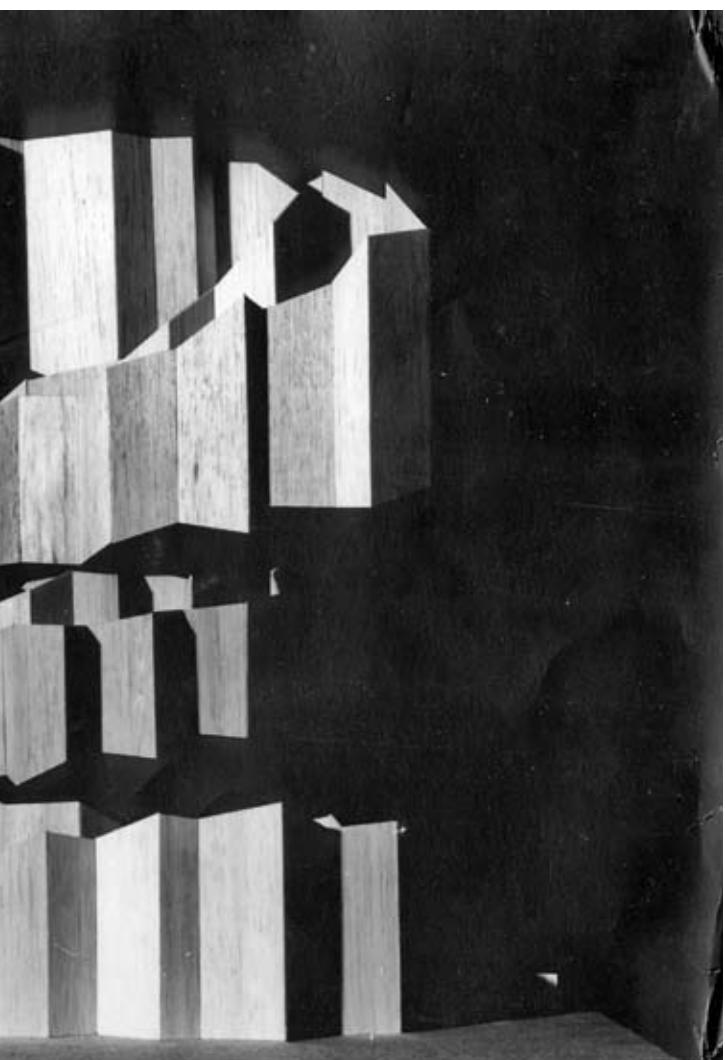
Študij arhitekture je končal leta 1955 na zagrebški fakulteti za arhitekturo, doktoriral pa 1981. leta (Prispevek k uporabi teorije zadušitve zvoka dvojnih pregradnih sten). Obiskoval je specialistični podiplomski študij na Bouwcentrumu v Rotterdamu (1964–1965). Od 1958 do upokojitve leta 1999 je predaval na zagrebški fakulteti za arhitekturo in na študiju oblikovanja (od 1989). Njegova pomembnejša dela: Muzej narodne revolucije v Sarajevu (1959–1963); osnovni šoli Trnsko in Zapruđe, naselja Voltino, Klaka, Srednjaci, matematična gimnazija v Zagrebu (1974),

klasične gimnazije. Nakon rastave roditelja, s majkom se 1959. godine preselio u Zagreb, gdje završava zadnja dva razreda gimnazije te 1967. godine Arhitektonski fakultet. Za vrijeme studija radi u mnogim arhitektonskim biroima te za arhitekte Vjenceslava Richtera i Borisa Krstulovića. Radi u Lausanni u birou Henrika Collomba (satelitsko naselje Mont de Pully). Godine 1969. zapošjava se u Zagrebu kao projektant i nadzorni inženjer. Godine 1971. dobiva prvu nagradu na natječaju za spomen-objekt na Petrovoj gori. Svojim idejnim rješenjem, koje je sinteza prostorno-plastičnog znaka, skulpture i arhitekture, postigao je simboliku općeljudske borbe za slobodu i vjere u budućnost. U to vrijeme vodi prvu adaptaciju Slovenskoga doma. Od 1972 do 1973. godine boravi kao stipendist DAAD-a na postdiplomskom studiju na Tehničkom sveučilištu u Hannoveru i sruđuje kao istraživač na tadašnjoj Katedri (kasnije Institutu) za teoriju arhitekture i planiranja. Opredjeljuje se za istraživanje metodologije projektiranja i uvodi sustavnu teoriju kao osnovu za zasnivanje arhitektonske teorije. Postaje prvi inozemni član hannoverskog Instituta za arhitektonika i urbanistička istraživanja. Godine 1973. posvećuje se pripremama za izgradnju spomen-objekta na Petrovoj gori. No zbog političkih interesa u situaciji nastaloj poslije sloma Hrvatskoga proljeća, postaje nepodoban autor te biva optužen da sabotira izgradnju spomen-objekta. Na protuzakonitom dopunskom natječaju (na kojem Toš nije sudjelovao) dodjeljuje se prva nagrada kiparu Vojinu Bakiću (koji je preradio Tošovo rješenje). Braneći se javno od optužbi suočio se s najmoćnijim subjektima tadašnjega režima te biva potisnut na marginu stručnog i javnog djelovanja. Od 1974 do 1979. zapošjava se u nekoliko zagrebačkih projektantskih poduzeća te 1980. godine osniva s dvoje kolega poduzeće Sistemprojekt. Projektira niz objekata, od kojih je malo izvedeno. Godine 1985. kao autor koncepta prezentacije i likovnoga postava vodi pripreme za izložbu Hrvatski narodni preporod (prvi javni organizirani nagovještaj ponovnog buđenja hrvatske nacionalne svijesti). Ratne 1992. godine angažiran u humanitarnoj akciji Iz ruke u ruku, koju je pokrenula njegova supruga Neva Ursić, arhitektica. Godine 1999. kao alumnus DAAD-a boravi kao istraživač na Sveučilištu u Hannoveru te jedan semestar kao gostujući nastavnik na Institutu za teoriju arhitekture i planiranja. Godine 2003. obranio na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani doktorsku disertaciju (Arhitektura in sistemologija).

U okviru novoosnovanog Studija antropologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, 2004. godine osniva kolegije Antropologija arhitekture i Urbana antropologija te ih 2006. godine uvodi i na Arhitektonski fakultet u Zagrebu te na Studij krajobrazne arhitekture Agronomskog fakulteta u Zagrebu. Na doktorskom studiju Arhitektonskog fakulteta osniva (2007.) i kolegij Antropologija čovjekove okoline. Na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani osniva (2005.) kolegij Teorija arhitektonskog projektiranja (na diplomskom i na doktorskom studiju), te (2008.) kolegij Antropologija arhitekture na diplomskom i kolegij Antropologija čovjekove okoline na doktorskom studiju. Na doktorskom studiju Biotehničke fakultete u Ljubljani osniva (2008.) kolegij Krajobrazna antropologija. Od 2007. godine vodi s hrvatske strane hrvatsko-slovenski znanstveno-istraživački projekt Informacijski sustav vernakularne arhitekture kamena na Mediteranu. Toš je od 2007. urednik nove biblioteke izdavača Jesenski i Turk pod nazivom Kultura okoline. Član je niza stručnih udruženja.

▲
TOŠ IGOR
*Maketa
spomenika,
Petrova gora
(priv.)*

dva razreda gimnazije ter leta 1967 fakulteto za arhitekturo. Med študijem je delal v številnih arhitekturnih pisarnah ter za arhitekta Vjenceslava Richterja in Borisa Krstulovića. Delal je v Lozani v pisarni Henrika Collomba (satelitsko naselje Mont de Pully). Leta 1969 se je zaposlil v Zagrebu kot projektant in nadzorni inženir. Leta 1971 je dobil prvo nagrado na natečaju za spominski objekt na Petrovi gori. S svojo idejno rešitvijo, ki je sinteza prostorsko-plastičnega znaka, kiparstva in arhitekture, je dosegel simboliko splošnega človeškega boja za svobodo in vero v prihodnost. V tem času je vodil prvo obnovo Slovenskega doma. Med letoma 1972 in 1973 je bil kot štipendist DAAD-a na podiplomskem študiju na hannoverski tehniški univerzi. Kot je raziskovalec sodeloval na tedanji katedri (kasneje inštitutu) za teorijo arhitekture in načrtovanja. Posvetil se je raziskovanju metodologije projektiranja in vpeljal sistemsko teorijo kot osnovo za oblikovanje arhitekturne teorije. postal je prvi tuji član hannoverskega inštituta za arhitekturne in urbanistične raziskave. Leta 1973 se je posvetil pripravam na gradnjo spominskega objekta na Petrovi gori, a je zaradi političnih razmer in interesov, ki so nastali po zadušitvi Hrvaške pomladi, postal ne samo neutrenzen avtor, ampak bil obtožen, da sabotira gradnjo spomeniških objektov. Na nezakonitem dopolnilnem natečaju, na katerem Toš ni sodeloval, je bila prva nagrada dodeljena kiparju Vojinu Bakiću (ki je predelal Toševo rešitev). Ker se je javno branil pred obtožbami, se je moral soočati z najvplivnejšimi subjekti tedanjega režima ter bil potisnjen na obrobje strokovnega in javnega delovanja. Med letoma 1974 in 1979 je bil zaposlen v več zagrebških projektnih podjetjih, leta 1980 pa je še z dvema kolegom ustanovil podjetje Sistemprojekt. Projektiral je veliko objektov, vendar jih je precej ostalo neuresničenih. Leta 1985 je kot avtor koncepta predstavitev in likovne postavitve vodil priprave na razstavo Hrvaški narodni preporod (prva javno organizirana pobuda vnovične prebuditve hrvaške narodne zavesti). Vojnega leta 1992 je bil dejaven v humanitarni akciji Iz roke v roko, ki jo je organizirala njegova žena Neva Ursić, arhitektka. Leta 1999 je bil kot bivši štipendist DAAD-a raziskovalec na Univerzi v Hannovru in en semester gostujuči profesor na Inštitutu za teorijo arhitekture in načrtovanja. Leta 2003 je na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani zagovarjal doktorsko disertacijo (Arhitektura in sistemologija).

V okviru novoustanovljenega študija antropologije na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu je leta 2004 ustanovil kolegija Antropologija arhitekture in Urbana antropologija ter ju leta 2006 vpeljal tudi na Fakulteto za arhitekturo Univerze v Zagrebu in na Študij krajinske arhitekture pri Fakulteti za agronomijo Univerze v Zagrebu. V okviru doktorskega študija fakultete za arhitekturo je ustanovil tudi kolegij Antropologija človekovega okolja (2007). Na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani je ustanovil (2005) kolegij Teorija arhitekturnega projektiranja (na diplomskem in na doktorskem študiju) ter kolegij Antropologija arhitekture na diplomskem in kolegij Antropologija človekovega okolja na doktorskem študiju (2008). Na doktorskem študiju Biotehnične fakultete Univerze v Ljubljani je ustanovil kolegij Krajinska antropologija (2008). Od leta 2007 je vodja hrvaškega dela v hrvaško-slovenskem znanstveno-raziskovalnem projektu Informacijski sistem vernakularne arhitekture kamna na Mediteranu. Toš je od leta 2007 urednik nove zbirke založbe Jesenski in Turk z naslovom Kultura okolja. Je član številnih strokovnih združenj.

**VERTAČNIK MIROSLAV, kipar
(Ljubljana, 5.IX.1913.-Zagreb, 4.X.1993.)**

U Ljubljani završio osnovnu i srednju tehničku školu. Akademiju u Zagrebu upisuje godine 1935. a završava 1939. u klasi prof. Frane Kršinića. Vojni rok odslužuje u Sarajevu te biva zarobljen. Iz logora bježi ali ga ustaške vlasti ponovno hapse. Prijatelji iz HAŠK-a, braća Wolf, nogometari, ga oslobođaju te ostatak ratnih godina provodi kao suradnik kipara Ive Kerdića i arhitekta Aleksandra Freudenreicha. Nakon rata upisuje dodatni studij kiparstva u radionici Antuna Augustinčića.

Od 1948. godine sudjeluje na ULUH-ovim (HDLU) izložbama i biva nagrađivan. Od 1963. godine prestaje izlagati posvetivši se pedagoškome radu. Radi spomenike NOB-a u Ljubuštinu (Ogulin), Krš i Klanac (Perušić), Gračacu, Zrmanji, Otriću, Hrašćini, Trgovišču, Kosinju, spomen-urnu za židovsko groblje u Đakovu. Izvodi kiparske dijelove restauracije glavnog kolodvora, zgrade HŽ i HNK. Od jeseni 1954. godine radi kao profesor modeliranja u Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu do umirovljenja godine 1981.

Bavio se i športom: nogometom i skijanjem te svirao s bratom Maxom u jazz sastavu po Jadranu. Pokopan je u obiteljskoj grobnici u Ljubljani. Godine 2001. bila su u Školi primijenjene umjetnosti i dizajna, u izložbenom salonu Izidor Kršnjavi u Zagrebu, izložena djela – izbor iz ostavštine u atelieru u Vlaškoj 40, koja su zaslugom Branka Vujanovića, akademskog slikara spašena od uništenja.

▲
**VERTAČNIK
MIROSLAV
Glave
(priv.)**

**VINCEK ŽARKO, arhitekt
(Kranj, 7.VIII.1918.-Zagreb, 22.IX.2001.)**

Studij arhitekture završio u Zagrebu 1948. godine. Djelovao u projektnim biroima APZ, Marasović, a od 1955. do 1980. bio je ravnatelj biroa Vincek (od 1962. As). Projektirao je uglavnom školske, hotelske i stambene zgrade, među kojima se ističu realizacije: planinarski dom Puntijarka na Sljemenu (1950.), stambena zgrada u Puli (1957.), zgrada Saveza slijepih u Draškovićevoj ulici u Zagrebu (1958.), osnovne škole u Popovači (1959.), Križu (1959.), Sisku (1959.), Vugrovcu (1960.), Crikvenici (1960.), Martinu pod Okićem (1972.) i Plaškom (1972.), motel u Popovači (1961.), zdravstvena stanica u Podsusedu (1963.) te hoteli Jadran u Njivicama (1964.), Libertas (1968.) i Palas (1969.) u Dubrovniku. Prve nagrade osvojio je na natječajima za rekonstrukciju sisačke tvrđave (1954.), bolnicu u Petrinji (1955.), zgradu zavoda za zaštitu zdravlja u Rijeci (1965.), spomen-dom u Splitu (1973.).

▼
**VOJKOVIĆ
PAVLE
Portret Krešimira
Filića
Portret
Krešimirja Filića
(priv.)**

**VOJKOVIĆ PAVLE, slikar i scenograf
(Gornja Radgona, 24.VI.1912.-Varaždin, 26.XII.2006.)**

Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu godine 1939. u klasi Marina Tartaglie. Iste godine se usavršava u Parizu. Radio s Omerom Mujadžićem, Tomislavom Krizmanom i Krstom Hegedušićem. Bio je stalni scenograf HNK u Varaždinu, gdje je od 1945. do 1975. godine inscenirao šezdesetak predstava. Njegove se inscenacije odlikuju stilizacijama i nekonvencionalnim ambijentima (J.B.Moliere: Scapinove spletke, 1955; J. Fletcher i F. Mascinger: Španjolski župnik, 1955; Ch.

VERTAČNIK, MIROSLAV, kipar (Ljubljana, 5. IX. 1913 – Zagreb, 4. X. 1993)

V Ljubljani je končal osnovno in srednjo tehniško šolo. Na akademijo v Zagrebu se je vpisal leta 1935 in jo končal štiri leta pozneje v razredu prof. Franeta Kršinića. Vojni rok je služil v Sarajevu in bil pregnan v ujetništvo. Iz taborišča je zbežal, vendar so ga ustaške oblasti ponovno ujele. Prijatelja iz HAŠK-a, brata Wolf, nogometnika, sta ga osvobodila, preostanek vojnih let je preživel kot sodelavec kiparja Iva Kerdića in arhitekta Aleksandra Freudenreicha. Po vojni se je vpisal na dodatni študij kiparstva v delavnici Antuna Augustinčića.

Od leta 1948 je sodeloval na ULUH-ovih (HDLU) razstavah in bil tudi nagrajevan. Leta 1963 je prenehal razstavljalni in se je posvetil pedagoškemu delu. Ustvaril je spomenike NOB-ja v krajih Ljubušin (Ogulin), Krš in Klanac (Perušić), Gračcu, Zrmanji, Otriću, Hraščini, Trgovišču, Kosinju, spominsko žaro za židovsko grobišče v Đakovu. Izdelal je kiparska dela za restavracijo na glavnem kolodvoru, stavbi HŽ in HNK. Od jeseni 1954 je bil zaposlen kot profesor modeliranja na zagrebški šoli uporabne umetnosti, na kateri je ostal do upokojitve leta 1981.

Ukvarjal se je tudi s športom; nogometom in smučanjem, ter z bratom Maxom v jazzovski skupini igral po Jadranski obali. Pokopan je v družinski grobnici v Ljubljani. Leta 2001 so bila na šoli uporabne umetnosti in oblikovanja, v razstavnem salonu Izidorja Kršnjavega v Zagrebu, razstavljena dela – izbor iz zapuščine v ateljeju v Vlaški 40, ki je bila po zaslugi akademskega slikarja Branka Vujanovića rešena pred uničenjem.

▲

**VINCEK
ŽARKO
Planinarski
dom Puntijarka,
Medvednica
Planinski dom
Puntijarka,
Medvednica**

VINCEK, ŽARKO, arhitekt (Kranj, 7. VIII. 1918 – Zagreb, 22. IX. 2001)

Študij arhitekture je končal v Zagrebu leta 1948. Deloval je v projektivnih birojih APZ, Marasović, med letoma 1955 in 1980 pa je bil direktor biroja Vincek (od leta 1962 As). Projektiral je predvsem šolske, hotelske in stanovanjske stavbe, med njimi izstopajo objekti: planinski dom Puntijarka na Sljemenu (1950), stanovanjska stavba v Pulju (1957), stavba Zvez slepih v Draškovićevi ulici v Zagrebu (1958), osnovne šole v Popovači (1959), Križu (1959), Sisku (1959), Vugrovcu (1960), Crikvenici (1960), Martinu pod Okićem (1972) in Plaškem (1972), motel v Popovači (1961), zdravstvena postaja v Podsusedu (1963) ter hoteli Jadran v Njivicah (1964), Libertas

(1968) in Palas (1969) v Dubrovniku. Osvojil je prve nagrade na več natečajih, in sicer za rekonstrukcijo trdnjave v Sisku (1954), za bolnico v Petrinji (1955), za stavbo zavoda za zdravstveno varstvo na Reki (1965), za spominski dom v Splitu (1973).

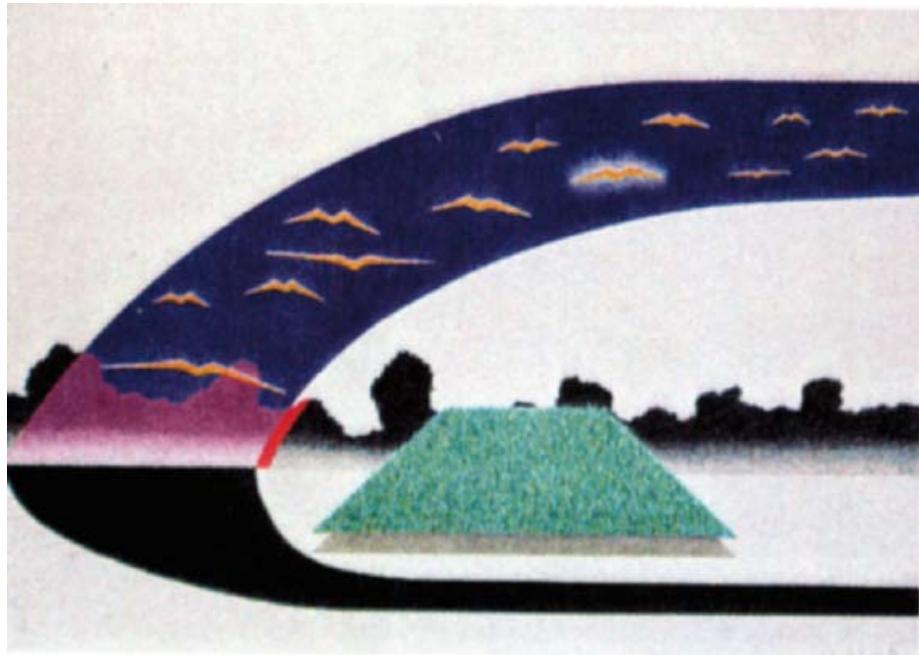
VOJKOVIĆ, PAVLE, slikar in scenograf (Gornja Radgona, 24. VI. 1912 – Varaždin, 26. XII. 2006)

Na zagrebški akademiji je diplomiral leta 1939 v razredu Marina Tartaglie. Istega leta se je izpopolnjeval v Parizu. Delal je z Omerjem Mujadžičem, Tomislavom Krizmanom in Krstom Hegedušićem. Bil je stalni scenograf HNK v Varaždinu, kjer je med letoma 1945 in 1975 sodeloval pri uprizoritvah šestdesetih predstav. Njegove uprizoritve se odlikujejo po stilizacijah in nekonvencionalnih ambientih (J. B. Molire: Scapinove zvijače, 1955; J. Fletcher in F. Mascinger: Španski župnik, 1955; Ch. W. Gluck: Orfej, 1961).

W. Gluck: Orfej 1961.). Slikao je krajolike i mrtve prirode, portrete i gradske motive u ulju, akvarelu i pastelu pod utjecajem cezannizma i kubizma. Samostalno je izlagao u Varaždinu (1982. Bilješke s puta 1983, Scenografija i kostimografija te 1991. retrospektiva) i u Zagrebu u galeriji HKZ Hrvatsko slovo (2005.).

**VRTOVEC STANKO, fotograf i grafičar
(Maribor, 23.XI.1947.)**

Studirao na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu. Fotografije izlaže od 1970., a grafike od 1982. godine. Odabrane fotografske snimke posebnim postupkom prenosi na grafičku ploču (Vrtovi, 1985; ZOO-serija, 1986.). Radi crteže olovkom ili olovkama u boji u kojima ritmički kadrira fragmente krajolika (Čudno nebo, 1985, Odmor uz urednu parcelu, 1994.). Samostalno izlagao u Zagrebu, Ljubljani, Cadaquesu i Karlovcu. Mapu grafike Campus Zagrabiensis (s predgovorom Željke Čorak) objavio je u Zagrebu 1988. godine. Opremio mnogobrojne kataloge i monografije (Čudo hrvatske naive, Vilko Gecan, Nevenka Arbanas, Mladen Veža, Nives Kavurić-Kurtović, Zlatko Prica, Zoltan Novak ...). Izlagao i u Slovenskom domu u Zagrebu (1996.): Slovenski krog u Zagrebu.

▲
**VRTOVEC
STANKO**
*Zarobljene ptice
varalice
Ujete ptice
goljufivke
(priv.)*

Slikal je krajine in tihozitja, portrete in mestne motive v olju, akvarelju in pastelu pod vplivom cezannizma in kubizma. Samostojno je razstavljal v Varaždinu (1982, Zapiski s poti; 1983, Scenografija in kostumografija ter 1991, retrospektiva) in v zagrebški galeriji HKZ Hrvatsko slovo (2005).

**VRTOVEC, STANKO, fotograf in grafik
(Maribor, 23. XI. 1947)**

Študiral je na Fakulteti za tehnologijo Univerze v Zagrebu. Fotografije razstavlja od 1970., grafike pa od 1982. leta. Izbrane fotografske posnetke s posebnim postopkom prenaša na grafično ploščo (Vrtovi, 1985; ZOO-serija, 1986). Risbe ustvarja s svinčnikom ali barvicami, s katerimi ritmično kadrira fragmente krajine (Čudno nebo, 1985; Počitek ob urejeni parceli, 1994). Samostojno je razstavljal v Zagrebu, Ljubljani, Cadaquesu in Karlovcu. Mapo grafike Campus Zagrabiensis (s predgovorom Željke Čorak) je objavil v Zagrebu leta 1988. Opremil je številne kataloge in monografije (Čudež hrvaškega naivnega slikarstva, Vilko Gecan, Nevenka Arbanas, Mladen Veža, Nives Kavurić-Kurtović, Zlatko Prica, Zoltan Novak ...). Razstavljal je tudi v Slovenskem domu v Zagrebu (1996) – Slovenski krog v Zagrebu.

III. SLOVENSKI LIKOVNI UMJETNICI KOJI SU STUDIRALI U ZAGREBU OD 1907. DO 2009. GODINE POPIS STUDENATA

		UPIS.	DIPLO.	KLASA / RAZRED
1. ABRAMOVIĆ MELITA, Ljubljana 2.I.1924,	slikarstvo	45/46	1949	J. Miše
2. ADAMOVIĆ DUBRAVKO, Postojna 11.IX.1953,	slikarstvo	73/74	1978	N. Reiser
3. BAŠIĆ VLADIMIR, Postojna 1.X.1953,	slikarstvo	77/78	1981	N. Reiser
4. BERBUČ MILAN, Ljubljana 25.V.1920,	slikarstvo	42/43	1947	V. Becić
5. BEZLAJ STANISLAV, Krško 7.IV.1898,	slikarstvo	20/21	1924	B. Č. Sesija
6. BOGOVČIĆ IVAN, Bregansko selo 16.IV.1943,	slikarstvo	62/63	1966	A. Mezdjić
7. BRAMOR FRANJO, Ljubljana 3.IX.1988,	kiparstvo	12/13		
8. CUDEMAN STANISLAV, Kamnik 26.IV.1895,	slikarstvo	24/25		
9. ČERIĆ VILIM, Gorica 24.V.1911,	slikarstvo	39/40		
10. DANČ ROTH MARIKA (MARIJA), Lendava 17.III.1950,	slikarstvo	75/76	1980	N. Reiser
11. DEBELLİ ANASTASIJA, Ljubljana 6.IV.1963,	nast./učit.	85/86	1996	Š. Vulas
12. DEKLEVA DRAGICA, Ljubljana 2.I.1889,	slikarstvo	17/18		
13. DIDEK ZORAN, Ljubljana, 11.VI.1910,	slikarstvo	28/29	1933	V. Becić
14. DOBRINA STANISLAV, Bistrica ob Sotli 14.X.1945,	slikarstvo	68/69	1977	M. Stančić
15. DOROTIĆ MIHAEL, Brežice 8.VIII.1980,	slikarstvo	97/98		
16. DRAKULIĆ DANIJEL ANDREJ, Celje 16.VIII.1974,	slikarstvo	94/95	1999	V.J. Jordan
17. DREMELJ STANISLAV, Vrhnika 9.XI.1906,	kiparstvo	30/31	1934	I. Kerdić
18. GABOR ZOLTAN, Donja Lendava 31.III.1922,	slikarstvo	45/46	1951	M. Detoni
19. GERLOVIĆ ALENKA, Ljubljana 17.IX.1919,	slikarstvo	37/38	1941	V. Becić
20. GLIHA OTOKAR (OTON), Črnomelj 21.V.1914,	slikarstvo	33/34	1937	M. Tartaglia
21. GLIHA SELAN VILKO (VILIM), Mirna 27.VI.1912,	slikarstvo	32/33	1936	Lj. Babić
22. GLOBOČNIK OLAF, Ljubljana 14.VI.1904,	slikarstvo	22/23	1926	V. Becić
23. GLOBOČNIK VITO, Tržič 27.V.1920,	slikarstvo			
24. GODEC FRANIČIŠEK, Ljubljana 28.XI.1910,	kiparstvo	29/30		
25. GOLOB FRANJO, Prevalje 5.IV.1913,	slikarstvo	33/34	1937	M. Tartaglia
26. GORIČAN VIKTOR, Ptuj-Leskovec 21.II.1925,	slikarstvo	52/53	1957	I. Režek
27. GORJUP JOSIP, Kostanjevica 20.IV.1907,	kiparstvo	25/26		
28. GORJUP VALENTIN, Vič pri Ljubljani 6.I.1909,	slikarstvo	32/33	1937	Lj. Babić
29. GORŠE FRANCE, Zamostec 26.IX.1897,	kiparstvo	20/21	1925	I. Meštrović
30. HODNIK VALENTIN, Bohinjska sr.vas 18.II.1896,	slikarstvo	21/22		
31. HOMAR LEON, Kamnik 18.XI.1914,	kiparstvo	40/41		
32. HROVAT RUDOLF, Radeče 3.VIII.1913,	slikarstvo	35/36	1949	J. Miše
33. HUDOKLIN RADOJE, Št. Jernej 4.IX.1896,	kiparstvo	20/21	1928	R. Frangeš-Mihanović
34. HUDOKLIN VIDA, Zagreb 30.IX.1926,	slikarstvo	45/46		

III. SLOVENSKI LIKOVNI UMETNIKI, KI SO ŠTUDIRALI V ZAGREBU MED LETOMA 1907 DO 2009

SEZNAM ŠTUDENTOV

		UPIS.	DIPL.	KLASA / RAZRED
35. HUMEK GABRIJEL, Bohinjska Bistrica	17.VI.1907,	slikarstvo	39/40	
36. HVALA JUST, Slap ob Idriji	1.XI.1893,	slikarstvo	23/24	1927 F. Kovačević
37. JAKIČ VLADIMIR, Hrustovo	19.XI.1918,	kiparstvo	39/40	
38. JAKOB KAREL, Lipovci	25.X.1908,	slikarstvo	32/33	1936 M. Tartaglia
39. JELENC MARJAN, Maribor	15.X.1949,	slikarstvo	69/70	1974 M. Stančić
40. JIRAK KAROL (Karlo), Krško	15.VII.1897,	slikarstvo	20/21	1927 T. Krizman
41. JUGOVIČ FRIEDRIH (Friderik), Celje	30.VI.1885,	slikarstvo	23/24	
42. JURKOVIČ IRENA, Murska Sobota	21.VI.1971,	nast./učit.	89/90	1998 I. Šiško
43. KAČAN DOMAGOJ, Brežice	22.II.1975,	kiparstvo	95/96	2001 D. Mataušić
44. KALIN BORIS, Solkan	24.VI.1905,	kiparstvo	24/25	1929 I. Meštrović
45. KALIN ZDENKO, Solkan	14.IV.1911,	kiparstvo	30/31	1948 R. Frangeš-Mihanović
46. KAVČIČ MAKSI, Sv. Trojica	22.V.1909,	slikarstvo	32/33	1937 M. Tartaglia
47. KERSMANC SAVA, Ljubljana	4.VIII.1910,	arh.	30/31	
48. KERŠIČ FILIP, Črna vas	1.V.1892,	slikarstvo	19/20	
49. KIRALY FRANC, Dol. Lakoš	28.IV.1936,	kiparstvo	61/62	1964 F. Kršinić
50. KLEMENČIČ BOŽIDAR (Maj Dore), Galicija-Celje	15.VI.1911,	slikarstvo	29/30	1934 Lj. Babić
51. KLUGMAN SRETNA, Maribor	23.V.1925,	slikarstvo	46/47	
52. KOGEJ RUDOLF, Idrija	16.IV.1899,	slikarstvo	24/25	
53. KOGOVSEK ALOJZIJ, Vič	7.VI.1911,	kiparstvo	31/32	
54. KOLBIČ GABRIJEL, M. Snežna na Velki	17.III.1913,	kiparstvo	39/40	1940 R. Frangeš-Mihanović
55. KOLENC STANKO, Litija	26.XII.1909,	kiparstvo	28/29	1934
56. KORBAR DRAGO, Zagorje ob Savi	1.X.1907,	arh.	31/32	
57. KOS GOJMIR (France), Gorica	24.I.1896,	slikarstvo	18/19	1919 V. Becić
58. KOŠIR FRANCE, Škofja Loka	29.V.1906,	slikarstvo	23/24	1928 N Reiser
59. KOVAČIČ VESNA, Ormož	12.XII.1954,	slikarstvo	74/75	1979 V. Braniš
60. KOZJEK ALOJZIJE, Naklo	16.V.1897,	rezbarstvo	22/23	T. Krizman
61. KUGLER MIROSLAV, Ljubljana	4.II.1914,	slikarstvo	40/41	J. M iše
62. KULČAR PRISKA, Murska Sobota	10.II.1932,	slikarstvo	52/53	Lj. Babić
63. KUMAR STANE, Trst	25.VII.1910,	slikarstvo	37/38	V. Radauš
64. KUPFER MARIJA, Ljubljana	26.I.1914,	slikarstvo	36/37	I. Babić
65. LAH MILENA, Ajdovščina	23.V.1920,	kiparstvo	45/46	B.Č. Sesija
66. LAMUT VLADIMIR, Čatež	19.VIII.1915,	slikarstvo	36/37	I. Babić
67. LAPAJNE ADOLF, Idrija	2.IX.1889,	slikarstvo	22/23	
68. LAVRIČ ALOJZIJ, Črni potok	4.VI.1914,	kiparstvo	39/40	

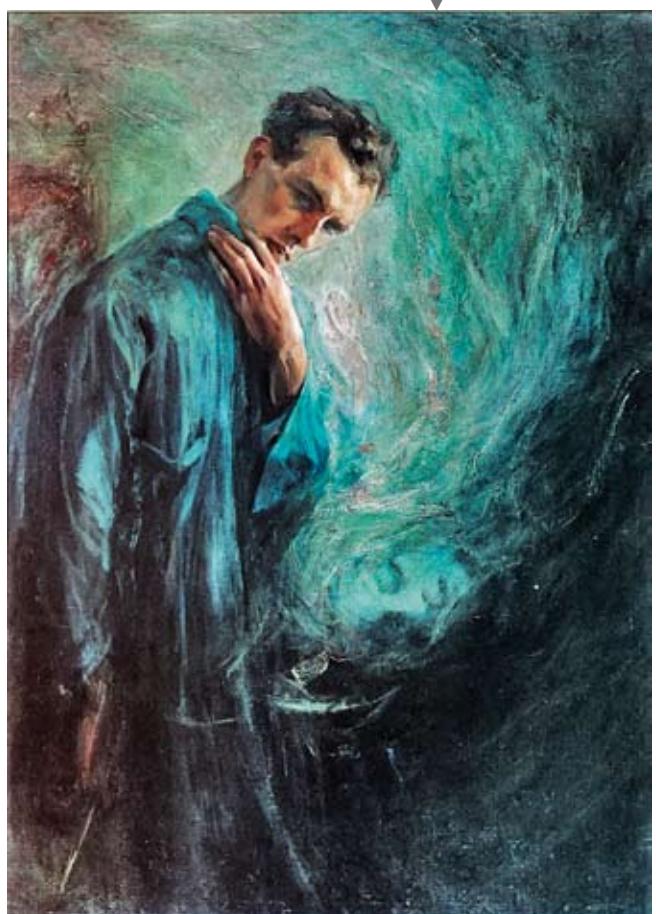
		UPIS.	DIPL.	KLASA / RAZRED
69. LENARD KRISTINA, Brežice 11.XI.1975,	nast./učit.	94/95		
70. LIPIČNIK ADALBERT, Čret 31.VII.1913,	kiparstvo	38/39		
71. LOBODA PETER, Domžale 26.VII.1894,	kiparstvo	20/21	1927	I.. Meštrović
72. MALEŠ MELKIOR (Miha), Mekinje 6.I.1903,	slikarstvo	22/23		
73. MATIČ ZORA, Kresnice 12.II.1923,	slikarstvo	44/45		
74. MEŽAN IVAN, Sp. Bernik 8.XI.1897,	slikarstvo	20/21	1924	J. Kljaković
75. MIHELIČ FRANCE, Virmaže 27.IV.1907,	slikarstvo	27/28	1931	V. Becić
76. MIKLAVEC IVAN, Ljubljana 30.XI.1905,	slikarstvo	28/29		
77. MUSIČ ZORAN, Bukovica 12.II.1909,	slikarstvo	29/30	1934	Lj. Babić
78. NERAT JAKIĆ ALBINA, Maribor 17.I.1938,	slikarstvo	62/63	1963	I. Režek
79. OMERSA NIKOLAJ, Idrija 3.XII 1911,	slikarstvo	32/33	1937	M. Tartaglia
80. ORAJEM DRAGUTIN, Vodmat 19.XI 1903,	slikarstvo	22/23		
81. OŽBOLT ALEN, Ptuj 30.VIII 1966,	kiparstvo	84/85		
82. PANDUR LJUDEVIT, D. Lendava 25.X 1913,	slikarstvo	32/33		
83. PANDUR LJUDEVIT, Slovenj Gradec 12.VIII 1947,	pedagoški	66/67	1970	A. Mezdjić
84. PARLOV TANJA, Ljubljana 3.XII 1969,	nast./učit.	90/91	1996	M. Šutej
85. PAVLOVEC FRANCE, Postojna 14.VIII 1897,	slikarstvo	23/24	1931	V. Becić
86. PENGOV VLADISLAV (Slavko), Ljubljana 24.VI 1908,	slikarstvo	26/27		V. Becić
87. PERKO ALOJZ, Stari trg pri Rakeku 21.IV 1909,	slikarstvo	40/41		
88. PERŠIN FRANCE, Ljubljana 2.XII 1922,	slikarstvo	45/46	1949	M. Tartaglia
89. PILC ALFRED, Ljubljana 30.XII 1913,	kiparstvo	36/37	1940	F. Kršinić
90. PIRNAT NIKOLA, Idrija 10.XII 1903,	kiparstvo	21/22		R. Frangeš-Mihanović
91. POHL ANA, Ljubljana 8.IX 1969,	nast./učit.	88/89	1997	M. Šutej
92. POJATINA ZDENKA, Brežice 10.II 1960,	slikarstvo	79/80	1983	N. Reiser
93. POLAK OTON, Maribor 16.V.1917,	slikarstvo	40/41	1948	
94. POSTRUŽNIK OTON, Maribor 26.III.1900,	slikarstvo	18/19	1924/1927	Lj. Babić
95. PREGELJ MARIJ, Kranj 18.VIII.1913,	slikarstvo	32/33	1936	Lj. Babić
96. PREGELJ MARIJA (MIRA), Litija 13.IX 1905,	slikarstvo	22/23	1926	V. Becić
97. REMEC BARBARA, Ljubljana 12.I 1910,	slikarstvo	31/32	1935	V. Becić
98. REPIČ FRANZ, Vrhpolje 3.VI 1904,	kiparstvo	24/25		
99. ROJC DAVORIN, Zalošče 16.IX 1947,	slikarstvo	69/70		
100. SAJOVIČ EUGEN, Ljubljana 25.XI 1913,	slikarstvo	34/35	1938	M. Tartaglia
101. SALESIN EDUARD, Trbovlje 29.XI 1910,	kiparstvo	33/34	1937	R. Frangeš-Mihanović
102. SARNIC JOSIP, Bela Peč 20.VI 1908,	kiparstvo	27/28	1931	R. Frangeš-Mihanović
103. SEDEJ MAKŠ, Dobročeva 26.V 1909,	slikarstvo	28/29	1932	M. Tartaglia
104. SEVER SPAURING GABRIJELA, Hoče 24.I 1912,	slikarstvo	37/38	1941	M. Tartaglia
105. SLAVEC JELICA, Maribor 20.II 1923,	slikarstvo	44/45		
106. SMERDU FRANČIŠEK, Postojna 18.XII 1908,	kiparstvo	28/29	1933	I. Meštrović- R. Frangeš -
107. SOTLER GORAZD, Št. Rupert 1.VII 1930,	kiparstvo	52/53	1954	A. Augustinčić
108. STRANIČ BOJAN, Medvode 27.VIII 1921,	slikarstvo	42/43	1948	M. Tartaglia
109. STRANIČ MILOŠ, Maribor 19.XI.1927,	slikarstvo	45/46		
110. STUPICA GABRIJEL, Dražgoše 21.III 1913,	slikarstvo	31/32	1937	Lj. Babić
111. ŠIBILA JANEZ, Nova vas,	kiparstvo	40/41		
112. ŠMIGOVEC VESNA, Novo Mesto 13.X 1975,	kiparstvo	95/96	2000	Š. Vukas
113. ŠUBIC IVAN (IVE), Hotavlje 23.IV 1922,	slikarstvo	40/41		

		UPIS.	DIPL.	KLASA / RAZRED
114. ŠTOVIČEK VLADIMIRA, Leskovec 20.III 1934,	kiparstvo	53/54	1958	F. Kršinić
115. TRSTENJAK ANTON (ANTE), Ljutomer 29.XII 1894,	slikarstvo	18/19		
116. URŠIĆ FRANC, Gorica 19.XI 1907,	slikarstvo	29/30	1933	V. Becić
117. VERTAČNIK MIROSLAV, Ljubljana 5.IX 1913,	kiparstvo	35/36	1939	R. Frangeš-Mihanović
118. VIDMAR DRAGO, Sapjane 25.I 1901,	slikarstvo	24/25		
119. VIDMAR FERDINAND (NANDE), Prosek 17.VIII 1899,	slikarstvo	23/24		
120. VOJKOVIČ PAVLE, Gornja Radgona 24.VI 1912,	slikarstvo	34/35	1939	M. Tartaglia
121. VRANEŠIĆ ILIJA, Metlika 1.XI 1926,	slikarstvo	46/47	1950	I. Režek
122. WEISS BELAČ JANEZ, Ljubljana 31.I 1915,	kiparstvo	33/34	1937	R. Frangeš-Mihanović
123. ZINAUER BRANKO, Sv. Jakov 31.XII 1918,	slikarstvo	37/38	1941	M. Tartaglia
124. ZMRZLIKAR FUELOP VIDA, Vurberg 3.III 1918,	slikarstvo	39/40	1943	V. Becić
125. ZORNIK KLAVDIJ, Koper 30.X 1910,	slikarstvo	34/35	1938	Lj. Babić
126. ZUPANČIČ FRANC, Ljubljana 7.IX 1902,	kiparstvo	22/23		R. Frangeš-Mihanović
127. ZVONKOVIČ BLAŽENKA, Novo Mesto 3.XII 1970,	slikarstvo	92/93	1995	V.J. Jordan
128. ŽUŽA GABRIJELA, Celje 12.IV 1922,	slikarstvo	47/48	1950	M. Tartaglia
129. BRKIĆ DRAŽEN, Ljubljana 26.VIII 1980,	nast./učit.	00/01		
130. HORVAT JOSIP, Celje 3.XII 1987,	nast./učit.	06/07		
131. KOSIR JUSTINA, Brežice 19.IV 1989,	animacija	07/08		
132. MATIJAŠČIČ LANA, Brežice 17.I 1983,	slikarstvo	06/07		
133. ŠABIČ MIRAN, Brežice 17.XII 1986,	graf.	05/06		
134. TOMŠIČ MATIJA, Brežice 25.X.1982,	graf.	02/03	2007	N. Arbanas Dujmović

KRATKE BIOGRAFIJE NAJPOZNATIJIH SLOVENSKIH LIKOVNIH UMJETNIKA KOJI SU STUDIRALI U ZAGREBU

1. CUDERMAN STANE, slikar	15. JAMA MATIJA, slikar
2. DIDEK ZORAN, slikar	16. JIRAK KAREL, slikar
3. DREMELJ STANE, kipar	17. KALIN BORIS, kipar
4. GERLOVIĆ ALENKA, slikearica	18. KALIN ZDENKO, kipar
5. GLOBOČNIK OLAF, slikar	19. KAŠČIĆ MAKSIMILIJAN, slikar, scen.
6. GLOBOČNIK VITO, slikar, graf.	20. KLEMENČIĆ MAJ DORE, slikar, graf.
7. GODEC FRANCE, slikar	21. KOGOVŠEK ALOJZIJ, kipar, slikar
8. GOLOB FRANJO, slikar, rest.	22. KOLBIČ GABRIJEL, kipar
9. GORJUP JOŽE, slikar	23. KOS GOJMIR ANTON, slikar
10. GORJUP TINE, slikar	24. KOŠIR FRANCE, slikar
11. GORŠE FRANCE, kipar	25. KRALJ JERAJ MARA, slik., kipar., keramič.
12. GROHAR IVAN, slikar	26. KUMAR STANE, slikar
13. JAKIČ NERAT ALBINA, slikearica	27. LAMUT VLADIMIR, slikar, graf.
14. JAKOB KAREL, slikar	

*CUDERMAN
STANE
Autoportret
Avtportret
(priv.)*

CUDERMAN STANE, slikar

(Kamnik, 26.IV.1895.-Kamniška Bistrica, 19.V.1946.)

Studirao u Zagrebu i Pragu. Slikao portrete i žanr-kompozicije u duhu dopadljive stilizacije i romantičnoga pripovijedanja. Izveo alegorijsku zidnu sliku u restauraciji Slamič u Ljubljani i freske u fra- njevačkoj crkvi u Kamniku.

DIDEK ZORAN, slikar

(Ljubljana, 11.VI.1910.-27.X.1975.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1928-1933. (Vladimir Becić, Tomislav Krizman). Diplomirao godine 1933. Bio je profesor na Akademiji u Ljubljani. Njegovo slikarstvo kreće se od tonskog i kolorističkog realizma do geometrizirane apstrakcije. U akvarelu i gvašu slikao vedute starih gradova. Pisao o likovnoj umjetnosti, spomenicima NOB-a i o industrijskom oblikovanju.

KRATKE BIOGRAFIJE NAJBOLJZNANIH SLOVENSKIH LIKOVNIH UMETNIKOV, KI SO ŠTUDIRALI V ZAGREBU

28. LEBEN FRANC, arheolog
29. MALEŠ MIHA, slikar, graf.
30. MIHELIČ FRANCE, slikar, graf.
31. MIKLAVEC IVAN, slikar
32. MUŠIČ ZORAN (ANTON), slikar, graf.
33. OMERSA NIKOLAJ, slikar
34. PANDUR LAJČI, slikar
35. PANDUR LUDVIK, slikar
36. PAVLOVEC FRANCE, slikar
37. PENGOV SLAVKO (VLADISLAV), slikar
38. PERKO LOJZE (ALOJZ), slikar
39. PERŠIN FRANCE, slikar
40. PIRNAT NIKOLAJ, slikar, kipar, graf.
41. POLAK OTON, slikar, graf.

42. PREGELJ MARIJ, slikar
43. PREGELJ MIRA (MARIJA), slikar., graf.
44. SAJOVIC EUGEN, slikar
45. SEDEJ MAKSIM, slikar, graf.
46. SMERDU FRANČIŠEK, kipar
47. ŠUBIC IVE, slikar, graf.
48. ŠUBIC MIRKO, slikar, grafi., rest.
49. TRSTENJAK ANTON (ANTE), slikar, graf.
50. URŠIČ FRANC, slikar, karikaturist
51. VIDMAR DRAGO, slikar, graf.
52. VIDMAR NANDE (FERDINAND), slikar, graf.
53. WEISS-BELAČ JANEZ, kipar
54. ZORNIK KLAVDIJ, slikar

DIDEK ZORAN

Portretna studija

Portretna študija

(MGL)

CUDERMAN, STANE, slikar

(Kamnik, 26. IV. 1895 – Kamniška Bistrica, 19. V. 1946)

Študiral je v Zagrebu in Pragi. Slikal je portrete in žanrske kompozicije v duhu mikavne stilizacije in romantičnega pripovedovanja. Ustvaril je alegorično stensko slikarijo v restavracji Slamič v Ljubljani in freske v frančiškanski cerkvi v Kamniku.

DIDEK, ZORAN, slikar

(Ljubljana, 11. VI. 1910–27. X. 1975)

Študiral je na zagrebški akademiji med letoma 1928 in 1933 (Vladimir Becić, Tomislav Krizman). Diplomiral je leta 1933. Bil je profesor na ljubljanski akademiji. Njegovo slikarstvo se giblje od tonskega in barvnega realizma do geometrizirane abstrakcije. V akvarelju in gvašu je slikal vedute starih mest. Pisal je o likovni umetnosti, spomenikih NOB in industrijskem oblikovanju.

DREMELJ STANE, kipar i medaljer

(Vrhnika, 9.IX.1906.-Radovljica, 21.I.1992.)

Diplomirao 1934. na Akademiji u Zagrebu (Frane Kršinić, Robert Frangeš-Mihanović, Ivo Kerdić). Od 1946. do 1964. profesor na Školi za oblikovanje u Ljubljani. Autor medalja s realističnim portretima (France Prešeren, Ivan Cankar, Franc Saleški Finžgar, Oton Župančič) i sitne plastike u bronci, bjelokosti i drugim plemenitim materijalima.

GERLOVIČ ALENKA, slikarica

(Ljubljana, 17.IX.1919.-10.XII.2010.)

Završila je Akademiju u Zagrebu 1941. godine. Grafiku usavršavala kod I. Friedlaendra u Parizu.

Slika slovenske i jadranske pejzaže, transponira ih u strukturno čvrste i ekspresivno obojene plastične organizme. Bavi se likovnom pedagoškom i publicistikom. Napisala je knjigu Likovni pouk otrok.

GLOBOČNIK OLAF, slikar

(Ljubljana, 14.VI.1904.-15.XI.1991.)

Studirao je na Akademijama u Zagrebu (Vladimir Becić) i Pragu. Slika socijalno intonirane figuralne kompozicije u duhu Nove stvarnosti, portrete, mrtve prirode i krajolika. Bio je likovni pedagog i organizator izložbi.

GLOBOČNIK VITO, slikar i grafičar

(Bistrica pri Tržiču, 27.V.1920.-Ljubljana, 6.VIII.1946.)

Studira na Akademiji u Zagrebu. Za vrijeme II. svjetskog rata bio je interniran u Gonarsu a kasnije je djelovao na oslobođenom području. U mapi linoreza Herrenvolk, izražava osudu okupatorskog nasilja. Za partizanski tisak izradio je veći broj potresnih grafika s ratnom tematikom.

▲
GLOBOČNIK
OLAF
Banane (UGM)

GODEC FRANCE (FRANČIŠEK), slikar

(Ljubljana, 28.XI.1910.-4.XI.1997.)

Studirao je na zagrebačkoj Akademiji (Frane Kršinić, Ljubo Babić), usavršavao se u Ljubljani (Matej Sternen, Matija Jama, Fran Tratnik). Godec je izraziti kolorist. Osim uljanom tehnikom, najradije se služi temperom. Slika krajolike u impresionističkom stilu; figure u interijeru, portrete i mrtve prirode. Izlaže od 1937. godine, samostalno i kolektivno, u zemlji i inozemstvu.

Freske u c.
Marijinog
najveštenja,
Crngrob
Freskve v c.
Marijinega
oznanjenja,
Crngrob

GOLOB FRANJO, slikar i restaurator

(Prevalje, 5.IV.1913.-Domžale, 3.IX.1941.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu, a restauratorstvom na umjetničkoj Akademiji u Beču. Razvijao se pod utjecajem zagrebačke grupe Zemlja u pravcu ekspresivnog realizma. Bio je član slovenske grupe Gruda. Slikao u ulju pejzaže, portrete i žanr-prizore, savladao i tehniku freske. Najviše mu je odgovarala grafika, osobito drvorezi i litografija. Njegovo glavno restauratorsko djelo je otkriće fresaka u klaustru Stična i u crkvi u Crngrobu. Strijeljan kao talac.

**DREMELJ, STANE, kipar in medaljer
(Vrhnik, 9. IX. 1906 – Radovljica, 21. I. 1992)**

Leta 1934 je diplomiral na zagrebški akademiji (Frane Kršinić, Robert Frangeš-Mihanović, Ivo Kerdić). Med letoma 1946 do 1964 je bil profesor na ljubljanski šoli za oblikovanje.

Je avtor medalj z realističnimi portreti (France Prešeren, Ivan Cankar, Franc Saleški Finžgar, Oton Župančič) in drobne plastike iz brona, slonovine in drugih plemenitih materialov.

**GERLOVIČ, ALENKA, slikarka
(Ljubljana, 17. IX. 1919–10. XII. 2010)**

Leta 1941 je končala zagrebško akademijo. Grafiko je izpopolnjevala pri I. Friedlaenderju v Parizu. Slikala je slovenske in jadranske krajine, ki jih je prenašala v strukturno trdne in ekspresivno obarvane plastične organizme. Ukvajala se je z likovno pedagogiko in publicistiko. Napisala je knjigo *Likovni pouk otrok*.

**GLOBOČNIK, OLAF, slikar
(Ljubljana, 14. VI. 1904–15. XI. 1991)**

Študiral je na akademijah v Zagrebu (Vladimir Becić) in Pragi. Slikal je socialno intonirane figuralne kompozicije v duhu nove stvarnosti, portrete, tihozitja in krajine. Bil je likovni pedagog in organizator razstav.

**GLOBOČNIK, VITO, slikar in grafik
(Bistrica pri Tržiču, 27. V. 1920 – Ljubljana, 6. VIII. 1946)**

Študiral je na zagrebški akademiji. Med II. svetovno vojno je bil interniran v Gonarsu, kasneje pa je deloval na osvobojenem območju. V mapi linorezov Herrenvolk izraža obsodbo proti okupatorskemu nasilju. Za partizanski tisk je izdelal večje število pretresljivih grafik z vojno tematiko.

**GODEC, FRANCE (FRANČIŠEK), slikar
(Ljubljana, 28. XI. 1910–4. XI. 1997)**

Študiral je na zagrebški akademiji (Frane Kršinić, Ljubo Babić), izpolnjeval se je v Ljubljani (Matej Sternen, Matija Jama, Fran Tratnik). Godec je bil izrazit kolorist. Poleg oljne tehnike je najraje ustvarjal s tempero. Slikal je krajine v impresionističnem slogu; figure v interjerju, portrete in tihozitja.

Razstavljal od leta 1937, samostojno in skupinsko, tako doma kot v tujini.

**GOLOB, FRANJO, slikar in restavrator
(Prevalje, 5. IV. 1913 – Domžale, 3. IX. 1941)**

Študiral je na zagrebški akademiji, restavratorstvo pa na dunajski umetniški akademiji. Razvijal se je pod vplivom zagrebške skupine Zemlja v smeri ekspresivnega realizma. Bil je član slovenske skupine Gruda. V olju je slikal krajine, portrete in žanrske prizore, obvladal je tudi tehniko freske. Najbolj mu je ustrezala grafika, posebej lesorezi in litografija. Njegovo glavno restavratorsko delo je odkritje fresk v samostanu Stična in v cerkvi v Crngrobu. Ustreljen kot talec.

▲
DREMELJ

STANE
*Plaketa A.T.
Linhart (MGL)*

GLOBOČNIK
VITO
*Odmor u šumi
Počitek v gozdu
(PGA)*

GODEC
FRANCE
Ljubljana (MGL)

**GORJUP JOŽE (JOSIP) slikar, kipar, grafičar
(Kostanjevica, 20.IV.1907.-Ljubljana, 30.IV.1932.)**

Studirao kiparstvo u Zagrebu 1925-1930. (Frane Kršinić, Ivan Meštrović) i slikarstvo u Firenci. U figurativnom kiparstvu sklon je monumentalnoj ekspresivnoj i produhovljenoj deformaciji i stilizaciji. Izradio freske u prezbiteriju gotičke crkve sv. Nikolaja u Kostanjevcima, objedinjujući svoje kiparsko i slikarsko umijeće.

**GORJUP TINE (Valentin), slikar
(Ljubljana, 6.I.1909.-2.IX.1991.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1932-1937. (Ljubo Babić). Diplomirao godine 1937. Njegovo slikarstvo temelji se na bogatoj impresionističkoj i postimpresionističkoj likovnoj tradiciji. Najčešći motivi njegovih radova su pejzaži i vedute Ljubljane i okolice, koloristički bogate mrtve prirode, cvijeće i portreti. Bavi se grafičkim oblikovanjem (plakati, marke).

**GORJUP TINE
Pogačice ob skali
(GZL)**

**GORŠE FRANCE, kipar
(Zamostec pri Sodražici, 26.IX.1897.-Golnik, 2.VIII.1986.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu (Robert Frangeš-Mihanović, Frano Kršinić, Ivan Meštrović). Diplomirao 1925. godine. Podučava u Trstu (od 1945.), živi u Clevelandu (1952-1971.) te u Austriji. S Mihom Malešom i Gojmirom Antonom Kosom čini grupu Trojica. Modelira aktove, portrete i sitnu plastiku. Kretao se od ekspresivnih oblika do uproštenog volumena. Bavio se crtežom, drvorezom i ilustracijom.

**GROHAR IVAN, slikar
(Spodnja Sorica, 15.VI.1867.-Ljubljana, 19.IV.1911.)**

Slikarstvo učio 1888. u radionicama Matije Bradaške u Kranju i kod Spiridiona Milanesija u Zagrebu. Godine 1896. upoznaje Riharda Jakopiča te pohađa slikarsku školu Antona Ažbea u Muenchenu. U Ljubljani se vraća 1900. te dvije godine u Škofjoj Loki uređuje atelier. Godine 1902. slika u Devinu kod Trsta. Iste godine postavlja Drugu umjetničku izložbu u Ljubljani. U Beču, 1903. organizira s Rihardom Jakopičem izložbu kluba slovenskih impresionista Sava, u salonu Miethke. Godine 1907. boravi u Beogradu, 1908. postavlja izložbu članova kluba Sava u Krakovu i Varšavi a 1911. iznenada umire od tuberkuloze.

Prvo razdoblje (1888-1895) je u znaku obrtničkog školovanja i najranijih portretnih studija. Od 1896. do 1900. slika pod muenchenskim utjecajem. Oko 1900. pročuo se kao uspješan slikar religioznih slika. Od 1902. do 1906. slika u kasnoromaničkom duhu a jasna secesijska nota traje i kasnije u njegovim radovima. Poslije 1905. nastaju sjajni, izrazito impresionistički radovi. Istodobno figuralni motiv s područja impresije razvija prema simbolu (Sijač, 1907.). Nakon 1909. njegov potez postaje širi, stabilniji, u bojama dolaze do izražaja ljubičaste, plavičaste, sivozelene i smireno žute boje koje sublimiraju podatke impresije u simbolističke monumentalne prizore. Grohar je slikar kojemu su teorije bile tuđe – sav je bio predan sanjarenju i vizionarskim predodžbama. Uz Riharda Jakopiča i Matiju Jamu začetnik je i najpoznatiji predstavnik slovenskoga impresionizma. Glavna njegova djela nalaze se u Narodnoj galeriji i Gradskom muzeju u Ljubljani. U Sorici je otvorena spomen-zbirka Ivana Grohara (1977.).

**GORŠE
FRANCE
Ženski poluakt
Ženski polakt
(MGL)**

GORJUP, JOŽE (JOSIP) slikar, kipar, grafik
(Kostanjevica, 20. IV. 1907 – Ljubljana, 30. IV. 1932)

Študiral kiparstvo v Zagrebu med letoma 1925 in 1930 (Frane Kršinić, Ivan Meštrović) ter slikarstvo v Firencah. V figurativnem kiparstvu je bil nagnjen k monumentalni ekspresivni ter poduhovljeni deformaciji in stilizaciji. Izdelal je freske v prezbiteriju gotske cerkve sv. Nikolaja v Kostanjevici, kjer je združil svoje kiparsko in slikarsko znanje.

GORJUP, TINE (Valentin), slikar
(Ljubljana, 6. I. 1909–2. IX. 1991)

Študiral na zagrebški akademiji med letoma 1932 in 1937 (Ljubo Babić). Diplomiral leta 1937. Njegovo slikarstvo je osnovano na bogati impresionistični in postimpresionistični likovni tradiciji. Najpogostejsi motivi njegovih del so bile krajine in vedute Ljubljane ter okolice, barvno bogata tihožitja, cvetje in portreti. Ukvarjal se je tudi z grafičnim oblikovanjem (plakati, znamke).

GORŠE, FRANCE, kipar
(Zamostec pri Sodražici, 26. IX. 1897 – Golnik, 2. VIII. 1986)

Študiral na zagrebški akademiji (Robert Frangeš-Mihanović, Frano Kršinić, Ivan Meštrović). Diplomiral je 1925. leta. Poučeval je v Trstu (od 1945), živel je v Clevelandu (1952–1971) ter v Avstriji. Z Mihom Malešem in Gojmirjem Antonom Kosom je sestavljal skupino Trojica. Modeliral je akte, portrete in malo plastiko. Gibal se je od ekspresivnih oblik do poenostavljenega volumna. Ukvarjal se je z risbo, lesorezom in ilustracijo.

GROHAR, IVAN, slikar
(Spodnja Sorica, 15. VI. 1867 – Ljubljana, 19. IV. 1911)

Slikarstva se je začel učiti leta 1888 v delavnici cerkvenega slikarja Matija Bradaška v Kranju in pozneje do vpoklica v vojsko pri Spiridionu Milanesiju v Zagrebu. Leta 1896 je spoznal Riharda Jakopiča ter obiskoval slikarsko šolo Antona Ažbeta v Münchenu. V Ljubljano se je vrnil leta 1900, potem pa dve leti v Škofji Loki urejal atelje. Leta 1902 je slikal v Devinu pri Trstu. Istega leta je sodeloval pri drugi umetniški razstavi v Ljubljani. Na Dunaju je z Rihardom Jakopičem leta 1903 v Mietkejevi galeriji organiziral razstavo kluba slovenskih impresionistov Sava. Leta 1907 je živel v Beogradu, leta 1908 je postavil razstavo članov kluba Sava v Krakovu in Varšavi, potem pa leta 1911 zaradi jetike nenadoma umrl.

Prvo obdobje (1888–1895) je bilo v znamenju obrtniškega šolanja in najzgodnejših portretnih študij. Med letoma 1896 in 1900 je slikal pod münchenskim vplivom. Okoli 1900 se je uveljavljal kot uspešen slikar religioznih slik. Od 1902. do 1906. leta je slikal v

poznoromanskem duhu, jasna secesijska nota pa je bila prisotna tudi v njegovih poznejših delih. Po letu 1905 so nastala čudovita, izrazito impresionistična dela. Obenem je figuralni motiv s področja impresije razvijal k simbolu (Sejalec, 1907). Po letu 1909 so njegove poteze postale širše, stabilnejše, pri barvah so prišle do izraza vijoličaste, modrikaste, sivozelene in umirjeno rumene barve, ki sublimirajo podatke impresije v simbolične monumentalne prizore. Grohar je slikar, ki so mu bile teorije tuje – v celoti je bil predan sanjarjenju in vizionarskim predstavam. Poleg Riharda Jakopiča in Matije Jame je bil začetnik in najbolj znan predstavnik slovenskega impresionizma. Njegova glavna dela so shranjena v Narodni galeriji in v Mestnem muzeju v Ljubljani. V Sorici so leta 1977 odprli spominsko zbirkovo Ivana Groharja.

GROHAR IVAN
**Škofja Loka u
 snijegu**
**Škofja Loka v
 snegu**
(MGL)

**JAKIĆ-NERAT ALBINA, slikarica
(Maribor, 17.I.1938.)**

Godine 1963. diplomirala na Akademiji u Zagrebu (Ivo Režek). Slika pejzaže, mrtve prirode i portrete. Prvu samostalnu izložbu priredila u Osijeku (1973.). U akvarelu i pastelu dolazi do izražaja njena suptilnost i lirizam. Bavi se ilustracijom, radi dekorativne kompozicije.

**JAKOB KAREL, slikar
(Lipovci u Prekomurju, 25.X.1908.-11.VII.1981.)**

Studirao je na Akademiji u Zagrebu 1932-1936. (Ljubo Babić, Marin Tartaglia). Diplomirao 1936. godine. Djelovao je kao likovni pedagog i voditelj crtačke škole. Vjeran je čistom realizmu s vrlo osjećajnom notom. U početku slika slikovit svijet Pomurja, pito-most naselja i stanovnika. Na njegovim slikama prevladava smirena, tamnija paleta boja koja po dolasku u Ljubljano (1946.) postaje svjetlija.

**JAMA MATIJA, slikar
(Ljubljana, 4.I.1872.-6.IV.1947.)**

Niže razrede gimnazije polazi u Ljubljani a više u Zagrebu, gdje ilustrira udžbenik iz grčkog i latinskog (1891.) i maturira.

Odlazi na studij slikarstva u Muenchen (1892-1894.). Vraća se u Ljubljano, Rihard Jakopič ga uvodi u slikarsku školu Antona Ažbea u Muenchenu. Godine 1898. pohađa jedan semestar akademije a 1899. dolazi u Zagreb, gdje se bavi portretiranjem. Sudjeluje na prvoj slovenskoj umjetničkoj izložbi u Ljubljani 1900, iste godine i u Zagrebu, gdje je zajedno s kolegama negativno ocijenjen. Vrlo malo se zadržava u Ljubljani, živi u Muenchenu (1903.). Radi u okolici Zagreba (Brezje kod Samobora, Vrapče, Podsused, Bistra), u Staroj Vasi u Bizeljskom, Ogulinu (1906.). Godine 1907. odlazi u Austriju (okolica Beča), 1910. se sa suprugom (nizozemska slikarica Luisa von Raders, 1871-1946.) odlazi u Nizozemsku (Haag, Amsterdam) i u Austriju. U Ljubljano se vraća 1922. godine a 1925. se nastanjuje na Bledu te 1927. u Volčjem potoku.

Kasnije stalno boravi u Ljubljani. Slika u okolici, Gorenjskoj, Cerknici, posjećuje Plitvička jezera (1930.) i godinama zalazi u Nebojan na Kupi. Godine 1935. posjećuje Dalmaciju a 1938. Veneciju. Od 1938. je redoviti član SAZU.

Jamini počeci su izrazito realistički što je ostalo trajnom značajkom njegova slikarstva, od slika pod utjecajem secesije preko dosljedno impresionističkih i blago neoimpresionističkih djela do onih s oznakama kolorističkog ekspresionizma, odnosno kolorističkoga realizma. U Zagrebu je imao samostalnu izložbu 1926. Najviše Jaminih slika čuva se u Narodnoj galeriji u Ljubljani.

**JIRAK KAROL, slikar
(Krško, 15.VII.1897.-Bruck a.d. Mur, 5.I.1982.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu od 1920. do 1927. godine i diplomirao 1927. (Vladimir Becić, Tomislav Krizman). Slikanje počeo učiti u I. svjetskom ratu u zarobljeništvu u Francuskoj, gdje ga je podučavao njemački ekspresionist F. Hoech. Usavršavao se u Italiji i Parizu (1928). Bio je nastavnik crtanja u Grazu. Slikao je pejzaže, portrete i mrtve prirode.

▲
**JAKOB KAREL
Šmarca gora
(SART)**

▼
**JIRAK KAROL
Zima na Pohorju
(MGL)**

**JAKIČ-NERAT, ALBINA, slikarka
(Maribor, 17. I. 1938)**

Leta 1963 je diplomirala na zagrebški akademiji (Ivo Režek). Slika krajine, tihozitja in portrete. Prvo samostojno razstavo je pripravila v Osijeku (1973). V akvarelih in pastelih pride do izraza njena subtilnost in liričnost. Ukvarya se z ilustracijo, ustvarja dekorativne kompozicije.

**JAKOB, KAREL, slikar
(Lipovci v Prekmurju, 25. X. 1908–11. VII. 1981)**

Študiral je na zagrebški akademiji med letoma 1932 in 1936 (Ljubo Babić, Marin Tartaglia). Diplomiral je leta 1936. Deloval je kot likovni pedagog in vodja risarske šole. Zvest je bil čistemu realizmu z zelo čustveno noto. Na začetku je slikal slikoviti svet Prekmurja, domačnost naselij in njihovih prebivalcev. Na njegovih slikah prevladuje umirjena, temnejša paleta barv, ki po prihodu v Ljubljano (1946) postane svetlejša.

▲
JAMA MATIJA
Pogled iz Tivolija
(MGL)

ga skupaj z njegovimi kolegi negativno ocenili. V Ljubljani se je zadrževal kratek čas, živel je v Münchnu (1903). Delal v okolini Zagreba (Brezje pri Samoborju, Vrapče, Podsused, Bistra), v Stari vasi na Bizeljskem, Ogulinu (1906). Leta 1907 je odšel v Avstrijo (okolica Dunaja), 1910. leta se je s soprogo (nizozemska slikarka Luisa von Raders, 1871–1946) odpravil na Nizozemsko (Haag, Amsterdam) in v Avstrijo. V Ljubljano se je vrnil leta 1922, tri leta pozneje se je preselil na Bledu in leto potem v Volčji potok.

Kasneje je neprekinjeno bival v Ljubljani. Slikal je v njeni okolici, na Gorenjskem, v Cerknici, obiskoval Plitviška jezera (1930) in leta zahajal v Nebojan na Kolpi. Leta 1935 je obiskal Dalmacijo, 1938. pa Benetke. Od leta 1938 je bil redni član SAZU.

Jamovi začetki so bili izrazito realistični, kar je ostala trajna značilnost njegovega slikarstva, od slik pod vplivom secesije prek dosledno impresionističnih in blago neoimpresionističnih del do tistih z nakazanim barvnim ekspresionizmom oziroma barvnim realizmom. V Zagrebu je prvič samostojno razstavljal leta 1926. Največ Jamovih slik je ohranjenih v Narodni galeriji v Ljubljani.

**JIRAK, KAROL, slikar
(Krško, 15. VII. 1897 – Bruck a.d. Mur, 5. I. 1982)**

Študiral je na zagrebški akademiji med letoma 1920 do 1927 ter diplomiral 1927. (Vladimir Becić, Tomislav Krizman). Slikanja se je začel učiti med I. svetovno vojno v ujetništvu v Franciji, kjer ga je poučeval nemški ekspressionist F. Hoech. Izpopolnjeval se je v Italiji in Parizu (1928). Bil je učitelj risanja v Gradcu. Slikal je krajine, portrete in tihozitja.

**JAMA, MATIJA, slikar
(Ljubljana, 4. I. 1872–6. IV. 1947)**

Nižje razrede gimnazije je obiskoval v Ljubljani, više pa v Zagrebu, kjer je ilustriral učbenik za grški in latinski jezik (1891) in maturiral. Odšel je na študij slikarstva v München (1892–1894). Vrnil se je v Ljubljano, kjer ga je Rihard Jakopič seznanil v slikarsko šolo Antona Ažbeta v Münchnu. Leta 1898 je obiskoval en semester akademije, 1899. pa prišel v Zagreb, kjer se je ukvarjal s portretiranjem. Sodeloval je pri prvi slovenski umetniški razstavi v Ljubljani leta 1900, istega leta tudi v Zagrebu, kjer so

KALIN BORIS, kipar**(Solkan kraj Gorice, 24.VI.1905.-Ljubljana, 22.V.1975.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1924-1929. (Robert Valdec, Frane Kršinić, Ivo Kerdić, Ivan Meštrović). Diplomirao 1929. godine. Usavršavao se u Italiji i Francuskoj. U mramoru je modelirao motive materinstva i ženske aktove. Velike spomeničke figure lijevao je u bronci, reljefe je radio u kamenu a portrete u svim materijalima. Njegovo kiparstvo je realističko. Iz Meštrovićeve škole potječe lirska izraz ženskih likova i herojski gest muških figura na spomenicima. Bavio se likovnom pedagogijom, od 1945. do 1970. bio je profesor na Akademiji u Ljubljani. Od 1953. redoviti član SAZU.

KALIN ZDENKO, kipar**(Solkan kod Gorice, 11.IV.1911.-Ljubljana, 11.XI.1990.)**

Studij na Akademiji u Zagrebu završio 1948. (Frane Kršinić, Robert Frangeš-Mihanović). Usavršavao se u Italiji i Francuskoj. Godine 1948. postaje docent za kiparstvo na Akademiji u Ljubljani, kasnije profesor i rektor. Od 1981. redovni član SAZU.

Modelira aktove, portrete, motive iz dječjeg života i sitnu plastiku, pretežno u kamenu i bronci. Privlači ga slikovna modelacija ali se već prije II. svjetskog rata javlja smirenje oblikovanje volumena. Poslije oslobođenja ojačali su realistički elementi, osobito u javnim ostvarenjima.

KAVČIČ MAKSIMILIJAN, slikar i scenograf**(Gradišče u Slovenskih Goricah, 22.V.1909.-****Maribor, 18.II.1973.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1933-1937. (Marin Tartaglia). Diplomirao 1937. godine. Usavršavao se u Parizu. Od 1940. likovni pedagog u Mariboru. Poslije rata studirao restauriranje u Pragu. Bio profesor na Pedagoškoj akademiji u Mariboru (1962.-1973.). Slikao figuralne kompozicije, mrtve prirode i krajolike Slovenskih Gorica, Haloza i Dalmacije. U scenografiji se istaknuo slikovitim i razigranim rješenjima. Bavio se crtežem i grafikom.

KLEMENČIČ-MAJ DORE (Božidar), slikar i grafičar**(Galicija kod Čelja, 15.VI.1911.- Ljubljana, 23.II.1988.)**

Studirao na zagrebačkoj Akademiji od 1929. do 1934. a diplomirao 1934. godine (Ljubo Babić, Vladimir Becić, Tomislav Krizman). U NOB-u radio u partizanskim tehnikama i grafičkom atelieru Centralne tehnike KP Slovenije. Realist je s romantičnom osobnom notom. Slika portrete, mrtve prirode i krajolike. Kao grafičar i crtač je sklon grotesknom oblikovanju. Bavi se i publicistikom.

KOGOVŠEK ALOJZIJ, kipar i slikar**(Ljubljana, 7.VI.1909.-24.XII.1984.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu od godine 1931. (Frane Kršinić, Robert Frangeš-Mihanović, Ivo Kerdić). Slika motive iz okolice Bohinja, modelira portrete i spomeničke figure u realističkom stilu. (Jurčičev spomenik u Mariboru).

**KOGOVŠEK
ALOJZIJ
Spomenik Josip
Jurčič, Maribor**

KALIN**ZDENKO****Pastirčić****Pastirček****(MGL)****KAVČIČ****MAKSIMILIJAN****Zima u predgrađu****Zima v predmestju****(MGL)****KLEMENČIČ****MAJ – DORE****Logor ratnih****zarobljenika****Taborišče vojnih****ujetnikov****(MNZL)****KALIN, BORIS, kipar****(Solkan pri Gorici, 24. VI. 1905 – Ljubljana, 22. V. 1975)**

Študiral je na zagrebški akademiji med letoma 1924 in 1929 (Robert Valdec, Frane Kršinić, Ivo Kerdić, Ivan Meštrović). Diplomiral je leta 1929. Izpopolnjeval se je v Italiji in Franciji. V marmorju je modeliral materinske motive in ženske akte. Velike spomeniške figure je ulival v bron, relieve je ustvarjal v kamnu, portrete pa v vseh materialih. Njegovo kiparstvo je realistično. Iz Meštrovićeve šole izvirata lirske izraze ženskih likov in herojska poza moških figur na spomenikih. Ukvartal se je z likovno pedagoško, od 1945. do 1970. je bil profesor na ljubljanski akademiji. Od leta 1953 bil redni član SAZU.

KALIN, ZDENKO, kipar**(Solkan pri Gorici, 11. IV. 1911 – Ljubljana, 11. XI. 1990)**

Študij na zagrebški akademiji je končal leta 1948 (Frane Kršinić, Robert Frangeš-Mihanović). Izpopolnjeval se je v Italiji in Franciji. Leta 1948 je postal docent za kiparstvo na ljubljanski akademiji, kasneje profesor in rektor. Od leta 1981 bil redni član SAZU.

Modeliral je akte, portrete, motive iz otroškega življenja in malo plastiko, predvsem v kamnu in bronu. Privlačila ga je slikovna modelacija, vendar se pri njem že pred II. svetovno vojno pojavi mirnejše oblikovanje volumna. Po osvoboditvi je okrepil realistične elemente, posebej v javnih stvaritvah.

KAVČIČ, MAKSIMILIJAN, slikar in scenograf**(Gradišče v Slovenskih goricah, 22. V. 1909 – Maribor, 18. II. 1973)**

Študiral na zagrebški akademiji med letoma 1933 in 1937 (Marin Tartaglia). Diplomiral leta 1937. Izpopolnjeval se je v Parizu. Od leta 1940 je bil likovni pedagog v Mariboru. Po vojni je študiral restavratorstvo v Pragi. Bil je profesor na mariborski pedagoški akademiji (1962–1973). Slikal je figuralne kompozicije, tihozitja in krajine Slovenskih goric, Haloz in Dalmacije. V scenografiji se je odlikoval po slikovitih in razigranih rešitvah. Ukvartal se je z risbo in grafiko.

je, tihozitja in krajine Slovenskih goric, Haloz in Dalmacije. V scenografiji se je odlikoval po slikovitih in razigranih rešitvah. Ukvartal se je z risbo in grafiko.

KLEMENČIČ-MAJ, DORE (Božidar), slikar in grafik**(Galicija pri Celju, 15. VI. 1911 – Ljubljana, 23. II. 1988)**

Študiral je na zagrebški akademiji med letoma 1929 do 1934, diplomiral pa leta 1934 (Ljubo Babić, Vladimir Becić, Tomislav Krizman). V NOB-ju je ustvarjal v partizanskih tehnikah in pozneje v grafičnem ateljeju Centralne tehnike KP Slovenije. Bil je realist z romantično osebno noto. Slikal je portrete, tihozitja in krajine. Kot grafik in risar je bil naklonjen grotesknemu oblikovanju. Ukvartal se je tudi s publicistiko.

KOGOVŠEK, ALOJZIJ, kipar in slikar**(Ljubljana, 7. VI. 1909–24. XII. 1984)**

Na zagrebški akademiji je študiral od leta 1931 (Frane Kršinić, Robert Frangeš-Mihanović, Ivo Kerdić). Slikal je motive iz okolice Bohinja, modeliral portrete in spomeniške figure v realističnem slogu (Jurčičev spomenik v Mariboru).

KOLBIČ GABRIJEL, kipar**(Marija Snježna v Slovenskih Goricah, 17.III.1913.-Maribor, 24.XII.1995.)**

Studij završio na Akademiji u Zagrebu (Frane Kršinić), godine 1940. Slikao akvarele i radio grafite za javne građevine. U skulpturi prevladava mala plastika i portret. Bio je likovni pedagog u Mariboru.

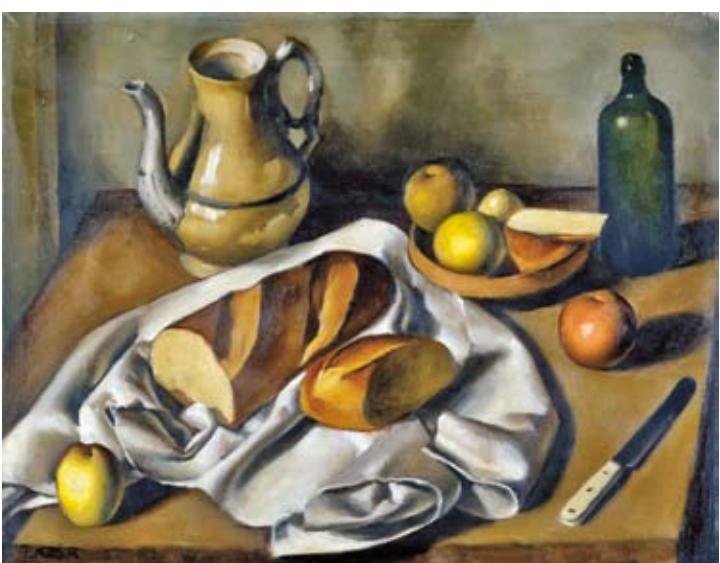
KOS GOJMIR-ANTON, slikar**(Gorica, 24.I.1896-Ljubljana, 22.V.1970.)**

Diplomirao 1919. na Akademiji u Zagrebu. Do II. svjetskog rata poučavao crtanje u Zagrebu i Ljubljani. Nakon rata profesor na Akademiji u Ljubljani. Od 1948. do 1949. ravnatelj Moderne galerije u Ljubljani. Redoviti član SAZU.

Slikao je portrete, krajolike, mrtve prirode i figuralne kompozicije. Najznačajniji slovenski slikar monumentalnih kompozicija u svoje vrijeme. Bira motive s predmetima naglašenih površina a tehnika mu podsjeća na kolaž. Zalagao se za načela modernog slikarstva.

KOŠIR FRANCE, slikar**(Škofja Loka , 29.V.1906.-28.IX.1939.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu (Vladimir Becić) od 1923. godine. Diplomirao 1928. godine Bio je likovni pedagog u Ljubljani, Slavonskom brodu, Ptiju i Kranju. Slikao je krajolike Škofje Loke i mrtve prirode sa cvijećem. Njegova impresionistička paleta katkad je zastrta blagom melankolijom hladnih boja i tjeskobnim osjećanjem bliske smrti.

KRALJ-JERAJ MARA, slikarica, kiparica i keramičarka**(Beč, 9.IX.1909.- Ljubljana, 22.X.2010.)**

Učila se je na Srednjoj tehničkoj školi u Ljubljani (1925-1928) i kasnije u Parizu (1937). Radila je slike na svili, u ulju, akvarelu i keramici. Poslije rata se posvetila izradbi lutaka i skulptura u drvetu. Slika portrete u ulju. Bila je žena Tone Kralja. Godine 1928. bila je članica zagrebačkog Kluba likovnih umjetnica iz Slovenije.

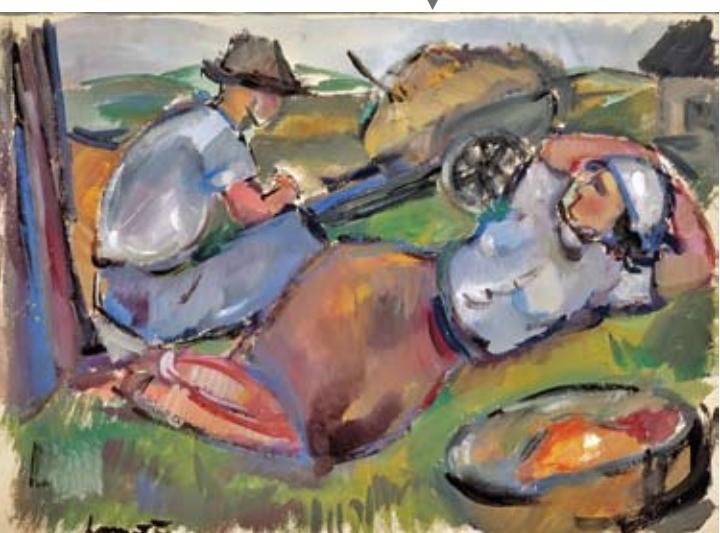
KUMAR STANE, slikar**(Trst, 25.VII.1910.-27.II.1997.)**

Diplomirao slikarstvo na Akademiji u Zagrebu 1941. (Ljubo Babić, Krsto Hegedušić). Po uzoru na hrvatsko umjetničko društvo Zemlja, osnovao je 1938. u Ljubljani umjetnički kružok za samouke Gruda (pod vodstvom Krste Hegedušića). Poslije rata djeluje kao ilustrator. Motivi koji ga privlače su tehnički objekti koje prikazuje na pleneristički način.

LAMUT VLADIMIR, slikar i grafičar**(Čatež na Krki, 19.VIII.1915.-Novo Mesto, 11.III.1962.)**

Studirao je povijest umjetnosti i slikarstvo u Zagrebu. Na Akademiji diplomirao 1941. (Ljubo Babić, Krsto Hegedušić). Grafiku je specijalizirao kod Tomislava Krizmana. Jedan je od osnivača grupe slovenskih umjetnika Gruda. Četrdesetih godina radi ekspressionističke

▲ **KOŠIR FRANCE**
Mrtva priroda
Tihožitje (MGL)
LAMUT
VLADIMIR
**Odmor nakon
kosidbe**
**Počitek ob košnji
(MGL)**

KOLBIČ
GABRIJEL
Kip dečka,
fontana, Maribor
Plastika otroka z
vrčem – Karlek,
Maribor
KRALJ JERAJ
MARA
Portret supruga
Portret Toneta
Kralja (MGL)

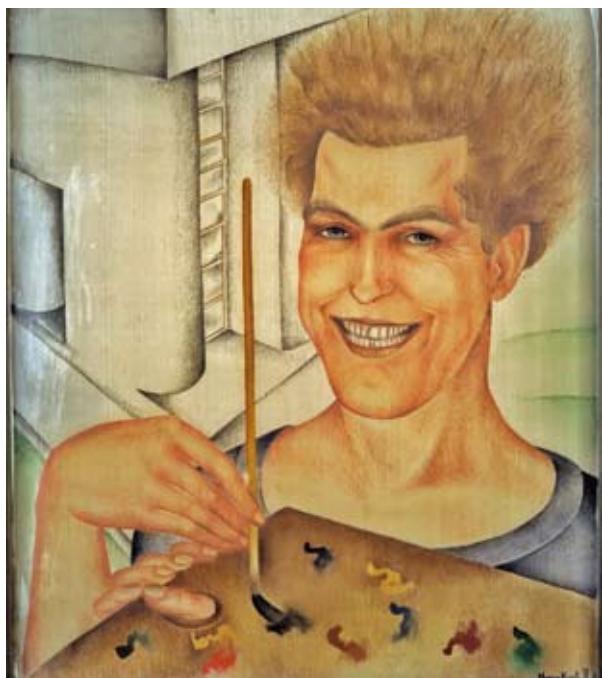
KOLBIČ, GABRIJEL, kipar
(Marija Snežna v Slovenskih goricah, 17. III. 1913 – Maribor, 24. XII. 1995)

Študij je končal na zagrebški akademiji (Frane Kršinić) leta 1940. Slikal je akvarele in ustvarjal grafite za javne stavbe. V njegovem kiparstvu sta prevladovala mala plastika in portret. Bil je likovni pedagog v Mariboru.

KOS, GOJMIR-ANTON, slikar
(Gorica, 24. I. 1896 – Ljubljana, 22. V. 1970)

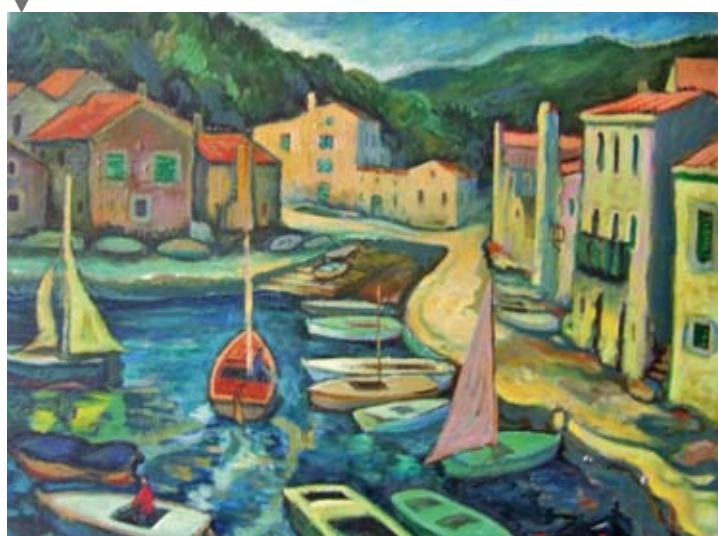
Diplomiral je leta 1919 na zagrebški akademiji. Do II. svetovne vojne je poučeval risanje v Zagrebu in Ljubljani. Po vojni je bil profesor na ljubljanski akademiji. Med letoma 1948 do 1949 je bil direktor Moderne galerije v Ljubljani. Redni član SAZU.

Slikal je portrete, krajine, tihozitja in figuralne kompozicije. Najpomembnejši slovenski slikar monumentalnih kompozicij svojega časa. Izbiral je motive s predmeti izrazitih površin, njegova tehnika pa spominja na kolaž. Prizadeval si je za uveljavitev načela modernega slikarstva.

KUMAR STANE
Veli Lošinj
– Rovenska
(priv.)

Diplomiral je iz slikarstva na zagrebški akademiji leta 1941 (Ljubo Babić, Krsto Hegedušić). Po vzoru hrvaškega umetniškega društva Zemlja je leta 1938 v Ljubljani ustanovil umetniški krožek za samouke Gruda (pod vodstvom Krsta Hegedušića). Po vojni je deloval kot ilustrator. Privlačili so ga motivi, kot so tehnični objekti, ki jih upodablja pleneristično.

LAMUT, VLADIMIR, slikar in grafik
(Čatež na Krki, 19. VIII. 1915 – Novo mesto, 11. III. 1962)

Študiral je umetnostno zgodovino in slikarstvo v Zagrebu. Na akademiji je diplomiral leta 1941 (Ljubo Babić, Krsto Hegedušić). Grafiko je specializiral pri Tomislavu Krizmanu. Je eden od ustanoviteljev skupine slovenskih umetnikov Gruda. V štiridesetih letih je ustvarjal ekspresionistične grafike. V času vojne je bil v internaciji v Monigu in Gonarsu, kjer je ustvarjal akvarele s tematiko taboriščnega življenja. Po vojni so nastala olja in tempere v

grafike. Za vrijeme rata bio je u internaciji u Monigu i Gonarsu te radio akvarele s tematikom logorskog života. Poslije rata nastaju ulja i tempere u tradiciji realizma i litografije s motivima iz Dolenjske. Slikao i gravirao pariške vedute. Potkraj pedesetih radi lirske akvarele, crteže i monotypije s motivima iz Bruxellesa i s rijeke Krke.

MALEŠ MIHA
Primož Trubar
(MGL)

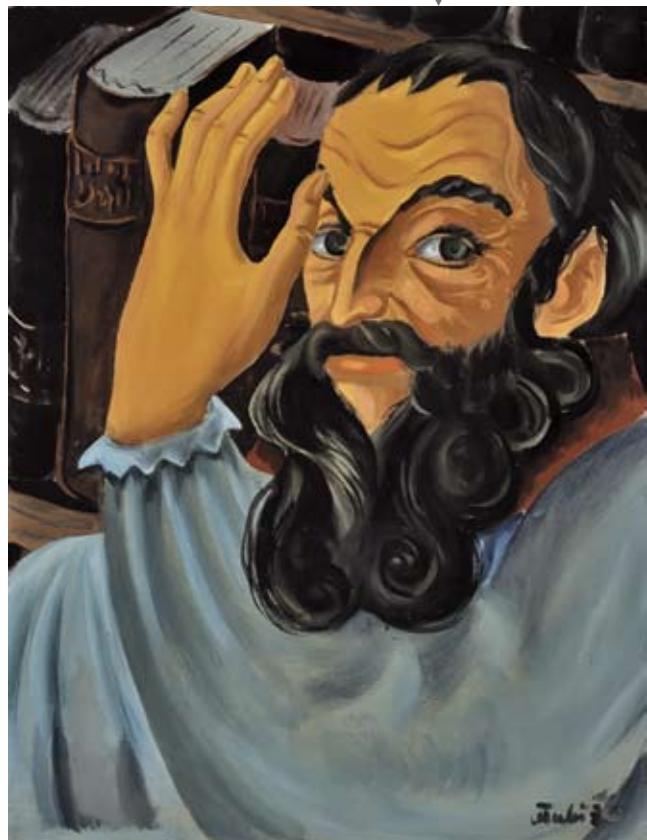
LEBEN FRANC, arheolog
(Škofja Loka, 4.VII.1928.-15.XI.2002.)

Diplomirao 1954. na Filozofskom fakultetu u Ljubljani, a doktorirao 1971. u Zagrebu. Radi u Arheološkom institutu SAZU u Ljubljani. Proučava neolitik, eneolitik i rano brončano doba na području JI Alpa.

MALEŠ MIHA (Melkior), slikar i grafičar
(Jeranovo kod Kamnika, 6.I.1903.-Ljubljana, 24.VI. 1987.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1922-23. (Ferdo Kovačević, Jozo Kljaković, Tomislav Krizman). Usavršavao se u Beču i Pragu. Maleš je uz Božidara Jakca jedan od pionira i najplodnijih slovenskih grafičara u različitim grafičkim tehnikama: drvorez, linorez, bakrorez, suha igla, litografija, monotypija s raznovrsnim likovnim temama: figure, pejzaži, portreti i autoportreti.

Njegov razvojni put u grafici tekao je od poetskog realizma preko romantički nadahnutog ekspresionizma do kubizma, simbolизма i realizma. Bavio se zidnim slikarstvom (Voćin, 1933.), keramikom (smisao za dekorativnost), izdao nekoliko mapa i knjiga grafike. Bavio se i restauriranjem slika, skulpturom i tapiserijom te pisao o likovnoj umjetnosti. U Kamniku je 1979. otvorena Galerija Mihe Maleša.

MIHELIČ FRANCE, slikar i grafičar
(Virmaše kod Škofje Loke, 27.IV.1907.-1.VIII.1998.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1927-1931 (Tomislav Krizman, Vladimir Becić, Ljubo Babić). Diplomirao 1931. godine. Od 1943. sudjeluje u NOB-u i bavi se propagandnom grafikom. Bio je profesor na Akademiji u Ljubljani 1945-1970. Član SAZU od 1965. godine. Značajan je predstavnik slovenske i europske nadrealističke i poetsko-fantastične umjetnosti. U svojim djelima napaja se na domaćim izvorima. Kao pedagog u Ptiju slika figuralne kompozicije u krajoliku. U to vrijeme javlja se jedan od najvažnijih Mihaličevih motiva, Mrvi kurent, motiv u kojem se folklorni prizor preobražava u povjesni simbol. Slikao je krajobraze, mrtve prirode i portrete. Godine 2002. godine, u Zagrebu u Klovićevim dvorima, izloženo je 160 djela Franceta Miheliča pod naslovom Na putu do fantastike.

MIKLAVEC IVAN, slikar
(Ljubljana, 30.XI.1905.-9.I.1969.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu od 1928. godine. Za vrijeme rata bio je zarobljenik u nacističkim logorima. Na slikama i crtežima prikazuje svoje doživljaje iz toga vremena. Bavio se primjenjenom grafikom i industrijskim oblikovanjem.

MIHELIČ
FRANCE
Mrvi kurent
(MGL)

tradiciji realizma in litografije z motivi iz Dolenjske. Slikal in graviral je pariške vedute. Konec petdesetih let je ustvarjal lirske akvarele, risbe in monotipije z motivi iz Bruslja in z reke Krke.

LEBEN, FRANC, arheolog (Škofja Loka, 4. VII. 1928–15. XI. 2002)

Diplomiral je leta 1954 na ljubljanski filozofski fakulteti, doktoriral pa leta 1971 v Zagrebu. Delal je na Arheološkem inštitutu SAZU v Ljubljani. Proučeval je neolitik, eneolitik in zgodnjo bronasto dobo na področju JV Alp.

MALEŠ, MIHA (Melkior), slikar in grafik (Jermanovo pri Kamniku, 6. I. 1903 – Ljubljana, 24. VI. 1987)

Na zagrebški akademiji je študiral v študijskem letu 1922/23 (Ferdo Kovačević, Jozo Kljaković, Tomislav Krizman). Izpopolnjeval se je na Dunaju in v Pragi. Maleš je poleg Božidarja Jakca eden od pionirjev in najplodnejših slovenskih grafikov v različnih grafičnih tehnikah: lesorez, linorez, bakrorez, suha igla, litografija, monotipija z različnimi likovnimi temami: figure, krajine, portreti in avtoportreti.

Njegova razvojna pot v grafiki je potekala od poetičnega realizma prek romantično navdahnjenega ekspresionizma do kubizma, simbolizma in realizma. Ukvartil se je z zidnim slikarstvom (Voćin, 1933), keramiko (smisel za dekorativnost), izdal je več map in knjig grafike. Posvečal se je tudi restavriranju slik, kiparstvu in tapiseriji ter pisal o likovni umetnosti. V Kamniku je bila leta 1979 odprta Galerija Miha Maleša.

MIHELIČ, FRANCE, slikar in grafik (Virmaše pri Škofji Loki, 27. IV. 1907 – Ljubljana, 1. VIII. 1998)

Študiral je na zagrebški akademiji od 1927–1931 (Tomislav Krizman, Vladimir Becić, Ljubo Babić) in diplomiral leta 1931. Od 1943. sodeloval v NOB-ju, kjer se je ukvarjal s propagandno grafiko. Med letoma

1945 in 1970 je bil profesor na ljubljanski akademiji. Bil je član SAZU od 1965. leta. Pomemben predstavnik slovenske in evropske nadrealistične in poetično-fantastične umetnosti. V svojih delih se je napajal pri domačih virih. Kot pedagog na Ptiju je slikal figuralne kompozicije v krajini. V tem obdobju se je pojavil eden najpomembnejših Mihaličevih motivov, t. j. Mrvi kurent, motiv, v katerem se folklorni prizor preobrazi v zgodovinski simbol. Slikal je krajine, tihozitja in portrete. Leta 2002 je bilo v Zagrebu v Klovičevih dvorih razstavljenih 160 del Franceta Miheliča z naslovom Na poti do fantastike.

MIKLAVEC, IVAN, slikar (Ljubljana, 30. XI. 1905–9. I. 1969)

Od leta 1928 je študiral na zagrebški akademiji. Med vojno je bil ujetnik v nacističnih taboriščih. Na slikah in risbah prikazuje svoja doživetja iz tega obdobja. Ukvartil se je z uporabno grafiko in industrijskim oblikovanjem.

MUŠIČ, ZORAN (Anton), slikar in grafik (Gorica, 12. II. 1909 – Benetke, 25. V. 2005)

Študiral na zagrebški akademiji od leta 1929 do 1934 (Ljubo Babić, Vladimir Becić, Marin Tartaglia). Diplomiral je leta 1934. Živel

**MIKLAVEC
IVAN
Kapetan Jole
Bošković
Kapitan Jole
Bošković
(MNZL)**

▼

**MUŠIĆ ZORAN (Anton), slikar i grafičar
(Gorica, 12.II.1909.-Venecija, 25.V.2005.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1929-1934. (Ljubo Babić, Vladimir Becić, Marin Tartaglia). Diplomirao 1934. godine. Živio u Mariboru i Ljubljani, često slika u Dalmaciji. Godine 1944. odveden iz Venecije u logor Dachau (ciklus crteža o zlodjelima nacista), 1945. vraća se u Veneciju a od 1953. ima atelier u Parizu. Radi u ulju, gvašu i pastelu. Posebno se afirmirao kao grafičar na temu mediteranskog krajolika. Komponira prizore s konjima, pune lirske doživljenosti. Njegova slika Iz Dalmacije (1936.) nalazi se u Modernoj galeriji u Zagrebu.

**OMERSA NIKOLAJ, slikar
(Idrija, 3.XII.1911.-Ljubljana, 3.XII.1981.)**

Studirao je na Akademiji u Zagrebu 1932-1937. (Tomislav Krizman, Marin Tartaglia). Diplomirao 1937. godine a iste je godine izlagao s klubom nezavisnih slovenskih likovnih umjetnika. Od 1944. do 1945. bio je u logorima, a od 1950. do 1973. profesor je u Ljubljani. Omersa je senzibilan kolorist koji, na osnovi kromatike što potječe iz impresionizma i fovizma, gradi slikarski svijet pun sklada i poetske atmosfere. Bavio se ilustracijom djela omladinske književnosti.

**PANDUR LAJČI (Ljudevit), slikar
(Lendava, 25.X.1913.-Maribor, 7.V.1973.)**

Studirao je na Akademiji u Zagrebu od godine 1932. (Maksimiljan Vanka, Tomislav Krizman, Omer Mujadžić). Bio je likovni pedagog u Mariboru. Slika realistički, temperamentnim i pastoznim potezom, tipične panonske i prekomurske krajolike. Bavio se grafikom, akvareлом i ilustracijom.

**PANDUR LUDVIK, slikar
(Slovenj Gradec, 12.VIII.1947.)**

Sin slikara Lajčija. Studirao na Akademiji u Zagrebu od 1966. godine a diplomirao 1970. (Antun Mezdjić). Bio je suradnik Majstorske radionice Krste Hegedušića 1970-1973. Predavač je na Pedagoškoj akademiji u Mariboru. Crta i slika figuralne kompozicije, ekspresivne geste i snažnih kromatskih kontrasta. Blizak postmodernizmu.

**PAVLOVEC FRANCE, slikar
(Trnovo kod Ilirske Bistricе, 14.VIII.1897.-Ljubljana, 12.II.1959.)**

Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1931. (Vladimir Becić, Ljubo Babić). U početku slika pod utjecajem M. Vlamincka da bi ubrzo pronašao vlastiti likovni jezik utemuljen na impulzivnom potezu kista. Posebno su ga privlačili istarski i kraški motivi. Njegovi portreti i autoportreti puni su psihološkog suosjećanja i senzibilnosti.

▲
**OMERSA
NIKOLAJ**
U luci
V pristanišču
(MGL)
PAVLOVEC
FRANCE
Motiv s Krka
(MGL)
▼

PANDUR LAJČI
*U kleti
 V zidanici
 (priv.)*

je v Mariboru in Ljubljani, pogosto je slikal v Dalmaciji. Leta 1944 so ga iz Benetk odpeljali v taborišče Dachau (Ciklus risb o grozotah nacistov), 1945. se je vrnil v Benetke, od leta 1953 pa je imel atelje v Parizu. Ustvarjal je v olju, gvaši in pastelu. Uveljavil se je predvsem kot grafik s temo kraške krajine. Komponiral je prizore s konji, polne lirske doživetosti. Njegova slika Iz Dalmacije (1936) je na ogled v Moderni galeriji v Zagrebu.

**PANDUR
 LUDVIK**
*Vrijeme ruža u
 cvatu
 Čas cvetočih
 vrtnic
 (priv)*

Od leta 1932 je študiral na zagrebški akademiji (Maksimilijan Vanka, Tomislav Krizman, Omer Mujadžić). Bil je likovni pedagog v Mariboru. Z realističnimi, temperamentnimi in pastoznimi potezami je slikal tipične panonske in prekmurske krajine. Ukvarjal se je z grafiko, akvarelom in ilustracijo.

PANDUR, LUDVIK, slikar
(Slovenj Gradec, 12. VIII. 1947)

Sin slikarja Lajčija. Od leta 1966 je študiral na zagrebški akademiji, diplomiral je leta 1970 (Antun Mezdrič). Bil je sodelavec mojstrske delavnice Krsta Hegedušića med letoma 1970 in 1973. Zaposlen kot redni profesor na mariborski pedagoški fakulteti. Riše in slika figuralne kompozicije z ekspresivnimi gestami in izrazitimi kromatskimi kontrasti. Tesno je povezan s postmodernizmom.

PAVLOVEC, FRANCE, slikar
(Trnovo pri Ilirski Bistrici, 14. VIII. 1897 – Ljubljana, 12. II. 1959)

Diplomiral je na zagrebški akademiji leta 1931 (Vladimir Becić, Ljubo Babić). Na začetku je slikal pod vplivom M. Vlamincka, vendar je zgodaj odkril svoj lastni likovni jezik, ki je zasnovan na impulzivni potezi čopiča. Zlasti so ga privlačili istrski in kraški motivi. Njegovi portreti in avtoportreti so polni psihološke empatije in senzibilnosti.

PENGOV, SLAVKO (Vladislav), slikar
(Ljubljana, 24. VI. 1908–6. I. 1966)

Študiral je zagrebški akademiji od 1926 v razredu Vladimirja Becića in na Dunaju. Od 1945 je bil profesor na ljubljanski akademiji za upodabljočo umetnost. V zgodnejših delih se je posvečal risbi, modeliranju plastike in eksaktnim kompozicijam (monumentalne stenske slikarije). Ukvarjal se je tudi z ilustriranjem književnih del.

**PENGOV SLAVKO (Vladislav), slikar
(Ljubljana, 24.VI.1908.-6.I.1966.)**

Studirao je na Akademiji u Zagrebu (od 1926.) u klasi Vladimira Becića i u Beču. Predavao je na Akademiji u Ljubljani od 1945. godine. U ranim djelima naglašava crtež, modelaciju plastike i egzaktnu kompoziciju (monumentalne zidne slike). Bavio se i ilustriranjem književnih djela.

**PERKO LOJZE, slikar
(Stari trg kod Loža, 31.IV.1909.-Ljubljana, 19.VI.1980.)**

Studirao na Akademijama u Zagrebu (1940-1941), Sofiji i Beogradu te kod Petra Lubarde u Cetinju. U početku slika motive iz Prekomurja u suzdržanim tonovima. Kasnije slike koloristički su bogatije. Slika motive iz Notranjske, simboličke krajobraze, figuralne kompozicije, mrtve prirode i portrete. Bavio se crtežem, akvareлом i ilustracijom.

**PERŠIN FRANCE, slikar
(Ljubljana, 2.XII.1922.-Ljubljana, 2.XII.1997.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu od 1945. do 1949. godine kad je i diplomirao (Krsto Hegedušić, Marin Tartaglia).

Bio je likovni pedagog u Ljubljani i član Grupe 53. U početku se posvećuje figuri, pri čemu njegov likovni jezik odlikuje oštrim i preciznim crtežom, strogom kompozicijom i hladnim koloritom. U svom prvom većem ciklusu odlučio se za motive «kupusne glave» i «salate» koji ga prate čitav njegov razvitak. U motivima «mete» i «krojačke lutke» upozorava na probleme međuljudskih odnosa. Poslije 1980. otkriva apstraktne nervature u elementima planinskog pejzaža. Izvodi zidne kompozicije u različitim tehnikama.

**PIRNAT NIKOLAJ, slikar, kipar i grafičar
(Idrija, 10.VII. 1903.-Ljubljana, 9.I.1948.)**

Studirao je slikarstvo na Akademiji u Zagrebu 1921-1922. (Jozza Kljaković, Ljubo Babić, Maksimilijan Vanka) i kiparstvo 1923-1925. (Robert Frangeš-Mihanović, Ivan Meštrović). Bio je novinski ilustrator, član grupe Četvrta generacija (1928.) i suosnivač Kluba nezavisnih slovenskih likovnih umjetnika (1937.). Nakon internacije u Gonarsu odlazi 1943. u partizane gdje djeluje u Glavnom štabu Slovenije, na području likovne propagande. Nakon rata predaje na Akademiji u Ljubljani.

Pirnatov crtež proizašao je iz socijalne kritičnosti. U Gonarsu, osim portreta i autoportreta, nastaju crteži majki i djece te ciklus radova koji predstavljaju vrhunac slovenskoga erotskog crteža. Pirnat se veže na tradiciju slovenskoga ekspressionizma posebno crteža i grafike u crno-bijeloj tehnići.

**POLAK OTON, slikar i grafičar
(Maribor, 16.V.1917.)**

Studirao na Akademiji u Zagrebu od 1940. do 1948. godine kad je i diplomirao (Gabrijel Stupica). Slika pejzaže, vedute, mrtve prirode i figuralne kompozicije. Izraziti kolorist. Uz grafiku bavi se i crtežom. Djelovao je i kao likovni pedagog.

**PENGOV
SLAVKO
Litostroj (MNZL)**

**PERKO LOJZE
Rad u polju
Delo na polju
(MGL)**

**POLAK OTON
Dalmatinske
kuće
Dalmatinske hiše
(MGL)**

▲
**PERŠIN
FRANCE**
*Uz prozor
Ob oknu
(MGL)*

**PIRNAT
NIKOLAJ**
*Mati s djecom
Mati z otrokom
(MGL)*

▼

PERKO, LOJZE, slikar **(Stari trg pri Ložu, 31. IV. 1909 – Ljubljana, 19. VI. 1980)**

Študiral na akademijah v Zagrebu (1940-1941), Sofiji in Beogradu ter pri Petru Lubardu v Cetinju. Na začetku je motive iz Prekmurja slikal v zadržanih tonih, pozneje so slike barvno bogatejše. Slikal je motive iz Notranjske, simbolične krajine, figuralne kompozicije, tihožitja in portrete. Ukvarjal se je z risbo, akvarelom in ilustracijo.

PERŠIN, FRANCE, slikar **(Ljubljana, 2. XII. 1922–2. XII. 1997)**

Študiral je na zagrebški akademiji med letoma 1945 do 1949, diplomiral 1949 (Krsto Hegedušić, Marin Tartaglia).

Bil je likovni pedagog v Ljubljani in član Skupine 53. V začetku se je posvečal figuri, njegov likovni jezik se odlikuje po izostreni in

natančni risbi, trdni kompozicijo in hladnih barvah. V svojem prvem večjem ciklusu se je odločil za motiva zeljne glave in solate, ki sta ga spremljala skozi celoten likovni razvoj. V motivih tarče in krojaške lutke opozarja na probleme medosebnih odnosov. Po letu 1980 odkriva abstraktne nervature v elementih gorske krajine. Izdeloval je zidne kompozicije v različnih tehnikah.

PIRNAT, NIKOLAJ, slikar, kipar in grafik **(Idrija, 10. VII. 1903 – Ljubljana, 9. I. 1948)**

Na zagrebški akademiji je študiral slikarstvo 1921/1922 (Jozza Kljaković, Ljubo Babić, Maksimilijan Vanka) in kiparstvo 1923–1925 (Robert Frangeš-Mihanović, Ivan Meštrović). Bil je časopisni ilustrator, član skupine Četrta generacija (1928) in soustanovitelj kluba neodvisnih slovenskih likovnih umetnikov (1937). Po internaciji v Gonarsu je leta 1943 odšel k partizanom, kjer je deloval na področju likovne propagande v glavnem štabu Slovenije. Po vojni je predaval na ljubljanski akademiji.

Pirnatova risba je izhajala iz socialne kritičnosti. V Gonarsu so poleg portretov in avtoportretov nastale tudi risbe mater in otrok ter ciklus del, ki predstavljajo vrhunc slovenske erotične risbe. Pirnat se navezuje na tradicijo slovenskega ekspresionizma, predvsem risb in grafike v črno-beli tehniki.

POLAK, OTON, slikar in grafik **(Maribor, 16. V. 1917)**

Študiral je na zagrebški akademiji od leta 1940 do 1948, ko je tudi diplomiral (Gabrijel Stupica). Slika krajine, vedute, tihožitja in figuralne kompozicije. Izraziti kolorist. Ukvarja se z grafiko in risbo. Deloval je tudi kot likovni pedagog.

PREGELJ, MARIJ, slikar **(Kranj, 8. VIII. 1913 – Ljubljana, 18. III. 1967)**

Študiral na zagrebški akademiji od 1932 do 1936, diplomiral pa leta 1936 (Omer Mujadžić, Jozza Kljaković, Ljubo Babić).

Bil je v nemškem in italijanskem vojnem ujetništvu. Od leta 1948 je predaval na ljubljanski akademiji. Iz predvojnega barvnega realizma se je razvil v slikarja-misleca. Izražal se je s pomembnimi antropocentričnimi temami, od portretov in skupnih kompozicij do apokaliptičnih vizij človeške figure v prostoru, ki jo določata monumentalnost antike in baroka. Njegove grafike so

PREGELJ MARIJ, slikar

(Kranj, 8.VIII.1913.-Ljubljana, 18.III.1967.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu od 1932. do 1936. a diplomirao 1936. (Omer Mujadžić, Jozef Kljaković, Ljubo Babić).

Bio u njemačkom i talijanskom zarobljeništvu. Od 1948. predavao na Akademiji u Ljubljani. Iz predratnog kolorističkog realizma razvio se u slikara-mislioca. Izražavao se značajnim antropocentričnim temama, od portreta i skupnih kompozicija do apokaliptičkih vizija ljudske figure u prostoru, što ga određuju monumentalnost antike i baroka. Njegove grafike velikog su formata. Bavi se zidnom dekoracijom, mozaicima. Zrele domete postiže u ilustracijama književnih djela. Jedan je od najistaknutijih angažiranih slikara i predstavnika modernizma u Sloveniji.

PREGELJ MIRA (Marija), slikarica i grafičarka

(Ljubljana, 13.IX.1905.- 22.XII.1966.)

Studirala na Akademiji u Zagrebu od 1922. do 1926. kad je diplomirala (Vladimir Becić). Bila je članica Četvrte generacije. Većinom slika pejzaže i pokrenute figuralne skupine u seoskim ili gradskim ambijentima. Često prikazuje životinske motive, posebice u linorezu.

▲
**PREGELJ
MIRA
Bakljada
Baklada (MGL)**

SAJOVIC EVGEN, slikar

(Ljubljana, 25.XI.1913.-24.III.1986.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu, gdje je diplomiраo 1938. (Marin Tartaglia). Nastavnik crtanja u Ljubljani. Slika u ulju pejzaže i interijere kao intimne lirske impresije, ilustrira knjige i časopise.

SEDEJ MAKSIM, slikar i grafičar

(Dobračeva pri Žireh, 26.V.1909.-13.V.1974.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1928-1932. (Vladimir Becić, Marin Tartaglia, Tomislav Krizman) a diplomiраo 1932. Od 1946. profesor na Akademiji u Ljubljani. U svome likovnom izrazu ubrzo krenuo vlastitim putem. Idejno ga je privlačila zagrebačka napredna grupa Zemlja. U slikarstvu mu je glavna tema figura i figuralna kompozicija, prvenstveno vlastiti svijet života s obitelji. Jedan od prvih slovenskih slikara koji je reagirao na novije tokove u europskoj likovnoj umjetnosti (potkraj četrdesetih godina). Do izražaja je došla modernistička igra reskog svjetla i sjena. Veći broj njegovih djela nalazi se u Modernoj galeriji u Ljubljani.

▲
**SAJOVIC
EVGEN
Pont des arts
(MGL)**

SMERDU FRANČIŠEK, kipar

(Postojna, 18.XII.1908.-Ljubljana, 19.XI. 1964.)

Studirao je na Akademiji u Zagrebu 1928-1929. (Ivan Meštrović, Robert Frangeš - Mihanović). Diplomirao 1933. godine a godinu dana kasnije završava i Meštrovićevu specijalku. Od 1946. profesor na Akademiji u Ljubljani. Njegov kiparski izraz realističkog je značaja, prožetom jakom lirskom, poetskom notom. Ostvario je i niz plastika u malom formatu, pri čemu je došao do izražaja kiparov najautohtoniji stvaralački impuls.

►
**SMERDU
FRANČIŠEK
Djevojka s
knjigom
Dekle s knjigo
(MGL)**

velikega formata. Ukvartal se je s stensko dekoracijo, mozaiki. Zrele uspehe je dosegel z ilustracijami književnih del. Sodi med najvidnejše angažirane slikarje in predstavnike modernizma v Sloveniji.

**SEDEJ
MAKSIM**
*Portret žene
(MGL)*

**PREGELJ, MIRA (Marija), slikarka in grafičarka
(Ljubljana, 13. IX. 1905–22. XII. 1966)**

Študirala je na zagrebški akademiji od leta 1922 do 1926, ko je tudi diplomirala (Vladimir Becić). Bila je članica Četrte generacije. Slikala je predvsem krajine in premikajoče se figuralne množice v vaškem ali mestnem okolju. Pogosto je upodabljala živalske motive, posebej v linorezu.

**SAJOVIC, EVGEN, slikar
(Ljubljana, 25. XI. 1913–24. III. 1986)**

Študiral je na zagrebški akademiji, kjer je leta 1938 diplomiral (Marin Tartaglia). Bil je učitelj risanja v Ljubljani. V olju je slikal krajine in interjerje kot intimne lirske impresije, ilustriral knjige in časopise.

**SEDEJ, MAKSIM, slikar in grafik
(Dobračeva pri Žireh, 26. V. 1909–13. V. 1974)**

Študiral je na zagrebški fakulteti v letih 1928–1932 (Vladimir Becić, Marin Tartaglia, Tomislav Krizman), diplomiral 1932. Od 1946 bil profesor na ljubljanski akademiji. V svojem likovnem izražanju se je hitro podal na lastno pot. Idejno ga je privlačila zagrebška napredna skupina Zemlja. Njegovi glavni temi v slikarstvu sta figura in figuralna kompozicija, predvsem lastni svet družinskega življenja. Eden prvih slovenskih slikarjev, ki se je odzval na nove tokove v evropski likovni umetnosti (pred koncem štiridesetih let). Izstopala je modernistična igra rezke svetlobe in senc. Večje število njegovih del je na ogled v Moderni galeriji v Ljubljani.

**SMERDU, FRANČIŠEK, kipar
(Postojna, 18. XII. 1908 – Ljubljana, 19. XI. 1964)**

Študiral je na zagrebški akademiji 1928/1929 (Ivan Meštrović, Robert Frangeš – Mihanović). Diplomiral je leta 1933, leto pozneje pa je končal tudi Meštrovićevo specialko. Od 1946 je bil profesor na ljubljanski akademiji. Njegov kiparski izraz je realistično obarvan, prežet z močno lirsko, poetično noto. Ustvaril je tudi številne male plastike, pri čemer je prišel do izraza kiparjev najbolj avtohtonosti ustvarjalni impulz.

**ŠUBIC, IVE, slikar in grafik
(Hotovlja pri Poljanah nad Škofjo Loko, 23. IV. 1922 – Poljane pri Škofji Loki, 29. XII. 1989)**

Na zagrebško akademijo se je vpisal 1940, leto pozneje pa se je pridružil partizanom. Po vojni je študiral na ljubljanski akademiji. Slikal je v olju in temperi, delal lesoreze in linoreze z ostrimi kontrasti črno-belega, ukvarjal se je s stenskim slikarstvom in mozaikom. Posvečal se je ne samo motivom iz partizanskih bojev, ampak tudi motivom s socialno težnjo, pri čemer se je približal izrazni upodobitvi naivnega slikarstva.

ŠUBIC IVE, slikar i grafičar

(Hotovlja kraj Škofje Loke, 23.IV.1922.-Poljane kod Škofje Loke, 29.XII.1989.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu 1940-1941, kad se priključio se NOB-u. Nakon rata studira na Akademiji u Ljubljani. Slika u ulju i temperi, radi drvoreze i linoreze s oštrim kontrastima crno-bijelog, bavi se zidnim slikarstvom i mozaikom. Obrađuje motive iz doba partizanskih borbi. Slika motive sa socijalnom tendencijom, pri čemu se približava izrazu naivca.

ŠUBIC MIRKO, slikar, grafičar i restaurator

(Ljubljana, 8.VI.1900.-14.X.1976.)

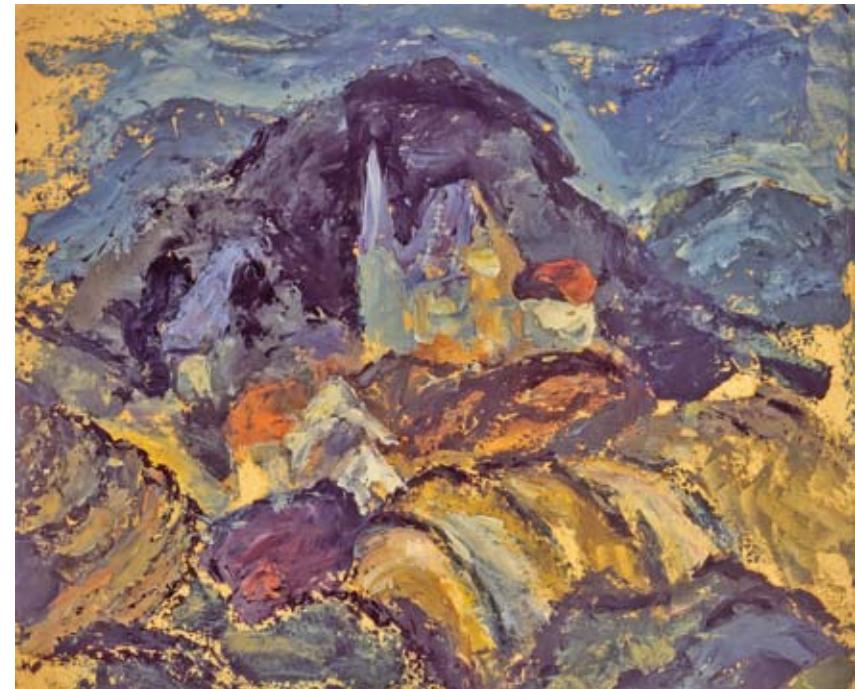
Studirao na Akademijama u Muenchenu, Pragu (Vlaho Bukovac) i Dresdenu. Profesorski ispit položio u Zagrebu na Akademiji. Od 1950. godine profesor na Akademiji u Ljubljani, gdje vodi odjel za restauraciju. Radi slike u ulju, bavi se grafikom, ilustracijom knjiga i freskama. Od 1923. bavi se i restauratorskim radom. Pisao je stručne knjige.

TRSTENJAK ANTON (ANTE), slikar i grafičar

(Slamnjak pri Ljutomeru, 29.XII.1894.- Maribor, 4.XII.1970.)

Učio u Beču te na akademijama u Zagrebu 1918-1919. (Bela Čikoš-Sesija) i Pragu. Živio u Parizu i Pragu.

Od 1948. živi i radi u Mariboru. Slika pejzaže, portrete, vedute, folklorne motive i mrtve prirode. U svom kolorizmu i rješavanju problema svjetla i atmosfere oslanja se na kasni impresionizam.

URŠIĆ FRANC, slikar i karikaturist

(Gorica, 19.XI.1907.-Izola, 22.III.1979.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu (1929-1933.) a diplomirao 1933. (Vladimir Becić). Slika u ulju figure u pejzažu i interijeru. Od 1946. se bavio pretežno ilustracijom i karikaturom te pedagoškom djelatnošću (Brač, Ljubljana)..

VIDMAR DRAGO, slikar i grafičar

(Sapjane kod Trsta, 25.I.1901.-Ljubljana,

5.V.1982.)

Studirao na Akademijama u Beču i Zagrebu (1924.). Službovaо kao nastavnik po Štajerskoj i u Ljubljani. Sudjelovao u NOB-u. U početku se oslanjao na ekspresionistički smjer te prešao na studij prirode i slikanja prizora iz slovenskoga seljačkog života. Radi uljem i njeguje grafiku.

VIDMAR NANDE (FERDINAND), slikar i grafičar

(Prosek kod Trsta, 17.VIII.1899.- Ljubljana, 16.VI-1981.)

Studirao na akademijama u Beču, Zagrebu (1923.) i Dresdenu. Službovaо kao nastavnik po Štajerskoj i Ljubljani. U partizanima se afirmirao kao crtač motiva iz borbe i s oslobođenog područja.

▲
ŠUBIC IVE

Iza sela

Za vasjo

(MGL)

►
TRSTENJAK

ANTON

Kod toalete

Pri toaleti

(MGL)

▲
VIDMAR

NANDE

Brežuljak s

crkvom

Hrib s cerkvico

(MGL)

**ŠUBIC, MIRKO, slikar, grafik in restavrator
(Ljubljana, 8. VI. 1900–14. X. 1976)**

Študiral je na akademijah v Münchnu, Pragi (Vlaho Bukovac) in Dresdnu. Profesorski izpit je opravil na zagrebški akademiji. Leta 1923 se je začel ukvarjati tudi z restavratorstvom. Od leta 1950 je bil profesor na ljubljanski akademiji, na kateri je vodil restavratorski oddelek. Delal je slike v olju, ukvarjal se je z grafiko, ilustracijo knjig in freskami. Pisal je strokovne knjige.

**TRSTENJAK, ANTON (ANTE), slikar in grafik
(Slamnjak pri Ljutomeru, 29. XII. 1894 – Maribor, 4. XII. 1970)**

Učil se je na Dunaju ter na akademijah v Zagrebu 1918/1919 (Bela Čikoš-Sesija) in Pragi. Nekaj časa je živel v Parizu in Pragi.

Od leta 1948 je živel in ustvarjal v Mariboru. Slikal je krajine, portrete, vedute, folklorne motive in tihožitja. V svojem kolorizmu ter reševanju problemov svetlobe in vzdušja se naslanja na pozni impresionizem.

URŠIČ FRANC

*Karikatura
rizba, dr. France
Stele
Karikatura
risba, dr. France
Stele*

**URŠIČ, FRANC, slikar in karikaturist
(Gorica, 19. XI. 1907–22. III. 1979)**

Študiral je na zagrebški akademiji od leta 1929 do 1933, ko je diplomiral (Vladimir Becić). V olju je slikal figure v krajini in interjeru. Od leta 1946 se je ukvarjal predvsem z ilustracijo in karikaturo ter pedagoško dejavnostjo (Brač, Ljubljana).

**VIDMAR, DRAGO, slikar in grafik
(Šapjane pri Trstu, 25. I. 1901 – Ljubljana, 5. V. 1982)**

Študiral je na akademijah na Dunaju in v Zagrebu (1924). Učiteljeval je po Štajerskem in v Ljubljani. Sodeloval je v NOB-ju. Njegovo prvo slikarsko obdobje je povezano z ekspresionizmom, nato pa se je usmeril v študij narave in slikanje prizorov iz slovenskega kmečkega življenja. Delal je z oljem in negoval grafiko.

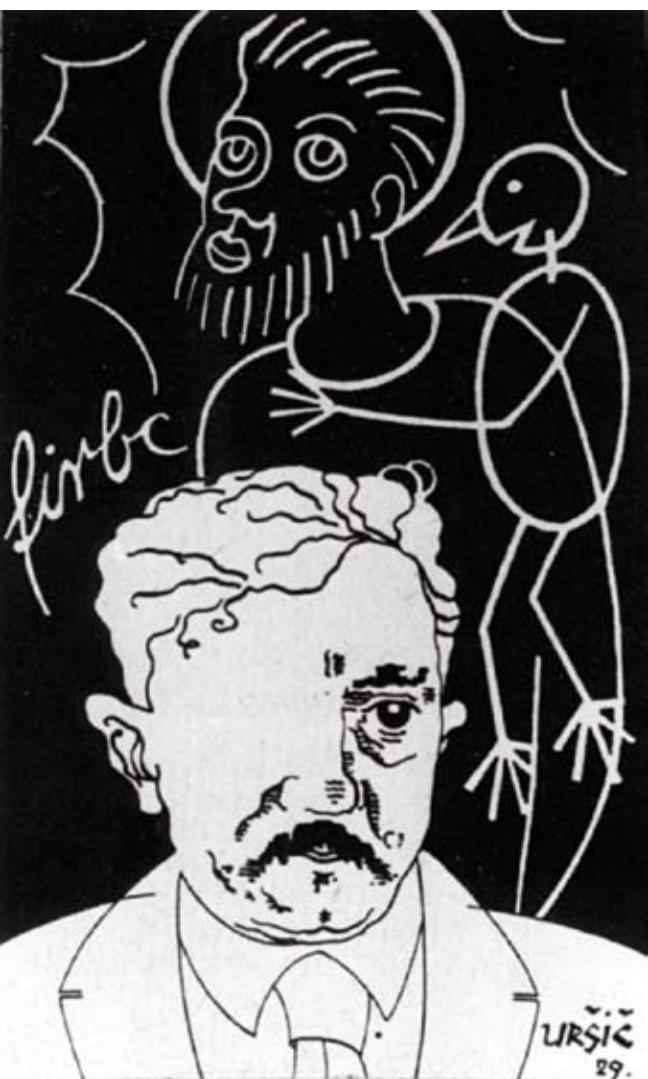
**VIDMAR, NANDE (FERDINAND), slikar in grafik
(Prosek pri Trstu, 17. VIII. 1899 – Ljubljana, 16. VI. 1981)**

Študiral je na akademijah na Dunaju, v Zagrebu (1923) in Dresdnu. Služboval je kot učitelj po Štajerskem in v Ljubljani. Pri partizanih se je uveljavil kot risar motivov iz boja in osvobojenega območja.

Slikal je predvsem v olju, usvarjal je tudi risbe. Tako kot brat Drago je bil tudi on na začetku ekspresionist, kasneje pa je razvil samostojni slikarski izraz. Posvečal se je predvsem temam iz vaškega okolja in krajinam.

**WEISS-BELAČ, JANEZ, kipar
(Ljubljana, 31. I. 1916 – Graška Gora, 22. II. 1944)**

Kiparstvo je študiral na zagrebški akademiji (1933–1937) in diplomiral leta 1937 (Robert Frangeš- Mihanović). Delal je v kamnoseškem podjetju. Leta 1943 je odšel v partizane, kjer je bil član kulturniške skupine.

Slika većinom u ulju, a radi i crteže. Kao i njegov brat Drago, oslanjao se na ekspresionizam a kasnije razvio samostalan slikarski izraz. Obrađuje pretežno teme iz seoske sredine i pejzaže.

WEISS-BELAČ JANEZ, kipar

(Ljubljana, 31.I.1916.-Graška gora, 22.II.1944.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu (1933-1937.) a diplomirao 1937. godine (Robert Frangeš- Mihanović). Radio u kamenoklesarskom poduzeću. Godine 1943. odlazi u partizane gdje je bio član kulturne grupe.

Poginuo u borbi na Graškoj gori kod Slovenj Gradeca. Sačuvalo se malo njegovih radova – nešto plastike i skica ženskih figura. Ti radovi upućuju na izraziti osjećaj za čistoću forme i sklonost klasicizmu. Jedino njegovo djelo je spomenik Vatroslavu Jagiću u Varaždinu.

ZORNIK KLAVDIJ, slikar

(Koper, 30.X.1910.-Ljubljana, 2009.)

Studirao na Akademiji u Zagrebu od 1934. do 1938. kad je i diplomirao (Ljubo Babić). Za vrijeme okupacije protjeran u Bosnu gdje se priključio partizanima. Nakon rata živi u Ljubljani te radi kao pedagog. Od 1959. docent a od 1965. izvanredni profesor. Zornikovo slikarstvo ima ekspresionistička obilježja s akcentom na sadržaju a izraz je boja. Slika pejzaže iz seoskog ambijenta, mrtve prirode i portrete.

**WEISS-BELAČ
JANEZ
Spomenik
Vatroslavu
Jagiću, Varaždin**

▲
ZORNIK
KLAVDIJ
Snubitelj
Vasovalec
(MGL)

Umrl je v boju na Graški Gori pri Slovenj Gradcu. Ohranilo se je malo njegovih del – nekaj plastik in skic ženskih figur. Ta dela nakazujejo njegov izrazit občutek za čisto plastično obliko in težnjo h klasicizmu. Med redkimi ohranjenimi deli je tudi spomenik Vatroslavu Jagiću v Varaždinu.

ZORNIK, KLAVDIJ, slikar
(Koper, 30. X. 1910 – Ljubljana, 6. V. 2009)

Študiral je na zagrebški akademiji v letih 1934–1938, na kateri je tudi diplomiral (Ljubo Babić). V času okupacije je bil izgnan v Bosno, kjer se je pri-družil partizanom. Po vojni je živel v Ljubljani, kjer je delal kot pedagog. Od 1959 je bil docent, od 1965 pa izredni profesor. Zornikovo slikarstvo ima ekspresionistične značilnosti s poudarkom na vsebini, izraz pa je barva. Slikal je krajine iz vaškega okolja, tihozitja in portrete.

ŽIVOTOPIS

POLONA JURINIĆ (Sitar), rođena je u Ljubljani 25. kolovoza 1945. godine. Otac Francé iz Mišača kod Radovljice, majka Justina, rođena Koželj, iz Ljubljane. Od svoje četvrte godine živjela je u Mariboru gdje je diplomirala na Tehničkoj školi, smjer arhitektura. Do udaje u Zagrebu radila je u Mariboru u projektom birou Komunaprojekt kao suradnica eminentnih slovenskih arhitekata Branka Kocmuta i Boruta Pečenka kod projektiranja zapaženih građevina (stambene i poslovne građevine, škole, uređenje Slomškovog i Grajskog trga u Mariboru, idejni projekt adaptacije SNG Maribor, VEKŠ Maribor, hotel Donat u Rogaškoj Slatini, hotel Radin u Radencima, robna kuća u Jurčićevoj ulici u Mariboru). Od 1972. živi u Zagrebu sa suprugom Zdenkom i sinom Rokom. Najprije se zapošljava kao referent u katastru u Zaprešiću. Od 1975. godine radi kao projektant-suradnik u projektnim biroima APA (sportske građevine) te IPZ – u (industrijske građevine). Nakon osamostaljenja Hrvatske zapošljava se u INA Konzaltingu (nakon pretvorbe Konzaltinga), gdje radi kao projektant i nadzorni inženjer te kasnije sa suradnicima na obnovi kriznih područja (od Dubrovnika, Škabrnje do Belog Manastira).

Od 1998. godine je u mirovini. Od 1994. je aktivna članica Kulturno prosvjetnog društva Slovenski dom u Zagrebu. U uredništvu Novog odmeva prati kulturna zbivanja u Zagrebu i Hrvatskoj. Članica je Vijeća slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba od 2003. godine. Od 2000. godine aktivno sudjeluje u radu Hrvatsko-slovenskog društva prijateljstva u Zagrebu.

ŽIVLJENJEPIS

POLONA JURINIĆ (Sitar) je rojena v Ljubljani 25. avgusta 1945. Oče Francé iz Mišač pri Radovljici, mati Justina, rojena Koželj, iz Ljubljane. Od svojega četrtega leta je živela v Mariboru, kjer je diplomirala na tehniški šoli, smer arhitektura. Do poroke je delala v Mariboru, in sicer v projektivnem biroju Komunaprojekt, kjer je bila sodelavka priznanih slovenskih arhitektov Branka Kocmuta in Boruta Pečenka pri projektiranju pomembnih gradenj (stanovanjske in poslovne stavbe, šole, ureditev Slomškovega in Grajskega trga v Mariboru, idejni projekt adaptacije SNG Maribor, VEKŠ Maribor, hotel Donat v Rogaški Slatini, hotel Radin v Radencih, blagovna hiša v Jurčičevi ulici v Mariboru). Od leta 1972 živi v Zagrebu s soprogom Zdenkom in sinom Rokom. Najprej se je zaposlila kot referentka v katastru v Zaprešiću. Od leta 1975 je delala kot projektantka-sodelavka v projektivnih birojih APA (športni objekti) ter IPZ-ju (industrijske gradnje). Po osamosvojitvi Hrvaške se je zaposlila v INA Konzaltingu (po spremembi Konzaltinga), kjer je delala kot projektantka in nadzorna inženirka, pozneje pa je sodelovala pri obnovi kriznih območij (od Dubrovnika, Škabrnje do Belega Manastira).

Od leta 1998 je upokojena. Od 1994 je aktivna članica Kulturno prosvetnega društva Slovenski dom v Zagrebu. V uredništvu Novega odmeva spremlja kulturna dogajanja v Zagrebu in na Hrvaškem. Od leta 2003 je članica Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb. Od leta 2000 aktivno sodeluje pri delu Hrvaško-slovenskega društva prijateljstva v Zagrebu.

IZVORI

Likovna enciklopedija Jugoslavije, Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža

1. A -J (Zagreb, 1984.)
2. K-Ren (Zagreb, 1987.)

Barokno slikarstvo u hrvatskoj franjevačkoj provinciji Sv. Ćirila i Metoda, Mirjana Repanić Braun,
Zagreb, 2004.

Baročno kiparstvo na slovenskem Štajerskem, Sergej Vrišer, založba Obzorja, Maribor, 1963.

Enciklopedija, Jugoslovanski leksikografski zavod Zagreb, Zagreb, tiskanje završeno 15.12.1966.

Novi Odmev od br. 1 – 39

Hrvaška šola in umetnost - Milena Koren-Božiček, 1945-1965.

Hrvatska likovna enciklopedija, 2005., zajedničko izdanje Leksikografski zavod Miroslav Krleža i
Vjesnik d.d. Zagreb, 1-8 knjiga

Monografija Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, 1907-1987.

Monografija ALU u Zagrebu, Zagreb 2001., autorica Dubravka Babić

Zagrebački Slovenci – Melita Forstnerič Hajnšek, 2007.

Katalog Slovenski dom – Slovenski krog v Zagrebu, 1996.

Katalozi sa izložbi

Kritička literatura o V. Kovačiću (1897-2001.) – Lea Lasić (HZKD), 2004.

Vodič Zagreb i Slovenci, VSNM Grada Zagreba, 2009., autorica Elizabeta Lebar Balažič

Arhiv ALU Zagreb, Ivana Gabrić, pov. umj.

Izložba F. Robba u Slovenskom domu, 9. 2. 2009. Zagreb, autori Elizabeta Lebar Balažič i
dr. Matej Klemenčič

Barokno kiparstvo sjeverne Hrvatske, Doris Baričević, 2008.

Monografija: Stanko Jančić, aut. Ive Šimat Banov, izd. ALU Zagreb, 1997.

Monografija: Martin Bizjak, aut. Milan Pirker, Armando Debeljuh, izd. Slovensko kulturno društvo
Istra, Pula, 2008.

Monografija: Milan Berbuč, slikarstvo 1945-1995., aut. Ivanka Reberski, izd. HDLU Zagreb, 1998.

Monografija: Janko Testen, 1897-1984., slikar in frančiškanski brat iz Loke pri Mengšu,

aut. Jože Brojan, izd. KD Antona Lobode iz Loke pri Mengšu, 2009.

Monografija: Majstor HGG, slikar plastične monumentalnosti, aut. Mirjana Repanić Braun i
Blaženka First, izd. NG Ljubljana i MUO Zagreb, 2005.

Slovenski likovni samorastniki, iz zbirke Galerije likovnik samorastnikov Trebnje, 2010.

Župa sv. Barbare u Vrapču kroz stoljeća, Anton Pust, 2000.

Monografija: Stane Cuderman 1895-1946.

VIRI

Likovna enciklopedija Jugoslavije. Jugoslovanski leksikografski zavod Miroslav Krleža.

1. A-J (Zagreb, 1984.)
2. K-Ren (Zagreb, 1987.)

Barokno slikarstvo u hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda, Mirjana Repanić Braun.
Zagreb, 2004.

Baročno kiparstvo na slovenskem Štajerskem, Sergej Vrišer. Založba Obzorja, Maribor, 1963.

Enciklopedija, Jugoslovanski leksikografski zavod Zagreb. Zagreb, tiskanje končano 15. 2. 1966.
Novi Odmev, št. 1–39.

Hrvaška šola in umetnost, Milena Koren-Božiček. 1945–1965.

Hrvatska likovna enciklopedija, 2005. Zajedničko izdanje Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Vjesnik,
d. d., Zagreb, 1-8 knjiga.

Monografija Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu 1907–1987.

Monografija ALU u Zagrebu, avt. Dubravka Babić. Zagreb, 2001.

Zagrebški Slovenci – Melita Forstnerič Hajnšek. 2007.

Katalog Slovenski dom – Slovenski krog v Zagrebu. 1996.

Katalogi z razstav.

Kritička literatura o V. Kovačiću (1897–2001), Lea Lasić. HZKD, 2004.

Vodič Zagreb in Slovenci, Elizabeta Lebar Balažič. SSNM Mesta Zagreb, 2009.

Arhiv ALU Zagreb, Ivana Gabrić, umet. zgod.

Razstava F. Robba v Slovenskem domu, Zagreb, 9. 2. 2009. Avtorja Elizabeta Lebar Balažič in
dr. Matej Klemenčič.

Barokno kiparstvo sjeverne Hrvatske, Doris Baričević. 2008.

Monografija: Stanko Jančić, avt. Ive Šimat Banov. ALU Zagreb, 1997.

Monografija: Martin Bizjak, avt. Milan Pirker, Armando Debeljuh. Slovensko kulturno društvo Istra,
Pulj, 2008.

Monografija: Milan Berbuč, slikarstvo 1945–1995, avt. Ivanka Reberski. HDLU Zagreb, 1998.

Monografija: Janko Testen, 1897–1984, slikar in frančiškanski brat iz Loke pri Mengšu, avt. Jože Brojan.
Kulturno društvo Antona Lobode iz Loke pri Mengšu, 2009.

Monografija: Majstor HGG, slikar plastične monumentalnosti, avt. Mirjana Repanić Braun i Blaženka First.
NG Ljubljana in MUO Zagreb, 2005.

Slovenski likovni samorastniki. Zbirka Galerija likovnih samorastnikov Trebnje, 2010.

Župa sv. Barbare u Vrapču kroz stoljeća, Anton Pust, 2000.

Monografija: Stane Cuderman 1895–1946.

ZAHVALE

Mr. sc. Vedrana Đukić Bender, Kult. povijesni muzej, Dubrovnik
Ijerka Biškupić Tomljenović, Zagreb
Andreja Borin, Umetnostna galerija, Maribor
Irma Brodnjak, Galerija Murska Sobota
Lada Bošnjak Velagić, Moderna galerija, Zagreb
Ivana Gabrić, arhiv ALU, Zagreb
Galerija Mirko Virius, Zagreb
Galerija Zala, Ljubljana (GZL)
p. Marko Glogović, Svetice kod Ozlja
Elizabeta Igrec, Galerija Varaždin (GV)
Stanko Jančić, Zagreb
Mojca Jenko, Narodna galerija, Ljubljana
Silvin Jerman, Karlovac
Josip Vasilije Jordan, Zagreb
vlč. Josip Komorčec, Bedekovčina
Stane Kumar, Ljubljana
Matjaž Loboda, Loka pri Mengšu
Magdalena Mihalinec, Gliptoteka HAZU, Zagreb (GHZ)
Dr. Irena Mislej, Pilonova galerija, Ajdovščina
Nada Orel, Zagreb
Ludvik Pandur, Maribor
Peter Peer, Museum Joanneum, Graz
s. Lina Plukavec, Zagrebačka katedrala, riznica
Sabina Povšič, Moderna galerija, Ljubljana
Dr. sc. Mirjana Repanić Braun, Zagreb
Saša Rogina, Homec
Valter Salković, Cres
Tatjana Skenderović, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Zagreb (OPHKZ)
Dario Sošić, Zavičajni muzej grada Rovinja
Jožica Šparovec, Muzej novejše zgodovine Slovenije, Ljubljana
Franjo Talan, Cestica
Igor Toš, Zagreb
Igor Zidić, Zagreb

SLOVENSKE BOJE U HRVATSKOJ LIKOVNOJ UMJETNOSTI SLOVENSKE BARVE V HRVAŠKI LIKOVNI UMETNOSTI

Autor / Avtor

Polona Jurinić

Prijevod na slovenski / Prevod v slovenščino

Mojca Fürst Đurica

Lektura hrvatskog teksta / Lektura hrvaškega teksta

Dunja Gaj

Lektura slovenskog teksta / Lektura slovenskega teksta

Mateja Tirbušek

Oblikovanje i prijelom / Oblikovanje in prelom

Ljudevit Gaj

Slikovni materijal / Slikovni material

Arhiv: Moderna galerija, Ljubljana (MGL); Arhiv: Moderna galerija, Zagreb (MGZ);

Arhiv: Narodna galerija, Ljubljana (NGL); Arhiv: Zavičajni muzej grada Rovinja (ZMGR);

Arhiv: Muzej novejše zgodovine Slovenije, Ljubljana (MNZL); Arhiv: Pilonova galerija, Ajdovščina (PGA); Arhiv: Knežev dvor, Dubrovnik (KDD); Arhiv: Umetnostna galerija, Maribor (UGM);

Arhiv: Museum Joanneum, Graz (MYG); Arhiv: Galerija Murska Sobota (GMS); Arhiv: Galerija Trebnje (GT); Vidoslav Barac; Dr. sc. Doris Baričević; Mario Braun; Marija Braut; Andrej

Brojan; Milan Drmić; Miro Dvorščak; Foto Vujčić; Boris Gaberščik; Jože Grajzelj; Srečo Habič;

Polona Jurinić; Mitja Koman; Denis Krašović; Dušan Kumar; Fedor Ličina; Miro Ploj; Vladimir

Pondelak; Boštjan Pucelj; Valter Salković; Darko Šonc; Damjan Švarc; Franjo Talan; Igor Toš;

Goran Vranić; Josip Vranić; Fedor Wenzler, Virgilio Giuricin

Izdavač / Izdajatelj

Slovenski dom, Zagreb

Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba

Svet slovenske nacionalne manjšine Mesta Zagreba

Tisk / Tisk

Intergrafika, Bistranska 19, Zagreb.

ISBN - 953-97996-6-X

© Copyright. Slovenski dom, 2012. Sva prava pridržana / Vse pravice pridržane

Niti jedan dio ove knjige ne može biti objavljen ili pretiskan bez prethodne suglasnosti autora i nakladnika.

Niti en del te knjige ne sme biti objavljen ali pretiskan brez predhodne soglasnosti avtorja in izdajatelja.

**Slovenski
dom
Zagreb**

Zagreb 2012.